Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Euangelium secundum Marcum cum glossa - Cod. Aug. perg. 204

Markus <Evangelist, Heiliger>

[S.l.], [13. Jahrh.]

Evangelium secundum Marcum cum glossa

urn:nbn:de:bsz:31-60792

Visual Library

Marcus evangelista dei electus et petri in baptismate filius atque in divino sermone discipulus sacerdotium in israhel agens secundum carnem levita conversus ad fidem christi evangelium in italia scripsit ostendens in eo quid et generi suo deberet et christo. Nam initium principii in voce prophetice exclamationis instituens ordinem levitice electionis ostendit ut predicans predestinatum iohannem filium zacharie in voce angeli annuntiantis emissum non solum verbum caro factum sed cor

Interlinear glosses: confirmatione · que est de iohanne baptista · est de genere marci qui de tribu levitica et ita ostendit · marcus quod debeat generi suo scilicet dignitatis · scilicet ad hoc emissum ut esset vox et angelus annuntians que notantur nullus duabus auctoritatibus vox clamantis · ecce mitto angelum quod ostendit ibi ante faciem et ante scilicet hominem et hoc est quod deberet

Left marginal gloss: animalis et rota rote eadem via servatur et versis adinvicem vultibus sese animalia cum eant. In primo canone Marcus cum matheo luca atque iohanne commitatur. In secundo cum matheo et luca. In quarto cum matheo et iohanne. In sexto canone commitatur semper cum matheo ut duo anuli in uno vecte in xl et novem capitulis. In octavo canone cum luca commitatur in xiiii capitulis. In nono ... que

Right marginal gloss: Iste Marcus evangelista dei discipulus petri leviticus genere et sacerdos in italia scripsit hoc evangelium primus alexandrie episcopus cuius profunda opus evangelium dicta scire et in se disponere disciplinam ... legis cognoscere et divinam de domino incarnatione intelligere naturam. Qui sonat per marcum quasi fremit ut leo quasi volat ut aquila quasi discat ut homo quasi immolat ut sacerdos quasi irrigat ut flumen quasi florescit ut ager quasi fervet ut vinum. Christus enim deus loquitur: homo nascendo, vitulus moriendo, leo resurgendo, aquila ascendendo.

maxime ut cumq; expla
nare dispono — .x. et —
octo. incedit spatiam capi
tulis. Que simul omnia
cc. xxx. iii. sunt capitula.

Beda. Marc' petri discipls
rogatu romanor euglm
scripsit. ut qd petr' ubo
pdicauerat. conseruaret
in ppetuu litterar' me
mo ria.;

ut pdicatione filii di intellige. ł pdicatione

secetam.
pus dni monitu pverbu diuine

glohis. hoc ibi qui pparabit uia tua. ł ibi parate uia d. r. f. sc
et hoc ure debet xpo.

uocis animatu inicio euglice pdi

cationis ostendet. ut q hec legens

sci iohi.

sciret. cui inicium carnis incarno.

h ec ce. h.

thu aduenientis habitaclm caro de
filiu dei.
ut in se inigiret illa caro —

bet agnoscere. atq; in se ubum uo
in adam. et eua. et diabolo.
illa caro.

glohis.
cis qd in consonantib; pdiderat inueni

ret. Denq; cu pfecti euglii opus

intrasset. a baptismo dni pdicare dni

incipiens. n laborauit natiuitate

i. matheo. pluralis psingulari. ut

carnis. qua in priorib; uiderat di
q a plures ante eu scripserit.

cere. S; toci' expmens exposicione
non numeru ieiunii. s; ieiuniu numeri —

deserti. ieiunii numeri temptati
qd qsi sub e numero. p inuistio numeri.

one diaboli. cgregatione bestiar

et ministeriu pcuilit angelor. ut

q. numy sub ieiunio diuinat
inui. tio. iiii. ab cap' elymi
tolu. x. p decalogi mil gsione.

instituens nos ad intellegendum singula in
brevi compingens nec auctoritatem facte re(i)
demeret et perficiendo operi plenitudinem non
negaret. Denique amputasse sibi post fidem pollicem dicitur
ut sacerdotio reprobus haberetur. Sed tantum fidei
consentiens praedestinata potuit electio ut nec
sic in opere verbi perderet quod prius meruerat
in genere. Nam et Alexandrie episcopus fuit. cuius
per singula opus scire. et evangelii in se dicta dispo
nere et disciplinam in se legis agnoscere. et di
vinam in carne domini intelligere naturam. Que et in nobis
primum requiri. deinde inquisita volumus agnosci. ha
bentes mercedem exhortationis. quoniam qui plantat et qui
rigat unum sunt. qui autem incrementum praestat deus est.

Beda. Mathe dic filiu david filiu habrah. Marc vero filiu dei ut paulatim a minoribus ad maiora surgamus. Et matheus qui humanam generationem scribit, convenienter eum filium hominis dic. Marcus autem qui librum suum ab initio evangelice predicationis inchoat, convenienter eum filium dei appellat. Evangelium solius dei est. Ubi notandum quod evangeliste uno spiritu scripserunt sed diversum scribendi initium et finem statuerunt. Matheus a nativitate incipit, in resurrectione finit. Marcus ab initio predicationis Christi usque ad ascensionem et discipulorum predicatione pervenit. Lucas a nativitate Iohannis usque ad ascensionem domini cum discipuli in ierusalem expectant adventum spiritus sancti. Iohannes ab eternitate verbi dei inchoat, in resurrectione domini evangelium consumat.

Beda. Ecce mitto etc. Angelus dicitur Iohannes non societate nature ut mentitur origenes sed officii dignitate. Sic sacerdotes de quibus dicitur: Labia sacerdotis custodiunt scientiam et legem exquirent ex ore eius, quia angelus domini exercituum est.

B. Nota quod testimonium hoc: Ecce mitto angelum meum etc. malachie est. Utrumque tamen dicit esse ysaie quia et si non verba, sensus invenitur in ysaia et manifeste in hoc usu. Vox clamantis id est angelus cum quo mittitur ante faciem domini est vox clamantis in deserto. Preparat autem viam dicens: Parate viam domini etc.

Sed cum locutus autem propheta malachia divinum nomen ysaie occurrere nec voluit mar[cus] emendare quia omnes prophete uno spiritu qui in uno ore locuti sunt.

Vox clamantis. Clamantis ad iudeos surdos propter peccata longe positos in diiudicationis clamore dignos.

Initium evangelii Iesu Christi filii dei sicut scriptum est in Ysaia propheta. Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam qui preparabit viam tuam. Vox clamantis in deserto parate viam domini.

Quattuor evangelia unum sunt et unum quattuor, itaque et marci liber dicitur evangelium et similiter aliorum, quia unumquodque omnia et omnia unumquodque.

Evangelium bona annuntiatio quod Christus est ad regnum dei et remissionem peccatorum pertinet. Unde: penitemini et credite evangelio etc.

Iesus ebraice sother grece salvator latine.

Christus grece messias ebraice unctus latine, id est rex et sacerdos dicitur de genere David regis et leviticis.

Malachias propheta: Labia sacerdotis custodiunt scientiam et legem exquirent de ore eius quia angelus domini est.

Christus ad patrem de filio per malachiam.

B. Marcus testimonia prophetarum premittit quibus hec vera et non nova sed a prophetis prescripta asserit et predicationis et iudeos qui legem et prophetas susceperant ad evangelium invitat, et gentiles qui evangelium tenebant a divinatione legis et prophetarum provocat, neque iuxta hereticos alterum sine altero suscipiant.

Angelus nuntius qui nuntiat Iohannem.

De ypo per me venit vir qui ante me factus est.

Filium.

Iohannes de qua voce clamabat ad surdos obturantes aures.

Evangelium.

Viam tuam via domini quia ad homines ingreditur penitentia est per quam deus ad nos descendit et nos ad illum ascendimus. Unde angeli ascendentes et descendentes memorantur ad filium hominis.

In deserto.

Dicitur ad iudeos in nativitate in iudea scilicet in Betlehem.

Parate uiam .i. penitentiam agite et predicate. Unde parasceue ante sabbatum dicitur .i. penitentia ante requiem. hinc et initium predicationis iohannis et christi. agite p. a. r. c. quia in die septima requieuit

fit uox et clamor. quia deserta domus ua cans scopata sine spu dei prophetia rege sa cerdote. Unde ille et iohannes queritur quia in de serto amissum est. Ubi uicit diabolus. ibi uincitur. ubi cecidit homo. ibi resurgit.

Semite post uiam. quia man data moralia post peni tentiam secundum matheum explanantur. Parat uiam fide et baptismum. et pe nitentiam. Rectas semitas per austera indicia ue stis et zone. cibi. potus. et uocis humilitate.

rectas facite semitas eius. ut iohan nes in deserto bapti zans et predicans bap tismum penitentie in remissione peccatorum. Et egrediebatur ad illum omnis iudee regio et ierosolimite uniuersi et baptiza bantur ab illo in iorda ne flumine confi

Quas incuruastis declinando ad dexteram .i. ad sinistram.

Significat dei gratiam incipit. unde sequitur baptizat. per baptismum gratia datur. qua peccata dimittuntur. uel quod gratias acce pistis a deo et apostolis gratia deus salui estis.

Quod est sponsa sponsum. initia sunt per paranimphe. Unde catecu minum incipiunt per sacerdotem crismantur per episcopum. sic per amicum sponsi inducitur sponsa ut re christo deo.

becca eliezar per puerum pallio al bo uelatur.

Dominus ab omni ope suo. Necesse est enim nobis septem uicia. tamquam gentes uii delere per peni tentiam ut possideamus celestis terram deside ratam.

Rectas scilicet scripturas stabiles ut rege uia eunti proximo ut nos et nos ut proximos diligamus. Qui sedi ligit et non proximum. ad dexteram declinat. et qui proximum et non se. ad sinistram. Multi bene agunt sed non corrigunt. ut heli. Alii corrigunt sed non bene agunt. ut scribe et pha risei qui sedent super cathedram moysi. hic os tituris ad ascella .i. ad humero in lege retorqueri iubetur. ut non separet os ab opere. nec opus ab ore.

Baptismum pe nitentie dedit. baptismum in re missione pecca torum predicauit. tamen non dedit. Sic predicatione sua christi predica tione precurrit sic baptismo pe nitentie baptis mum remissionis.

Beda.

Glossa. In iordane flumine. Iordanis aliena descensio. ibi peccata abluuntur. Archa enim per eum uiam alienam transi uit. et media parte in mare fluente altera ad montis formam erigitur. sic nos olim alienati a deo per baptismum hum iliati erigimur. ad alta. quia qui se hu miliat exaltabitur. Pars que fluit in mare amaricatur. quia archa dei .i. cor pus christi non mundatis non proficit sed in deteriius mutatur.

Glossa. non ualet baptismus.

Glossa. Confitentes peccata sua. Confessio et pulcri

Archa domini i. quietis ... thesauri capitis ... in saecula ...

ſB. Confitentes peccata baptizant᷑. debent enim melioris uite nouitatē pmittere. q̄ baptiſmum deſiderant accipere. Unde p̄dicante paulo dr̄. Multi c̄fitentē. et anūtiantes actus ſuos. Et

tudo. i. c. eius. i. ſponſi. Unde. deſilit ſponſa de camelo. cum ſe humiliat eccl̄a x̄. q̄ figurat̄ p yſaac. meus natiuitate riſū fec̄ ds̄ ſare. ſic ad mariā dr̄. ēē ē p̄ neceſ cum do. Benedicta tu. i. m. 7 b. f. v. t.

ſleu. Et erat. i. v. 7 c̄. Veſtis ap̄ſcab. 7 por. totam auſterā uitam p̄dicantiū ſignificant. 7 gentes ad grā da. que ē iohes intus 7 foris eſſe ungendas. Pile cameli. gentiū diuites. Zona pellicea. pauperes mundo mortui. locuſte. ſapientes huius mūdi. qui ſtipulas iudeis relinquentes frumenta myſtica trahunt. et mel lore. ficla. ſaltus inhabitant. ſ mel ſilueſtre. fideles de inculta ſilua. p̄ paran ſignificant. que omnia a grā dei eui ſāu. in qua n̄ eſt diſtinc tio iu dei et gre c i.

tentes peccata ſua.

ſMerito egrediebant᷑. et baptizabant᷑ a iohe. q̄a erat iohes. 7 c̄.

Et erat iohes veſtitus

ſDiuites gentium. ſpauperes. ſConuenienſ ueſtis predicatori.

pilis cameli. et zona

pellicea circa lumbos

ſſapientes ſfideles

eius. et locuſtas et mel

ſhabitatores ſolitudinis. n̄ decet cibos querere delicias. ſ; tantū

ſilueſtre edebat. Et p̄

necessitatē ſupplere. ſler. eſ fortior ē grā qua abluimur

ſmia

dicabat dicens. Venit

peccata. ille qui ſepties 7 ſeptuagies ſepties dimittit. grā

ſgratia

fortior me poſt me.

ad x̄pm. p ſeptuaginta vii generationes. 7 uſq; ad centū xl.

ſE grātia remiſſionis.

cuius non ſum dignus

ſexplicare.

pcumbens ſoluere

ſler. Corrigiā calc. id ē. miſteriū incarnationis de talis extrema pars corpis. Inſine enī ad ē aduiſticiam.

corrigi

ſaluator nr̄. incarnatus.

ueſtitus ſmuta. pilis. c. quia peccata n̄ fouit. ſ; increpauit aſpere dicens. Genimina uiperarū. 7 c̄. Et zona pellicea. c. i. eē q̄a carnē ſuam crucifix. cū uiciis. 7 c̄. Et locuſtā. et mel. ſ. c. quia p̄dicatio eē adeo dulcis fuit. ut 7 x̄ putaret. ſ; cito hec opinio decidit. q̄a eum n̄ x̄. ſ; x̄ p̄curſorē eē in nouit. In melle enī dulcedo. in locuſta alacer uolat᷑. ſ; cito decidit. quidem por ē. ſ; ſemel remittit p baptiſmū. ſma. ſe miſſio ab adam. uſq; uſq; ad centū xl. iiii. milia puenit.

ſB. Solue. c. Mos erat apud ueteres. ut ſi quis eam q̄ ſibi cōpeteret accipere uxorē nollet. ille ei calciamenta ſolueret. q̄ ad hanc ſponſus iure ppinquitatis ueniret. Xp̄c aūt ſponſ eccle. de q̄ iohes dic̄. Qui habet ſponſam ſponſ ē. Quia ḡ homines iohem xp̄m eē putabant. recte ſoluere ſe corrigiā indignū dic̄. Quaſi. Ego ueſtigia redemptoris nudare non ualeo. quia ſponſi nomen m̄ non uſurpo.

ſlghſ mel ſilueſtre cum locuſtiſ comedebat. i. cū quibdam paruis beſtiolis comedebat. Erat̄ qd̄a arbor in deſerto que lata folia 7 rotunda habebat. lactei coloris. 7 mellei ſaporis. h̄ manib ꝯfrigūt 7 melleū pſtant ſaporē. locuſte parua aīalia pēnā ſalientia. que ioleo coquūt. 7 ſic ſatis uilē cibum reddunt.

calciamentu. q fec̄ ł deitin mortalitate.

lectū. Corrigiam. c. e. Misterium scł incarnationis. quoniā uerbū caro factū ē. Vnde caro. x̄. unde anima. uni. spc̄ sumit exordiū. ut homo uerus fiat. p omnia absq; peccato. et ds uer in deo uero. sine pncipio. ide filius hominis q ē in celo. et q modo tāqm sponsus pcedat de

Vnde induuncā exten da. e. m. qa n̄ inuēgat̄ scientia. spūs nemo p grām remissionis in uestigat. mistiū incar nati o. n̄ ii.

lectū. Ego b. u. aqua. Ille. scł dei fluuī. semp plen. semp equalis. De quo. Fluminis imp. l. e. di. Multū distat int spm qui fert̄ sup aquā. n̄ subtus. et aquā. quan tū int animā q regit. 7 corp qd regit̄. Sicut mā sit spc̄ sup eum. hec ē unctio x̄. scdm carnē. De qua. Vnxit te ds. o. l. p. p. t. Oleum n̄ pot ē sub aqua. nec creatur sub creatura. Oleum de amaritudine radicis sur git in pabulū luminis. medicinā uulneris. re fectionē esurientis. Inde fit unctio xp̄e. de ama ritudine passionis pue nit ad glām resurrec tionis. Vnde aplś. hoc sentite in uobis. qd in x̄ ihū. 7c. usq; ppt qd. et ds exaltauit illū. 7c.

am calciamentorum eius. thalamo. ł de uirginali utero. clauso relinquens. Vnde adueniente sposo domus iohis. domus discalciati dr. q dicit̄ q habet sponsam. sponsus ē. Vn in specie columbe spc̄ scs de scendit. De sponsa dr. Sponsa mea. amica mea. pxima. in. dilecta. in. columba mea. Sponsa. in patarchis. amica in pphis. pxima in ioseph. et maria. dilecta in iohe baptista.

(ſcama. ſhomo. ſſtō spū.)

Ego baptizo uos aqua.

ſ ds. ſ Non solum in die bap tismi. s. 7 cottidie. cū

ille uero baptiza

p grām spc̄ pficiunt.

ſ Sup aquas.

bit uos spū sco.

ſ Cum iohannes baptizaret.

Et factum ē in die

ſ Trib; causis. ut uilli

b; illis. uenit ihc

ciam. et humilitatē impleret. ut 7 baptismū iohis cōpbaret. ut iordanē scificans. p descen sionē columbe spm scm in baptismo adesse monstraret. ſ Glosa. ſ Flos.

a nazareth galilee. et

baptizatus ē in ior

ſ Grana.

dane a iohanne.

ſ Post baptismum.

Et statim ascendens

ſB. Ego bapti zo uos aq. Non de iohes dicit dm. ē aut dei filium ap te. quia rudes sunt auditores. s. paulatī p glificatā huma nitatē ad fidem diuinitatis duc dicens. Ille u baptizabit uos in spū sco. p ea u cum capaciores iam uideret. di filium apte pdicat dicens. Testimonium phi bui. quia hic ē filius dei.

columba in x. 7 aplś. ē̄ dr. Estote prud. sic s. 7 simplices sic. columbe.

Beda

lectū. Marcus sicut ceruus desiderans ad fontes aquarū saltus dat. culmina pratorum carpit. palmas in uertice portat. uelut apis melliflua. flores agri cū odor ... ueri ysaac similat. sūmmam gustat. Vnde ē a nazareth galilee. ueni entē ihm ad baptismū in iordane accep tum a iohe enarrat. et statim de aq ascē disse. aptos celos uidisse. spm ut colum bam descendisse. in ipso mansisse. voce de celis facta. pat in dilecto filio cōpla cuisse. et spm eum in desertum ex pulisse. temptatū a sathana. xl. dieb et noctib; cum bestiis. angelis ministrā tib; cōmoratū. que ordine nobis seqn dum ad ecclesia anglica festinantib;.

Iter d ... excellentia ... carn ... ad ... l ...

prius opere quam uoce ostendit christus. Debemus enim de uolubilitate mundi penduli uoluptatis odore floris mundicie tracti cum adolescentibus post sponsum currere. et sic per baptismi sacramenta de duobus fontibus dilectionis dei et proximi, a gratia remissionis abluimur. et ascendentes spe — celestia secreta — mundis oculis cordis intuemur. Deinde spiritum sanctum spiritu contrito et humiliato cum simplici corde descendentem ad mansuetos — et cum caritate nunquam cadente manentem suscipimus. et uox a deo ad nos dilectos dirigitur. Beati pacifici quoniam filii dei uocabuntur. Et tunc in nobis complacet pater cum filio et spiritu sancto quando efficimur unus spiritus cum deo. — Unde: ut sint unum sicut et nos unum sumus. Tunc spiritus nos expellit in desertum quadraginta dierum numero temptandos a sathana ut patientia probationem, probatio spem, spes autem caritatem generet. cum nobis non sit colluctatio aduersus carnem et sanguinem. Et tunc bestie erunt pacate nobis cum in archa anime nostre munda cum immundis mansuefaciamus. et cum leonibus cubamus sicut daniel cum spiritus non sit aduersus carnem et sanguinem. nec caro aduersus spiritum. Post hec angeli ministri qui uident semper faciem patris in celis mittuntur in solatium dicentes: Exaudita est oratio tua. Et nolite timere. Ihesum querentes nazarenum. Et ego quos amo arguo et castigo. Et uincenti dabo edere de ligno uite quod est in paradyso dei.

Beda. Quadraginta diebus totum significat

Qui aperiunt baptizatis clausi ade inter posito cherubin et flammeo gladio quem extinguit in —

de aqua uidit celos apertos et spiritum tamquam columbam — aqua baptismi.

Manet in christo. spiritus non ex quo baptizatus est,

descendentem et manentem in ipso.

sed ex quo conceptus. quod autem in baptismo descendit —

Et uox facta est de celis.

significat nobis gratiam spiritualem in baptismo dari quibus in remissionem peccatorum ex aqua et spiritu regeneratis soleat amplior spiritus gratia per impositionem manus episcopi celitus dari.

Tu es filius meus dilectus in te complacui. Et

Post baptismum. Beda. Ne sit dubium quis spiritus. Significat consulte per hunc —

statim spiritus expulit

— Ihesus plenus spiritu sancto regressus est a iordane. Deinde ducitur et agebatur a spiritu

eum in desertum. Et

in desertum. ne putetur immundus spiritus qui eum ualuisse est ei.

Sic et nos illecebras mundi fugiamus.

erat in deserto .xl. di

Beda. Misterium trinitatis in baptismo demonstratur. filius baptizatur. spiritus sanctus in columba. pater in uoce sonat. Aperiunt celi non reseratione elementorum sed spiritualibus oculis. Sedit columba super ihesum. ne putaretur uox ad iohannem facta non ad deum. Pulcre autem addidit. Et manentem in ipso. Hoc enim proprium est christi ut semel eum implens spiritus semper in eo maneat. Fidelibus uero aliquando confertur ad miracula facienda — aliquando tollitur.

Beda. Tu es filius. In die iudicio quod nesciebat docuit. quibus tamen adoptionem meruit. Significat nobis quod credere debeamus ostendit ipsum scilicet qui filium cum aliis ad baptismum uenit uerum esse dei filium. Ideo ipsum baptizare posse. nandum munus adoptionem. qui ab eo dei manebit. et in nobis erit in eternum. Sic autem fide spiritus dexter audire plenum gratia et ueritate.

Nos quoq(ue) p(er) aquam ablucionis (et) sp(iritu)m s(an)c(t)ificationis dei posse filios effici. Erat aut(em) r. e. d. e. p. f. d. s.
Bene aut(em) in sp(eci)e columbe descendit sp(iritu)s. q(uia) simplex e(st) animal (et) sine felle. quia simplices querit. nec habitat in mentib(us) impuri

Nos quoq(ue) si inhere mo s(an)c(t)e conuersationis bestiales hominu(m) mo res impolluta mente tolleramus. ministeri um angelo(rum) mere(m)ur. q(ui)b(us) corp(or)e absoluti in celum transferamur.

si superis · si inadusis · si ut eterno

[di]eb(us) et xl noctib(us); et tem

p(ost) baptismu(m) n(on) solu(m) ad bona agenda. s(ed) ad mala tolleranda accingamur.

ptabat a sathana. Erat q(ue);

s ut homo.

cum bestiis et angeli

ut deo

ministrabant ei.

Tempus quo menbra eius diabolus temptat. quadripertit(us) eni(m) mund(us) p(er) obseruantia(m) dece(m) p(re)cepto(rum) co(n)tra dia bolu(m) certando d(omi)no famulat(ur). et ubi dece(m) xl facium(us) ubiq(ue); et sem(per) ad e(st) adu(er)sarius q(ui) it(er) n(ost)r(u)m impedire non ce[ssa]t;

B. Nemo putet traditu(m) iohanne(m) statim p(ost) temptatione(m) xl dieru(m) et ieiuniu(m) d(omi)ni. In uenit(ur) eni(m) in euglio io(hann)is d(omi)n(u)m ante multa docuisse et miracla fecisse. Et hoc fac(it) initiu(m) signo(rum) ihc in c. g. Et ite(rum) dicit. dum erat nullus in carcere(m) io(hann)es. Fert(ur) aut(em) q(uod) a cu(m) alio(rum) legisset io(hann)es euglia. (et) p(ro)basset eos uere historia(m) texisse. s(ed); uni(us) anni tantu(m) in quo (et) passus e(st) p(ost) carcere(m) io(hann)es, p(re)misso anno cui(us) acta ab (aliis); exposita fuerant. superioris te(m)poris. ante q(ua)m traderet(ur) io(hann)es

ler. Postq(ua)m aut(em) t. e. i. dece pimus gr(ati)am p(er) g(rati)a carnalia decollant(ur). sp(irit)ualia initiant(ur) cessante umbra ad e(st) ueritas. Iohannes in carcere. lex in iudea. Ihc in galilea. sal(us) in gen ti b(us);

Postquam aut(em) tradit(us)

s lex. · s eu(an)g(e)li(u)m.

e(st) iohannes uenit ihc

s in gentes.

in galileam predicans

s Euangeliu(m) q(uo)d ducat ad regnu(m) dei.

euangeliu(m) regni dei.

et dicens. q(uonia)m impletu(m)

s hoc de quo. ubi plenitudo uenit temporis. misit d(eu)s f(iliu)m suu(m) (et) c(etera).

e(st) tempus et appropin

quabit regnum dei.

s Ergo. s Renunciate op(er)ib(us) mortuis. · s Aliter n(on) intellegetis.

Penitemini et credite ev[angelio]

s leu(angelium) p(re)dicans · s gesta narrauit;

e. r. Beati pauperes sp(irit)u q(uonia)m i. e. r. c. Regno terreno succedit paup(er) tas. Paup(er)tati x(rist)iano(rum) regnum sempit(er)num. Unde. Regnum meu(m) n(on) e(st) de hoc mundo. Omnis enim honor t(er)renus. spuma. fumus. so mus. Penitemini et c. e. (et) c(etera). Amari tudine(m) radicis. dulcedo pomi co(m) pensat. Pericla maris spes port(us) de lectat. dolore(m) medicine spes salutis mitigat. Qui desiderat nucleu(m) fra(n)gat. Penitentia(m) agat. q(ui) uult adhe rere et(er)no bono. Preconia (christ)i narra re possit q(ui) ad palma(m) indulgentie p(er)uenire meruerit. Unde. p(ost) peni tentia(m) p(re)dicare eligunt ur;

s Et credite. Non s(ol)a op(er)a. ut sit fides s(ed) fidei p(ro)ce dit ut sequitur op(er)a.

Si n(on) credideritis n(on) p(er)manebitis ... sep(er)i ... n(on) intellig(etis)

Inter. Symon obediens. Andreas uirilis. Iacobus supplantator. Iohannes gratia. his itaque nominibus ad imaginem Christi conuertimur. obedientia ut obediamus. uirilitate ut pugnemus. Supplantatione ut perueniamus. Gratia ut conseruemur. Tibi enim domine est dignitas. iv. l. que et eterne hec quatuor uirtutes cardinales dicuntur. Per prudentiam obedimus. Per iusticiam uiriliter agimus. Per temperantiam serpentem calcamus. Per fortitudinem dei gratiam meremur.

B. Queritur quomodo primum petrum et andream et post pusillum iacobum et iohannem uocauerit. Sicut narrant matheus et marcus. cum dicat lucas in magna captura piscium socios petri fuisse iacobum et iohannem. et iesum dixisse petro. Ex hoc iam eris homines capiens. et simul eum fuisse secutos subductis ad terram nauibus. Sed quod dicit lucas primum factum est. et predictum est petro. quod homines esset capturus. non quod ex tunc non esset piscaturus. ad capturam enim piscium redierunt. et post sic matheus et marcus narrant bini uocati sunt. Primo petrus et andreas. deinde alii. tunc enim non subductis ad terram nauibus. tamquam cura redeundi. sed tamquam uocantem et iubentem secuti sunt.

[E]uangelio. Et preteriens

Mundum uolubilem.

secus mare galilee.

Iesus mittit piscatores ad predicandum. ut fides credentium in uirtute.

obedientem.

uidit simonem et andream fratrem eius mittentes retia in mare.

dei putetur esse. non in eloquentia uel doctrina. uirilem. Mundana. nis curis intentos uel lucris.

Erant enim piscatores.

Cum retibus.

Et dixit eis iesus. Venite

euuangelii.

post me faciam uos piscatores fieri hominum.

Et protinus relictis retibus;

omnino.

secuti sunt eum. Et progresso inde pusillum

Post uocationem horum.

Inter. Quatuor uocantur piscatores. Simon et andreas. iacobus et iohannes. Relictis omnibus sequuntur. hac quadriga uehimur ad celestia. ut helias. his quatuor angulis prima construitur ecclesia. his .iiii. litteris hebraicis tetragrammaton nomen domini cognoscitur a nobis. quibus simul perceptis ut audiamus dominum uocantem. et obliuiscamur populum ueterem. et domum patris tradicionis que est stulticia deo. et rete aranearum quo nos pene lapsos uelut culices tenebat. aer manis. nauim priori conuersationis fugiamus. pellibus enim mortuis tegitur pater noster adam secundum carnem. quo deposito cum actibus suis nouum sequentes pellibus salomonis tegimur. quibus sponsa gloriatur se formosam.

supplantator · fugatur ·
uidit iacobum zebedei
fratrem ·
et iohannem fratrem eius et ipsos
in naui componentes
retia · Et statim uocauit
illos · Et relicto patre suo
zebedeo in naui cum
mercennariis secuti sunt
eum · Et ingrediuntur
villa consolationis ·
capharnaum · Et statim
requies ·
sabbato ingressus in sy
nagogam docebat eos · Et stu
pebant super doctrina eius ·

Aug. + Item. Quem non inebriat eloquentia scła ris · difficile homines potentes et nobiles et diuites · et multo his difficilius eloquentes credunt deo. Obcecatur enim mens eorum diuitiis et opibus atque luxuria · et circumdantur uitiis · non possunt uidere uirtutes simplicitatem que sanctorum scripturarum · non ex maiestate sensuum · sed ex uerborum iudicant utilitate;

Item. Marcus dicta euangelii in semet ipso disponens · ordinem historiae non secutus · misteriorum ordinem seruat. Unde in sabbatis primam uirtutem narrat dicens · Et ingrediuntur capharnaum · et statim.

B. Quod sabbatis maxime curat et docet ostendit se non sub lege esse sed super · et docet nos uerum sabbatum · ut sit salutis animarum studentes ab omni opere seruili · id est ab omnibus illicitis abstineamus;

Item. Capharnaum uilla consolationis · Sabbatum requies · homo in spiritu inmundo · genus humanum · in quo inmunditia regnauit ab adam usque ad moysen. Nam qui sine lege peccauerunt sine lege peribunt. Qui sciens ——— sanctum dei esse obmutescere iubet. dum sciens quidem dominum non sicut dominum glorificauerunt · sed ... Spiritus discerpens hominem exiit ab eo · quia appropinquante salute · appropinquat temptatio. Pharao dimissus abiturum persequitur eum · cum diabolus contemptus surgit in scandala ——— Ia .;

caphar[naum] ... ecclesia · sabbatum ... gr...

B. Erat enim docens. 7c. Scribe docebant que scripta erant in moyse et prophetis. Ihesus ut deus et dominus moysi liber[e] — que deerant legi addebat. vel commutabat. Unde in matheo. Audistis quia dictum est a. Ego autem dico uobis. 7 cetera.

Erat enim docens eos quasi
(scilicet substantialem et propriam)
potestatem habens. Et
non sicut scribe. Et erat
(scilicet cum doceret)
in sinagoga eorum homo
in spiritu inmundo. Et ex
clamauit dicens. Quid

B. Scio quia sis s. Non est uoluntatis confessio. Sed necessitatis extorsio. Sic seruus fugitiuus uisum dominum timet. et de uerberibus deprecatur. Demones enim dominum in terris cernentes. se continuo iudicando — erat de — b a — t.

nobis 7 tibi ihesu nazarene.
(scilicet presentia ihesu tormenta sunt demonum.)
uenisti perdere nos. Scio
quia sis sanctus dei. Et commi

B. Obmutesce. 7c. Congruo ordine serpentina lingua que prima uirus sparsit. ne ultra spargat primo. obcluditur. deinde femina que primo seducta est. carnalis concupiscentie febre curatur. Tercio. uir. qui male coniugi obediuit. ab erroris lepra mundatus est. ut sit idem ordo restaurationis in christo. qui precionis in protoplasto.

B. Moraliter uirum a demonio liberatum. animum ab inmunda cogitatione purgatum intellig[e].

natus est ei ihesus dicens.
Obmutesce 7 exi ab ho
mine. Et discerpens eum
spiritus inmundus et excla
mans uoce magna exi
(scilicet quod exiens non)
it ab eo. Et mirati sunt

B. Discerpens. 7c. Ut conuexans. sic quidam codices habent. Lucas autem dicit. quia nihil illi nocuit. Sed quod marcus ait discerpens. idem est quod lucas. Cum proiecisset illum in medium. quod non addidit. nihilque ei nocuit. Intelligendum est quia illa iacta —

-cio non eum debi-
litavit sic exeunt
demones amputant
vel aviulsis aliquibus
men b r i

plus nocuisset.
omnes ita ut conque-
rent inter se dicentes. Quid-
nam est hoc? Que doctrina hec
(scilicet a. alii maccepta)
nova? quia in potestate
(scilicet etiam)
spiritibus immundis im-
(scilicet verbis)
perat et obediunt ei. Et
(scilicet quia tanta faciebat)
processit rumor eius statim
in omnem regionem galilee.
(scilicet ihesus et discipuli)
Et protinus egredientes de sina-
(scilicet circumcisione)
goga venerunt in domum
petro commissam.
simonis et andree cum ia-
cobo et iohanne. Recumbebat
(scilicet synagoga quondam mater
mundi etiam elisiis)
autem socrus simonis fe-
ecclesie petro commisse.
laborans et ecclesiam persequens.
bricitans. Et statim dicunt
ei de illa. Et accedens ele-

-gnitus. Feminam vero a febri-
bus consequentem curatam. carnis
a concupiscentie fervore per continen-
tie precepta frenatam.

B. Quid nam est hoc. Per ea que vi-
dent ad inquisitionem eorum que
audierunt excitantur. Ad hoc enim
et ipse dominus signa facit et discipulis
facere dedit. ut per hoc evangelio
certius crederatur. dum qui celestia
promittunt terrenis celestia et di-
vina operantur opera in terris.

Alcuin. Socrus petri fe-
bricitans apprehensa
manu levata sanatur.
Febris intemperantia
est de qua nos filii sina-
goge per manum discipli-
ne et levatione deside-
rii sanamur. Et huic
que sanata non ad vespe-
rum declinantis.

B. Et statim. lucas dicat quia
rogaverunt pro illa. Modo enim sal-
vator rogatus. modo ultro curat
ut contra passiones quoque viciorum
et se precibus fidelium semper ad esse
et que non intelligunt. vel in-
telligenda dare. vel non intellecta

dimittere pie petentib' ostendat.
vnde. delicta quis intelligit ab
occultis meis munda me dne. 7 ab
a. p. s. tuo;

B. Tropologice. ministrabat. id est
membra que servierant in-
mundicie servivnt iusticie.

Ier. Ianua regni moralit' pe
nitentia est cum fide. que ope
rantur salutem. languorib' va
riis. varia enim sunt vicia. qb'
languescit civitas mundi;

Non sinebat. Ne quis dum au
dit p'dicantem sequatur errantem.
et falsa veris miscentem.

B. Qm sciebant eu. Lucas apt'.
exibant demonia a multis-

in spiritale usum erexit carnalia-
uavit eam. apprehensa
-opera eius. non rema-
manu eius. Et continuo
-nente molestia egritudinis in-
dimisit eam febris. et
soler sanitas que dat' in p'o dil-
ministrabat eis. Vespe
-tota simul redit. morte.
aut' facto. cum occidi
q' ui dicit. quamdiu in
mundo sum lux sum mundi.
set sol afferebant ad eu'
omnis male habentes et de
monia habentes. Et erat
omnis civitas congregata
p' penitentia'.
ad ianua'. et curavit mul
tos q' vexabant' variis
vicus.
languorib;. et demoni
a multa eiciebat. et
n' sinebat loq' ea. qm
Sic pocta-
sciebant eu'. Et diluculo

-a nobis ministra-
nius voluntati,

B. Occasus solis
mors xpi. affere
bant ad eum. o. m.
h. Plures enim p'
aptos p' mortem
suam sanavit. qua'
cum in carne vi-
vens p'dicavit iudei;

loq' e. Peccatori
dixit ds. quare tu
e. v. mea. et c.

ſ vel mane. ſ a morte.

lo ualde ſurgens egreſ-

ſ gentes.

ſus abiit in deſertū

ſ infideles.

locum ibique orabat.

Et proſecutus eſt eū ſimon et

qui cū illo erant. et cū inue-

niſſent eū dixerunt ei quia

omnes querunt te. Et ait illis.

ſ Non decet ociosū eſſe predicatorē.

Eamus in proximos uicos et ci

uitates ut et ibi predicē.

ad hoc enim ueni. Et erat

predicans in ſinagogis

eorum et omni galilea et demo

nia eiciens. Et uenit ad

eū lepſus deprecans eum

ſ humilis. pudibundus. debet enim quisque de maculis ſuę uitę.

et genu flexo dixit.

— ſum ſolis mors ſicut diluculū reſurrectio xpi cuius manifeſtata lu ce abiit in deſertū gen tium. Et in fidelibus o rabat quia eorum corda ad orationem excitabat.

— clamantia et dicentia quia tu es filius dei. Et in crepans non ſinebat loqui quia ſciebant ipſum eſſe xpm. Demonia quod xpm ee ſciunt et filiū dei cfitent. Ieiunio enim fatigatū hominem diabolus putauit. nec temptando potuit experiri. an eſſet filius dei. Sed per ea per ſignorum potentiam. uel potius ſuſpicatus eſt. ut intellexit. Non quod eū quia ignoraret. crucifigi perſuaſit. ſed quia ſe morte illius dampnandū non puidit. Unde paulus. Nemo principū huius ſeculi cognouit. Si enim cognouiſſent. nūquam dominum glorię crucifixiſſent.

ſ Et erat predicans. in ſinagogis eorum. In hac predica tione intelligitur et ſermo ille habi tus in monte. quem refert matheus. Nam mare adiungit. et uenit ad eū lepro ſus. de quo talia dicit quibus intelligitur ille eſſe. quem matheus dicit ſanatum. poſtquam dominus deſcendit de monte. iam facto il lo ſermone. Sic enim matheus ait. Cū autem deſcendiſſet de monte. et cetera.

ſ ſeruum. Leproſus genu flexo dominum uolu tatem. deprecans mundari quia non uult mortem. peccatoris ſed ut conuertatur et uiuat. lepra eſt peccatū primi parentis. quod a ca (uel capite) piditate cepit. quam regna mundi cupiunt. Radix omnium malorum cupiditas. Unde gezi auaritiam ſecutus lepra ſuffunditur. —

Mok.

lezi fuit deceptus ... (faint marginal note, mostly illegible)

2. hec u(ero) sacerdoti sec(un)d(u)m melchisedech. ostensa oblatione mundat(ur). dicenti. date elemosinam (et) ecce munda sunt omnia uobis.

ostens(io) u(o)l(un)t(at)is (et) eq(ue) potentia.

Si uis potes me mundare.
Ihesus autem misertus eius exten-
dit manum et tangens eum
ait illi. Volo mundare.
Et cum dixisset statim disces-
sit ab eo lepra et mundatus
est. Et comminatus est ei statimque
eiecit illum et dicit ei. Vide
nemini dixeris. sed uade
ostende te principi sacerdo-
tum et offer pro emundatione
tua que precepit moyses in tes-
timonium illis. At ille egres-
sus cepit predicare et diffa-

~ erubescere s(cilicet) c(on)fessione(m) uerecun-
dia n(on) repri(m)at. ostendat uulnus. remediu(m)

pos(u)i(t). s(cilicet) m(isericordi)e affectu. s(ecundu)m gr(ati)am super(e)t
s(cilicet) in hoc humilitas.

legem non timet contaminari
qui alios liberat.

s(cilicet) in hoc pietas. s(cilicet) in hoc potestas.

s(cilicet) nihil medium.

inter op(us) (et) preceptu(m).

s(cilicet) Si do credant. si impietatis
lepra disced(at).

s(cilicet) prohibitus est dicere. At ille.

B. Si uis. Inuoluntate tribuit po
testatem. nec dubitat incredulus de
uoluntate d(omi)ni. s(ed) colluuionis sue
conscius non presumit.

Extende manum. Lex prohibet tangi
leprosum. s(ed) q(ui)a d(omi)n(u)s legis est non obse-
quitur legi. s(ed) legem facit. nec ideo
tangit quia sine tactu curare non
poterat. s(ed) sic probat q(ui)a legi subiectus
non erat.

B. Volo mundare. Illud mirabile
quo rogatur eo sanat genere.

B. Leprosus genus humanum signat qui
sec(un)d(u)m lucam plenus lepra fuisse dicitur. omnes
enim peccauerunt et egent gl(ori)a dei. Illa s(cilicet)
ut extensa manu saluatoris i(d est) incar-
nato uerbo. humanaque contingente
natura. a uarietate prisci erroris
mundentur. (et) qui diu a populo dei secreti
erant. templo dei reddantur. et uero
sacerdoti offerre. qui est sacerdos in eter-
num sec(un)d(u)m o(rdinem) m(elchisedech). corpora sua hosti
am uiuentem s(anctam) d(eo) p(lacentem) possint.

B. Ostende te. Vt intelligat non le-
gis ordine s(ed) gr(ati)e que supra legem
est curatum esse. offerre iubet. ut
ostendat q(ui)a non legem soluit s(ed) implet.
dum sec(un)d(u)m legem gradiens supra le-
gem sanat. q(uo)s legis remedia non sana-
bant. nec ante sacrificium significans cessa-
re debebat. cum nondum significatum confir-
matum erat. contestatione apostolorum et fide
credentium.

significanti

B. At ille. Vnius saluatio multos
ad d(omi)n(u)m cogit. Nec potest tacere bene-
ficium. etiam iussus ab eo qui dedit.
precepit d(omi)n(u)s abscondi. sed nec potuit

B. Q(ui)a exclusus a lege
d(omi)n(u)m se potestate cura-
ri postulat. supra legem
gratiam esse iudicat. ut
enim in d(omi)no potestas
auctoritatis sic in illo fi-
dei constantia.

B. Tangens eum. Nulli
spernamus. et si maculosum
uideamus.

Volo mundare. Nihil
medium est inter opus et pre-
ceptum d(omi)ni. (et) facta s(unt). Vide
q(ui)a uoluntas potestas
est. itaque tangit potesta-
tem habens sanandi.
(et) auctoritate iubendi.
non refugit testimonium
operandi. Volo enim dicit.
pro fomento imperat pro
artificio tangit per manus
che yos.

B. Nemini d(ixeris). non q(ui)a
noluit quod non potu-
it. q(ui)a omnia quecumque
uoluit fecit. s(ed) docet
n(ost)ra beneficia repri-
mi. non tantum a mercede
pecunie. s(ed) (et) gratie.

Increp(atio) salutis (et) d(e)p(re)cationis

Ad horam abscondi vult omnia ut in magnis que agimus latere velimus, quod est humilitatis, et innotescamus ut aliis prosimus, quod est magne sublimitatis, cum et si velimus opera non possent taceri.

mare sermonem. Ita ut
iam non posset manifeste
(tumultuosis carnalium vitiis fugit)
in civitatem introire, sed
(secretioris animi dantis curis visitat)
foris in desertis locis esse.
(hi sunt scilicet quos nihil potest a caritate separare; sed quia nec carnales)
Et conveniebant ad eum un-
-dique desertis. Iterum visitat in civitatem.
(post desertum)
dique. Et iterum intravit Ca-
(civitatem) (octo dies post desertum)
pharnaum post dies. Et au-
(in iudea)
ditum est quod in domo esset.
(ideo)
Et convenerunt multi ita ut non
caperet domus neque ad ianu-
(tamen) (per apostolos)
am et loquebatur eis verbum.
(doctores)
Et venerunt ferentes ad eum
(animam mollicie carnis torpentem)
(scilicet a quattuor li-)
paralyticum qui a quattuor
-bris evangeliorum omnis doctrina firmatur.
portabatur. Et cum non possent
(cogitationum)
eum inferre illi pre turba.

Ieronimus. Iam non omnibus manifestatus est Ihesus, qui laudis atque placationis serviunt laudibus et propriis voluptatibus. Sed his qui foris cum Petro exeunt et in desertis locis sunt, que elegit Dominus adorandum et reficiendum populum; qui deserunt delectationem mundi et omnia que possident, ut dicant: portio mea Dominus. Gloria vero Domini manifestatur his qui conveniunt undique, id est per plana et ardua, quos nihil potest separare a caritate Christi.

II .7.

Beda. Predicante Domino in domo non capiuntur neque ad ianuam, quia predicante in iudea, gentiles ad audiendum nondum intrare valuerunt. Ad quos tamen et si foris positos doctrine sue verba direxit per predicatores suos.

Beda. A quattuor portatur, quia quattuor virtutibus ad Dominum fiducia mentis erigitur, de quibus sobrietatem et iusticiam docet et sapientiam et virtutem, quas alii prudentiam, fortitudinem, temperantiam et iusticiam nuncupant.

Ieronimus. Paralysis typus est torporis, quo piger iacet in mollicie carnis, habens desiderium salutis, turbis ignavie et duplis cogitationibus ac si enervatis menbris offenditur. Quem portant quattuor, quas supra diximus virtutes, ad tegulas divinitatis et sapientie in domo carnis Christi patefactas, cum luce muneris Dei portare carnem que se portabat.

Ecce abraham absconditur [illegible]
[illegible]
[illegible]

Tectum domus in qua christus docet sublimitas scripture quia corrigit adolescentior uiam suam i. e. s. t. dne.

÷ ut per aliam uiam cum magis in regione redeat.

nudauerunt tectum ubi erat

Aperiunturum mistica.

Et patefacientes submiserunt

carnem.

grabbatum in quo para

torpens.

liticus iacebat. Cum ui

Illud uero tectum. Domus ihesu secundum alium euangelistam tegulis tecta dicitur — quia uilitate littere sensus spiritualis tegitur. Cum grabbato ante ihesum deponitur quia cognoscere christum debet in hac carne constitutus.

B. Cum uidisset et cetera. Multum ualet apud deum fides propria ubi tantum ualuit aliena ut homo intus et exterius sanaretur repente exurgeret aliorumque meritis sua relaxarentur erratia.

disset autem ihesus fidem il

ostendit

propter peccata fuisse morbo percussum et ideo non posse sanari nisi his prius dimissis. Et paralitico adpiscinam. Ecce sanus factus es i. n. p. ne. d. t. c. a. c.

lorum ait paralitico. Fili

Mira humilitas despectum ab omnibus dissolutum totis artubus filium uocat. Aut certe ideo quia dimittuntur ei peccata t. a.

sua.

dimittuntur tibi peccata.

Sed non dixit dimittuntur tibi peccata.

Erant autem illic quidam

Ideo inuident. In incredulitate non surgentes ad fidem.

de scribis sedentes et cogi

Quia dixit dimittuntur t. p. Non dei

tantes in cordibus suis. Quid

despectiue. ita alter.

hic sic loquitur? Blasphemat.

sed.

B. Quis potest peccata d. Verum dicunt solus hoc potest solus et per eos dimittit quibus dimittendi potestatem tribuit. Ideo uere. Sed ideo uerum testantur se per personam non negando falluntur. Errant quia et deum esse et peccata dimittere euidenter credebant christum tamen esse non credebant. Sed dementius arriani qui et christum esse et peccata dimittere negare non audent et deum esse negare non timent.

Quis potest dimittere peccata

Quia pro fide solutum desiderat occultas cognitiones

nisi solus deus? Quo statim cog

ne et operum uirtute se deum manifestabat.

Ideo. hoc est cognito.

nito ihesus spiritu suo quia hec

B. Cumque causis affligunt homines molestiis carnis aut propter merita augenda ut iob et martires aut propter humilitatem conseruandam ut paulus ab angelo sathane aut ob peccata intelligenda et corrigenda ut maria soror moysi —

cogitauerunt intra se dicit

Quasi. q(ui)a potentia cordis occulta intuetur. eadem peccata dimitto; q(ua)si. ex nobis intelligite. q(uo)d consequatur paraliticus.

et hic paraliticus q(ui) n(on) dimissis peccatis potuit curari. aut ad gl(ori)am dei sicut cecus. de q(uo) neq(ue) hic p(eccavit) n(eque) p(arentes) e(ius) (et) c(etera). Et lazarus cui(us) infirmitas n(on) fuit ad morte(m) s(ed) p(ro) gl(ori)a dei. aut ad initium e(ter)ne da(m)pnationis sic(ut) herodes.

ulis. Quid ista cogitatis in

Quasi eiusde(m)

cordib(us) u(est)ris. Quid e(st) faci

potentie. e(st) animam sanare. (et) corp(us)

Q(uia) i(n)v(isibi)le (et) f(acilius)

lius dicere paralitico. di

Q(uo)d sp(irit)uale e(st). quod sol(u)s nouit q(ui) facit.

mitt(untu)r t(ibi) peccata. aut dice

Quod corporeis oculis pot(est) uideri.

re surge tolle grabbatu(m)

Ut uisibi-

tuu(m) et ambula. Ut

-le miraculu(m) p(ro)bet inuisibile.

aut(em) sciatis q(ui)a potestate(m)

habet filius hominis in ter

ra dimittendi peccata. ait

Per carnalia

lib(er)a desideria

paralitico. Tibi dico surge

carne(m) p(er) continentia(m). spe celestiu(m) inter-

Tolle grabbatum tuu(m). et

-ioris segrega.

Paradysu(m) q(ui) p(ri)ma

uade in domum tua(m). Et sta

domus hominis fuit. Illico d(omi)n-

-ti ille surrexit et sublato

-o p(ro)merit(us) sine mora. salu(s) iussu e(ius)

grabbato abiit cora(m) o(mn)ib(us);

ita ut admirarentur omnes et

B. filius h(ominis). Solus d(eu)s peccata dimittit. Et filius hominis habet potestatem dimittendi peccata. Ergo ide(m) d(eu)s (et) filius hominis e(st). Ita homo Xp(istu)s p(er) diuinitate(m) peccata dimittit. p(er) humanitate(m) p(ro) peccatorib(us) pot(uit) mori;

B. Vade in domu(m) t(uam). Qui languerat. grabbatum domum portat. cum anima peccator(um) remissione curata. se ad interna(m) sui custodiam. cum ipso corpore refert. ne quid iteru(m) unde feriatur admittat;

ſB. Egreſſus ē post curationē paralitici in capharnaum ad mare egredit̄. q͞a n̄ solum ciues ſ; ⁊ maris habitatorē instruit. ⁊ fluctiuagos mundi mot᷒ fidei firmitate ꝯtempnere docet. Ibi turbā multā erudit. ibi publicanū aplm̄ fac̄. ibi peccatores p penitentiā correctos suo digno reddit conuiuio. ⁊ auditu suoꝝ archanoꝝ ⁊ abundis eū pidtatū separatos. ad soliditatē q͞etē conuiſionis que ē in spe celestiū patria hr̄. Illā seqt̄. Et cū p͞tiret v. l. a. ⁊ c.

ſ Ieū. Leui addit̄. q͞ a theloneo negocioꝝ secularium. sequit̄ solū ū b̄ v̄ qđ dicat. q͞ n̄ renunciauerit. o. q. p. n. p. e. m. d.

ſB. Secut᷒ ē eū. lucas plenius. Et relictis om̄ib᷒ surgens secut᷒ ē eum. Sequit̄ qui ut pauperē xp̄o. n̄ tā corporis gressu quam mentis affectu possit sequi om̄ia relinq̄t. sic matheus. qui n̄ solum lucra uectigaliū ſ; ⁊ periculum. qđ sepe ꝑ imꝑfectas rationes accidere poterat a principib᷒ sc̄li contempnit. cupidus sequendi. Qui enī exterius uocauit. ut mox se queret̄ intus accendit. et modū docuit. Merito ē q͞ obediendo humana contempsit negocia. diuinoꝝ dispensator factus ē talentoruo;.

ſB. Ad conuiuia peccatorū uadit. ut ⁊ docendi occasionē habeat. et spūales cibos impciat. et eundo ad peccatores dūi humilitas inconū

ſ Uiſa impunita blasphemia ad laude

honorificarent deum dicen

—uertunt.

tes. quia numquam sic uidimus.

ſ Post curatū paraliticū. ſ a capharnaym. ſ ut maritimos colligat.

Et egressus ē rursus ad ma

re omnisque turba ueniebat

ad eū et docebat eos. Et cū

ſ oculis mtis. ſ addit᷒.

p͞teriret uidit leui alphei

ſ ad curas uectigaliū.

sedentem ad teloneū et

— telos enī grece uectigal latine.

ſ imitare.

ait illi. Sequere me. Et

ſ. paup pauperē.

surgens secut᷒ ē eum. Et

ſ. Et fecit ei conuiuium. qđ lucas dic̄. leui in domo sua. q͞ enī xp̄m intus recepit. uoluptati delectat ubertate et dn̄s libentius ing͞dit̄. ⁊ in eius recumbit affectu. hoc ē spūale conuiuiū bonoꝝ operū. q͞ diues ꝑ ꝯ̄s eget paup — ꝯ y l a t ur.

factū ē cum accumberet

ſ Qui publica uectigalia exigūt. ul̄ sc̄li lucra sectant̄. q͞ exemplo publicani eū salū — ū de salute ꝑsumunt. nec ut pharisei calūpniant̄. ini in uiis ꝑmanentes ſ; penitentes.

in domo illius. multi pu

blicani et peccatores simul

discumbebant cū ihu. Et

discipulis eius. Erant enim

ſ Marcus et lucas. uerecundie causa ⁊ honore euglīste nom̄ uulgatū. non ponit. Ipse sedm̄ hoc qđ scriptū ē. Iust᷒ in p͞mis accusator sui ē. matheū se ⁊ publicanū nominat. ut ostendat nulli conuersum. de salute debere diffidere cū ⁊ aplīs et euglīsta de publicano sit fact᷒ repente e.;

Unde. erant enī m. q.

ſB. Per uocationē mathei fides gentiū. q͞ relictis lucris sc̄li. epulis caritatis et bonoꝝ operū cum dn̄o conuiuant—

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

Penitentes.

Per phariseos: supercilium de salute gentium mundia designat iudeorum. quibus dicitur publicani et peccatores precedent uos in regno dei.

multi qui sequebantur eum. et scribe et pharisei uidentes quia manducaret cum publicanis et peccatoribus: discipulis eius dixerunt.

sione penitentium patet doctrina eius pote ...

Quare cum publicanis et peccatoribus manducat et bibit magister uester?

Cum peccatoribus iustus.

Magister pro discipulis.

Hoc audito ihesus ait respondet.

Superbi.

B. Non necesse habent medicum dicat. quia intro medicandi genere uulneratus est propter iniquitates nostras. et liuore eius sanati sumus.

illis. Non necesse habent sani me

Uos quia tamquam iusti fugitis peccatores. qui uestram statuentes iusticiam. dei non estis subiecti iusti ...

humiles. Ideo uero declinat.

dico. sed qui male habent. Non enim

Qui se peccatores cognoscunt nec per legem iustificari se uidentes. Christi gratie colla submittunt.

ueni uocare iustos. sed peccatores. Et erant discipuli

B. Mistice discipuli iohannis et phariseorum ieiunant. quia qui de operibus legis gloriantur uel quod petulis et traditiones hominum sequuntur. uel et si preconii tantum auram non cordis amore perquirunt. a spiritualibus bonis ieiunant. quia qui Christi fidelium membrum est. corpore ipsius epulatur et sanguine alitur. Cum peccatoribus manducat dominus et bibit. quia illi abstinentia merito auget. cum nulla potentia

iohannis et pharisei ieiunantes. Et conueniunt et dicunt illi. Quare

Causam sequitur questionis proponit.

ieiuna corde uel abesse discipuli Christi non —

nature ē. diu͠s aūt q̇ delicta n̄ ātabit donare pōt. manducantes pōt face re ieiunantib' puriores. ieiunav xp̄c ut ieiunares. manducavit cū peccatorib' ut grām cerneres. pote tatem agnosceres.

[B.] Mathī. Numq̇d posst̄ filii spon si lugere q. d. cū illis ē. Sponsus x̄. sponsa. eccla. de quo conubio spūa li apli creati q̇ lugere. et ieiunare nō possunt q̄m diu sponsum cū sponsa uident. Qn̄do transierit nuptie. et passionis. resurrectionisq; temps aduenerit. tc̄ ieiunabunt.

Ier. Moralit̄. q̄m diu sponsus nobiscū ē. in leticia sum'. nec ieiunare possum'. nec lugere. cū p peccato recedit. 7 auolat. tc̄ ieiuniū indicendum ē. tc̄ luct' multiplicand'.

[B.] Nemo a. p. r. Discipulos uestimta dic̄ uetera. i. adhuc carnales nec dū innouatos fidei firmitate. q̇b' si nouus pannus. i. pars doctrine. que ad nouā uitam ptinet assuat̄. 7 ipsa quodam̄ scinditur. cui' pars importune tradit̄. q̇ ualet ad ieiuniū ciboꝝ. dū illa ieiunare doceat generalit̄ n̄ a cibis tantū. s; ab omni uoluptate carnis.

uel assumentū. a. t. l.

discipli iohis et pharise

oꝝ ieiunant. tui aūt disci

puli n̄ ieiunant. Et ait illi

s. apli. s. xp̄i

ihc. Numq̇d posst̄ filii nup

et eccle. s. xp̄c.

tiarū quādiu sponsus cū

s. corporis p̄sentia. s. eua

sion

illis ē ieiunare? Qd̄ ĩto tem

s. cui' p̄ his p̄ficit p̄sentia q̄m

pore habent secū sponsū

n̄ posst̄ ieiunare. Veni

s. ascensionis s. passionis s. corporalit̄.

ent aūt dies cū auferet

s. tam a cibis

ab eis sponsus. et tc̄ ieiu

q̄m ab amore mundi. s. ideo n̄

nab' in illis dieb;. Nemo

ieiunant quia.

s. seniora p̄cepta noue uite.

uestimtū panni rudis

s. aplis. ueti cōsuetudini

dedicis.

assuit uestimto ueteri.

s. et si assuit. s. repugnat noua

alioq̇n auferet supplem̄

uita ueteri.

s. renati. sic q̇d

tū novū a uetere. et ma

[B.] Alii euuglistē dicunt. phariseos et discipulos iohis hoc quesisse. hic uidet̄ dicere. q̇d alii quesierit. quos eiusdē rei cura mouisset. Unde colligit̄ hoc a pluribs fuisse obiectū. a phariseis. a discipulis iohis. a conuiuis. t q̇b' dam aliis.

s. cui' p̄ his p̄ficit p̄sentia q̄m corporalis abstinentia.

[G.] Veste foris tegim' uino ĩt' reficimur. Vestes bona opa. q̇b' hominib' foris lucem'. uinū feruor fidei. spei. caritatis. q̇ in conspectu dei ĩt' s. mentis nouitate reformamur;

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

– bom inerat. nimio q̃si pondere p̃ssum pre.
ior scissura erit. Et nemo
ſ ſpũalia pcepta. ſ aplos.
mittit uinũ nouũ in u
ſ Non pos
tres ueteres. Alioq̃n dirum
sunt pati q̃a carnales ad huc.
pet uinũ utres et uinũ
ſ Doctrina ſpũalis memorie –
– ſ ẽtiã qđ habebãt –
effundet. et utres pibunt
ñ comendat
– p̃dunt. ſ Spũalis –
ſ; uinũ nouũ in utre
doctrina in ſpũales.
nouos mitti debet. Et
factum ẽ iterum cum
sabbatis ambularet p sata
ſ Esuriunt –
ut homines. p turba mandu
et discipli eius cepert pgre
– candi ſpatiũ ñ hab . . . . s̃. ita –
di et uellere ſpicas. Phari
– ſterioris uite p̃bent exemplu.
sei aũt dicebant ei.
– ñ p̃paratas epulas s̃; ſimplices
guer unt.
Ecce quid faciunt sabba
tis qđ non licet. Et ait il
ſ Veterem historiã obiecit.
lis. Numquã legiſti

ſ Moraliť. Cauendũ est doctori ne ani me nondũ inno uate s̃; in ualete uetustate pdurantis nouor̃ miſterior̃ ſe creta cõmittat.

a. ſ Nota p̃mos aplos litterã ſabbati de ſtruere. ẽtra ebio nitas q eũ aplos ab os recipiant. pau lũ q̃si tnsgressore legis repudiant.

c. ſ Moraliť. p sata cũ dño ambulat. qui eloq̃a sacra dño ob temperante meditã t. Isti esuriunt. cũ in eis illa inuenire desiderant. quib; am plius accensi. mamo re dei. q̃si pane pas cant. & hoc sabbatis. Vnde. vacate. et uide te q. ſ. ẽ. d. Vellunt ſpicas. et confricant. q̃a testimonia scriptura –

ſ Fient aũt noui cũ p asceniſonẽ – dñi desiderio consolationis eius – orando. & sperando. innouabãt. – tunc spm acceper̃t. quo q̃si nouo musto noui utres repleti sunt.

b. ſ B. Mistice. Discipuli p sata transeũt. cũ plati subditos pia sollicitudine circumspiciunt. et qualiť quiq; ad fidem trahant sedulo ppendũt. quo rũ salutẽ esuriunt. Vnde petro in ẽ p̃cei esurienti oblatis quasi esurie bat dapib; dictũ ẽ. Surge petre oc cide et manduca. Et inita faciant ti concordia. Ibi mactari – et manducari iubent animalia. hic ſpicas conuellunt discipli et – scđm alios euglistas confricantes – manducant. Vnde. mortificate men bra ura. & exuite uos. v. h. Alii enĩ ñ transeunt in corp̃ x̃. Alii doctore sui p̃fect fruct ñ pasci. Vellere uag; spicas ẽ ab intentione trena radice mentis eruere. fricare manib; ex emplis uirtutũ accuplscentia car –

ludicem ... re exalto.

s. discipulitur

-rū assumunt et perscrutantur donec medullam dilectionis extrahant. q̄ sub uilitate litte-
quasi sub aristarum horrore uelat̄. hoc dū sabbato pbat. stulti defensores sabbati pbāt̄.

nis. q̄si aristarū folliculis mente extrahere. grana manducare purgatū queq; p p̄dicantes ora eccl̄e incorpare. hoc discipli ante dn̄m faciūt q̄a p̄cedit sermo doctoris. sub seqr̄ gr̄a supne uisitationis. Et bene sabbatis. q̄a p̄dicatores p spe quietis laborant. 7 auditores amonent. ut aeterna secuti feriantur p̄ eterna reqe laborent.

Sub abiathar. Nō te turbet q̄d alii dicūt abhimilech. ambo enī illic tc̄ aderant. abhimilech pat̄. abiatar filius. q̄ occiso a saule pat̄. comes exilii fact̄ ē dauid. et eo regnante sum̄ pontifex maioris nominis q̄m pat̄. 7 ideo dign̄ cui dn̄s mentionē faceret. q̄si summi sacerdotis 7 patre uiuente.

Sabbatū p h. B. Ita sabbati custodiri p̄ceptū ē. ut si necessitas fuerit n̄ sit reus. q̄ uiolauerit. Sabbato circumcidi n̄ ē p̄hibitū. q̄a necessariū. Iosue muros iericho. vii. dieb̄ circuit. Machabei in sabbato pugnant. q̄d n̄ ē licitū in lege. necessitas licitū fac̄. sic 7 hodie inuenimus. Si q̄s ieiuniū fregerit egrot̄. non tenetur re ū.

III

S. in Nobe. q̄ fugiens saulem.

quid fecerit dauid. q̄n necessitatem habuit et esuriit ipse 7 q̄ cum eo erant. q̄

comedit. significat sacerdotale cibū in usū transitur̄ p populos.

in introiuit in domum dei

Quasi. si dauid 7 abimelech a uobis n̄ reprehendunt̄. s. p̄pha.

sub abiathar principe sa-

ne excusantur. cur nihil causā improbatis. quā necessitas pbauit. q̄n

cerdotum et panes ppositionis manducauit quos

uis magna sit distantia. huius p̄phetae in sabbato constringit.

scilicet leuitis.

n̄ licebat edere n̄i sacerdotibus. Et dedit eis qui cū eo

salr̄ pbat idem.

fidei

erant et dicebat eis. Sabbatum ppt̄ hominē factū

salus hominis p̄ma custodia

sabbati. p̄t ut cuiq; utilitas extet

ē et n̄ homo ppt̄ sabbatum.

egit.

Itaq; dn̄s ē filius hominis etiā sabbati. Et introiuit iterū in sinagogam

q̄ sola litt̄e sufficere dicūt. animi refectionē nesciūt. regē animarū n̄ nort. uim intellect̄ nesciunt.

B. figurate q̄d dd. et pueri ei panes sanctificatos in usū transitur̄ plebs. q̄a omnis sacerdotū uitā debent imitari. 7 omis filii eccl̄e sacerdotes sunt. unctū in sacerdotiū semet ipsos hostias spirituales deo.

in sabbato constringit. illi panes leuiticos comedit. 7 accedebat sabbato neomeniarū. dē q̄n in exilio regni fugit ex aula regis.

Et dedit. hoc sic ut misericordia uolo 7 n̄ sacrificiū. melius iudicauit a famis periculo hoīes liberare quā sacrificiū offerre. hostia deo placabilis hominū salus est.

Itaq; dn̄s ē. Quasi si dauid et sacerdotes scd̄m aliū euglistam ppter templi ministeriū sabbatū uiolant.

cĩmine carent. quto
magis filius hominis.
uerus rex et sacerdos
Et ideo dn̄s sabbati.
in sabbato uiolarẽ
spicarũ cĩmine nõ
te n e — tur.
B. Et. o. e. Quia di
scipulos ꝓbabilit̃
excusauerat. ipsũ
obseruant. ut si
in sabbo curet. trãs
gressionis. si n̄ cu
ret crudelitatis —
aut inbecillitatis
argua n t.

Licet s. 7 c. Marchis
dicit illos interrogas
se. Marcus 7 lucas —
interrogatos fuisse.
sed illi prius interroga
uer̃t. et ihc cognita
nequicia eoꝝ. statu
it in medio sanandũ.
et interrogauit quod
marc̃. et lucas dicũt.
Et t̃c illis tacentib'.
ꝓposuit similitu
dinẽ de oue. et con
clusit. qđ licet sab
bato bene facere.
Et circũspiciens. e.
e. i. 7 ce t a.

Vbi manus donũ scientię. ibi manus ꝑiculũ culpę.

Gen' humanũ

...gogam. et erat ibi ho ha

Que ad fructũ
uerũ extensa est. abono ope

bens aridam manum. Et

aruit. ꝑ manus xp̄i extensas.

obseruabant eũ si sabbatis

bonoꝝ operũ sic est restituta ẽ.

curaret ut accusaret eum.

calumpniã preueni̇t.

Et ait homini habenti ma

ut ab omnib' uideat̃.

nũ arida. Surge in medi

ũ. Et dicit eis. Licet sabbatis

hominẽ curare. an non. ho-

benefacere animã sal. an

minẽ. totũ ꝑ parte signat. ut qa
ꝑ pt̃ animã. hoc faciebat. ut q
hec manus sanatio salutẽ anime
significat. B. non-

mã saluã facere an ꝑdere.

quod sum e prius. quecũq. possit.
nõ audentes respondere.

At illi tacebant. Et circum

ꝑdere. s; cuius non saluare ẽ ꝑdere. sic dr̃ cor pharaonis indurasse.
n̄ qđ obdurauerit. sed obduratũ
non emolliuit.

uasi. mere
spiciens eos cum ira contrista

dulitati eoꝝ irascens.

tus super cecitatẽ cordis —

Infructuosa debilitas

eoꝝ dicit homini. Extende

Ilico.

manũ tuã. Et extendit.

Ieũ. homo iste signat auaros. q
nolentes dare. uolunt accipe.
ꝑdari et n̄ largiri. q'b' dr̃ ut ex
tendant manus suas. i. q furabat̃
iã n̄ furet. magis. a. l. o. m. s. q.
b. ẽ. ut. h. unde. t. n. p.

B. Licet sabbis. b. 7 c. Arguit
quod legis p̃cepta praua interpta
tione uiolant. estimantes in sab
bato abono opere feriandũ. cũ
lex dicat. omne op' seruile. n̄ fa
cietis in eo. i. peccatum. hoc p̃cep
to signatur. qa si sex secli etates
bona fecerimus. in septima ama
bis tãtum feriabunt. Non enĩ erit
ociosus boni opis fruct' in laude
dei quiesce r e.

anime n̄ melius curat̃. quã
elemosinę largicione. Unde q
habet duas. t. d. n̄ h. et q habet
escã similit̃ faciat. Et in ecclas
co. fili. n̄ sit manus tua ad ac —

debilitas · auaricia.

qđ ẽ i luca

— cipiendum porrecta et ad dandum collecta. frustra ad dominum manus in oratione expand-
qui eam ad rogantem inopiam non extendit.

Exeuntes. quia per se non possunt. socios iniquitatis querunt.

B. Cum herodianis. Ministri herodis propter iniurias quas ipse adversus iohannem exercebat christum infidelis et odiis persequebantur quem iohannes predicabat.

Magna insania quod de salute indigent. de nece salvatoris consiliantur.

B. Allegorice. de synagoga secessit ad mare. id est iudeam relinquit. ad gentes venit. cum discipulis suis predicantibus scilicet apostolis. corda gentium adiit. et sic multos ad se venientes suscepit. et desideratam salutem dedit. Unde aperte subiungit. Et dixit discipulis suis.

Et restituta est illi manus. Exeuntes pharisei statim cum
(quia soli non possunt. genus sine consimilis similem querit.)
herodianis consilium faci-
(filio. ... ratione)
ebant adversus eum quomodo
(invenirent. mortem machinantur. Medico)
(ideo)
eum perderent. Et ihesus cum dis-
(cessit in latino. fugit ut homo quia nondum venerat hora eius et passionis extra)
cipulis suis secessit ad mare
(ubi illis non erat locus. Nota. odientibus cedit. amantibus accedit.)
Et multa turba a galilea et
(confessio.)
iudea secuta est eum et ab hie-
(visio pacis. sanguinea.)
rosolimis et ab idumea et
(Alienatio descensio.)
trans iordanem et qui circa ty-
(angustia. venatio piscis.)
rum et sidonem multitudo
(quia. opinione virtutum)
magna audientes que faci-
(ideo)
ebat venerunt ad eum. Et dixit
discipulis suis ut navicula
sibi subserviret propter turbam

Navicula ecclesia de gentibus congregata fluctus seculi mente transgressa. que quanto sinum cordis gratie recipiende dilatat. tanto fluctus seculi securius calcat.

Magnum studium nequicie inierunt reputantes quod ad verbum illius manus sanata est. neque in sabbato potest eum dicere laborasse. quod dixit et facta sunt. cum ipsi in sabbatis cibos portent. calices porrigant. et cetera vite necessaria.

Secessit. ostendit quod docuit. si non persecuti fuerint. et cetera.

B. Et multa turba. Magistri plebis et ministri regis odio persecuntur. vulgus indoctum dilectione sequitur. et plurimi sanari merentur.

s. discordes — s. ideo confluebant

ne comprimerent eum. Multos
— multos enim
enim sanabat. ita ut irruerent
s. fideles
in eum. ut illum tangerent.
quotquot autem habebant plagas.
et spiritus immundi. cum illum
videbant procidebant ei.
s. demones
Et clamabant dicentes.
s. peccatori dix.
Tu es filius dei. Et vehementer
s. quae tu es i. m. — s. demonibus 7 curatis
comminabatur eis ne mani
s. deum esse. ne differretur passio.
festaret eum. Et ascendens
s. Non vos me elegistis sed ego vos — s. gratia
in montem vocavit ad se
s. non meriti sed divine gratie est — libero
quos voluit ipse. et vene
arbitrio. — Aut ter quaterni
runt ad eum. Et fecit ut
fide sancte trinitatis per iiii orbis partes
essent duodecim cum il
predicaturi. Unde ab oriente porte tres ab austro porte tres ab aquilone
lo. et ut mitteret eos.

B. Et ascendens. Postquam immundos spiritus se predicare prohibuit, sanctos elegit qui eum predicaret 7 nefandos spiritus eiceret.
Mons iste designat altitudinem iustitie quam instruendi erant 7 quam predicaturi erant. Per locum animo ner ad celestia erigi, sic 7 legem in monte dedit.

Comprimunt qui ecclesie pacem turbant. Tangunt qui fidem vero corde et dilectione suscipiunt. Qui tangere sanati esse perhibent. Fugientes comprimentes naviculam conscendunt.

Clamabant dicentes utrique. Sed infirmi pia intentione salutis, demoniaci vero potius demones ineis timore coacti non solum ad procidendum verum 7 ad confitendum maiestatem eius per semina eum penitus. Qui filium dei iam iamque noverant celare non audebant. Clamores arrianus qui etiam hodie negant filium dei esse.

B. Manifestum non solum demones qui inviti vel ab eo sanati qui sponte confiterentur, sed 7 apostoli per passionem toto orbe predicaturi ante passionem tacere iubentur ne divina maiestate predicata passio differretur et sic salus mundi.

Iter. Consuetudo divine scripture est allegorice loqui, sed nos sic excelsa sensibus nostris explicemus ut historie veritatem teneamus. Christus enim solis spiritualis mons est celestium rerum qualitate copiosus, ex quo fluunt aque vive et quicquid summe boni creditur in hoc fundatur qui est mons montium.

[illegible]

[illegible]

et sanct⁹ scorum. quos cottidie ad se inuitat. In montem uocant excelsi. et merito. et uerbo. ut locus meritis congruat altis. Ut sint duodecim cum illo. Spem iacob dilexit dns, et cū diuideret excelsus gentes. et separaret filios adę. statuit terminos p. i. n. f. iacob. ut sint sup t nos. xii. iudicantes. xii. tb̄ isrl̄. quib̄ data ē potestas. qm̄ filī accepit a patr̄e secdm̄ carnē. ut opa que ipse fecit. 7 ipsi faciant. et maiora. h. f.

porte tres. ab oc casu porte tres.

predicare. Et dedit illis potestatem cu randi infirmitates

Dedit 7 potestatem mortuos suscitandi. sic mathis dic. ut uirt ostensa fide ubis daret. 7 noua faceret. qui noua p̄dicaret. Nc aut q̄a numer⁹ fi delium creuit. multa ui ta uirtutū tenent. sig na uirtutū n̄ hnt. q̄a frustra foras miracłm osten dit si de e q̄d int⁹ opet. q̄a lingue ē insignū n̄ fidelib⁹ s; infidelib⁹.

et eiciendi demonia.

Imposuit. Non modo p̄mu- sed cum adducto ab andrea dix. tu uocaberis cephas. q̄d intpt̄at petr⁹. Sed hic euglista re attentū reddit dicens. q̄d dns sic eum cognominauerit. Ne eni putares eū sic casu uo cari. n̄ p̄uidentia dei. Voluit aut dns p⁹ us eum alio nomine uocari. ut ex ipsa mutatione nominis uiuacitas sacramti notaret. Idem ē grece et latine petr⁹. q̄d siriace cephas. et utriq; lingua a petra dictū. De q̄ petra a. e. x. Sic eni ax luce lux. mūdi. uocant apti. sic a petra petrus. Simon ponens merorē nega cionis. s. uiso dno p⁹ resurrectionē. ut audiens tristiciam mortis sce. cū ei dr. Alius te anget 7 d. q̄ tu n̄ uis.

Et imposuit simo ni nomen petrus.

Leo. Et imposuit s. n. p. De obediencia as cendit ad agnicionē. qui eni habet dabitur ei. 7 habūdab. Et iacobum q̄ supplantata habet desideria carnis.

Et iacobum uocauit. q̄. 7 supplantator. quia eūa carnis dno uocante supplantauit. et ipsam carnē herode trucidante contempsit.

Et uocauit ad se ia cobum zebedei.

Et iohem qui grā accepit q̄d alii p laborē. Et imposuit eis n. b. q̄d ē filii. t. quo sublime meritū imno te mereur audire tonitruū patris. p nube de filio tonantis. hic ē fili⁹ m̄s. d. ut p nubē carnis. et ipsi igne ac fulgura in pluuiā spargeret. ut iris qm̄ d̄s fulgura in pluuiā fec. ut ex tinguat mīa q̄d iudiciū inurit. Vnde. mīā. et iudiciū cantabo t dne.

In quo ē grā. s. ut dnī grā. qui ob amorē spe pui grām. quā uirginali grā p̄meruit. supra pectus saluatoris sui incena recubuit.

et iohannem frēm iacobi. et imposuit illis nomina.

boanerges quod est filii tonitrui, et andream. et philippum bartolomeum. et matheum. et thomam. et iacobum alphei. et thatheum et

B. Filii tonitrui quorum unus iohannes uocem teologam. quam nemo prius edere nouerat. emisit. In principio erat u. quam tanto pondere grauida reliquit. ut si aliquanto plus intonare uoluisset nec ipse mundus cape posset.

Et andream quasi uiri liter uiri facit predicationi suae. ut responsum mortis in se semper habeat. et animam semper in manibus suis.

Viriliter agito aner. quod est uir. quia uiriliter domino adhesit.

Os lampadis. uel lampadarum.

Et philippum. quod est os lampadis. quasi illuminatore. quod accepit cui datum est os oris illuminari. hoc locutionis genus saepe scriptura commemorat. quando nomina primitiua in posita. quod nunc euuangelista. ex dei persona. uehementer affectans intulerit.

Bartolomeus. filius suspendentis aquas. per dictores. ad caelestia. unde uberi membris ent corda terrenorum.

Syrum est. Et bartolomeum quasi est filius suspendentis aquas. illius scilicet qui dixit mandabo nubibus meis ne pluant. nomen uero filii dei per pacem et dilectionem acquiritur. Beati enim pacifici quoniam filii dei uocabuntur. Et diligite inimicos uestros ut sitis filii dei.

Bonatus. Syrum est.

Nota quod alii euangelistae matheum post ponunt et publicanum non dicunt. ipse post thomam se ponit. et publicanum dicit.

Et matheum quasi donatus. cui non solum remissio peccatorum. sed et in apostolorum numero est datum. ut leo et bos simul comedant. et lupus cum agno.

Abissus. uel geminus grece didimus.

Et thomam quasi est abissus. Multa enim sciuit profunda. sed non profert. unde scio hominem in christo et cetera. usque quae non licet homini loqui.

Thomas abissus. quia altitudinem uirtutis in resurrectione penetrauit. uel geminus quod grece didimus. uel dubius. propter dubium cor quia resurrectionem uix credidit.

Alphei. docti. uel millesimi.

Et iacobum alphei doctum uel millesimum. cui a latere cadent mille et decem milia a dextris.

B. Iacobum alphei qui et frater domini. quia maria alphei soror fuit matris domini. quam iohannes maria cleophe dicit. fortasse quia idem alpheus et cleophas. uel defuncto alpheo post natum iacobum. cleophe nupsit. qui merito filius alphei. uel docti. Inde enim post resurrectionem statim. ierosolimorum ordinatur episcopus tamquam doctus et docti filius. uel iacobum alphei. cui non est colluctatio aduersus carnem et sanguinem. sed aduersus rectores tenebrarum harum. uel idem.

Addisti a iacobi zebedei.

Et thatheum quasi est corculus. uel cordis cultor. qui cor suum seruat omni custodia. Munditia namque cordis uidetur deus. ut per uirum mundum.

Corculus. cordis custos scilicet.

Thatheum hunc lucas in euangelio et in actibus apostolorum iudam iacobi.

ysayas.

Thomam

Salome quoque hic ponitur mater filiorum zebedei

zebedeus ... nomina ...

nominat quia frater iacobi frater domini. Vnde dicitur filius marie matris domini iacobi et ioseph. iude. et simonis.

Simonem chananeum et iudam scarioth qui tradidit illum. Et ueniunt ad domum. Et conueniunt iterum turba ita ut non possent neque panem manducare. Et cum audissent sui exierunt tenere eum. Dicebant enim quoniam in furorem uersus est.

Et simonem. c. qui et zelotes. Simon ponens tristitiam. Beati namque qui lugent. q. v. c. Trinum luctum implet. qui consolationem futuram querit; deflet propria peccata cum dauid et maria; cum paulo flet cum flentibus; et cum iohanne qui dicebat. Et ego flebam multum. quia nemo dignus inuentus est. q. a. l. et s. s. et Zelotes autem dicitur quem comedit zelus domus dei. ut finees. et cessauit quassatio.

Ponens tristitiam. Additur ad differentiam simonis petri.

Simon. c. a chana galilee uico. qui et simon zelotes. i. emulator. chana. zelus. chananeus zelotes.

Iudas scarioth. a uico in quo natus. uel ortus. aut a tribu isachar. ysachar merces. scilicet proditionis. Scarioth. memoria mortis. quia non repente. sed premeditate domini tradidit. hic preterea inde non discipulos eligit. quia magna ueritas que nec aduersarius ministri infirmat. Voluit dominus per diabolum ad discipulos perducere ut in a socio.

Iez. Et iudam. l. q. t. i. qui non delet peccatum suum per penitentiam. nec illud delet per memoriam. Vnde. et peccatum matris eius non d. fiat contra dominum semper. Iudas confitens. l. gloriosus. Scarioth autem memoria mortis. Confessores multi sunt in ecclesia superbi et gloriosi. quorum primus simon magus; et alii heretici. quorum memoria mortalium in ecclesia celebratur. ut deleatur.

gloriosus. confitens.

Additur ad differentiam iude iacobi.

Huius casus confirmat alios in humilitate.

Qui alios curam susceperit. sollicite eius de se debent conscientie.

Domum etiam sese post inde aliorum regitur.

Domus ad quam ueniunt.

Iez. Huius xii. apostoli circa tabernaculum domini per quadrum tunc excubant. et sancta domini ubaque apostolis operitur.

alt. Tirba frequentat eum. sui tamquam furiosum despiciunt. Inquo salus gentium notatur. et munda iudeorum reprobatur. de quibus in propria u. et s. e. non r.

humeris portantur. Vt tabernaculum tunc mansionibus multis aditum permissionis portentum. quos unum exemplum ad tunc rem humiliat; ut anglos luciferi casus. ut non glorietur sapiens in sapientia sua. Sed qui gloriatur in domino glorietur. v. r.

Felix occisio saluatoris. felix studio tot hominum erudita turba.

etiam.

Quia alii magnum faciunt sui despiciunt.

Discipuli.

Tamquam furiosum.

Qui altitudinem sapientie capere non poterant. alieno sensu locutum putant.

confluentis turbe.

ipsi non permanduere per te fecisti. Non possunt per alios credita ei nunc ei, quia ei. s. qua quia manducatur cum ei. erat passe nudi cui tunc pe risse benefi cium. p. et s. domini. i. d. i. s. m. et b. Vnde dominus in futuro re uertit cum dicit. nisi manducaueritis c. f. h. et b. e. s. n. h. u. i. u.

[illegible]

n

ſ Si qui tarditate mentis non intelligunt verbum dei, remanet eis spes salutis si forte intelligant. Qui autem intelligere nolunt et invertunt quod intelligunt, nulla spes est. Unde et scribe et cetera.

ſ sapientes. ſ Rx hoc

Et qui ab ierosolimis scribe
erraibant discipuli. ſ hoc.
descenderant dicebant quoniam
ſ vir muscarum sive habens muscas.
belzebub habet. In principe
quo nomine principem demoniorum cognominabant propter sordes immolaticii cruoris. ſ Patitur ipse qui docuit nos pati, dicens: beati eritis cum
demoniorum eicit demo
vobis homines. ſ vir ratione preditus qui neque mente captus neque imbe
nia. Et convocatis eis in pa
elzebub eicit demones. ſ hoc. ſ ut non intelligant donec exponantur.
rabolis dicebat eis. Quomodo
ſ Sic dicentes me in beelzebub eicere demonia. ſ nullo modo quia.
potest satanas satanam eicere. Et
ſ causa premissa. ſ ut demones pugnent contra se. ſ Discor
si regnum in se dividatur, stare
dia maxime res dilabuntur. ſ Aliter
non potest regnum illud. Et si do
probat idem. ſ pugnan
ſ contra.
mus super semetipsam dispertia
do.
tur, non potest domus illa stare.
ſ R. ſ de celestis regno expulsus.
Et si satanas consurrexerit in
semetipsum dispertitus est, et
non poterit stare, sed finem habet.

ſ B. Ab ierosolimis. quod significat eum a civibus suis persequendum usque ad mortem. Legimus supra quia secuta est eum turba a galilea et iudea et ierosolimis et transiordanem et qui circa tirum et sidonem, que sunt civitates gentium. Et scribe ab ierosolimis blasphemabant. Quia turba plebis iudeorum illum cum palmis et laudibus perduxit, gentiles desiderabant, scribe et seniores plebis de nece eius tractabant.

ſ B. Significant quod volt: si sathanas sathanam non potest eicere, nihil contra dominum dicunt. Si autem potest, recedant a regno eius, quod divisum stare non potest.

Vos dicitis quod in beelzebub eicio demonia, sed nemo potest.

B. Domum diripuit. quia orbis partes a diabolo possessas. apostolis et eorum successoribus quasi diuisas prouincias ut populos ad fidem conuerterent distribuit.

Nemo potest uasa fortis in domum [diaboli] [mundum]
[in maligno positum, in quo usque ad aduentum saluatoris quasi in pace captiuo imperio]
ingressus diripere nisi prius
[sine contradictione quiescebat] [erepto a diabolo ecclesie aduna ...]
[diabolum] [a seductione compescuit]
fortem alligauerit et tunc domum eius
[Dicitis me immundum spiritum habere, sed amen dico uobis]
diripiet. Amen dico uobis
[digne]
[hoc etiam nouacianum, qui in martirio lapsis ueniam negat]
quoniam omnia dimittentur filiis
[peccatoribus] [singulis] [in eternum]
hominum peccata et blasphe-
[intelligens opera dei negare ...]
mie quibus blasphemauerint. Qui
[non possit ex inuidia contradicere, et opera spiritus sancti dicit esse in beelzebub]
autem blasphemauerit in spiritum
[Quia penitere digne non potest]
sanctum non habet remissionem
[hoc contra origenem, qui omnibus peccatoribus ueniam promittit post multa secula transactis innumeris seculis]
[quia similis est diabolo qui contra conscientiam suam maiestatem dei]
in eternum, sed reus erit eterni de-
[oppugnat. unde sequitur: quoniam d.]
[anima numquam peribit]
licti. Quoniam dicebant spiritum habet
[ipso predicante]
immundum. Et ueniunt
[Populus iudeorum.] [Iniuria]
mater eius et fratres et foris
stantes miserunt uo

Vasa, homines a diabolo decepti.

Erepto a diabolo ecclesie aduna- uit. per distinctas gradu- um dignitates ordi- nauit.

Leo. Qui autem blasphemauerit in spiritum sanctum. Quia non meretur penitentiam agere ut recipiatur, qui Christum intelligens per inuidiam demonium esse dicebat. quia numquam soluitur a carcere qui quadrantem ultimum non soluerit ante finem uite. quatuor namque partibus fundatur denarius eterne uite ut quod corde credis ore confitearis. et quod confiteris opere impleas. et quod impleueris docere non cessaueris. Qui enim fecerit et docuerit, hic magnus uocabitur in celo. [r. v. oz.]

B. Matheus dicit qui blasphemauerit in spiritum sanctum. Vt ubi dixerit contra spiritum non habere remissionem neque in hoc seculo neque in futuro. ut ostenderet quedam relaxari in futuro. quod de numinum intelligendum est ut de sermone ocioso. derisu nimio. quorum et uenia hec uita promeruit.

B. Mistice. mater et fratres populus iudeorum ex quibus Christus.

Et autem b. Non quia spiritum non esse, uel quia esse. Sed non dominum esse, uel dominum esse, sed minorem patre et filio. quia hoc non inuidia diabolica, sed humana ignorantia. Sed quoniam dicebant et c.

Non filii Marie semper uirginis ut mentiuntur eluidius, uel Ioseph ex alia uxore sicut alii garriunt, sed cognati domini.

Pater attribuitur potencia. filio sapientia. Spiritui sancto benignitas ... ; conuenienter ... pater et filius et filii spiritus ... peccator ... ex infirmitate ... potencie pater ... ignorantia ... sapientie filii ... qui ... obstinata ... per benignitatem dei ... remissionem peccatorum accepit.

... quid transierit ... . Sed ... quattuor ... dominum orare. IIII. alius predicare.

foras . in spirituali intelligentia quaerebat.

camtes eum. Et sedebat circa eum — secundum carnem. foris stant in

gentilium.

turba et dicunt ei. Ecce mater

tua et fratres tui foris quaerunt te.

nos quoque si

Et respondens ait eis. Quae est

foris stamus non agnoscemur.

ut

mater mea et fratres mei. Et circum

attentos faciat.

spiciens eos qui erant in circu

itu ait. Ecce mater mea et fratres

mei. Qui enim fecerit voluntatem

Christi utrumque sexum fidelium.

tatem dei. hic frater meus. soror

eodem die. vii

marchi. post superiorem sermonem. continuo

mea et mater est. Et iterum

subiunxit . in illo die exiens secessit ad mare.

gentes

coepit Ihesus docere ad mare.

tumidas et amaras

frequentia

Et congregata est ad eum tur-

ba multa. ita ut in navem

quae est in mari . i. inter infideles . quam deus gratia suae visitationis illustrat et dilectam sibi mansionem esse crat

infidelium

ascendens sederet in mari.

hii sunt qui nunc ad audiendum verbum venerunt . et iam pietate animi ab amaritudine regbor—

Et omnis turba circa mare

IIII

Leo. Ecce m. Ut sciamus nos esse fratres eius et matrem si voluntatem patris eius fecerimus ut coheredes simus. quia non sexibus sed meritis discernimur.

Soror et frater credendo. mater praedicando. dum per praedicationem amor Christi quasi ipse Christus in cordibus auditorum generatur.

Leo. Cepit docere ad mare ut locus indicet auditores amaros instabiles. Et ideo in parabolis loquitur ut quod non intelligerent ab apostolis quos contempnebant requirentes discerent misterium regni quod carebant. Mare mundus est qui gustantibus amarus est et variis fluctibus in

teralis sensu. turba in domo gentes in spirituali misterio. foris volentes videre Christum quia spiritualem intelligentiam non quaerentes potius ad carnalia docenda eum exire cogunt.

B. Quae est m. Non refutat obsequi matri qui dicit honora patrem et matrem. sed ostendit se debere plus patrius misterius quam affectibus maternis. Idem exemplo monstratur quod verbo ait qui amat patrem aut matrem plus quam me non est me dignus. nec fratres iniuriose contempnunt. sed opus spirituale praefert cognationi docens meliorem esse copulam cordium quam corporum.

B. Et iterum c. i. d. Exiens de domo ubi demonium habere dictus est docet ad mare ut ostenderet se ob perfidiae culpam iudeam relicturum et ad salvandas gentes transiturum. Vide apte premittit quia praedicante eo in domo mater eius et fratres foris stetere.

Ier.

— tanquam amari separati s(unt) sed nondum cu(m) d(omi)no inmati s(unt) q(uia) ... ndu celestib(us) sacr(amen)tis q(uae) des(un)t derant ubi ... s(unt).

In parabol(is). Parabola e(st) rerum natura discrepantium sub aliqua similitudine facta comparatio. More prudentie sue, ut qui celestia capere non poterant per similitudinem terrenam audita percipere potuissent. Parabola grece, similitudo dicitur quando quod intelligi volumus per aliquas comparationes dicamus, ut ferreum aliquem, durum, velocem ventis comparamus et avibus. Idem fit in centesimo et sexagesimo et tricesimo fructu, i(d est) in lege, prophetia, evangelio, quia more ... tum testium misterium regni in monte ostensum, i(d est) Moysi et Helie et Ihesu consi...

sup(er) t(er)ram erat. Et docebat eos in parabolis multa, et dicebat illis in doctrina sua: Audite.

(de sinu patris in mundum, de iudea ad gentes)

(Christus)

Ecce exiit seminans ad seminandum.

(Unde et Abacuc: Egressus es in salutem populi tui cum ... verbum per se et per alios)

Et dum seminat, aliud

(vel loc.)

cecidit circa viam et venerunt volucres et comederunt illud.

(duricia per tue)

Aliud vero cecidit super petrosam

(mentis. levitate anime)

terram ubi non habuit terram multam

(obedientis. s(cilicet) q(ui) audito verbo ad horam delectantur.)

(sublimitate)

et statim exortum est quoniam non habebat altitudinem terre.

(animum celesti disciplina exercitatum et ad obediendum regularis instituit.)

et quando ortus est

(fervor persecutionis.)

sol exestuavit et eo quod non haberet radicem exaruit.

(firmi desiderii, qui huiusmodi ad horam tantum audito sermone delectantur.)

Et aliud i(n)

(corda divitiarum cura sollicitata.)

(multiplices apte sunt divicie.)

spinas. et ascenderunt spine et

(nec potest fructificare verbum.)

(fidei)

suffocaverunt illud et fructum

— quietus. Sed ab ipso d(omi)no eripiuntur electi qui amara dulcificant, tristia convertunt in gaudium, egritudinem in salutem ...

Lucas: Et conculcatum est et v(olucres) c(eli) c(omederunt). Via mens meatu et nalium cogitationum trita. Unde semen perit nec fructum affert, et volucribus rapitur, i(d est) demonibus qui volucres celi dicuntur sive quia celestis et spiritualis nature sive quia habitant in aere.

xxx. fructus, lx., c. ... signi ... in ... ex ... Job ... Noe ... Daniel ... alii in mola, alii in agro, alii in lecto. Lex in mola, p(ro)ph(et)ia in agro, evangelium in lecto.

19

non dedit. Et aliud cecidit in
s. fidelium mente.
ram bonam et dabat fructum as
cendentem et crescentem. Et afferebat
s. in coniugatis. s. in uiduis. s. tricesimum in coniugatis.
unum tricesimum et unum xl. et unum quos figurat index et pollex
s. in uirginibus. — mistice s. significat se x ... ad significandum tricenarium
centesimum. Et dicebat. Qui habet quasi blando osculo unum.
s. cordis. s. intelligat. s. secrete
aures audiat. Et cum esset sin
a turba.
gularis interrogauerunt eum hii qui
s. discipuli s. expositionem
cum eo erant duodecim parabolam.
s. qui mecum in his que foris sunt ...
Et dicebat illis. Vobis datum est nosse
s. ut scire ... s. secreta scripturarum. s. qui nolunt accedere.
se mysterium regni dei. Illis autem
s. non in interiorem meum. s. non in uerbis et facta. quia non poterant spiritualia capere.
qui foris sunt in parabolis omnia fiunt. que uerbis tegebantur.
s. exterius s. exteriora s. corde.
ut uidentes uideant et non uide
s. exterius.
ant et audientes audiant
s. corde. s. quasi
et non intelligant ne
ideo non conuertuntur sicut remittuntur eis peccata.
quando conuertantur et dimittantur

tant̄ eis peccata. Et ait illis. Ne
ſ. excecat intentionē.
ſcitis hanc parabolā. et quomodo
ſ. in quib;
om̄s parabolas cognoſcetis. Qui
ſ. diſtributor
ſeminat. ūbum ſeminat. Hi
ur eoꝝ. q̄ audiunt ūbum. ſ. aūt q̄dam.
ſ. in quib;
aūt ſunt qui circa uiam. ubi
ut gentiles. q̄ nec audiunt. ſ. ĩa nulla
ſeminat̄ uerbū et cum audi
fide. nullo intellectu. nulla. t. temptande
erint confeſtim uenit ſatanas
utilitatis cauſa. ł occaſione percipiunt.
et aufert ūbum qđ ſeminatū
ſ. hūi utilitatē ꝓbat.
eſt in cordib; eoꝝ. Et hi ſ. ſimi
deſiderium guſtant. ſ; aduſa impediunt
lit̄ qui ſup petroſa ſeminan
que formid-a-r-i-t.
tur. qui cum audierīt ūbū.

ſtatim cum gaudio accipiunt
ſ. firmam fide.
illud. et n̄ habent radicem
ſ. ad temp; credunt. ſ. ſ̄.
in ſe. ſed temporales ſ. Deinde
ſ. de loco in locū.
orta tribulatione et pſecutio

ne propter verbum confestim scanda
lizantur. Et alii sunt qui in spinis se
minantur. hii sunt qui verbum
audiunt et erumpne seculi et de
ceptio divitiarum et circa reliqua
concupiscentie. introeuntes suf
focant verbum et sine fructu
efficitur. Et hii sunt qui super terram
bonam seminati sunt qui audiunt
verbum et suscipiunt et fructi
ficant. unum tricesimum. et unum
quadragesimum. et unum cente
simum. Et dicebat illis. Numquid
lucerna venit ut sub modio
ponatur. aut sub lecto. Nonne

Glosses:

scilicet divicias. que divitias curis pungunt. quia per mul
tis indigent. qui per multa possidere cupiunt.

scilicet curarum. scilicet appetitur

decipiens. scilicet inanem percep
vel
tum est. percepit enim. concupisces sapientiam. serva mandata etc. Et alibi. Be
scilicet acquirendi.
atus vir qui timet dominum in mandatis eius
volet nimis. hec concupiscentie bo
scilicet strangulant guttur mentis. nec bonum
ne. qui reliqua concupiscit ab
errat.

desiderium tussire sinunt. scilicet fidelem
scientiam.

scilicet hii. suscipiunt. conservant. fructificant.

scilicet fide trinitatis in electorum cordibus.

scilicet perfectione bone operationis. quia sex
diebus ornatus mundi explicatus est. scilicet perpetuam beatitudinem. quia cente
narius aleua transfert in dex
datum est. per m. r. di. s. et ceteris. scilicet quasi vobis
teram digitali computatione.
per vos id est mi
misterium est revelandum et ideo carnali tymo
scilicet verbum dei. scilicet vita nostra.
re non abscondatur scilicet carne.

scilicet B. Modius. vita nostra
divina per scientiam men
surata. lectus. caro. in qua
quiescit anima. Lucerna
verbum quod illustrat. Luc.

Ste… Lucerna
verbum dei. modio
divus. aut lectus.
auditus in obedi
entium. candela
brum. apostoli. quos

amore presentis uite. et carnalis illecebre occultat uerbum dei. quasi sub modio. uel lecto. lucernam ponit. quia ei carnis concupiscentias preponit. Non est aliquid. Quasi. noli te erubescere euangelium. quia nihil occultum modo. quod non fiat palam in iudicio. quando illuminabit dominus abscondita tenebrarum et manifestabit consilia cordium. ubi uobis a deo laus. illis pena eterna.

Sensus. In qua mensura mensi fueritis. Secundum mensuram fidei unicuique diuiditur intelligentia misteriorum. et adicietur uobis. donum scientie. et adicientur uirtutes. Qui enim habet dabitur ei scilicet qui fidem habet habebit uirtutem. et qui opus habet uerbi habet intelligentiam misterii. et econtrario qui non habet fidem deficit uirtute. et qui non habet opus uerbi eius intelligentia caret. et qui non intelligit uerbum auditum perdit. ac si non audisset.

ut enim predicatio ueritatis subsit seruituti corporis. id est quam corpus

ut super candelabrum ponatur. excelsior appareat doctrina tamquam candelabrum lucerna.

Non enim aliquid est absconditum si manifestetur quod non reueletur. nec factum est

occultum. sed ut in palam ueniat. intelligendi uerbum dei.

Si quis habet aures audiendi audiat. non se subtrahat. non auditum ad fabulas conuertat.

Et dicebat illis. Videte quid audiatis. quasi sollerter que potestis omnia facite. quia in qua mensura mensi fueritis et cetera.

In qua mensura mensi fueritis remetietur uobis. et adicietur uobis. in presenti sensus intelligendi et effectus operandi. et in futuro dona eterne retributionis adicientur.

Qui enim habet dabitur illi. amore uerbi. sensus intelligendi quod amat. amore.

et qui non habet naturali ingenio uel litterarum exercitio. etiam quod habet auferetur ab eo. id est nulla sapientie uere dulcedine gaudebit.

Et dicebat. Sic est regnum dei ecclesia. filius hominis. semen uerbum.

quemadmodum si homo iaciat sementem in terram corda. moriatur. et dormiat et exsurgat ascensus. resurgit. nocte et die. et semen ger

illuminantem uerbum dei absconditum et occultum. quod palam fit cum a domino tractatur.

Quasi. qui enim uerbo quod audiunt operam dant. quia enim et cetera.

Sensus. Scriptura diuina preterna similitudines monstrat celestia sacramenta. sicut totum cingit ex corpus constat. Regnum dei est ecclesia. que regitur a deo. et ipsa regit homines et uicia calcat. ut centurio

celestia .i. sacramenta .i. ecclesiastica

celestia .i. ecclesiastica sac.

habens ſubſe[quen]tem. homo iactans ſemen. filius hominis e[st]. Semen u[er]bum. terra corda humana. dormicio hominis e[st] mors ſaluatoris. Exurgit ſemen nocte et die.

ſ. inopere. ſ. nos neſcire
mitet et increſcat dum neſcit
fac. ſ. cuia mar[...] hominis e[st].
ille. Ultro enim terra fructificat
ſ. timorem. ſ. pen-
primu[m] herbam. deinde ſpi
tentiam. ſ. caritate[m].
cam. deinde plenum frumentu[m]
in ſpica. Et cu[m] p[ro]duxerit fruc
ſ. morte[m] uel iudiciu[m].
tus ſtatim mittit falcem q[uonia]m
ſ. finis ſecli.
adeſt meſſis. Et dicebat. Cui
ſ. predicatio eu[an]g[e]lii q[ue] ducit ad regnum dei. de qua d[icitur] aufe-
aſſimilabimus regnu[m] dei. aut
retur a uobis r[egnum] d[e]i et dabitur genti facien-
ti f[ructus] e[ius].
cui parabole comparabimus
illud. Sic granu[m] ſinapis quod
ſ. in corde credentis uel in mundo.
cum ſeminatu[m] fuerit in terra
ſ. in timore.
minus e[st] omnib[us] ſeminib[us] que
ſ[unt] in terra. Et cum ſeminatu[m] fu-
ſ. primo parua.
erit. aſcendit in arbore[m] et fit
ſ. omnis cap[...] ſ. philoſophicis diſciplinis. que q[u]a[n]to aptius excreſcunt
maius omnib[us] olerib[us]. et

ſ. Seminatu[m] f[uit] a Xp[ist]o ſiue ab ipſo homine. in t[er]ra uel in agro. uel in corde ſuo. hic ho[mo] e[st] ſens[us] n[oste]r 7 animus q[ui] fo-uens granu[m] p[re]dicationis in timore fidei fac[it] pullulare in agro pectoris ſui.

ſ. in arbore[m] q[uia] altitudine. amplitudine. animoſitate. natura[m] herbaru[m].

p[ost] ſomnu[m] u[e]l nume[rus] credentium. p[ro]feſſa 7 aducta magis magiſq[ue] germinauit. et creuit in ope[re] dum neſcit. Tropologica e[st] hec locutio 7 i[n] diuinis creberrima. neſcit. i[d est] neſcire nos fac[it]. q[ui]s fructu[m] i[n] fine afferat. dum dic[it] q[ui] p[er]ſeuerauerit in fine[m] h[ic] ſ[aluus] e[rit]. Ultro enim terra fructificat. q[uia] ſu[a] uolu[n]tate u[er]bu[m] d[e]i exſpectat. dicens. Si uis p[er]uenire ad uita[m] ſerua mandata. P[ri]mu[m] herba[m] i[d est] timorem. ſicut i[nitium] ſ[apientiae] t[imor] d[omini]. deinde ſpica[m] i[d est] penitentia[m] lacrimoſa[m]. deinde fructu[m]. p[lenum] ſ[cilicet] caritate[m]. Plenitudo enim caritas e[st]. Et cu[m] p[ro]duxerit f[ructum] ſt[atim] m[ittit] f[alcem]. falx e[st] mors uel iudiciu[m]. q[uo]d ſecat omnia. q[uonia]m adeſt meſſis i[d est] c[on]ſumatio ſecli. in q[ua] iuſti gaudebu[n]t. qui in lacrimis ſeminauer[unt] u[er]b[um] d[e]i.

ſ. lex hoc ſem[en] t[er]ru[m] compar[a]tur grano ſinapis. q[uo]d minimu[m] in timore e[st]. magnu[m] in caritate. que e[st] maior omnib[us] holerib[us]. quia d[eu]s caritas e[st]. et omnis caro fenu[m]. Et q[ui] infirmus e[st] holera manducet. et fecit ramos mi[sericordi]e. 7 co[m]paſſionis. cui animalia ſub umbra. q[ue] ſ[unt] celi animalia delectant habitare.

ſ. minus e[st] o[mnibus] ſ[eminibus]. quaſi contemptibilia p[re]dicans. 7 p[ri]mo n[on] credit[u]r. q[ui]a p[re]dicat homine[m] d[eu]m e[ss]e.

olerib[us].

⁊· maiores fiunt· q̇a ſic̄ holera herbar̄ū cito decidēt.
ſ· p̄dicatores ex ipſa p̄dicatione naſcentes.
ſ miſe̅ ⁊ cōpaſſioni̅.

facit ramos magnos· ita ut poſ—
ſ· protectione di· de qua· ſub umbra
ſ· ſc̄s
ſint ſub umbra eius celi aue
· eius quā deſid̄abam ſedi· ⁊c̄.
habitare. Et talib; multis pa

rabolis loquebāt eis uerbū·
ſ· lac dedi uobis potū ñ eſcā.
p ut poterant audire· Sine
non,
parabola aūt loquebāt
ſ· a turba.
ſ· ſp̄ualib; ſp̄ualia·
ſ· dignis
eis. Seorſum aūt diſcipulis
· intelligere. ſ· apte.
ſuis diſſerebat omnia· Et ait
ſ· appropinquāte·
illis in illa die cum ſero eſſet
· occaſu ueri ſolis·
factū. Tranſeamus contra·

Et dimittentes turbam· aſſu
munt eum. ita ut erat in
naui. et alie naues erant cū
illo. Et facta ē pcella magna·
ſ· demonū ⁊ pſecutor.
uenti. et fluctus mittebāt

ē· deinde mortuū· crucifixū· hoc eloquitis philoſophor· et ſapientie cōparatū inuenitur minimuō;

ſ· tranſcendit· alta ē· q̇a· ad celeſtia ſuſtollit. ampla quia totū mundū occupauit. annoſa quia ñ potēt finiri.

ſ· Non q̇d nulli ſermonē turbis aptū facēt. ſ; q̇a nullus ſermo eis inuenit̄. in q̊ aliq̇d parabole non inueniat̄.

ſ· Seorſum a. d. Illi enī digni erant audire miſteria· in intimo penetrali ſapientie· qui remotis cogitationū tumultib; in ſolitudine uirtutū pmanebant. Sapientia ē enī in tempe ocii.

·b·
ſ· B. Allegorice Mare eſt ſcł̄i: nauicula crux· qua mundi eſtus tranſcendim; et ad litus patrie puenim;. Alie naues que cum dn̄o fuiſſe. nec malū ducte, nec tempeſtatem ptuliſſe dicūr· eos ſignificāt. q̇ ita fide dn̄ice crucis imbuti ſunt. ut tamquā rudes nondū tribula—

-tione pulsati. suscepta fidei initia. in pace seruent. uel eos qui post tribulationum crebras procellas ad tempus pacis serenitate.

Fleri. Puppis mortuis pellibus uiuos continet. & fluctus arcet et ligno solidatur. id est cruce et morte domini ecclesia saluatur.

Puppis initium est et desine, in qua dormit. [dominus] morte corporali. quia numquam [diuinitate] dormiet. qui ei comminatur uento et mari. de qua dicitur. Tu dominaris potestati maris. uentus et mare demones & persecutores sunt. quibus dicit. Tace. quando compescit dictata regum iniquorum. ut uoluerit. quia non est hominis ut dirigat gressus suos. Tranquillitas magna est pax ecclesie post pressuras. siue de theorica. post actiuam uitam.

Vento. Iudeorum rabiem post resurrectionem repressit. quae quaternionis causa clamauit. Si filius dei est d. n. d. c. et credimus ei.

Illota quod omnis creatura — sensit imperium creatoris. non quod omnia animata. ut mentiuntur heretici. sed maiestate conditoris. que nobis insensibilia. illi sunt sensibilia.

[ecclesiam.]
inmarum ita ut im-
plerentur nauis. Et erat
[corpus cum diuinitas. sicca- put inclinata recumbit.]
ipse in puppi super cer-
[corporaliter ut homo.]
uical dormiens. et
[Excitant discipuli turbati. per carnes resurrectionem.]
[Ne diutius resurrectio ne dilata. omnino perirent.]
excitauerunt illum et
[sensuali.]
dicunt ei. Magister non
[non est tibi cure.]
ad te pertinet quia pe-
[per morte de-] [a morte.]
rimus. Et exurgens
[strinxit eum qui habebat mortis imperium.] [diabolo.]
comminatus est uento.
[persecutoribus. s. impe-]
et dixit mari. Tace ob-
[-rat ut deus.]
mutesce. Et cessauit
[pax.]
uentus et facta est tran-
[ecclesie. post pressuras. uel theorica.]
quillitas magna.
[post actiuam.]
Et ait illis. Quid timidi

Discipulis nauigantibus christus obdormit. quia fidelibus regni futuri quietem meditantibus. & sedo spiritu sancti flatu uel remigio christi conatus mundi fluctus post terga iactantibus. subito christi passio aduenit. qui ascendente puppi crucis. ut somnum mortis caperet. fluctus blasphemantium demoniacis excitati procellis. assurgunt. quibus tamen non turbatur eius patientia. sed discipuli turbantur trepidantes periclitari et cetera.

B. Moraliter. cum signo crucis imbuti. mundum relinquere disponimus. nauem cum ihesu conscendimus. mare transire conamur. Sed qui non dormitabit. neque dormiet. custodiens israel. nobis nauigantibus dormit. quia inter medios uiri turium nisus. uel demonum. uel hominum prauorum. uel nostrarum cogitationum. imperii. fidei splendor obtenebrascit. spei celsitudo tabescit. amoris flamma refrigescit. Sed ad gubernatorem recurramus. illum sedulo excitemus. qui non seruit. sed imperat uentis. qui omnia sedabit. qui portum salutis indulget.

Quod timidi estis. quasi quid —

ne p̄sente timentes. cui simi
le ē qđ post resurrectionē ex
probrauit incredulitatē illorum
et d. c. q. h. q. v. e. t. a. n. c.
Et increp̄. o stulti et t. c. a. c. vo.
h. q. l. s. p. n. o. patiẍ.
7 ita intrare. i. g. s.

Marcus. Porro homines
m. s. dicentes. Qualis ē hic 7c.
Non ꝗ discipuli sed alii. q
nauis erant mirabantur.
de eo dubitantes. cū uentꝰ
et mare obediret. ut ꝗ
ipsi discipuli. recte homi
nes dicti. qa nec dū poten
tiam saluatoris nouerant.

V

Ieronimus. homo iste. ē despe
ratissimus gentiū ꝑplꝯ.
quē enumerat apostolus. Su
ꝑbus. latus. immundꝰ. san
guinarius. idolatra. igno
miniosꝰ. nec lege natur̄e.
nec dei. nec humano timo
re ligatur. Cui legio nom̄
ē. i. decē milia. q̄ cadit a dex
tera patris. q̄ ē x. huic grex
porcorum ꝯceditur. hi. sine
respectu diuinę
simul mulier
no ꝑ impetum
mortis inma

Catenis et
cōpedibus
grauē et ꝑ.

ideo timidi. qa nec d. h. f.

estis? Nec dum habetis fidem.

Et timuer̄ magno timore. et

dicebant ad alterutrū. Quis

vere mirabilis. quia

putas ē iste quia uenti et

mare obediunt ei? Et uener̄

transfretum maris in regio

nem gerasenorum. Et exeunti

ei de naui. statim occurrit

gentes que de | monacis delise doctrinis. idola colebant.

de monumentis homo spiritu

scilicet mortuis opibus. i.

immundo. qui domiciliū

peccatis delectabantur. scilicet infidelium corpora.

anime peccatis mortue. sunt sepulcra.

habebat in monumentis. Et

legibus | scilicet dei. et homi.

neque catenis iam quisquā

poterat eum ligare. qm̄ sepe

compedibus et catenis uinctus

dirupit catenas et compedes

Beda. Gerasa urbs
arabie. transior
danem. iuncta
monti galaad.
in tribu mana
se. nō longe a stag
no tiberiadis. in
qđ porci precipita
ti s. significat
gentes quas post
resurrectionē
suam dn̄s missis
p̄dicatoribus visi
tare dignatus ē.
Unde bene. gera
sa. siue gergesi
colonū eiciens
siue aduena
appropinquans
interpretatur. qa ge
ntium populus co
lonum scilicet

tur suffocantur. ab his multi fugiunt. qui pascebant eos. flagellato enim stulto. sapiens prudentior fit.

comminuit. et nemo poterat eum domare. et semper nocte ac die in monumentis. et in montibus erat clamans. et concidens se lapidibus. Videns autem ihesum a longe cucurrit et adoravit eum. et clamans voce magna dixit. Quid mihi et tibi ihesu fili dei altissimi. Adiuro te per deum ne me torqueas. Dicebat enim illi. Exi spiritus immunde ab homine. Et interrogabat eum. Quod tibi nomen est. Et dicit ei. Legio mihi nomen est quia sumus multi. Et deprecabantur

diabolum. a quo diu colebatur expulit. et qui erat longe factus est prope.

s. adiutus

s. prosperis. s. infestare operum.

s. in fastu superbie. s. rubra durissime infidelitatis

s. quasi arreptis cautibus se ipsos furibundi.

s. idolis.

di concidebant.

s. hoc contra iudeos qui dicunt in beelzebub eicit demonia.

s. quasi nihil convenit nobis.

s. credunt et contremiscunt filium dei

s. hoc contra arrium qui negat filium dei.

s. magnum tormentum est ei alesi-one hominum cessare. et tanto gravi

s. et dure leges gentium significantur quibus peccata in re publica coercebant. ruptis catenis ut lucas scribit agebatur a demonio in deserto. quia transgressi illis legibus ad ea scelera cupiditate raptabant. que iam vulgarem excederent consuetudinem.

s. B. Et interrogabat eum. non quasi nesciens interrogat. sed ut confessa publica peste quam furens tollerabat virtus curantis gratior appareat. sed et sacerdotes nostri temporis qui per exorcismum demones eiciunt.

s. B. Legio in n. t. e. Significat populum gentium variis idolatrie cultibus mancipatum. cui contra est. Multitudinis credentium erat cor unum et anima una. Unde et bene in babilonis constructione linguarum unitas per superbie scissa. in hierusalem per gratiam spiritus sancti linguarum varietas est adunata. et illa confusio. hec visio pacis dicitur. quia electos in pluribus linguis et gentibus una fides ac pietas toto orbe pacificando confirmat. reprobos autem plures secte. quam lingue dissociando confundunt.

B. Lucas. Et rogabant eum
ne imperaret illis ut in
abissum irent. Sciebant enim
aliquando futurum ut per adven-
tum eius mitterentur in abissum
non futura divinantes sed pro-
phetarum in se dicta recolen-
tes. ideoque glam [illegible] quod mirabantur
adventum timebant. Porci sig-
nificant
homines qui vocis et rationi
expertes in monte superbie pascun-
tur et lutulentis actibus oblec-
tantur. quibus per cultum idolorum pos-
sunt demones dominari. Nam nisi
quis porci more vixerit in
eum diabolus potestatem non ac-
cipit. non forte ad probandum non
autem ad perdendum.

B. Grex porcorum et cetera. Quia iam clari-
ficata est ecclesia et liberato po-
pulo gentium ab dominatione de-
monum in abditis agunt
sacrilegos ritus qui Christo cre-
dere noluerunt. ceca curiosi-
tate submersi.

Et deprecabantur eum ne se expel-
Scilicet mitteret in gentem porcorum et hoc
leret extra regionem. Erat autem
est Erat autem ibi et cetera.
ibi circa montem grex porcorum
magnus pascens. Et deprecabantur
eum spiritus dicentes: Mitte nos in
porcos ut introeamus in eos.
ut per porcorum perditionem hominibus essent saluti
Et concessit eis statim Ihesus. Et ex-
acceptam
potestate a deo. Alias enim nec porcis [illegible] nocerent.
euntes spiritus immundi introie-
runt in porcos et magno im-
petu grex precipitatus est in mare
ad duo milia et suffocati sunt in
Quia quidam per mares impiorum
mari. Qui autem pascebant eos
quamvis christianam legem fugiant. potentiam
fugerunt et nuntiaverunt
tamen eius stupendo et mirando gentibus per
in civitatem et in agros. Et e-
dicant.
gressi videre quid esset factum.

solent dicere
non aliter penitentes patientes
posse curari nisi
quando sepe possit
omne quod a demo-
nibus visu auditu
gustu vel quolibet
sensu corporis et
animi vigilan-
tes dormientesve
pertulerunt pandant
ea confiteantur.

occasio pastores enim
videntes statim
nuntiant civitati.

B. Erubescat ma-
nicheus si de eadem
substantia et ex eodem
auctore omnium
hominum bestiarumque
sit anime. quando ob
unius hominis sa-
lutem duo milia
porcorum suffocan-
tur.

Et venerunt ad ihm. et vident
illum q a demonio vexaban
ſ virtutum studio qd vesa
tur sedentem. vestitum. et sane
na mente pdiderat. vnde filius pdigus
ad patrem rediens. mox prima stola
mentis. et timuer. Et narrave
cum anulo induitur. quisq; uero corde
penituerit. post donante xpi gra. pristi
runt illi q uiderant. qualiter
na iusticie opa. de qb; ceciderat cu anulo
inviolate fidei recuperare.
factum esset qui demonium
habuerat. et de porcis. Et roga
ſ conscii. fragilitatis sue adhuc
re eum ceperunt ut discederet de
infirmi. pond' sapientie eius sustinere
finib; eorum. Cumq; ascenderet
non valentes.
navim. cepit illum deprecari. q
ſ solum et esse cum xpo multo melius. ſ Dl
a demonio vexat fuerat. ut
carne esset alios necessarium. ſ remanere in
esset cum illo. Et n admisit illum
ſ Sic quisq; post remissio
sed ait illi. Vade in domum
nem in conscientiam redeat bonam et ppter
tuam ad tuos. et nuncia
illis quanta tibi dns fecerit. et

ſ Lucas. Sedentem
ad pedes eius. quod
significat eos qui
a peccatis fuerint
correcti. fixa men
tis intentione
vestigia salvato
ris que sequantur
intueri.

ſ Leo. Et rog. eo
ut petrus. exi
a me dne. 7 cetera
ne tangat archa
dei. ut oza.

ſ B. Mathus duos
marcus et
lucas unum a
demone liberatum
dicit. qa unus eorum
clarioris nominis
7 famosioris. et
ideo eius curatio
famosior. Alle.

ſ B. Et timuerunt. Multi enim anti
qua suavitate delectati honora
re se s; pati nolle xpianam legem dicunt.
qa implere non posse admirantur
fidelem ppl'm a pristina cessatio
ne sanatum.

ſ Ser. homo sanatus mittitur in
domum suam. et predicat in
decapoli. dum romano non reg
no coniunguntur iudei. qui in
littera tantum pendent decalogi.
aliorum salutem evglio serviat ut
post cum xpo quiescat. ne dum pro
prie vult esse cum xpo. negligat
predicationis ministerium fraterne
redemptioni accomodatum.

gorice duo genera significant de duobus filiis noe. Cum enim noe tres filios genuerit, unus assumptus est in possessionem dei, duo idolis dediti.

miseretus sit tui. Et abiit et coe-
(civitas habens sub se decem civitates)
pit praedicare in decapoli quan-
ta sibi fecisset ihesus et omnes mira-
bantur. Et cum transcendisset ihesus
in navi rursus transfre-
tum convenit turba multa
ad illum et erat circa mare.
(moyses legis)
Et venit quidam de archisi-
(lator) (illuminans vel illuminatus)
nagogis nomine iayrus et
(humiliat se) (incarnationi)
videns eum procidit ad pedes
(capitis christi dei pedes incarnatio est)
eius et deprecabatur eum mul-
(pro plebe)
tum dicens quoniam fi-
(iudaica) (in desperatione)
lia mea in extremis est
(in carne) (in morte)
veni impone manum
tuam super eam ut

Secundum. Vel haec iairus archisinagogus venit, quia cum plenitudo gentium intraverit, tunc israel salvus erit. Iairus illuminans vel illuminatus, id est iudaicus populus umbra litterae deposita spiritu illustratur et illuminatus procidens ad pedes, id est ad incarnationem christi se humilians rogat pro filia. Qui sibi vivit aliis vivere facit. Abraham et samuel et moyses rogant pro plebe mortua et sequitur ihesus preces eorum.

Secundum B. Lucas: quia filia unica erat illi ferme annorum duodecim, et haec moriebatur. Filia archisinagogi est sinagoga sola legali institutione quasi unica mortua.

(in marg.: composita)

illuminatus, quia ubi venit, prius illuminavit, et hoc ut possit aspicere, secundo illuminatus est.

Secundum B. Notandum quod puella duodennis et mulier annis duodecim sanguine fluxit, et quando haec nata fuit, illa infirmari coepit. Una enim pene eademque aetate sinagoga coepit nasci et gentes coeperunt idolatria foedari.

ysi nata. hec duodecimo anno .i. tempore pubertatis appropinquante moriebatur. quia nobilitas a proprijs educata post quam ad intelligibiles annos peruenit. et spiritualem deo sobolem generare debuit. sub tanto languore errorum consternata spiritualis uitae desperabilis omnino fit.

(sanitatis) (in uirtutibus)
salua sit. et uiuat.

(Sicut enim ad puellam sanandam uadit a turba)
Et abiit cum illo et sequebatur eum turba. et comprimebat eum.

– comprimitur quia iudeis salutis monita prebens ex quibus gratiam eorum consuetudine grauatur est.

Et mulier que erat in fluxu sanguinis annis xii. et fuerat multa perpessa a compluribus medicis et erogauerat omnia sua nec quicquam profecerat sed magis deterius habebat. cum audisset de ihesu (per fidem) uenit in turba retro et tetigit uestimentum eius. Dicebat enim quia si tetigero

– scientiam eriget. noxia carnalium plorum consuetudine grauatus est.

(falsis theologis philosophis le- gum secularium doctoribus qui se naturale industria)

– utilia uiuendi precepta dare promittebant. demones quoque qui

B. Uno pergente ad filiam archisinagogi morbosa mulier preripit sanitatem. et post filia suscitata est. quia sic dispensata salus humani generis. ut primo aliquid ex israel. deinde plenitudo gentium et sic omnis israel saluus fieret.

Mulier sanguinaria a domino curata. ecclesia est de gentibus congregata. que carnalium delectationum fluxu in gentibus polluta. et iam cetui fidelium segregata. hec dum christus uideam saluare decerneret. iam parata aliisque promissa salutem spe certa preuenit.

Alii. Septima uirtute suscitatur mortua. quod uirtus una tangit fimbriam mulier sanguinaria que cum salute substantiam in medicos nihil proficientes perdiderat. Septimo die requieuit deus ab omni opere. scilicet quam suscitatur mortua uirgo et seminiuia foris corruptis turbis fluxus sanguinis sterilitatem facit. Unde ad ecclesiam gentium lecta re sicut quando non per se. Ret accedit et post resurrectionem fimbriam tangit. cimbala et mala punica que pendent de extremis horis tunice summi sacerdotis. Cimbalum confessionem. malum punicum uoluntatem martirii significat et uirtutum candorem.

hominibus consulendo se pro deo colendos ingerebant. quibus audiendis quanto magis naturalis industrie uires expendebant tanto minus sanari poterat. Sed cum audiret per plures uideo egrotasse et uerum medicum de celo uenisse. cepit languoris et sperare et inquirere remedium.

Uenit iter retro. sicut quasi in principio uenerit in se. Sed et alibi. post dominum deum tuum ambulabis. uel quia dominum presentem in carne non uidit. sed per fidem et agnicionis peruenit gratiam. et tactu .i. participatione sacramentorum.

+ et filiam

? illa

Ypocla- ma ne ... confitetur

- torum eius meruit sanari a peccati

Fons quippe sanguinis origo peccati · primordium inmunde cogitationis · ex quo omne peccatum nascitur. Sed dominus non solum opera sed et uerba mala et cogitationum radicem sacramentis euangelicis quasi suis uestimentis fontem obscenti sanguinis emundat.

Sola fidelis mulier dominum tangit · quem passim comitans comprimit turba · quia quos diuisis inordinate glomeratim uel heresibus uel prauis moribus grauat · solo fidelis ecclesie corde tangitur. Vnde Noli me t. n. e. a. a. m. quia ueraciter eum tangere est eum equalem patri credere.

Mulier a. t. et t. Ecce quo tendebat interrogatio · ut mulier scilicet confiteret ueritatem diuturne infirmitatis subite credulitatis et sanationis · et ita ipsa confirmaretur in fide · et aliis preberet exemplum.

uestimentum eius salua ero. Et
(radix inmunde co-)
confestum siccatus est fons sangui-
(gitationis)
nis eius · et sensit in corpore quia sana-
ta esset a plaga. Et statim ihesus cog-
noscens in semetipso uirtutem que
exierat de illo · conuersus ad turba
(interrogat · ut salus quam mulieri dede-)
aiebat: Quis uestimenta mea tetigit.
(rat · declarata et agnita · uirtute fidei mul-)
(inordinato)
Et dicebant discipuli sui ei, Vides turba
(tus preficeret)
(heresibus · prauis moribus)
comprimentem te et dicis: Quis me te-
(Oculi domini super iustos · et a. e. i. p. e. ste-)
tigit. Et circumspiciebat uidere eam
(pauper clamauit · et d. e. eum.)
que hoc fecerat. Mulier autem timens
et tremens · sciens quod factum esset in
se uenit et procidit ante eum · et dixit ei
omnem ueritatem. Ihesus autem dixit ei.
(Ideo filia quia fidelis.)
Filia fides tua te saluam fecit.
(Non dicit faciet · in eo enim quod credidit · iam salua facta est.)

perseuerando. q
uade in pace. et esto sana a pla
enim perseuerauerit u. i. f. h. s. erit.
ga tua. Adhuc eo loquente ue
niunt ad archisinagogum dicentes.
Quia filia tua mortua est. quid ultra
uexas magistrum. Ihesus autem uerbo
quod dicebatur audito ait archisy
nagogo. Noli timere. tantummodo
crede. Et non admisit quemquam sequi
se nisi petrum. et iacobum. et iohannem
fratrem iacobi. Et ueniunt in do
mum archisynagogi. et uidit
tumultum. et flentes et eiulan
tes multum. Et ingressus ait
illis. Quid turbamini et plo
ratis. Puella non est mortua.

simul cum ... Adhuc eo l. Muliere sanata mox puella nunciatur mortua. quia ecclesia gentium a labe uiciorum curata et obfidei meritum filia nominata. continuo sinagoga perfidie leto soluta est. quia in xpistum non credidit. et inuidie. quia ecclesiam credere doluit.

Quid ultra. Multi enim hodie stantes sinagoge uidentes restaurari posse non credunt. et pro restitucione eius supplicandum non estimant. sed quod hominibus impossibile est. deo est possibile. Unde sequitur. Ihesus autem.

archisinagogus. scilicet cetus est doctorum legis de quibus. Super cathedram moysi s. s. et p. qui si credere uoluerint. etiam subiecta eis sinagoga salua erit.

Et non a. q. et cetera. Blasphemis et irrisoribus non sunt reuelanda misteria. sed fidelibus qui honorant. unde alibi. Iustificata est sapientia a filiis suis.

flerant omnes qui fuerant in ... domine. et exultabit. et b. r. eius. hanc leticiam merito sinagoga infidelitatis amisit. ideo inter flentes et eiulantes mortua iacet. sed deus eam funditus interire non patitur. unde sequitur. Et ingressus. et cetera.

Mihi mecum ... B. Puella et cetera. Allegorice. Cum anima que peccauerit ipsa ...

in dispositione et anima recepta vivit et caro suscitanda quae est. Hinc mos christianus ut mortui qui resurrecturi non dubitantur dormientes vocentur. Unde: Nolumus vos ignorare de dormientibus etc.

B. Eiectis omnibus. Turba eicitur ut puella suscitetur quia nisi secularium curarum multitudo a corde eiciatur anima quae intus iacet mortua non suscitatur. Nam dum se per innumeras cogitationes spargit ad considerationem sui sese nullatenus colligit.

Ieronimus. Ad puellam dicit: Tabita cumi, id est puella surge. Archisinagogo dicitur: filia mortua est; Ihesus: hic non est mortua sed dormit. Utrumque est. Mortua est vobis, sed mihi dormit. Annorum xii erat puella et annis xii mulier passa est peccata non credentium apparet in initio fidei credentium. Unde dicitur: Credidit Abraham Deo et reputatum est ei ad iustitiam.

B. Moraliter Christus tres mortuos suscitans tria genera hominum significat. Puellam suscitat adhuc in domo clausam, id est animam consensu tantum non actum delectationi carnali prebentem. Iuvenem resuscitat iam extra portam elatum, id est peccatorem qui consensum iam per ductum ad actum. Suscitat Lazarum iam fetentem, id est longa consuetudine animam male olentem et alios fama corrumpentem. Puellam paucis alloquitur quia eam facile resuscitat quam et mortuam negat et animam simul cito suscitari demonstrat. Iuvenem pluribus corroborat cum dicat: Tibi dico surge, quia tales animae aliquanto difficilius revi…

sed dormit. Et irridebant

(irrisoribus: quia miraculum non merentur.)

eum. Ipse vero eiectis omnibus assumit patrem

et matrem puellae et

qui secum erant et ingreditur

ubi erat puella

(prius mundat)

iacens. Et tenens manum

(videtur quae sanguine plene sunt. Aliter enim non surgunt.)

puellae ait illi:

(puella surge)

Tabita cumi, quod est interpretatum: puella tibi dico.

surge. Et confestim

(Aviculus) (in bonis operibus)

surrexit puella et ambulabat. Erat autem

(ei)

annorum xii. Et obstupuerunt stupore maximo

… moriar. Ea tamen quae dominus adiuvat etiam per audit: nobis quidem mortua fuisse, sed ei obdormisse non incongrue dici potest.

B. Tabita cumi etc. Syro sermone quod euangelista posuit non plus est quam puella surge. Sed forsitan ad divinae visionis expressionem hoc addidit: Tibi dico surge, et magis sensum loquentis quam verba interpretare curavit. Sic saepe et euangelistae et apostoli cum aliquod testimonium assumunt magis sensum quam verba ponunt.

uisceunt. ad monumentum lazari fremit. turbatur. lacrimatur.
magna uoce clamat. lazare ueni foras. Similiter longa consuetudine

mo. Et precepit illis uehementer ut ne-
mo id sciret. Et iussit dari illi
manducare. Et egressus inde abi-
scilicet nazaret uel nutritus.
it in patriam suam. Et sequebantur eum disci-
scilicet male celebrant sabbatum qui uacant
a bonis operibus.
puli sui. Et facto sabbato cepit in
scilicet ut pluribus proficeret.
sinagoga docere. Et multi audi-
entes mirabantur in doctrina eius
scilicet mira-
dicentes. Unde huic hec omnia. Et que
-cecitas. dictis et factis xpistum cognoscere posse-
scilicet doctrina scilicet sanitates.
est sapientia que data est illi. et uirtutes
-obsoletam generis noticiam contempnunt.
scilicet miracula.
tales que per manus eius efficiuntur. Nonne
scilicet qui operatur igne et spiritu unde ipse-
scilicet cognatus.
iste est faber filius marie. frater iacobi
-uos baptizabit in spiritu et igni. faber est qui fa-
et ioseph et iude et symonis. Nonne
-bricatus est mundum et solem.
scilicet hac de causa.
et sorores eius hic nobiscum sunt. Et scan-
scilicet ih(esu)s
dalizabantur in illo. Et dicebat eis
Nonne est xpistus filius hominis. Ipse modum naturale est ciuem
uiri scilicet xpisti prophetam uos suscitauit deus uester.
ihesus. quia non est propheta sine ho-

pessulus uix et quasi cum labore
suscitatur. Notandum quoque quia pu-
blica noxa publico eget reme-
dio. Leuia autem et secreta leui
et secreta possunt deleri peni-
tentia. puella iacens in do-
mo paucis arbitris surgit.
et eis precipit ut nemini di-
cant. Iuuenis extra portam
turba multa comitante et
uidente. Lazarus de monumento
uocatus multum innotuit.
ut propter hoc turbe cum palmis
domino occurrerent. et multi ab-
irent ex iudeis et crederent
in eum. Quartum mortuum disci-
pulo nunciante audiuit. sed
quia nunquam quod pro eo parentes de-
fuerint. dimitte. [illegible]

Ieseu filius fabri uocatur.
et hoc mistice. uere fa-
ber. qui fabricatus est auroram
et solem et ecclesiam primam et sequen-
tem. In quarum figura mu-
lier et puella sanata est.

Contemptus sepe in his a ori-
gine. ut qui est filius [illegible]
humilia respicit dominus et a
l. co[illegible] no[illegible] [illegible]

VI 6.

Et ñ potat. ille ciues incre
duloſ peiuſ dampnaret
faciens uirtutē multā. ut
qa in patria ſua deſpicitur.
pauca ſigna ibi faĉ. ne penit
inexcuſabileſ ſint. maiora ſigna
in gentib' cottidie facit. non
tam in corporū ſanatione q̄m
animar.

Sen. Et cep. m. b. Mittit ūn
duodecī aplī. 7 datur eiſ pote
taſ p̄cepta docendi. ut committe
ūbum. ſimul. 7 factū et cū p
miſſiſ inuiſibilib' uirtute
miſceant. et ſic cū unguīt oleo
egroſ. infirmitatē fidei uirtu
te corroborabat.

b. Mathſ. et lucaſ. memorāt
dnm̄ dixiſſe diſcipliſ ſuiſ. ut
nec uirgam ferrent. Marc̄ ū.
ne q̄d tollerēt ñ uirgā tantū.
S; illi realit̄ uirgam acceperūt.
Marc̄ p uirgā poteſtatē accipi
endi neceſſaria a ſubditiſ īntellig.

Calciatoſ. ut peſ. neq; tect ſit.
neq; nud' ad terram. i. nec euglīo
occultet. nec t̄
renīſ comodiſ.
innitatur;

Ne induer.
d. t. quod
eſt. ut ſimpli
cit̄ ambulet̄
non duplic it̄ er;

noret ñ in patria ſua. et in cognatione ſua. Et ñ potat ibi uirtutem ullam facere. ñ paucos in
Non q̄ſi de impuiſo. ſed in
firmos inpoſitiſ manib; curauit. Et miratur
abatur ꝑpt incredulitatē illoꝝ.

Et circuibat caſtella in circuitu
docens. Et conuocauit xii. et cepit
caritate cor deſ.
Benignuſ dnſ. 7 magiſt. nō
eos mittere binoſ. et dabat illiſ
diſcipulis ſuiſ poteſtatē ſuā. ſed ipſe poteſtate ſua agit. illi ſi quid agunt. ſuā infirmitatē. 7 dni uirtutē confitent. dicē
poteſtatē ſpiritum inmundoꝝ.
Tanta ſit eiſ fiducia in dno. ut nihil ſ
et p̄cepit eiſ ne q̄d tollerent
poteſtatē. uinculi de rugito.
deliciaſ.
in uia. ñ uirgam tantū. ñ panē
onuſ ſeculi. occultā ſapientiam.
ñ peram. neq; in zona eſ. ſ; cal
ciatoſ ſandaliiſ. et ne indue
Ne alia induti alia in futurū reſeruent. ñ
rent duab; tunicaſ. et dicebat
alienū ē a p̄dicatore p domoſ cur
ſitare. 7 hoſpiciū iura mutare.
eiſ. Quocunq; introieritiſ do

cuiuſ inuidere.
qa ñ opa. ſ; infan
tiā quam uiderāt
recordantur.
ra
ndum oſtendit.
qa nec ꝓpinquiſ cre
dunt. nec ipſi que
p̄ſentē cernunt.

inuidet ſep uel et
ſ. ſ. innoc. dnm
ihu xp. ſurge 7 ambula
deeſſe. certiſſime ſci
ant. ne dum ī p
uideſ ſūt tempora
lia. mīn' aliiſ p̄ui
derent. cōna;
q̄d una tunica inlo
ciſ glacialib' cōtenti
eſſe debeam.

ademtā

mum illic manete donec exeatis
inde. Et quicumque non receperint vos nec
audierint vos, exeuntes inde
excutite pulverem de pedibus vestris
(accepta potestate et auditis preceptis a domino.)
in testimonium illis. Et exeuntes
(scilicet quae est prima via salutis.)
predicabant ut penitentiam agerent.
Et demonia multa eiciebant, et
ungebant oleo multos e-
(sic.) (quia tot signa fiebant.)
gros et sanabant. Et audivit hero-
(scilicet enim non est fas lucernam abscondi sub modio.)
des rex, manifestum enim factum
(Christi)
est nomen eius, et dicebat quia Iohannes
(bene de resurrectione sentit)
baptista resurrexit a mortuis,
(quod sint potentie maioris futuri sancti post resurrectionem.)
et propterea virtutes operantur in
illo. Alii autem dicebant quia He-
lias. Alii vero quia propheta est quasi

Et ungebant oleo multos. Iacobus dicit: Infirmatur quis in vobis, inducat presbyteros ecclesie et orent super ipsum ungentes oleo etc. Unde patet ab apostolis hunc morem esse traditum ut energumini et alii egroti ungantur oleo a pontifice consecrato.

Pulverem excutiunt de pedibus in testimonium laboris sui, quod ingressi sunt civitatem, quod predicatio apostolorum usque ad illos pervenerit. Vel quod nihil ab illis accipiant ut ad victum necessarium qui evangelium spreverint.

Lucas. Audivit Herodes tetracha omnia que fiebant ab eo, et hesitabat eo quod diceretur a quibusdam quia Iohannes resurrexit a mortuis, a quibusdam vero quia Helias apparuit etc. Unde intelligendum autem est firmatum [illegible] aliorum verbis credendo dixisse, aut adhuc hesitando: Quem ego decollavi etc.

B. Mira contra hominum videre invidia. Iohannem de quo dictum est quia nullum signum fecit potuisse resurgere nullo attestante credebant. Ihesum signis et virtutibus approbatum, cuius clementia tremuerunt mortem, resurrexisse, ascendisse et angeli-

— et apostoli viri et feminae praedicaverunt, non resurrexisse, sed sublatum esse furto credere maluerunt.
Lucas: Audivit Herodes tetrarcha omnia quae fiebant ab eo, et haesitabat eo quod diceretur a quibusdam quia Iohannes resurrexit a mortuis, a quibusdam vero quia Helias apparuit, et cetera. Unde intelligendum quod confirmatum eum ex aliorum verbis credendo dixisse, aut adhuc haesitando: Quem ego decollavi, et cetera. Historia narrat Philippum Herodis maioris esse filium, et fratrem Herodis sub quo dominus passus est, et duxisse uxorem Herodiadem filiam Arethe. Et postea Aretham ortis simul causis filiam suam sua tulisse, et Herodi inimico Philippi in dolorem ipsius nuptiis copulasse. Evangelista tamen longe aliter.

B.

sessor, vel dixit, ex prophetis

unus ex prophetis. Quo audito He-

(Vel, lucus.) (Hec pronuntiatio vel affirmatio vel dubitatio.)

rodes ait: Quem ego decollavi Iohannem,

hic a mortuis resurrexit. Ipse enim (Sciens a mortuis resurrexisse, pro virtutibus eius se pronuntiat.)

Herodes misit ac tenuit Iohannem

et vinxit eum in carcere propter He-

(Tetrarche Ituree et Traconitidis regionis)

rodiadem uxorem Philippi fratris

sui, quia duxerat eam. Dicebat

(Qui venerat in spiritu et virtute Helie)

enim Iohannes Herodi: Non licet tibi

(Herodes arguit et Herodiadem, sicut Helias Achab et Iezabel, malos apud regem pro dictari, quem immunem esse praecepta dei.)

habere uxorem fratris tui. Herodi-

(Adhuc viventis)

as autem insidiabatur illi et volebat

(Scilicet deo.)

eum occidere nec poterat. Hero-

des enim metuebat Iohannem, sci-

ens eum virum iustum et sanctum, et

custodiebat eum, et audito eo facie-

bat multa, et libenter eum audiebat.

uolebat. Et cum dies oportunus acces
sisset herodes natali suo cenam fecit prin
cipibus et tribunis et primis galileae. Cumque
introisset filia ipsius herodiadis et
saltasset et placuisset herodi simulque
recumbentibus, rex ait puellae: Pete
a me quod uis et dabo tibi. et iura
uit illi. quia quicquid petieris dabo
tibi licet dimidium regni mei. Quae
cum exisset dixit matri suae quid petam.
(dignum saltatione sanguinis premium.)
At illa dixit: Caput iohannis bapti
stae. Cumque introisset statim cum fes
tinatione ad regem petiuit dicens:
Volo ut protinus des mihi in disco caput
(opinione. non re.)
iohannis baptistae. Et contristatus est rex

Soli herodes et pharao leguntur natalis sui diem celebrasse. et uterque sollempnitatem sanguine fedasse. Sed herodes tanto nequius quanto sanctum et ueritatis doctorem et regni celestis preconem occidit. et pro uoto saltatricis caput occisi ante conuiuas inferre non puduit. Pharao pincernam eunuchum occidit. Utriusque tamen exemplo melius et utilius nobis diem mortis commemorando timere quam diem natiuitatis luxuriando celebrare. homo enim ad laborem nascitur. et sancti per mortem transeunt ad requiem.

Et iurauit illi. Non excusatur periurium. Ideo enim forte iurauit ut occasionem inueniret occidendi. et si illa patris aut matris interitum postulasset. non utique consensisset herodes.

Timebat ne herodes aliquando moneatur iohannis resipisceret. et frater amicus fieret.

Et contristatus est rex. Consuetudine scripturae more contristatus non re sed multorum opinione. sicut ioseph ab ipsa quoque

hec iohannis babt. sign ... pro ... inuitantis sui ... hic pro ... [illegible] ... celebratur ... responderet ... receptaculo duplices stole ... glorificatio corporis.

maria dicitur pater ihesu. sic contristatus herodes quia hoc discumbentes putabant. dissimulator mentis sue tristiciam preferebat in facie leticiam celabat in mente. scelus uitasitto excusabat. ut sub occasione pietatis impius fieret.

Lex. Caput legis quod est xpo. a corpore abscidit. propheto id est iudaico populo. et datur puelle id est ecclesie de gentibus. id est romane ecclesie. et puella dat matri sue adultere. id est sinagoge in fine credituræ. Corpus iohannis sepelitur. caput in disco locatur. littera humo tegitur. spiritus in altari honoratur ac sumitur.

Iosephus narrat. iohannem uinctum in castellum macharonta adductum. ibique truncatum. ecclesiastica historia. in sebaste urbe palestine. que dicta est quondam samaria. Tempore iuliani paganos inuidentes christianis. qui sepulcrum eius sollicitudine frequentabant. monumentum inuasisse. et ossa per campos dispersisse. et rursus collecta igni cremasse. ac denuo per campos sparsisse. affuisse tamen ibi de ierosolimis monachos. qui immixti paganis ossa legentibus maximam eorum partem congregauerunt. et ad philippum ierosolimam detulerunt. et ille misit ea athanasio alexandrie urbis episcopo. et ibi postea seruata teophilus iubente teodosio omnibus gentium prophanis destructis ex purgato a sordibus templo serapis. ibi deposuit. et basilicam in honore sancti iohannis consecrauit.

propter ius iurandum. et propter
id est uult omnis sceleris sui esse consortes ut in luxurioso conuiuio cruente qui
simul discumbentes noluit eam contristari.
le deferrentur.

Sed misso spiculatore precepit afferri caput
id est altari.
iohannis in disco. Et decollauit eum in carcere
id est xpm. id est legis.
et attulit caput eius in disco. Et dedit illud
id est ecclesie de gentibus. id est sinagoge.
puelle. et puella matri sue. Quo audito discipuli eius uenerunt
id est litteram
et tulerunt corpus eius et posuerunt illud in monumento.

B. Iohannes caput minoratur. et fama illius qui xpc a populo credebatur minorari ostenditur. xpc uero exaltatur. quia qui pro propheta tantum credebatur deus et dominus pro p̄hetarū esse cognitus est. Vnde ipse iohannes. Me oportet minui. id est a. c. iohannes quoque quem oportebat minui. cum dies decrescere mox natus est. ihesus autem qui lux mundi est. cum incipit crescere die.

Et convenientes. Sequitur. Ad locum unde exeunt flumina revertuntur. Deo semper gratias referunt super his que acceperunt.

B. Renuntiaverunt. Non solum que ipsi egerant et docuerant apostoli domino renuntiant, sed et que Iohannes eis docentibus passus sit, ut sui tradidere Iohannis discipuli, sicut Marchus scribit. Unde sequitur: Et ait illis.

Et convenientes apostoli *(rivi ad fontem. gratias agentes)*
ad ihesum renuntiaverunt
omnia que egerant et
docuerant. Et ait illis: *(ille malis consenciens)*
Venite seorsum in deser- *(hic brevis requies eorum, labor longus)*
tum locum et requiesci- *(ideo oportuit discipulos requiescere. Erant enim)*
te pusillum. Erant enim *(ut latro)*
qui veniebant mul- *(ut iudas)* *(felix studium dis-)*
ti et redibant et nec *(centium. felix labor docentium, quia pondum est communium eorum)*
spatium manducan-
di habebant. Et ascen-
dentes in navim ab- *(Non soli discipuli sed cum domino, ut)*
ierunt in desertum *(marchus dicit)*
locum seorsum. Et *(signum non absconditur quod semper lucet)*
viderunt eos abeun-

Sequitur. Venite. Seorsum ducit electos a populo, quia inter malos viventes mala non attendant, ut Loth in Sodomis et Iob in terra Hus et Abdias in domo Achab. Et ait illis: Venite seorsum, requiescite pusillum, ut aves in ramis sinapis. Pusilla hic requies sanctis, longus labor, sed postea dicitur illis ut requiescant a laboribus suis.

B. Venite seorsum etc. Non sola requietionis causa, sed mistice significat quia relicta Iudea que sibi prophete caput non credendo abstulerat, in deserto ecclesie que virum non habuerat, ubi cibaria quasi panum et piscium epulas esse largitur. Ibi enim predicatores sancti qui apud Iudeam non credentem et contradicentem diu gravi tribulatione premebantur, requiem adepti sunt de gentibus fidei gratia collata.

Sequitur. Erant enim qui venientes. In archa Noe animalia que intus erant foras mittebant (vel mittebantur), et que foris erant intus erumpebant. Sic in ecclesia Iudas discessit, latro accessit, quamdiu ~~dum recedit~~ a fide. Nec ecclesie requies est sine merore. Rachel plorans filios suos nec. Non est hic vinum in quo bibetur vinum novum, cum cantabitur canticum novum in celo et vita ab hominibus novis, cum quinque panibus et duobus piscibus quinque milia hominum vere pascentur, cum xii cophinis octava virtute fragmentis plenis colliguntur, cum sint super thronos xii iudicantes xii tribus Israel, qui sunt fragmenta ysaac, abraham et iacob, quando reliquie Israel salve fient, quando facie ad faciem videbimus quod in lege Moysi et prophetis et psalmis de Christo legimus. Unde post quartam vigiliam noctis compescit hic tumorem maris.

dolentibus et contradicentibus et exeuntibus

Abdias propheta miles regis Achab multos prophetarum latitantes in speluncis pavit.

ambulans sup illud. et dicit: Confidite. e. s. n. t. qa uidebim eu sicut ē. Tunc cessa-
bit uentus. et procella. ihu sedente.

·i· regnante in naui. que ē uni
usalis eccle   si   a.

SB. Petendo solitudinē fidem
turbe. an se sequat explorat. et
pbata digna mercede remunerat.
Turbe aut. n̄ iumtis. n̄ uehiculis.
s; pprio labore pedu. iter desertu
arripiunt. et salutis desidiu os
tendunt. Rursus ipse excipiendo
fatigatos. docendo inscios. sanan
do egrotos. recreando ieiunos.
qntu deuocione ē deuotu delec
tet insi   nuat.

SB. Et misertus ē. Quomodo misert sit.
matheus plenius dic. hoc modo.
Et misertus ē eis. et curauit lan
guidos eo. hoc ē eni pauperu et
n̄ habentiu pastorē ueracit̄ mise
reri. et uiā ueritatis aperire. et lan
guores curare. et ieiunos refici
endo ad laudem supne largita
tis animare. quod sequentia eu
declarant   fe ci s se.

Et eu. u. l. 7 ē. Die declinata sal
uator turbas reficit. qa ut fi
ne scli. ppinquante. ut cu sol
iusticie pnobis occubuit. ad uita
na spualis medie. famē sumus
lib   e   r   a   t   i.

tes. et cognouerunt multi

Nota qd n̄ in naui ā maris ripa sue

et pedestres de omnib;

-iordanis nauigio puener. s; in isto
aliq̄ freto l' stagno. pximos ei de
regionis locos adierunt. q in pe
destres indigene puenire potuert.

ciuitatib; cucurrerunt illuc

et preuenerunt eos. Et exi

ens uidit turbam mul

tam ihc. et misertus est

sup eos. et erant sic oues

n̄ habentes pastorē. et ce

pit eos docere multa. et

Vespera. unde lucas
dies aut ceperat declinare.

cum iam hora multa fi

eret accesserunt discipli di

centes. Desertus ē locus hic.

et iā hora preterit. dimitte

illos. ut euntes in pxi

Salt. Xpm deserta
gentium petente
multe fideliu car
ue. relictis menib
prise conuersationis.
neglectoq; uario
dogmatu psidio
sequuntur. et cu p
mu iudea nouo
ds. tē exaltat ē sup
celos. et sup omē tr
rā   gla   ei   u.

adicit.

nas uillas et uicos emant sibi

cibos quos manducent. Et respon

Quasi: uestrum officium est.

dens ait illis: Date illis manducare.

Et dixerunt ei: Euntes emam(us) dena

rus ducentis panes et dabim(us) eis

aus(?) manducare. Et dicit eis: Quot pa

nes habetis? ite et uidete. Et cum

libros moysi.

cognouissent dicunt: Quinque

prophetias et psalmos.

et duos pisces. Et precepit

illis ut accumbere fa

Diuisos

cerent omnes secundum con

ordines. | Conuenientem carne.

tubernia sup(er) uiride fe

num. Et discubuerunt

scilicet fecerunt requiem.

in partes per centenos

Alii quinquagenis, alii centenis: quia requiescunt a malo opere ut post

et quinquagenos.

sit etiam requies in mente.

Date illis. In. Prouocat apostolos ad fractionem panis, ut illis se non habere testantibus magnitudo signi innotesceret. et insinuans quia per eos cottidie ieiuna corda nostra sunt pascenda: cum eorum exemplis et uerbis ad amanda celestia suscitantur. a os. — vii.

Att. Quinque panes quinque mosaice legis libri, quibus diuine eternitatis cognicio. mundi creatio. cursus labentis seculi. et uera deo seruiendi religio humano generi innotuit. duo pisces psalmi et prophetie, qui eruditum in lege dei populum de promissione dominice incarnationis noue gratie dulcedine pascebant quibus tota ueteris sacramenti series comprehenditur. Unde oportebat impleri omnia que scripta sunt in lege moysi et prophetis et psalmis de me. Et tunc aperuit eis sensum, ut intelligerent scripturas. et intellectas fidelibus auditoribus traderent. quasi benedicens. S.

B. Secundum contubernia, scilicet per fenum diuisi discubuerunt. distincti ordines ecclesiarum, que unam catholicam faciunt: per quinquagenos et centenos (scilicet per omnia). per quinquagenarium requies iubilei. quinquagenarius autem bis ductus centenarium facit. et ideo qui eius perfectionem signat, scilicet corporis et mentis, qui enim quiescit ab actibus prauis, requiem corporis et autem a cogitationibus et prauis requiem habet. —

S. aplicis panib' et piscib' et eos intīne suavitatis dono multiplicans turbis dispiti pce
pit. Et bene scdm iohem panes ordeacii dnr. q cibus ē iumentorū maxime rusticorū q
7 seruor. qa incipientib' auditorib' asp'ora. et quasi grossiora sunt committenda pcepta.

animal enī ho. n̄ pcipit ea que s
sp̄c dei. et ideo dn̄s cuiq; p uirib'
dona tribuens. et semp ad pfec
tiora prouocans. primo q̄nq; pa
nib'. q̄nq; milia hominū. Scdo
septē panib' IIII. milia homi
tercio discipulis carnis et sangui
nis sui misteria credidit. Ad ul
timum enim magno munere
dat electis. ut edant et bibant su
per mensam suam in regno.

Et sustulerūt reliq'as. s. secre
ciora misteria. que rudes
capere nequeunt p fecti
ores diligent inquirunt. nam
p cophinos XII. apli et p aplos
sequentes doctores figurant.
foris despecti. intus salutaris
cibi reliquiis. ad alenda humi
lium corda cumulati. In cophini
enī seruilia geruntur opa. Sed ille
eos panis fragmentis impleuit. qui
infirma mundi elegit. ut. f. q. c.

Non noua cibaria creat. qa
incarnat' n̄ alia q̄ q̄ scripta erāt
p dicat. s; lege 7 pphas gravi-

Et accepit V panibus
-da esse misteriis demonstrat.
s. sursu-
et duob; piscib; in
-esse dirigenda aciem menti
figat. ad luce sese querenda.
tuens in celū benedix
s. fregit et ante tur-
bas ponenda -distribuit disci
panes et fregit et de
-pulis. qa sacramenta scis doctorib'.
s. qui se dispensatores ibi.
dit discipulis suis ut
-q hec toto orbe p dicent pa-
saperirent.
ponerent ante eos. Et
-refec tt.
duos pisces diuisit om
nib'. Et manducauerūt
omnes et saturati sunt.
Et sustulerūt reliquias
fragmentor XII cophinos
plenos et de piscibus.
Erant aūt q manduca
uerāt q̄nq; milia vi

7 meritis. Bene aūt su
p fenū. qa omis caro fe
num. et hii sup uinde
fenum discumbentes. si
pascunt alimtis. q p
studium continentie. cal
cant illecebris carnis au
diendis implendisq; v
bis di. opam impendūt.

Illorandū qa hoc mi
raclm panū iohes scrip
turus p mittit qa pxi
mū eēt pascha. Mathe'
et marc'. hoc miseriō
iohē continuo factū ēē di
cunt. Unde colligit io
hanne. imminente pa
scha fuisse. ocollaru' et
alio sequente pascha
xpm crucifix v or

Uiri a. q. m v. m v.
s' pt q̄nq; sensuū; hu
diuini secuti significāt
eos qui in seclari positi
extiorib' que possident
bene uti nouerūt. qui
recte. q̄nq; panib' alunt.

s. ligno . misso . in aq. ē dulcorata.
marra.

rorum. Et statim co
egit discipulos suos
ascendere in navim ut p
cederent eum transfre
tum ad bethsaida. dum
ipse dimitteret populum.
Et cum dimisisset eos abiit
non ipse — sed pro nobis obsecrat.
in montem solus orare.
Et cum sero esset erat
Sic ecclesia in fluctibus seculi tendens ad litus patrie celestis.
navis in medio mari
In medio non quia omnino in deserit aliquando ecclesiam dimittere. unde: ut quid domine recessisti longe etc. sed non quia differt auxilium, aufert subsidium.
et ipse solus in terra.
Et videns eos pietatis respectu
Et videns eos laboran
tes corroborat.
tes in remigando. erat
Flatus demoniorum
enim contrarius ventus

— quia necesse est ut tales adhuc legalibus preceptis instruantur. Qui autem mundo omnino renuntiant et quatuor sunt in ita et septem panibus refecti. hoc est angelica perfectione sublimes et spiritali gratia nostri eruditi.

Bethsaida est in galilea civitas andree et petri et philippi prope stagnum genesareth. Sed marcus dicit: peracta refectione venisse transfretum ad bethsaida. lucas quod in locis bethsaide factum sit miraculum. dicit eum assumptis illis secessisse seorsum in locum desertum qui est bethsaida. Et quod cum cognovissent turbe secute sunt illum. et excepit illos etc. usque ad illam refectionem. Sed forsan lucas desertum locum qui est bethsaida non ipsius vicinam civitatis dixit sed loca deserti ad eam pertinentia. Marcus enim dicit apostolos quod precederent eum ad bethsaida, id est ipsius fines civitatis notat. lucas vero quod in deserto dicit in desertum locum qui est bethsaida. Sed qui

Et statim etc. Exemplum dat nobis ut in bonis que agimus humani favoris retributionem vitemus, ne nos opinio virtutum ad concupiscentiam flectat temporalium. quod ipse dominus insinuans cum his qui virtutes eius admirabantur regem eum facere vellent fugit in montem orare. crucifixoribus autem semper occurrit. ut scilicet parati simus ad adversa tolleranda. cum ad blandimenta si arriserint declinanda. et ne nos si affluant emolliendo decipiant crebris precibus a domino implore mus.

B. Abiit in montem. Qui bene orat quod dominum orando querit. a terrenis ad superiora progrediens summa celestis sublimioris curie ascendit. Qui de daviticus et honore seculi aut de morte inimici orat in imo iacens. viles ad dominum preces mittit. Orat autem dominus non pro se sed pro me. Nam et si omnia posuerit pater in manus filii. filius tamen ut formam hominis impleret obsecrat patrem pro nobis. quia advocatus est nobis. Unde: advocatum habemus id est christum. Si advocatus est debet pretendere vetare peccatis. Non quasi infirmus obsecrat sed quasi pius imperat. Omnia que vult potest quia advocatus et iudex est. Alterum pietatis officium, alterum potestatis insigne.

e bethsaide. forte non ipsam ciuitatem. sed locum desertum ad ipsam pertinentem. uoluit intelligi. Iohannes dicit turbam manducasse panem. iuxta tiberiadem et ascendentes nauem. discipulos uenisse trans mare in capharnaum. quam ambe sunt ciuitates in galilea. iuxta stagnum genesareth. quod est tiberiadis. ambe unde ciuitate uocatur.

Et circa q. v. Stationes et uigilie militares. horarum diuiduntur spatio. Patet quod eos tota nocte laborasse. et diluculo apparente eum auxilium habuisse. quia cum presens obsita humana fragilitas paruitatem suarum uirium considerat. nihil uisi in tenebras angustiarum. et estus hostium insurgentium cernit. Cum uero mentem ad superni presidii lumen et ad perpetue retributionis dona erigit. quasi inter umbras noctis repente ortum luciferi conspicit. quem diem proximum uenire nunciet. lucifer namque tres horas noctis. id est totam uigiliam matutinam illuminare dicitur.

Putauerunt f. esse. Adhuc heretici putant fantasma esse nec ueram carnem assumpsisse de uirgine. Theodorus quoque pharantanus episcopus scripsit corporale pondus secundum carnem non habuisse dominum. sed absque pondere et carne super mare deambulasse. fides autem catholica et pondus secundum carnem habuisse predicat. et onus corporeum. et cum pondere atque onere corporali incedere super aquas non infusis pedibus. Unde dionisius in opusculo de diuinis nominibus ait. Ignoramus qualiter de uirgineis sanguinibus alia lege preter naturalem formabatur. et qualiter non infusis pedibus —

contrarius eis. Et circa

quartam uigiliam noctis

Cum presens omnia

uenit ad eos ambulans

pericula mundi.

supra mare. et uolebat

Ad horam ut grauior eis esset liberatio.

eos preterire. At illi ut uiderunt eum ambulantem

Non enim putabant possibile uerum corpus

supra mare. putauerunt

fantasma esse. et clamauerunt.

super aquas ambulare.

Omnes enim qui uiderunt eum

conturbati sunt. Et statim locutus est cum eis.

Et ideo nisi

et dixit illis. Confidite

eum sic esse.

quia ego sum. Nolite

timere. Et ascendit ad

in ecclesiam.

illos in nauim. et cess

B. Volebat preterire eos ut ad horam scilicet turbati. et tamen liberati. liberationis sue miraculum stupentes. et ex presentia saluatoris suo maiores gratias referrent. Sic sepe diuina pietas tribulatione fideles uidetur deserere. ut qui sic laborantes in mari discipulos putarent ihesum uoluisse preterire. unde querere me. q. t. i. d. a. m. i. S. et cum uolo diuinam ade... quod dicat. Cum transieris per aquas tecum ero. et flumina non operient te. Cum ambulaueris in igne non comburetis. et flamma non ardebit in te. Unde sequitur. Et statim l. c. e. et c.

Noli te. Presentia sua uento expellere timorem. sed a tempestate presente sue uirtute compescere. Necnon murum si —

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ascendente d[omi]no in navim cessat ventus quia in quorumcumque corde per gratiam sui amoris adest mox universa adversantis mundi et malignorum spirituum bella quiescunt.

sauit uentus. Et plus magis
Magnitudine miraculi non cognitione deitatis. et hoc est non enim ut supra
intra se stupebant. Non enim
intellexerunt de panibus. Erat
enim cor eorum obcecatum. Et cum
transfretassent, peruenerunt in terram
genesareth. et applicuerunt.
Cumque egressi essent de naui.
incole.
Rumore non facie. et
continuo cognouerunt eum. Et
magnitudine signorum etiam multis pluri-
percurrentes uniuersam regionem
mus notus erat.
illam, ceperunt in grabbatis eos qui
infirmos
se male habebant circumferre
re. ubi audiebant eum esse. et quocumque
cumque introibat in uicos uel
in uillas aut ciuitates in plateis
ponebant infirmos et depreca-

corporale pondus habentibus et materiale bonus de ambulabat in humida et instabilem subiecit

Illo est ut supra. Miraculo

panum quod esset rerum conditor ostendit. ambulando super undas quod corpus haberet liberum ab omni grauedine peccati. placando uentos et undas. quod elementis dominaretur ostendit. Sed carnales adhuc discipuli magnitudine quidem uirtutum stupebant. sed diuine maiestatis ueritatem non cognoscebant.

Illura fides non plenam tantum salutem contemni[?] mittunt ad alios percurrunt ut curant omnes ad medicum.

VII

B. Et euenerunt. Patet quam uera confessio sit domini ad patrem. quia abscondisti hec a sapientibus et prudentibus et r. e. p. Indocti ueniunt. infirmos adducunt. ut uel fimbriam eius contingant. et ideo salutem cupita potiunt. Pharisei uero et scribe. qui doctores populi esse debuerant. non ad uerbum audiendum. non quasi ad medicum. sed ad questionum pugnas currunt.

Superstitiosa hominum traditio. crebrius lauari ad manducandum. et huiusmodi. Sed necessaria doctrina ueritatis. que eos iubet qui panem uite qui de celo descendit manducare desiderant. crebro elemosinarum lacrimarum. aliorumque iustitie fructuum lauamento opera sua purgare.

minimum mandatum
non ipsum.

bant eum. ut uel fimbriam

quod qui transgressus fuerit. minimus uocabitur in regno celorum. uel

uestimenti eius tangeret. et quot

quot tangebant eum tangebant

animi effugit dolor et gemitus.

salui fiebant. Et conueniunt ad

eum pharisei et quidam de scri

bis uenientes ab ierosolimis.

aperit quare uenissent.

Et cum uidissent quosdam de disci

inmundis. De non lotis

corporis manibus. uituperantur. cum ipulis eius communibus id est non lo

eorum operibus nihil inmunditie inueniatur. ip

tis manibus panem manducare.

si aqua exterius loti. conscientie liuore polluti

ideo

uituperabant. Pharisei enim

et omnes iudei non crebro lauent

manus non manducant. panem

Non dei

tenentes traditionem seniorum.

Redeuntes. lauent. Frustra bapti

Et a foro non baptizent non co

zantur sic. dum in nomine saluatoris non abluuntur.

medunt. Et alia multa sunt que

assumptione carnis. per quam uenimus ad uerbum dei.

Communibus manibus. Gentium communione significat. mundicia phariseorum sterilis est. communicatio apostolica non lota. generat palmites. s. v. a. o.

Frustra vasorum baptismata servant, qui cordium suorum et corporum sordes negligunt. Non enim hoc de materialibus dictum est, sed preceptum est mundatione et operum castigatione et animarum sanctimonia et salute.

tradita sunt illis servare baptismata calicum et urceorum et eramentorum et lectorum. Et interrogaverunt eum pharisei et scribe dicentes: Quare discipuli tui non ambulant iuxta tradicionem seniorum, sed communibus manibus manducant panem? At ille respondens dixit eis: Bene prophetavit de vobis Ysaias ypocritis sicut scriptum est: [Hysterius.] Populus hic labiis me honorat, [Sancta] cor autem eorum longe est a me. [cor longe est a me.] In [Sententia.] vanum autem me colunt docentes [Sed] doctrinas et [Non dei.] precepta hominum. Relinquentes enim [Necessarium.] mandatum dei.

Mira stulticia: filium dei arguunt quia non servat precepta hominum. Manus autem id est opera non corporis sed anime lavande sunt, ut in illis fiat verbum dei.

Sed cum larva vana phariseorum fucata [illegible] rationis obtunditur id est Moysi et Ysaie invectione, ut et nos hereticos scripture ubique [illegible]

ſ uanaſ. ſ Non dei.

teneti tradiciones hominum.

ſ ſcil.

baptiſmata urceorum et calicum et

ſ inutilia et ſuperſticioſa.

alia ſimilia his facitis multa.

Et dicebat illis: Bene irritum faci

tis preceptum dei ut tradicionem

uestram ſeruetis. Moyſes enim dixit:

ſ Non tantum ſalutatione et officio deferendo —

honora patrem tuum et matrem

ſed munere. ut est illud: honora uiduas i. tribue

tuam. Et qui maledixerit patri et matri

necessaria.

morte moriatur. Vos autem dicitis:

ſ quasi bene potest dicere.

ſ fili. Si dixerit homo patri uel matri

ſ scilicet est. ſ quod deo uoui.

ſ deo donum.

corban quod est donum quodcumque

ſ Neque id est in uiuos uſus conuertit quod sacrilegium est. ut interrogatiue quasi ſcilicet ſic.

ex me tibi profuerit. et ultra non

ſ bonum. prodierit tibi: non debet. hoc metuentes parentes afficiebant inedia. —

dimittitis eum quicquam facere

ſ quos debet ſuſtentare necessarius ſeruando in-

patri ſuo aut matri reſcinden

— hoc reſcinditis. ſ uestre auaricie conſulentes.

ſ de parentibus.

tes uerbum dei per tradicionem

ſ Bene irritum. falſam calumpniam uera ratione confutat. quasi uos propter tradicionem hominum precepta dei negligitis. quare ergo meos discipulos arguitis qui ſeniorum iuſſa paruipendunt. ut cuſtodiant mandata d e i. c.

ſ B. Conſulens dominus inbecillitati uel etati uel penurie parentum. precepit ut filii honorarent eos etiam in necessariis huius uite. hanc legem ſcribe et pharisei ſubuertentes ut impietatem ſub nomine pietatis inducerent. docuerunt filios ut ſi quis ea que parentibus offerenda ſunt deo uouere uoluerit. qui uerus est pater oblatio domini preponatur.

Non deus.

mandatum. quam tradidistis. et simulia

consilia

huiuscemodi multa facitis. Et

superbis. humiles aduocat. et docet.

aduocans iterum turba dicebat illis.

Audite me omnes et intelligite.

Hec idem dicit hoc loco. Nichil extra hominem introiens. Nichil est extra hominem introiens

meum. quod possit eum coin

de corde hominis.

quinare. Sed que de homine pro

i. coinquinant. communem enim iudei unum dicunt. uocant

deunt. illa sunt que communicant ho

attentos facit.

minem. Si quis habet aures audi

endi audiat. Et cum introisset i

relicta.

domum a turba. relicta interroga

exponere.

bant eum discipuli eius parabolam.

Et ait illis. Sic et uos inpruden

Corripiuntur. quia que per se patent. mistica putant.

tes estis. Nonne intelligitis. quia

omne extrinsecus introiens in

creatura sed demoniorum inuocatio hoc facit inmundum. unde. non potestis calicem domini bibere. et calicem demoniorum et cetera.

Iudei se partem dei uetantes habere. communes cibos uocant. quibus utuntur omnes homines. ut ostrea. lepores. et huiusmodi animalia. que ungulam non findunt. nec ruminant. nec squamosi in piscibus sunt.

ex quo aduertimus uitiosum auditorem. qui obscura manifestare. manifeste autem dicta obscure uult intelligere.

Sed quedam sic audiunt ut et muggent. et inuenit. sic cibus. et que amittens spem suam. morte non u... et nos referti

SB. Hic calumpniantur quidam heretici qui dominus physice ignarus putet omnes cibos in ventrem ire et in secessum digeri cum statim infuse esce per artus et venas et medullas nervosque diffundantur. Unde et multos qui vicio stomachi perpetem vomitum sustineant post cenam et prandia statim evomere dicit et tamen corpulentos esse quia ad ymum tactus liquidior cibus et potus per menbra fundatur. Sed quamvis tenuissimus humor et liquens esca cum in venis et artubus cocta fuit et digesta per occultos meatus quos greci poros vocant ad inferiora delabitur et in secessum vadit.

SB. Anime principatum non iuxta platonem in cerebro sed iuxta xpistum in corde est. Arguuntur et ex hac sententia qui cogitationes a diabolo inmitti putant non ex propria nasci voluntate. Diabolus adiutor et incentor malarum cogitationum esse potest auctor non potest. Sin autem semper insidius positus semper levem cogitationum nostrarum scintillam suis fomitibus inflammaverit non debemus opinari eum quoque cordis occulta rimari sed ex corporis habitu et gestibus estimare quid versemus intrinsecus. Ut si pulcram mulie-

hominem non potest eum coinquinare, quia non introit in cor eius sed in ventrem, et in secessum exit, purgans omnes escas. Dicebat autem quoniam que de homine exeunt illa coinquinant hominem. Ab intus enim de corde hominum cogitationes male procedunt, adulteria, fornicationes, homicidia, furta, avaricia, nequicie, dolus, inpudicicia, oculus malus, blasphemia, superbia, stulticia. Omnia hec mala

scilicet communicare — scilicet inquinare — scilicet sedes anime — scilicet invidia

— in robur mutam v r

÷ rem nos crebro uiderit conspicere. intelligit nos amare.

Marc' dicit dnm fuisse in domo cu mulier ad eu ueniret. Matheus dicens quia clamat post nos. innuit quod post ambulantem precs emiserit. Venit ergo mulier ad eum in domu. Sed quia matheus ait non respondit ei ubum. dedit intelligere quod ambo taci erunt. 7 cu silentio egressus sit. et ita cetera contexunt. quod in nullo discordant.

Sec. Mulier mater nra romana eccla. nata demoniaca. barbaries occidentalis. cuius fides

ab intus procedunt et co
s. Rebecc.
municant hominem. Et
scribis et phariseis cu suis pmanentib'
inde surgens abiit in
in partes tyri et sidonis secedit.
fines tyri et sidonis. et in
ut tyrios sidoniosque curaret.
gressus domum neminem
voluit scire et non potuit
s. Id est s. Romana eccla.
latere. Mulier enim statim
s. inaudito a. o. in. s. causa
ut audivit de eo cuius
cui mater ueni adiutum. *s. occidentalis eccla.*
habebat filia spiritum inmun
dum. intravit et pro
s. humanitate.
cidit ad pedes eius. Erat
enim mulier gentilis.
Syrophenissa genere.
s. hic fides quia credit filiam
Et rogabat eum ut demonium
posse sanari.
eiceret de filia eius.

B. Neminem scire uoluit. Quamuis latere non potuerit. non tamen factum est quod noluerit. sed exemplum eis dabat. quibus sanandi infirmos gratiam conferebat. ut in miraculis suis ociis humanam gloriam quantum possent declinarent. nec tamen a pio opere uirtutis cessarent. cum hoc fieri vel fides bonorum iuste expeteret. ut incredulitas prauorum necessario cogeret. Ob hanc enim causam tyri et sidonis fines intrabat. ut filiam syrophenisse a demonio liberaret et per fidem gentilis feminae. scribarum et phariseorum perfidiam argueret.

B. Alt. Mulier gentilis sed cum fide ad dnm ueniens ecclam significat de gentibus collectam. que pro filia demoniaca dnm rogat. id est pro populis suis non dum credentibus. ut et ipsi a diaboli fraudibus absoluantur. que bene secundum matheum de finibus suis egressa. secundum marcum ingressa ad dnm. atque ad pedes procidisse dicitur. ut exutroque colligatur. quia illi soli fideliter et recte per orantibus orant. qui priscas sue perfidie mansiones relinquunt. atque in domum dni id est ecclam pia se deuocione transferunt.

s. fractum

S. B. Mira conversio. ut reliqua. Israel quondam filius, nos canes. pro diversitate fidei ordo nominum mutatur. De illis dicitur: Circumdederunt me canes multi. c. m. o. me. De nobis dicitur: Alias oves habeo que non sunt ex hoc o. et cetera.

Quasi futurum est ut — et nos gentes salutem consequamini. s. oportet —

Qui dixit illi: Sine prius sa — cui fecit ovem de cane. Micas intellectus. non panem infractum littere capit.

— prius iudeos qui antiqua electione filii dei nominantur pane celi refici. et —

turari filios. Non est enim bo — sic tandem gentibus vite pabula ministrari.

num sumere panem filiorum

s. gentibus.

et mittere canibus ad manducandum.

s. hec patientia multotiens contempta ut mater dicit: pro se et pro te.

At illa respondens — s. hec humilitas qui se non animalibus s. canibus comparat.

S. Vermes. et cetera. Alt. Mensa scriptura. Unde: Parasti in conspectu meo mensam. et cetera. Mice puerorum interna misteria quibus humilium corda reficiunt. Secundum illud: Adipe frumenti saciat te. Conversi enim ad fidem catelli. i. qui in gentibus erant despecti. non littere superficiem s. spiritualium sensuum medullam ingrediunt. et hoc sub mensa dominorum suorum. i. dum verbis dei humiliter subditi ad implenda que precepta sunt cuncta cordis et corporis officia subponunt. ut ad speranda que a domino promissa s. premia in celis. merito se humilitatis eri[gant].

dixit illi: Utique domine. Nam

s. mistice loquitur gentes. s. non ad mensam. mulier

et catelli edunt sub mensa de

s. non integros cibos digna sum suscipere. reliquiis catulorum contenta sum. ut sic veniam ad integrum panem.

s. intellectus.

micis puerorum. Et ait illi: Propter

s. B. humilem fidelem. hic datur exemplum catezizandi et baptizandi in

hunc sermonem vade exiit

fantes. qui per fidem et confessionem parentum in baptismo liberantur a demonio —

demonium a filia tua. Et cum — S. Jeronimus. Fidelis prudens humilis meret quod poscit.

parvuli qui nec dum per se sapere. vel aliquid agere boni possunt. vel mali.

abisset domum invenit filiam — S. Jeronimus. Salvator ad salvandas gentes ab

iacentem supra lectum et de — apostolis ducitur. docet

s. de ea.

monium exisse. Et iterum — quid adolescentem respondit. quid facere nostri mandata.

angustia.

exiens de finibus Tyri per venit

S. Jeronimus. Tirus angustia. significans iudeam. cui dominus: coangustiatum est contectum breve est pallium utrumque;

s. venatio. s. fluctuosa voluptate labili.

per Sidonem ad mare Galilee — S. Jeronimus. Sidon venatio. Feria in domina.

Naulum dedit Ionas pro predicatione naturis dominum nostrum in ... Sic verus Ionas dominus naulum dedit iudeis. i. sanguinem suum. dum gratos etiam ... ad inventa gentes.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

operire n̄ pot. ut transferat se ad alias gentes. un. transiordanem ad orientem. q̄d aut̄ dr̄. uenit ad mare. g. i. t. m. f. d. non ip sos eum intrasse significat. neq; enim mare transnauigasse. s; ad mare usq; ue nisse. atq; ad locum qui medios fines delonge transmare posi tos respici e b a t.

nia natio est.

B. Decapolis regio decem urbium.

[s. que ē.] [s. mandata decalogi.]

inter medios fines

decapoleos. Et addu

[s. genus humanum.] [s. qui a audire.]

cunt ei surdum et

[s. qui a loqui.] [s. patriarche.]

mutum. et depreca

[et pphete. incarnationē.]

bantur eum ut impo

[desiderantes.] [s. inē.]

neret illi manum.

Et apprehendens

[s. a strepitu]

eum de turba seorsum

[mundi. s. uba spc.]

misit digitos suos

in auriculam eius et

[s. sapientia. s. ut dicat. cre]

exspuens tetigit lin

[do in dm̄ p. 7c.] [s. docens cor ad dm̄ erigi. s. orā tō.]

guam eius. Et suspiciens

[s. quia inde uba mutis. au dit surdis. medela cunctis in firmis.] [s. agemi. Gemere nos docuit. ul' p̄uris. ul' p̄]

in celum ingemuit

[nr̄orum errantib' supplicantes.]

[s. ad aures p̄ie s.]

et ait illi. Effeta qd

s. Et adducunt 7c. Genus humanum tamquam unus homo uaria peste absumptus in protoplasto cecatur dum uidet. surdus fit dum audit. dum odo ratur emungitur. obmu tescit dum loquitur. Man cus fit dum manum erigit incuruatur dum erigit ydropicus fit dum cupi et. claudus dum pgdit. Lepra suffunditur. du nudatur demone implet̄. du diuinitatem appetit. Moritur morte dum audacter excusat. Et deprecabantur eum 7c. Incarnationē dn̄i patriarche 7 pphete cupiebant. Docens. suspiciens 7c.

s. Et apprehendens. Semper a turbu lentis co gitatio nib' et actib' in ordinatis sermonib' in compositis educitur qui sa nari meretur. Digiti q̄ in auriculas mittuntur ba spc s. de q̄ dr̄. digitus di est hic. Et opa digitorum t. s. c. Tetigit linguā 7c. Spuma de carne dn̄i. ē diuina sapientia. q̄ soluit labia humani generis ut dicat. Credo in dm̄ p. o. 7c. s. Et suspiciens 7c. Gemere nos

B. Surdum et mutum q̄ sct. nec aures ubis dei audiendis. nec os p loquendis aperit. quales necesse ē ut hii qui et audire et loqui uba di longo usu di di cerunt dn̄o sanandos offerant. ut eos quos humana fragilitas. neqt. gr̄e dextra saluet.

B. Prima salutis ianua ē de turba educi. de turba educit dns infirmum. cum mentem pecca tis languida uisitando illustrat. et a consuete conuersationis morib' auocat. et ad sequenda p̄cep ta sua puocat. digitos in auri culas mittit. cū p dona sci spc aures cordis ad intelligenda et suscipienda uba salutis aprit. et q̄a cognicionē ueritatis de bet sequi confessio. sequitur. Et exspuens t. l. e. cum sct ad cōfessionē fidei ora cathezizatorum instruit. Sputum namq; dn̄i sapor sapientie. q̄ dr̄. Ego ex ore altissimi pdii p̄mogenita. unde sputo et terre commixto. cecus illuminatur. Sputum enim q̄d ex capite dn̄i descendit. di uinā eius naturā que ex deo ē. porcio terre cui sputum in mixtum humanā naturā de ...

i parabol.

docent. et in celum tesaurū cordis nr̄i erigere. q̄d p̄ compunctionē. ac tuiola letia carnis purgat. ut dr̄.

... signat. Sic ergo desputo acta cōposito medicamento oculos ceci yaperuit. quia genus humanum p̄ cōfessionem utriusq; nature. ab ingenitis erorum tenebris eruit.

Exspuens ergo linguā muti ut loqui ualeat tangit. cum ora diu bruta ad uerba sapientie p̄ferenda. contactu sue pietatis informat.

Et p̄cepit illis. 7c̄. quia n̄ in alus gloriandum s; metuce. 7 humilit̄.

Precipiebat. Sciebat aut̄ qui omnia nouit ante qm̄ fiant. quia magis p̄dicarent. s; hoc precipiendo pigris noluit ostendere quanto studiosius. quanto q; feruentius p̄dicare debeant. quib; iubet ut p̄dicent. qn̄do illi qui p̄hibent tacere non poterant.

Aures enī ad audiendum aperiende. lingua ut loqui potest ad aperire. Et stati-
-set erat soluenda. unde sequit̄. Et s. a. 7c̄. Sunt no ser-
m apte sunt aures eius
-mone currunt. q̄a d̄s.
Ut eructuet u̅bum bonū.
et solutum ē uinclm
s ad ymnos. cantica. psalmos.
lingue eius et loque-
B Ille sol; recte loq̄r. ut dm̄ confitendo. t aliis p̄dicando. cuius auditū ut celestib; auscultet mandans. diuina gr̄a reserat. cuius linguā dn̄s tactu sapientie
bat recte. Et p̄cepit
- que ipse ē ad loquendū instruit. hic talis dicere pot̄. dn̄e
illis ne cui dicerent.
- labia mea. a. 7c̄.
s humilitas p̄cedit gl̄am.
Quanto aut̄ eis p̄ci-
piebat. tanto magis
p̄dicabant et eo am-
plius ammirabant̄
dicentes. Bene omnia
fecit. et surdos fec.
audire et mutos lo-
qui. In illis dieb;

carnis purgat. ut dr̄. Rugiebam a gemitu meo. Et ait illi. 7c̄. Corde creditur. a. i. o. a. 9. fit. a. s. Et stati apte s̄ aures. e. apte aures. ad ymnos. 7 cantica. et psalmos. Solut̄ lingua. ut eructuet ūbum bonū. q̄d n̄ possit minime nec ūba cohibe. Unde paulus. Ego uinctus sum. s; ūbum di n̄ ē alligatū. Et p̄cep̄ eis ne cui. d. Nō in uirtutib; gl̄andu ēē. docuit. s; metuce et in humiliatione. Quo eis p̄. 7c̄. Ciuitas in monte posita. undiq; circumspecta abscondi n̄ pōt.

VIII

iterũ cum turba multa eet
cum ihu nec haberent qd
Manãam miraculi pmittit.
manducarẽt. conuocatis di
scipulis suis ait illis. Misere
or sup turbam qa iam
triduo sustinent me nec ha
bent quod manducent.
fidei. si
Et si dimisero eos ieiunos
in domũ suã deficient in
Iudei de
uia. Quidã enim ex eis de lon
q pe lege. 7 pphetas edocti uenerunt.
gentes de longe ad xpm uenerunt.
ge uenerũt. Et responderũt
nullis doctorib' deci fide pmoniti.
ei discipuli sui. Unde istos
qs poterit saturare panib'
hic in solitudine. Et interroga
uit eos. Quot panes habetis.

Hic. Turba triduo dñm sustinet cũ multitudo fidelium peccata sua p penitentiã declinans. adducit se mox in locutione. 7 cogitatione conuertit.

Et si dimisero. Quia conuersi peccatores in presenti uite uia defi ciunt. si absq; sua conscien tia sine doctrine pabu lo dimittantur.

Moraliter. qui nihil carnalis corruptio nis expt. ad seruitiũ dei festinat de longin quo ñ uenit. q 7 nul la inpudicitia. nul lis flagiciis maculatus. solum cingulũ expts. nec iste de longinquo. Alii p multa flagicia uenerunt. et ideo de longinquo.

Misereor 7c. Quia uerus homo misereri. et cõpatitur. affec tu humane fragilitatis. qd de septẽ panib'. 7 paucis pisci b'. iiii. milia hoĩũ satiauit. di uine potentie op' ẽ. contra er rorem eutici.

Quare triduo sustinent Mathus dicit. sic. Et ascenden in montẽ sedebat ibi. et ac cesserũt ad eum turbe multe habentes secũ mutos. claudos. cecos. debiles. 7 alios multos. 7 pieceruñt eos ad pedes eius. et curauit eos. Turba triduo do minũ xpt sanationẽ infir morũ suorũ sustinet. cũ elec ti quiq; fide scẽ trinitatis be cidi. dño p suis. suorũq; pecca tis. anime peccantis sicut lan guorib; instantẽ supplicant.

i apocal.

Reſpectu octaue

ſ[ecundu]m. Septem paneſ. ſepte[m] dona ſ[an]c[t]i ſp[iritu]s. quatuor milia. annuſ novi teſtam[en]ti. cu[m] q[ua]tuor temporib[us] [sex etatis] Septe[m] ſporte. ſepte[m] p[ri]me eccle[siae] fragmenta panu[m]. myſticeq[ue] intellectuſ p[ri]me ſeptimane ſ[ed] piſciculi benedicti. libri novi t[estamenti]. q[uonia]m piſciſ aſſi partem reſurgenſ poſtulat xp[istu]s. et ſup[er] poſitu[m] piſcem p[ri]muſ diſcipuliſ inceptura[m] piſcium porri ſ[ic] l —

ſ[ecundu]m B. Myſtice hoc miraculo panu[m] deſignat[ur] q[uo]d in ıam p[er]ſeverunſ ſ[an]c[t]i alt[er] incolumeſ tranſire nequimuſ. n[on] alimo[n]io ubi ſui xp[istu]s noſ reficiat. hoc u[ero] typice int[er] hanc refectionem. [et] illam q[ui]nq[ue] panu[m] et duor[um]. piſciu[m] diſtat. q[uo]d ibi litt[er]a ueteriſ t[estamenti]. ſp[irit]uali gr[ati]a plena ſignat[ur]. hic novi teſt[amenti] ueritaſ et gr[ati]a fidelib[us] minuſtranda monſtrat[ur]. Utraq[ue] aut[em] refectio in monte celebrata e[st]. ut aliorum euangliſtarum narratio declarat. q[ui]a utraq[ue] ſcriptura recte intellecta ~~p[re]dicat~~ altitudine[m] celeſtium p[re]ceptor[um]. et p[re]mior[um]. et altitudine[m] x[risti] p[re]dicat. qui e[st] monſ. mirrice. montiu[m]. Ipſe en[im] edificata[m] ſup[er] ſe ciuitate[m]. i[d est] eccl[esi]am. multa bonor[um] op[er]um excolit. et cunctiſ manifeſtat. Ipſe abutſurnis delectationib[us] abſtracti pane celeſti refic[it]. atq[ue] ad—

Qui dixeru[n]t. Septe[m]. Et

precepit turbe diſ

cumbere ſup[er] t[er]ram

ſ[ecundu]m. Septe[m] dona ſp[iritu]s ſ[an]c[t]i.

Et accipiens. vii. paneſ

ſoſtendit q[uo]m[od]o gaudere debeam[us]

ſ[ecundu]m ſignificat agunt.

gratias egit et fregit.

ſalute. et noſ docet. gr[ati]as age[re].

ſ[ecundu]m vita ſp[irit]uale ſcientia[m] tr[adi]

et dedit diſcipulis ſuis

de carnali. t[ame]n ſp[irit]uali refectione.

buit eis. [et] p[er] eos aliis.

ut apponerent. Et appo

ſueru[n]t turbe. et habe

ſ[ecundu]m libros novi t[estamenti].

ſ[ecundu]m B. Sc[ilicet] eos illius tem[poris]

bant piſciculoſ pauco[s]

poris. ſ[ecundu]m quos eade[m] edita e[st] ſcriptura. ut quoq[ue]

et ipſoſ benedixit. Et

ſ[ecundu]m attente audiendo.

iuſſit apponi. Et man

ſ[ecundu]m dent parvuli et ſaciabunt[ur] ſ[ecundu]m ſe

ducaveru[n]t et ſaturati

ne p[ro]ficiendo.

ſunt. et ſuſtuleru[n]t q[uo]d

ſ[ecundu]m B. Altiora p[re]cepta t[ame]n exhor—

ſup[er]averat de frag

Multitudo [autem] e[st] noui teſt[amenti]. in q[u]a ſeptiformi[s] gr[ati]a ſp[iritu]s ſ[an]c[t]i. plenius creditur [et] datur. nec ſ[unt] paneſ ordeacei. ſic ſupra ubi de q[ui]nq[ue] panib[us] q[ui]nq[ue] milia ho[min]u[m] ſaciata ſ[un]t. ſic in lege vitalis alim[en]tu[m] corporalib[us] sacram[en]tiſ t[ame]n teg[e]r[etu]r. ordei eni[m] medulla tenacissima tegit[ur] palea.

In refectione q[ui]nq[ue] panu[m] turba ſup[er] feni[m] diſcumbit. hic aut[em] ſepte[m] panib[us] reficienda e[st]. ſup[er] t[er]ram diſcumbere p[re]cipit[ur]. q[ui]a p[er] lege[m] carniſ deſideria calcare iubemur. q[ui]a e[st] fenu[m]. omniſ caro fenu[m]. In novo aut[em] teſtam[en]to. ipſam q[uo]q[ue] et facultates temporales relinquere iubem[ur]. ut q[ui]a montis in q[u]o fit refectio x[risti] altitudine[m] ſignificat. ſ[ed] ibi ſup[er] fenu[m]. hic ſup[er] t[er]ram reficit. q[ui]a ibi celſitudo x[risti] p[ro]p[ter] carnales hoi[n]es. [et] ierl[usa]l[e]m t[er]rena carnali ſpe. et deſi[derio] tegit[ur]. hic aut[em] remota o[mn]i cupiditate carnali. cum ipſa ſcriptura noui t[estamenti]. ſp[irit]uali fidem. [et] paſſiones [per]manentiſ firmitatis [ter]minet. q[uia] de fluctib[us] hui[us] tam ipſi montiſ ſo ſ[an]c[t]i erepti. et lidetis nul divina benedictione co[n]ſecrati. refectione[m] nobis. ne in huius lo feno[rum] poſito cum[…] di excurſu deficiam[us]. uit[e] ſue [et] mortis exe[m]plo p[re]buit.

apertam superne civitatis ubi spiritualis dato pignore accendere.
i. mistice intellegitur septiformis ecclesia.

mentis septem sportas. Erant
autem qui manducaverant
animas novit
vel ut in ipso numero doce-
quasi quatuor milia et dimi-
ant se pastos esse evangelium precepto.
sit eos. Et statim ascendens
navim cum discipulis
suis venit in partes Dal-
manutha. Et exierunt pha-
risei et ceperunt conquire-
re cum eo querentes ab
eo signum de celo ~~signum~~
i. probationem
temptantes eum. Et in-
fidelitate eorum. i. ut verus homo
gemiscens spiritu ait Quid
i. incredula.
generatio ista signum
querit? Amen dico vo-
i. aposiopesis.
bis si dabitur signum

—rantia et cetera. quia ge-
neralis fidelium mul-
titudo nequit attin-
gere sic hoc. Sunt
perfecti et cetera. ut... qui habent
et cetera.

Manducaverunt. Sunt multi qui
quamvis omnia sua
relinquere et
alia ora huius mun-
di nequeant im-
plere. tamen esu-
rientes et sici-
entes iusticiam sa-
turantur cum au-
dientes mandata
dei aditum perve-
niunt eternam.

Septem sporte. scilicet spiritus septifor-
mis gratia repleti. Fiunt enim
sporte de iunco et palmarum fo-
liis. Iuncus nascitur super aquas.
palma victorem coronat. Sancti
quoque ne ab humore eterni ...
arescant in ipso fonte vite se
collocant. et eterne retributio-
nis palmam expectant.

Dalmanutha. Pro hoc in matheo
habetur et dimissa turba
ascendit in naviculam. et venit
in fines magedon. Sed non est
dubitandum eundem locum esse
sub utroque nomine. Nam plerique
codices habent magedon etiam
secundum marcum.

Querentes a. se quasi ea que vide-
rant non fuissent signa. Sed quod
querant per hoc determinatur de
celo. ut in more helie ignem de
sublimi. vel ad similitudinem sa-
muelis estivo tempore mugire
tonitrua et fulgura. vel imbres.
quasi non possent et hec calumpniari.
qui ea calumpniabantur que oculis
videbant manu tenebant uti-
litate sentiebant. vel signum de
celo. manna. ut qui paucis panibus
multa milia hominum saciavit.
nunc sic moyses manna celitus —

Si dabitur. Augustinus
de concordia evan-
gelistarum in marco.

~ nuſo . ꝑ ſ lin omnē paſſim reficiat . Unde iohēſ p̄ eduliū panum turbaſ queſiſſe dicit : Quid operariſ . Patreſ nr̄i . mā ducauer̄t . m . i . d .

S . Septem ſportiſ modo impletiſ statim aſcender̄t in naviculā . et venerūt in fineſ magedon . et ibi navigantib; dictū ē qđ caverent a fermento phariſeoꝝ . et ſaduceoꝝ ; ſcriptura dic̄ . quod obliti ſunt paneſ ſumere . in quo oſtenditur quā modicā curam carniſ haberent intentū dn̄ō p̄ſent i e .

S a fermento . i . legem dei tradicionib; hominū p̄ponere . ut uūbiſ p̄dicare . factiſ impugnare . dn̄m temptare . doctrine eiuſ . t operib; non credere .

S . Quid cogit̄ . accepta occaſione docet quid ſignificent q̄nq; paneſ . et vii piſciculi pauci . q̄nq; milia hominū . aut . quatuor . Si enim fermentū phariſeoꝝ . 7 herodiſ tradicionē p̄verſaſ . 7 heretica ſignificant dogmata . quare cibi quib; nutritꝰ ē p̄ꝑlſ dei non verā doctrinā integramq; ſignificant .

S Non dabit̄ . ſic illud . Ut ſi david mentiar .

generationi huic . Et dimittens

S Ut infideleſ .

eos aſcendit iterum navim . et

S Diſcipuli .

abiit tranſ fretū . et obliti ſ panes

S Illi ſcilicet xp̄m panē vite cū

ſumere . et niſi unum n̄ habebāt

qui reficiunt̄ amore . minuſ curant de

ſecū in navi . Et p̄cipiebat eiſ in

t̄reno pane .

navi dicenſ . Videte . cavete a fer

S Quod ē temeri

mento phariſeoꝝ . et fermento

taſ adulteriū . homicidiū . iurandi ſtulti

herodiſ . Et cogitabant ad alterutrū

cia . ſimulatio religionis .

S Quaſi . hoc ideo dic̄ . q̄a p .

dicentes . quia paneſ n̄ habem̄

S me ideo

Quo cognito ihc ait illiſ . Quid co

hoc dixiſſe q̄a . p .

gitatiſ q̄a paneſ n̄ habetiſ . Non

S Spiritualem ſenſum .

dum cognoſcitiſ nec intelligitiſ .

S Poſt tot miracula .

Adhuc cecatū habetiſ cor vr̄m .

S In tuiſ

oculoſ habenteſ n̄ videtiſ . et aureſ

habenteſ n̄ auditiſ . Nec recorda

÷ ita ſcriptū eſſe dicit . et ſignū n̄ dabitur ei .

S Iſti generationi . i . temptantib; dn̄m . et contradicentib; ſibi eius . n̄ dabit̄ ſignū de celo . q̄d temptanteſ quer̄unt . quib; tn̄ celeſtia multa ſigna dabat . Ista generationi aut̄ querentū dn̄m ſignum de celo oſtendit . q̄n cernentib; ap̄lis in celū aſcendit . Spm̄ miſit . adimpoſicione manuum ap̄loꝝ gr̄a ſp̄c ſci de celo pluriuſ credentib; infudit .

quando quinque panes fregi in
quinque milia et quot cophinos frag
mentorum plenos sustulistis? Dicunt ei,
duodecim. Quando et septem panes in
quattuor milia quot fragmentorum spor
tas tulistis? Et dicunt ei septem. Et di

scilicet post tot miracula.

cebat eis: Quomodo nondum intelli

id est lex scilicet domus vallis id est mundus quae est vallis lacrimarum.

gitis? Et veniunt Bethsaida.

scilicet qui non videt quod fuit quod est

Et adducunt ei caecum, et rogabant

quod erit. scilicet tangit qui compungit.

scilicet tangeret ut lamentatione de excaecatione ... agat. flens cum Ieremia subversionem civitatis dei, id est animae suae.

scilicet ut ad bonum

eum ut illum tangeret. Et appre

opus ... confortet.

hensa manu caeci eduxit eum

scilicet civitate ... malorum corrumpunt bonos mores colloquia mala. scilicet ut videat voluntatem domini per flatum spiritus sancti. scilicet misericordiae.

extra vicum. Et exspuens in o

culos eius impositis manibus suis

scilicet id est maiestatem

interrogavit eum si aliquid vi

a magnitudine enim creaturae creator agnoscitur.

deret. Et aspiciens ait

scilicet Exspuens: Sputum ab intus a capite domini procedit. Manus vero membra corporis extrinsecus posita. Exspuens ergo in oculos caeci manus suas imponit ut videat, quia caecitatem humani generis et per invisibilia dona divinae pietatis et per ostensa foris sacramenta humanitatis abstersit.

Que uno u̅bo totu̅ sunt curare poterat. paulatim curat. ut magnitudine hu mane cecitatis ostendat. que vix 7 quasi p̲ gradus ad luce̅ redeat. 7 gratia̅ sua̅ nobis indicat. p̲ qua̅ singla p̲fecti onis adiuuat incrementa.

Vade i domu̅. Mistice am monet om̅s. q̄ agnicione ue ritatis illustrauit. ut ad cor redeant. et q̄ntu̅ sibi donatu̅ sit sollicita mente p̲pendant. et beneficiis dei digna ope ratione respondeant.

B. Nemini d. Q̄d sanatione̅ celare iubet. exemplu̅ ē suis ne si miranda faciunt. fauo re̅ querant. s; diuinis aspec tib; sint placere contenti.

B. Philippus frat̄ herodis te trarcha ituree 7 d. r. in ho nore tiberii. cesaream phi lippi. que nu̅c paneas d̄r ap pellauit. imitat̄ herodem patrem. q̄ appellauit in ho nore augusti cesaris cesarea̅. que p̲us turris stratonis u̅.

Iter. om̄s estimat supiores se indig nu̅ iudicans. ut dauid se uocari ho

Video homines velud ar
mine̅. s; canē mortuu̅. 7 pulicē vnu̅.
Id est
bores ambulantes. Deinde
ut clare uideret om̄ia. v̄ corpa̅ uisibilia. inuisibilia intelligeret. 7 que oculis n̄ uidit et clare ani me sue statu̅ p̲ rubigine̅ peccati
iterum imposuit manus sup
mundi cordis. octo exemplar̄ beati enim m. c. q̄m i. d. v. s mundo corde.
oculos eius et cepit videre. Et
restitutus ē ut videret clare
leg. s ut uideret mise. q̄d an te n̄ uidit. non enim penitus desperant
omnia. et misit illum in do
hō de salute omnino posse se. q̄d faci le illuminat̄ p̲ spē͡p et p̲ficere.
mum sua̅. dicens. Vade in
cor.
domu̅ tuam. et si in vicum in
Misis. id ē. cecitate cordis tui. p̲
troieris nemini dixeris. Et
dicta n̄ uirtute. vide paul. blasphe mus fui. et p̲secutus ecclam dī.
ingressus ē ihc et discipli
eius in castella cesaree phi
Nec meundo docere cessat.
lippi. et interrogabat in via
Valere.
discipulos suos dicens. Que
Valere qui ho minu̅ more d̄ dn̄o diuersa
me dicu̅t ēe homines?

Primo aut̄ uidet homines quasi arbo res ambulantes. q̄ for ma̅ corpor̄ ita uidit. n̄ sit facile. an hō sit. an arbor discerni. q̄a p̲mus p̲fect̄ uir tutis ē. ceteror̄ uita moresq; inspicere. bonu̅ imitari. ma lu̅ cauere. s; q̄ lon ga obscuritate deli piunt. int̄ bonu̅ 7 ma lum. fidem 7 p̲fidi am. sinceritate̅ et simulatione̅. adhuc discernere nesciu̅t. ho mines cernu̅t q̄si ar bores ambulantes. q̄ facta eor̄ absq; luce discretionis uident. huic dn̄s sc̄da impoli cione. manuu̅. luce clare. omnia uiden di restituit. sc̄. q̄d credendu̅. q̄m uiue du̅. que p̲mia sunt speranda.

p̲mo Sententia̅ hominu̅ p̲ ponit. ne ex falso co̅ uulgi opinione. s; ueritatis agnicione uideat̄ firmata. ne̅

Pone. Iacul. refloe e e.

cesaris

DD. i libro regu̅ saul dic̄. p̲ q̄ sequeris canem mortuu̅ 7 pulicē unu̅.

÷ diversam ferunt sententiam homines dicunt. illam que veritatem potentie.

sicut herodes de auditis hesitare putavit. unde per secundum marcum dicitur. caro et sanguis non revelavit tibi. i. doctrina hominum.

Qui responderunt dicentes.

÷ eius pia mente cognoscit. non homines. sed dii appellari merentur.

Alii iohannem baptistam.

: unde dicit illis. vos vero quem. quasi.

Alii heliam. alii vero

– illi homines. humana opinantes. non domini prophetarum opinantes.

quasi unum de prophetis.

– tu vos dii. quem me esse dicitis. qui dii.

Tunc dicit illis. Vos vero quem me esse dicitis.

Vocabatur cesarea philippi est ubi ortus iordanis ad radices libani. et habet duos fontes. unum ior. alterum dan. qui simul mixti iordanis nomen efficiunt.

· B. sunt pro omnibus omnes eum idem sciebant.

B. Et comminatus est. Noluit se ante passionem et resurrectionem predicari. quia completo sanguinis sacramento oportunius apostolis dicitur. Euntes docete omnes gentes. b. eos. i. non p. 7. 7 fi. i. n. n. p 7 f. 7 f. sci quia non prodesset eum publice predicari. quem flagellatum sub iusuri et crucifixum multa pati.

Respondens petrus ait.

B. omnia complectitur. quia naturam et nomen exprimit. in quo summa virtutum. Paulus dicit. Nihil iudicavi me scire de vobis nisi ihesum christum. et hunc crucifixum. Petrus nihil amplius quam dei filium putavit esse credendum. nos et quoniam. et quando natus sit. et quomodo sit. humane infirmitatis contemplatione rimamur. finis quoque fidei mee christus est. finis fidei mee. dei filius est. Non licet in scire generis seriem. non licet tamen generationis nescire fidem.

Tu es christus. Et comminatus est

eis ne cui dicerent

secundum et filium dei. secundum causam quare non dicatur.

[illegible]

de illo. Et cepit docere

– ne passione ... scandalum.

Non. quod eum [illegible]

eos quoniam oportet filium

quem tot pati oportet. filium hominis appellat. quia passio in carne christi. divinitas inpassibilis.

hominis multa pati. et

– manifeste.

Secundum. Cepit docere eos et cetera. Sicut gubernator previsus tempestate in tranquillitate precavens. nautas paratos vult esse suos. Sic alibi. Qui vult venire post me. a. s. et cetera.

reprobari a senioribus

et summis sacerdotibus

B. Et apprehendens eum. Nimius amator
domini et qui confitendo dixit. Tu
es Christus et premium suum audivit
secundum matheum Beatus es simon bar iona
et ideo non vult destrui confessionem
suam. nec putat posse fieri ut
dei filius occidatur. Apprehendensque
eum in affectum suum. vel separatim
ducit. ne presentibus ceteris ma-
gistrum videatur arguere.
B. Cepit eum increpare. Multi putant
quod non petrus sed adversarius spiritus
sit correptus. quo suggerente
hoc apostolus dicebat. sed imperitior
apostoli deprecantis affectu
veniens. nunquam incentivum
videtur diaboli. Diabolo dicitur.
vade retro satanas. Petro. vade
retro me. id est sequere senten-
tiam meam contrariam.

B. Si quis. Postquam misterium sue
passionis et resurrectionis ostendit.
hortatur omnes ad imitandum
passionis exemplum. et omnibus
salutem promittit animarum
sed perfectioribus quanta passuri quod
a mortuis resurrecturi essent ap-
parent. formam tribuens perdicandi.
ut scilicet pro suo quisque
modo instruatur. neque infirmus
alciora comminantur.

Christus se resurrecturum
et scribis et occidi. et post di-
domini confortat.
es tres resurgere. Et palam
de morte et resurrectione. Seorsum.
verbum loquebatur. Et appre-
hendens eum petrus cepit
amantis affectu dicens. absit a te domine. vel
eum increpare. Qui conversus
et videns discipulos suos
comminatus est petro dicens.
non contrarius. adversarius sive contrarius
Vade retro me satanas quoniam
sicut salvare homines moriar. Mea voluntas
non sapis ea que dei sunt sed que
preter solis discipulis
sunt hominum. Et convocata tur-
loquebatur archana. alciora.
ba cum discipulis suis dixit
sive discipulis sive aliis.
eis. Si quis vult post me ve-
Ut nichil sibi a semetipso deficiat. adeo quod supra
ipsum est non appropinquet. veterem homi-
nem exuat. novum induat. vel ut paulus. vivo
autem. iam non ego. vivit vero in me christus.
nire abneget semetipsum
et tollat crucem suam et sequatur

ut melius habe-
tur in negro. propicius
tibi esto domine. non
erit istud. id est non
potest fieri. nec recipit
aures mee
ut dei filius occidendus sit.
contrarius. quia contraria
loqueris voluntati mee.
tas et patris est ut ex
salute hominum mo-
riar. tu vero nisi granum
frumenti in terram cadens
moriatur non fructum afferat.
Denegat. si quo
valet appetit
quod ultra ipsum
est. si nesciret
mactare quod est.
Tollat crucem.
vel per abstinentiam.

Ac si agricole dicatur. frumen-
tur me. Qui enim uoluerit
-tum si seruas perdis.
animam suam saluam facere
Sic seminas renouas.
perdet eam. qui autem perdiderit
animam suam propter me et eu
Quasi. In aduersitate perdenda est anima.
angelium saluam faciet eam. Quid
Tempore
enim proderit homini si totum
-pacis. qua licet uiuere. licet ambire.
mundum lucretur et detrimen
tum anime sue patiatur. Aut
quid dabit homo commutati
Quia multi
onis pro anima sua. Qui enim
corde. ore. opere.
me confessus fuerit et uerba
mea in generatione ista ad
ultera et peccatrice et fi
lius hominis confitebitur ei
cum uenerit in gloria patris

affligendo corpus uel per compassionem animum. De corpore dicit paulus. Castigo corpus et in s. r. Idem. de compassione animi. quis infirmatur et ego non in.

in pace autem cor munendum omni custodia. quid enim et cetera.

Beda. Duo tempora ecclesie significat. Aliud persecutionis quando ponenda est anima. aliud pacis quo frangenda sunt desideria terrena. unde sequitur. Quid enim et cetera.

auaritiam uincunt. labentia despiciunt. sed fidei rectitudinem quam habent uerecundia impediti non exprimunt uoce. addit. Qui enim et cetera.

IX

B. Amen dico vobis. Cum de futura vita loqueretur ideo necessarium fuit ut hoc promitteret de presenti vita, ut rudes adhuc discipuli hac consolatione confortarentur sicut de iudaico populo scriptum est: dedit regiones gentium et labores populorum possiderent. ut custodirent etc.

Et post dies sex. Lucas: factum est autem post hec verba dies octo etc. Octavo die resurrectionis gloriam resurrectionis manifestat. ut ostensa celestis vite dulcedine cunctorum corda qui audire hec possent resoneat et octonario numero tempore resurrectionis docet gaudium esse venturum. Ipse enim post sextam sabbati qua crucem ascendit et septimam qua in sepulcro quievit a mortuis resurrexit. Et nos post sex huius seculi etates quibus pro domino pati debemus et septimam animarum que mala vita agitur octava etate resurgemus. Quod autem Marcus et Matheus dicunt post sex nec tempore nec mysterio discrepant. Illi enim tantum ponunt medios dies. unde et absolute post sex dies factum dicunt. hic quo compleatur adiungit. et ideo tempore ponit fere dies octo et misterio illi post sex mundi etates scilicet ab omni labore quiescendum. hic non tempore.

B. Et transfiguratus. Non veram suam ...

sui cum angelis

suis. Et dicebat illis.
scilicet consolatoria promissio.
Amen dico vobis.

quia sunt quidam de hic
discipulis. scilicet adhuc
stantibus qui non gustabunt
habituri vitam eternam. scilicet corporale.
mortem donec
scilicet post consummationem crucis. vel consummate.
videant regnum
gloria resurrectionis ostendit.
dei venientem
unde sequitur. Et post dies etc. vt
in virtute. Et post
non timerent opprobria crucis.
dies sex assumpsit
quo oculis suis viderent gloriam future resurrectionis etc.
Ihesus Iacobum et Petrum
post sex dies transfiguratus dicitur
et Iohannem et duxit illos
hoc primum scilicet promisit. et ultimum
in montem excelsum
scilicet multi vocati pauci.
scilicet electi
seorsum solos. et trans
resurrectionis ostendit.
figuratus est coram

Donec videant regnum dei. Ecclesiam contra mundi huius gloriam erectam vel humiliatam in celis beatitudinem. quam in monte viderunt. quod per precisionem factum est ut eternum gaudium et si ad breve momentum perlibatum. ad adversa ferenda animaret fortius etc.

B. Secundum Lucam in monte oravit et sic transfiguratus ascendens docens quod fructum resurrectionis expectant. qui regem in decore suo videre desiderant. mente in excelsis habere et continuis precibus incubere. Tres tantum discipulos secum duxit vel quia multi vocati pauci electi vel quia fidem sancte trinitatis incorrupta mente servantes eterna eius visione merentur letari.

octavo surgeret e resurgendu. unde sext psalm' poctava inscribit. Dne ne i furore tuo arguas me. q̄a pro sex etatib; q's operari licet pro ab' insistendu e. ne moctavo retributionis tempore abiratio iudice corripiamur:

ipsi. et vestimenta eius fac
ta sunt splendida sicut
sicut fullo. de quo. amplius lava me ab iniquitate mea. 7c. Non pot interia dare claritate fidelib' suis. q'm eis eservatur in celis.
nix qualia fullo sup ter
ram n pot candida facere
Moyses. mortuus. helias vivus.
Et apparuit illis helias cu
in celum raptus. visi in maiestate cu dno. ut lucas dic. futura in illo omniu scor gloriam significat. q' tempore iudicii vl vivi in carne reperient. vl mortui.
moyse. et erant loquentes
cum ihu. Et respondens
Stupefact tanta claritate. Multo
petrus ait ihu. Rabbi. bo
num e nos hic esse. et fa
ciamus hic tria taberna
cula. tibi unu. moysi unu
Quamvis stupe
et helie unu. Non enim
factus. visitor sibi affectu indicat tam.
sciebat quid diceret. Erant

carnis anuslt.
S; gloriam future
sue. vl nre resur
rectionis ostendit.
Talis p' iudicium cun
tis apparebit electis. In iudicio i forma servi. et bonis
7 malis. ut impii.
que spreuere.
iudei. que negaue
re. milites. quos
crucifixere. pilat'
herodesq; que iu
dicavere. queant
iudice agnoscere.
helias cu moy
se. Legis lator
et eximius prophe
taru apparent. et
loquntur cu dno in
carne vivente. ostendentes ipsu e
que lex et prophe
promisert. Il minsi
mus. s; cu illo in
monte. qa q' terre
na desideria mente
transcendit. soli
maiestate scē scrip
ture q' in dno im
pleta e prospiciunt.

B. Et vestimenta. Vestimenta
dni sci. Unde q' in xpo bap
tizati estis. xpm induistis. hec dno
in mundo manente videban
t despecta. s; ipso in monte peten
te. novo candore refulgent.
qa nc quidem dei filii sumus. s; nondu apparuit qd erimus.
cum aut apparuerit similes
ei erimus. quia videbimus eu
sicuti est. Unde subdit. qua
lia fullo. 7c.

melius choris scorum interesse de
tantis p frui visione. si sic de
lectat humanitas xpi transfigu
rata. et duor societas adiunc
tum ostensa.

Oblitus regnum sciis pro
mitti n in terris. s; in celis. 7 se
et coapl'os adhuc mortali car
ne indutos. immortalis vite sta
tu subire n posse. et domu ma
nufacta necessaria n e. legi q;
et p'phis et euglio tria tabernacula
facere cupit. cum n possit sepa

fullo. s. & n pot dare. sup terra. n' n diuentie terrenis qz n ca put.

rari. unum habemus tabernaculum .i. unam ecclesiam dei.

hic est filius meus dilectus. quasi hic uir est ille quem moyses uenturum promisit. hunc auscultate. et omnis auscultare iubetur. Nota quod sicut in baptismo. sic et in monte misterium trinitatis declaratur. quia gloria eius quam in baptismo credentes et fatentes in resurrectione uidentes collaudabunt. hic est spiritus in nube lucida. illic in columba. quia quam prius per fidem quisque simplici corde seruat. tunc luce aperte uisionis quam credidat contemplabitur. ipsa quoque illustrabitur gloria. et in perpetuum pro te getter.

Ysaias.

Secundum uerbum continuerunt. id est cum absorta mors fuerit in uictoria non erunt in memoria priora. cum abstulerit dominus sordem filie sion. auferens omnem lacrimam ab oculis eorum.

Secundum quod sunt manuale tabernaculum nubis accepit obumbraculum. ut discant in resurrectione non

eum timore exterriti. Et facta

est nubes obumbrans eos et ue

Secundum christo filio responderunt. — Moyses. enoch. helias.

nit uox de nube dicens. hic

seruum huic faciendum tabernaculum. huic seruiendum non illis.

est filius meus carissimus. audi — Moyses.

tanquam me ipsum audiatis. — ubi cepit filius de

te illum. Et statim circumspi

signari. mox serui discesserunt. ne ad illos

cientes neminem amplius uide

uox facta putaretur.

runt nisi ihesum tantum secum. Et de

Secundum transfiguratione.

scendentibus illis de monte

Non uult gloriam sui regni et triumphi.

precepit illis ne cuiquam quod

que in monte ostenderat. publice predicari. ne et incre

uidissent narrarent. nisi cum

filius hominis a mortuis re

surrexerit. Et uerbum con

silentium dicentes.

tinuerunt apud se conqui

hoc

rentes quid esset. cum a mor

tuis resurrexerit. Et inter

Secundum quod terminem de moyse. Si sicut spiritus solus est. preuidendo.

Secundum Cum fieret uox super filium. inuentus est ipse solus. quia cum manifestatus fuerit super electos. erit deus omnia in omnibus. uni mo ipse est solus unus. ponitur. Si uero cum corpore splendebit. nemo ascendit in celum quam qui descendit de celo. Et ita. dibile esset per magnitudinem. et per tantam gloriam apud rudes animos sequi. crux scandalum faceret.

-l. uasi. si-

gabant eum dicentes. Q(ui)d (er)go di
-iam apparuisti in gl(ori)a. a(d)d(it) (er)go.

cunt pharisei et scribe quia
-l. aliter n(on)

heliam oportet uenire primu(m).
-e(st) sc(ilicet) s(e)c(un)d(u)s aduent(us) n(isi) ille p(re)cedat. -l. uasi.

Qui respondens ait illis. helias
-non e(st) hic. aduent(us) q(uonia)m putatis. qui(a) p(ro)ce-

cum uenerit primo restituet
-det helias. helias eni(m) e(st) v. 7 c(etera).

om(n)ia. Et quom(odo) scriptum e(st) in

filium hominis ut multa pa
-l. sic 7 helias. -l. uasi. ven-

ciat(ur) et contempnat(ur). S(ed) dico
-tur(us) e(st) helias ipse in corpore. s(ed) ia(m) uenit in-

uobis quia helias uenit et fe
spi(ritu). 7 v(irtute). helie. -l. p(er)uenta e(st) de illa-

cer(un)t illi quecumq(ue) uoluer(unt).
-uerunt.

sicut scriptum e(st) de illo. Et
-l. demone.

ueniens ad discipulos suos

uidit turbam magna(m) circa
-l. disputantes.

eos et scribas conquirentes

cum illis. Et confestim om(n)is

-l. Tradit scribe sed(m) malachia(m). q(uo)d helias ueniat ante ad-uentu(m) (christ)i saluatoris. 7 redu-cat corda patru(m) in filios. et fi-lior(um) ad patres. et restituat om(n)ia ad antiquu(m) statu(m). Ex-istimant (er)go discipli ha(n)c ad-uent(us) gl(ori)am (ess)e. q(ua)m uiderant in monte. et dic(unt). Si ia(m) ue-nisti in gl(ori)a. q(ua)re p(re)cursor tuus n(on) appa-ret? maxime q(ui)a uiderint he-lia(m) recessisse.

-l. Restituet omnia. s(cilicet) conuertet cor patru(m) ad filios. et cor filior(um) ad pa-tres. Restituet (et) in morte q(uo)d debet. q(uia) diu uiuendo sus-tulit. Unde addit. Et q(uo)m(odo) scriptu(m) e(st). q(uasi). sic de (christ)i passione p(ro)phe multifarie scripser(unt). sic 7 helias multa passur(us) e(st). Restituet (er)go omnia. primo cor-da hominu(m) illius temporis ad credendu(m) in (christu)m. iesu(m) ten(den)du(m) anti(christu)m. deinde ponet anima(m) p(ro) (christ)o.

-l. B. Conquirentes c(um) ill(is). Quid conquirerent eu(an)g(e)lista non dicit. s(ed) pot(est) intelligi de hoc questione(m) mota(m) fuisse. q(ua)re discipuli demoniac(um) qui in medio erat n(on) pos-sent liberare. hoc e(ni)m ex seq(ue)n-tib(us) pot(est) conici. Et intro-gauit eos. et c(etera).

-l. B. Nota q(uo)d loca reb(us) congru-unt. In monte orat. transforma(tur). discipul(is) ar-chana sue ma-iestatis ap(er)it. in imo a turba ex-cipit(ur). miseror(um) fletu pulsat(ur). sursum discipu-lis mist(er)ia regni

reseravit. deorsum turbis peccata infidelitatis exprobravit. Sursum vocem patris his qui audire poterant pandit. deorsum malos spiritus expellit. nec pro meritorum qualitate. Alius ascendere. alius non desistit descendere.

scilicet Non est requies sub sole. semper parvulos invidia. magnos per cuciunt fulgura montes. alii discentes cum fide. alii invidentes cum factu adesse clamant veni [illegible]

scilicet Indocti non se habent sapientes. scilicet quasi stulti.

ipse videns ihm stupefactus

scilicet quasi servi.

scilicet timor non est in caritate

est et expaverunt et accurrentes

scilicet Sed et interrogat ut confessio libere pariat et in mur cordis nostri sermonis bis solvatur pro vero est. dic magistrum tibi causas pro ut instificeris.

salutabant eum. Et interrogabat eos: Quid inter vos conquiritis? Et respondens unus de turba dixit: Magister attuli

scilicet Vel per carnem expositum pro con

filium meum ad te habentem

questionem incommoda filii.

spiritum immundum. Qui ubicumque eum apprehenderit allidet

scilicet Peccator spumat stultitiam. scilicet iracundia.

illum et spumat et stridet

signavia. scilicet latentem culpam obliquus indiscipulos. cum sepe curatio non curantium scilicet curandorum impediatur vicio.

dentibus et arescit. Et dixi discipulis tuis ut eicerent illum et non potuerunt. Qui respondens

scilicet Non taedio affectus hoc scilicet quasi incredulitas una impedit salutem

eis dixit: O generatio incredula

dicit. sed ut medicus est contra praecepta agenti et [illegible] videos arguit incredulitatis

la. quandiu apud vos ero?

h: i medico semper doleat ut eger

Non hominum nascitur sed uicio. / Puerum

Quamdiu uos patiar? Afferte illum

— non demonem, ut ostendat illum demonio traditum propter peccata sua uel parentum.

ad me. Et attulerunt ei. Et cum

— Quia dum post peccatum

uidisset illum, statim spiritus tur

— tum ad deum conuerti uoluerit, magis a diabolo impugnatur, ut uel excruciat

bauit eum, et elisus in terra

— uirtute uel uindicet suam expulsionem.

— Nonnumquam

uolutabatur spumans. Et inter

— ignorans interrogat, sed ut diuturna infirmitatis ostensa

rogauit patrem eius: Quantum

— curationem gratiorem faciat.

temporis est ex quo hoc ei accidit?

— Sed ab infantia significat gentile populum cui a natiuitate inerat cultus idolorum, ut stultum immolaret filios suos demoniis. Unde sequitur: Et frequenter eum in ignem et in aquam. Alii enim ignem, alii aquam uenerabantur.

At ille ait: Ab infantia. Et fre

— Moraliter ire uel libidinis

quenter eum et in ignem et in

— cupiditatis

aquam misit ut eum perderet. Sed

si quid potes adiuua nos mi

— libertate

sertus nostri. Iesus autem ait illi: Si potes

— arbitrium indicat. / Que in nomine Christi

credere omnia possibilia cre

— postulant.

denti. Et continuo exclamans

pater pueri cum lacrimis ait

— Sed diabolus appropinquans ad salutem quod est ei esca dilecta, quos conuertere suum est, habere desiderat propter errores et dampna, ut Iob.

In libro Iob

[illegible]

Fissa lingua duplex ... pone ...

Sequitur. Adiuua credulitatem nostram. ut postrata lingua infirma est. nisi uinxa ad iniuorio dei. fides cum lacrimis optata uota capit. ut est fiat tibi secundum fidem tuam.

Sequitur. Surde spiritus. Spiritum inputat quod homini prestat. dum ille neque audiret. neque loqueretur. quod peccator penitens audit et loquitur. Exi ab eo. etc. Exiens ab homine numquam reuertitur. si cor suum serauerit clauis humilitatis. et hostium obtinuerit homo mysticus. Unde. esto michi in deum protectorem. et in locum munitum ut saluum me facias.

Sequitur. Et factus est sicut mortuus. Sanatus enim dicitur. uos enim mortui estis. et uita uestra abscondita est cum christo ordo in celis. Unde infirmitas christianorum non est mors. sed mortis similitudo.

Et sine m.

Credo domine. Adiuua incredulitatem meam. Et cum uidisset ihesus concurrentem turbam. comminatus est spiritui inmundo.

Comminatio potentia est.

dicens illi. Surde et mute spiritus. ego precipio tibi.

Scimus precipere est facere.

exi ab eo. et amplius ne introeas in eum. Et exclamans et multum discerpens eum exiit ab eo. Et factus est sicut mortuus. ita ut multi dicerent quia mortuus est. Ihesus autem tenens manum eius eleuauit eum et surrexit. Et cum introisset domum discipuli eius

Silluendo.

peccator nec audit nec loquitur. peruersus est non lex. diabolo instigante desipiens. barbara enim est lingua quam deum non laudat.

hisboseth filius saul qui fuit ostiarius in cellam quos signum effeminatum et dissolutum quamque alacrius inuenit ab inimicis pretereuntibus occisus fuit.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

secreto interrogabant eum.
Quare nos non potuimus eum ei
cere. Et dixit illis. Hoc genus
in nullo potest exire nisi in orati
one et ieiunio. Et inde profecti
praetergrediuntur galileam. nec uole
bat quemquam scire. Docebat
autem discipulos suos et dicebat
illis. Quoniam filius hominis trade
tur in manus hominum. et occident
eum. Et occisus tertia die resur
get. At illi ignorabant uerbum
et timebant eum interrogare.
Et uenerunt capharnaum. Qui
cum domi esset. interrogabat

Secundum. Stultitia huius seculi ad luxuriam carnis pertinet. et ieiunio sanatur. Ira et ignauia oratione depellitur. Medicina cuiusque uulneris adhibenda est ei. non sanat oculum quod calcaneum. Ieiunio passiones corporis. oratione pestes mentis.

se ibi esse.

Scilicet. miscet tristia. ut cum uenerit. non turpiter dicatis. sed ut animus sic tristat eos quod occidendus est. debet letificare. quia die tertia resurrecturus est.

non tam ingenii tarditate quam amore. quia dominum uerum cognouerant. mortuum credere nequibant. et quia insignis loqui consueuerat horrentes ei mortem. uolui quoque figurate loqui putabant.

Secundum. Capharnaum. uilla consolationis. Egritur post dictam sententiam occisus tertia die resurget. Granum frumenti moritur. ut multiplex colligatur. si non moriatur solum manet.

-tatio loco. Principatus enim ut ingreditur sic deserit. et dum tenet labitur. et incertum est in qua mansione. uel in qua die finiatur. vii. dies. Quia uult esse primus &c.

B. Hinc exorta uidetur disputatio. quia petrum uiderant et iacobum et iohannem seorsum ductos in montem. et aliquid secretum ibi de monte eisdem creditum esse. Sed et petro sicut matheus dicit claues regni celorum promissas et ecclesiam super petram fidei a qua ipse nomen accepit edificandam. Putabant quod uel illos tres ceteris. uel omnibus petrum esse prelatum.

B. Quisquis &c. Vt simpliciter pauperes christi ab his qui uolunt esse maiores pro eius honore ostendat recipiendos. uel ipsos malicia paruulos esse suadet. ut tamen quam paruuli simplices sint.

uel propter rem.

Respondit illi i. Quia dixerat christus. Quisquis unum ex his p. r. i. n. m. per me. intelligit iohannes quod in nomine-

[illegible]

Lex. In uia enim tractabant de principatu. Similiter tre-

eos. Quid in uia tractabatis? At

Pro uerecundia. Quia.

illi tacebant. Siquidem in uia

disputauerant quis eorum

Desiderium glorie uult-

esset maior. Et residens uoca-

humilitate sanare. et primo simplici monet

uit XII. et ait illis. Si quis

inpio mox innocentie pueri exemplo.

uult primus esse. erit nouissimus

omnium et minister. Et accipi-

ens puerum statuit eum in me-

Significat humiles

dio eorum. Quem cum complexus es-

set ait illis. Quisquis unum ex

Quasi formam uirtutis perferre.

huiusmodi pusillis receperit

-seruentur per me. rationis auxilio quam in paruulis

in nomine meo me recipit. Et

Quia in pueris se recipi docebat. ut caput membris

quicumque me susceperit. non me

Quia mittens me et ego in nihil distamus.

solum.

suscipit. sed eum qui me misit.

Respondit illi iohannes dicens

Illi eum de disputabant de principatu. ipse sedens docet humilitatem. principes eum laborant. humiles quiescunt.

dignos esse suo complexu. qui unc possit gloriari dicere. Leua eius sub capite meo &c.

Seruientis beneficio

putaret hoc solum esse quod ui debat. ad eum xit. Et quicumque me susceperit.

Magister vidimus quendam in nomine tuo eicientem demonia qui non sequitur nos et prohibuimus eum. Ihesus autem ait: Nolite prohibere eum. Nemo est enim qui faciat virtutem in nomine meo et possit cito male loqui de me. Qui enim non est adversum nos pro nobis est. Quisquis enim potum dederit vobis calicem aque frigide in nomine meo quia Christi estis, amen dico vobis non perdet mercedem suam.

Prohibuimus eum. Putavit excludendum a beneficio qui non utitur officio. Sed docetur neminem a bono quod ex parte habet arcendum, sed ad hoc potius quod non habet provocandum. Unde: Nolite prohibere.

Quisquis enim potum dederit. Quisquis enim excelsior in pusillis, ne per impietatis excusationem perdatur. Quisquis enim potum. Levissimo precepto excusatione diluitur.

Calicem aque frigide, ne paupertate et penuria lignorum se aliquis excuset. Similiter dicit apostolus ad Gala.

... eius eos non recipiant qui sincere non ambulant. Unde ait: Magist. v. q. 7. quasi in nomine tuo non debet suscipi.

B. Nolite prohibere. Hinc apostolus: Sed sive occasione sive veritate Christus annuncietur et in hoc gaudeo sed et gaudebo. Tales quoniam vis signa faciant et ob aliorum salutem censeant esse non prohibendi, non tamen eis est secura esse scientia, sumus cum dixerunt: in nomine tuo prophetavimus et demonia eiecimus et cetera, dicet eis: numquam novi vos. Discedite a me. In inventa est itaque hereticis et malis catholicis non sacramenta communia in quibus nobiscum sunt, non contra nos; sed divisionem pacis veritatisque contraria, qua adversum nos sunt et Christum non secuntur nobiscum, detestari et prohibere debemus.

B. Nota quod in bono opere nostro aliquando cavendum est scandalum proximi, aliquando pro nihilo habendum. In quantum sine peccato possumus vitare, proximorum scandalum debemus. Si autem de veritate scandalum sumitur, utilius nasci permittitur quam veritas relinquatur.

scandalum

F. mola asinaria secularis vite circuitus et labor. Per profundum maris extrema dampnatio. Levius est quod si sub exteriori habitu ad mortem terrena acta constringant, quam si sacra officia in culpa ceteris imitabile demonstrent. Quia si solus caderet, tollerabilior ut cumque eum inferni pena cruciaret.

laicali

qui doctor efficitur

B. fetor vermium de corruptione carnis et sanguinis. Ideoque caro recens sale con-

Quamquam hoc generale sit, potest tamen secundum consequentiam sermonis etiam apostolos dici, quod de primatu disputabant, et eos quos ad fidem vocabant exemplo suo perdere poterant. Magis nullo in- movente pusilli occasiones querunt. Secundum morem provincie hec enim pena maiorum criminum erat, et re vera est melius innoxiam penam accissima temporali vitam futuram corpoream quam le- dendo fratrem mortem anime mereri per penam.

suam. Et quisquis scandalizaverit unum ex his pusillis credentibus in me, bonum est magis si circumdaretur mola asinaria in collo eius et in mare mitteretur.

Quia supra docuit ne scandalizemus eos qui credunt in eum, admonet quantum debeamus eos cavere qui scandalizant animam, cuius ope et consilio cottidie indigemus. Si hic nos ledere in causa anime voluerint, excludendus a nostra societate ne sicut perdito in hac vita parte habere volumus, simul cum ipso pereamus. Sine precepto principatu.

Et si scandalizaverit te manus tua, abscide illam. Bonum est tibi debilem introire in vitam quam duas manus habentem ire in gehennam, in ignem inextinguibilem, ubi vermis eorum non

Dure manus principat sunt: humilitas, superbia. Abscide superbiam, tene humilem principatum.

Inferni penas eius imitatur ut exterreat.

Putredo gehenne.

Conscientia sera scilicet dolor mentis accusantis.

Ysaias.

Thas. Corrumperet autem is qui cathedram docet, et qui se cathedrizat. Non in bono. Et neque paupertate exerceret aut nolite errare. Si quis ridet, consideret nimium hostem et metet.

Scandalum est offendiculum, vel ruina vel impactio pedis, vel in aliquid scrupulus. Ille scandalizat fratrem qui dicto vel facto occasionem ruine prebet.

Signis. pena in consummata. Vn de propheta. Ambulate in lumine ignis uestri. et in flammis quas succendistis uobis.

Pena extrinsecus seuiens.

moritur et ignis non extinguitur. — dicitur. ut exsiccato humore

famie necessarius cui etiam cottidiani usibus seruit discursus. — sanguinico. uermes crescere nequeant. caro quoque et sanguis uer-

Et si pes tuus scandalizat te — mescunt. quia delectatio car-

seu corrigere nequeat. amputa a societate — nalis. cui condimentum con-

sequitur

amputa illum. Bonum est tibi — tinentie non resistit. penam lux-

tate tua.

uriosi generat eternam. De-

claudum introire in uitam eternam. — bemus ergo et corpus sale con-

tinentie. et mentem condi-

quam duos pedes habentem — mento sapientie. ab errori-

bus et uiciorum labe castigare.

mitti in gehennam ignis inex

tinguibilem. ubi uermis eorum non

moritur et ignis non extinguitur.

Si in oculo. id est carnali amica. spiri- sequitur prouidet.

Quod si oculus tuus scandalizat

tales adulantium significantur. — Sequitur. B

te. eice eum. et proice abs te. Bo

num est tibi luscum introire in reg

num dei. quam duos oculos habe

tem mitti in gehennam. ubi uer

Quia trina mentione fecit ignis et uermis. ostendit quam … — omnis … et ignis

mis eorum non moritur et ignis non

me uitare. Omnis enim igne salietur. — … fiebat. aspersio sale sic in hostiis … gratia spiritus sancti. uel … tribulatione.

extinguitur. Omnis enim igne salietur.

Omnis enim igne salietur. Mire dictum est. Quod enim sale saliuntur ueriminis putredinem arcet. Quod non igne. aspersio sale quoque carnem consumunt. hoc secundum legem in hostiis fiebat. que in altari cremabantur. Vbi in omni uictima et sacrificio sal offerri preceptum est. Sal dulcedo sapientie. Ignis spiritus sancti gratia. Omnis igne salietur. quia omnis electorum sapientia conditur ut digna uictima deo altaribus.

uermiscere. i. putrescere

… salsa … sale

efficiat. Unde bene addit. Et omnis uictima igne salietur. Ille enim uere uictima domini est qui corpus et animam emundando auctus per amorem spiritus sancti deo consecrat. nec solum sale aspergitur scilicet et igne consumitur. quando non peccati tantum contagio pellitur sed et presentis uite delectatio tollitur. et future cusatio tota mente suspirat. Unde. Ubi conuersatio in celis est. Et tobiee per manum domini ut exhiberetis membra uestra hostiam uiuentem sanctam deo placentem. Altare dei cor bonorum. hostie et sacrificia bona opera fidelium. in omnibus sacrificiis sal quia nullum opus bonum sine sapientia. Ignis sacrificia in altari consumitur. de quo ipse baptizabit nos in spiritu et igni. Ut ignis tribulationes. Respicit hoc ad superiora. ubi scandalizantia membra euelli precepta sunt. quia et hoc est igne et sale in temptationibus exerceri. ob Christi amorem dilectos et proximos nobis abnegare.

sal 7c

Habere sal sine pace non uirtutis est donum scilicet dampnationis argumentum. quo enim quisque melius sapit. eo deterius deliquit.

X

Huc usque ea que in galilea fecit et docuit. hinc narrat ea que in iudea fecit et docuit et passus est. et primo que trans iordanem ad orientem. deinde que cis iordanem. quando uenit iericho. et bethaniam. et ierusalem. cum enim omnes iudeorum prouincia generaliter additione aliarum gentium iudea dicta sit. specialius tamen meridiana.

Genus humanum. sapientia. Correctio. Igne purgatur.

Et omnis uictima salietur.

Lectio. Bonum est uerbum dei audire sale sapientie condire cor. in uno cum apostolis salere. talis sapientum ministrare. sapientia.

Bonum est sal. quod si

Lectio. Sal. i. qui amat principatum. qui increpare non audet. nec confiteri ne de sinagoga eiciatur. dilexerunt enim gloriam hominum magis quam dei.

sal insulsum fuerit.

in quo illud condietis.

Iustitiam.

Habetis in uobis sal.

Qui sapienter loqui magnopere metuat. ne eius eloquio audientium unitas rumpatur. Lectio. Sal correctionis amore dilectione.

habere pacem inter

proximi tempera et dilectione proximi sal iustitie condiat.

uos. Et inde exsur

gens uenit in fines

iudee ultra iordanem.

Magna distantia inter

et conueniunt iterum

turbas et phariseos. hec con

turbe ad eum. et sic

Lectio. Uictima genus humanum. quod hic ratione sapientie salitur. corruptio sanguinis et hostia putredinis et inter innumeris consumitur. et purgatorio igne examinabitur.

Bonum sal et cetera. i. de his qui semel cognitionis ueritatis refecti ad apostasiam redeunt. in quo aliquo doctore corrigentur quia qui gustaueram sapientiam et dulcissimum illi gratie illecti respuunt. unde et medicinam uitam ac serpente paulo post hoc iuda et sociis eius figurante erediderunt quasi salem gratia corrumperet et aptum proderet. et dum tenent non dubitarunt. Qualis nulla quod sal mare scia erigit. ab aliis etate distinguit. et quasi plus sapiunt. eo a concordia uirtutum superant. sal uiuunt habentes in uobis et cetera.

m

Veniunt ut doceantur et infirmi curentur. Sed magistris apte dicat illi ut temptando decipiant. Hos enim devotio pietatis, illos adducit simulatio livoris.

consueverat iterum docebat eos. Et accedentes pharisei in-
(hoc)
terrogabant eum: Si licet vi-
ro uxorem dimittere temp-
tantes eum. At ille respon-
dens dixit: Quid vobis praecep-
(it) moyses? Qui dixerunt: libellum
repudii permisit moyses scri-
bere et dimittere. Quibus re-
spondens ait: Ad duritiam
(Moyses. quasi)
cordis vestri scripsit vobis praecep-
(hominis est consilium non dei imperium)
tum istud. Ab initio autem cre-
(ut feminas sine)
aturae masculum et feminam fe-
(hoc secunda vitanda esse coniugia ostendit)
cit eos. Et dixit: Propter hoc re-
linquet homo patrem et

-na plaga dicitur iudea. ad distinctionem galileae decapoleos et ceterarum inde provinciarum regionum.

S.b. Si licet. Cornuto sillogismo temptant. ut quicquid responderit, capi putent. Si dicat dimittendam et aliam ducendam, pudicitiae praedicator sibi videtur contraire. Si non dimittendam, reus sacrilegii et contra doctrinam moysi et per moysen dei facere. Quod dominus responsum sic temperat ut transeat decipulam. Scripturam sanctam in testimonium adducens. et naturalem legem primamque sententiam dei secundae opponens. quae non voluntate dei sed peccantium necessitate concessa est.

(quasi) S.b. Ad duritiam c. Non inquit deus contrarius sibi ut aliud ante iusserit et idem per novo fregerit imperio. non sed moyses videns propter desiderium secundarum nuptiarum priores uxores interfici. aut malam vitam duci. maluit indulgere discidium propter discordiam. quam per odia et homicidia perseverare nuptiarum copulam.

primum nuptiarum ... in hac potestate ... sed mulier et c. ...

s. non uxoribus

matrem. et adherebit uxori sue. et erunt duo in carne

s. primum nuptiarum de duobus unam carnem fieri

castitas iuncta spiritui unum efficit spiritum.

s. Non tres.

una. Itaque iam non sunt duo

s. faciendo unam carnem viri et femine.

sed una caro. Quod ergo deus coniunxit homo non separet.

s. non discipuli interrogaverunt prius sed pharisei. sed sola interrogatione ab aliis apostolis iterum dicitur, quia de eadem re de qua pharisei sed ...

Et in domo iterum discipuli

s. de eodem de quo pharisei.

eius de eodem interrogaverunt.

Et ait illis. Quicumque dimiserit uxorem suam et aliam duxerit adulterium committit super eam. et si uxor dimiserit virum suum et alium nupserit mechatur. Et

s. forsan quia parvul... [illegible]

offerebant illi parvulos

in medio discipulorum et corporis lex fuerat.

ut tangeret illos. Discipuli

s. homo non separet. desiderio sexus uxoris. dummodo primam deus separet. quod coniungit. quando ex consensu utriusque servitute dei. eo quod tempus breve sit. sic habeant uxores quasi non habentes.

s. Iesu. Iterata sententia ubi non fastidium sed esuriem et sitim prestat. Unde: qui me comedunt adhuc esuriunt. et qui bibunt me. h. a. s. Melliflua sapientie eloquia gustata diligentius multimodum saporem reddunt. quando divina manna plus ad manducandum sub sole liquescens. ut hoc est fulgebit. i. s. f. i. r. p. e. ad ignem duratur ut panis cor hominis confirmet. vere est. Si quis vult post me venire a. s. et c.

s. B. Quicumque dimissis tribus plenius cumque dimiserit uxorem suam non ob fornicationem et aliam duxerit mechatur. Una enim solummodo causa est carnalis fornicatio. una spiritualis timor dei. ut uxor dimittatur sicut est multi religionis causa fecisse leguntur. nulla autem causa est lege dei prescriptum ut alia ducatur vivente ea que relicta est.

s. significatum?

tribulationis

s. Discipuli a. et c. Non quod nollent eis et manu et voce bene-

aut̄ comminabant̄ offerenti-
bꝰ quoſcum vidiſſet indigne
tulit. et ait illiſ. Sinite parvu-
loſ venire ad me. et ne ꝓhibu-
eritiſ eoſ. talium ē enī regnū
celoꝝ. Amē dico vobiſ quiſqſ
n̄ receperit regnum dei ve-
lut parvuluſ. n̄ intrabit illud.
Et complexanſ. et imponenſ
manuſ ſup illoſ. benedicebat
eoſ. Et cum egreſſuſ eſſet in via
ꝓcurrenſ quidā genu flexo
ante eum rogabat eum. Ma-
giſter bone quid faciam ut
vitam et̄nam ꝑcipiam. Ihc

Talıū. Signā-
ter dic̄ n̄ iſtoꝝ
ē. moreſ reg-
nant n̄ etaſ.
hiſ ꝓmittit̄ reg-
num q̄ ſimile
habent inno-
centiā et ſimpli-
citate. q̄bꝰ con-
gruit illud
apl̄i. Nolite pu-
eri effici ſenſibꝰ
ſ; malicia par-
vuli eſto te.

Vere taliū. quia. Amē d. v.

Et ſignificet taleſ ſua dilectione et grā.

et benedictione eē dignoſ.

B. Audierat iſte a dn̄o

tantū eoſ qui parvuli eſſe ſimileſ vellent. introitu celeſtiſ regni
dignoſ eſſe. et ideo certior
eſſe deſiderat. n̄ ꝑ parabolaſ
ſ; apte quibꝰ operū meritiſ
vitam eternam conſequi-
po . . . .

dici ſalvatoriſ. ſ; nondū
plenam fidem habenteſ.
putabant eum more ho-
minū offerentium impor-
tunitate laſſari.

B. Regnum dei. i. doc-
trinam euglii. ſic̄ parvuli
accipere iubemur. i. ſic̄
parvuluſ doctoribꝰ non
contradicit. rationeſ adv̄-
ſuſ eoſ n̄ cōponit. ſ; fidelit̄
ſuſcipit. cū metu obtempe-
rat. et quieſcit. ita et noſ
obediendo ſimplicit̄. et ſi-
ne omni
retractione
v̄ba dn̄i de-
bemꝰ ſuſcipe.

Parvulꝰ.
Qui n̄ per-
ſeverat in
ira. n̄ leſꝰ
meminit.
n̄ videnſ pulcrā mulie-
rē concupiſcit. n̄ aliud ha-
bet in ore. aliud in corde.
Quaſi. ſi taleſ n̄ fueritiſ n̄
intrabitiſ in regnū. celoꝝ.

S.B. Quid me dicis b. Quia magistrum uocauerat bonum.

aut dixit ei. Quid me dicis

S. comparatione dei

bonum? Nemo bonus nisi solus

S. Qui solus bonus esse. alii per ipsum boni.

deus. Precepta nosti. ne adulte

res. ne occides. ne fureris. ne

falsum testimonium dixeris.

ne fraudem feceris. honora

patrem et matrem. At ille respondens

deus ait illi. Magister hec om

nia conseruaui a iuuentute

S. archana cordis ei.

mea. Ihesus autem intuens di

lexit eum et dixit illi. Unum

S. ad perfectionem. S. omnia omnino non

tibi deest. Vade quecumque ha

bes uende et da pauperibus

S. Beatus qui intelligit super egenum et pauperem. S. Quo neque erugo neque tinea demolitur

et habebis thesaurum in celo.

S. Quia hoc solum non sufficit.

S. imitando. sic ego ambulo. ambulando.

et ueni sequere me. Qui con

S.B. Ne adulteres. hec est pueri lis innocentie castitas. que nobis imitanda proponitur. si regnum dei intrare uolu mus. Notandum sane quod iustitia legis suo tempe custodita. non solum bo na terre. sed et uitam confe rebat etiam.

S.B. Magister hec o. Non putandus est uoto temp tantis. ut quidam putant interrogasse. et de sua uita mentitus esse. cum se legis man data dixerit custodisse. sed sim pliciter confessus. Si enim men tiretur nequaquam intuitu archa na cordis sui. eum diligere diceretur. Ihesus enim diligit eos qui mandata legis etiam mino ra custodiunt. et quod in lege minus fuerit. his qui perfecti esse desiderant ostendit. quia non uenit legem s. s. a. Unde. Va de et u. o. q. h.

S.B. Et ueni. Quasi post con

Quia magistrum uocauerat bonum. et non dominum uel dei filium. dicit quamuis sanctum hominem comparatione dei non esse bonum. deus enim est intuitu. d. q. b. Unus autem deus bonus non pater solus sed filius qui dicit. Ego sum pastor bonus. Et spiritus sanctus. de quo pater dabit de celo spiritum bonum petentibus se. unam s. et indiuidua trinitas pater et filius et spiritus sanctus. Solus enim deus bonus non est. Non quod se bonum negat. sed esse deum significat. nec se magistrum bonum non esse. sed absque deo nullum bonum esse testatur.

uocatur est primo anno temptandi accessere. si audacia tua per humilitatem accedes diligi a domino
[illegible]

tristis in verbo. abiit merens.
causa tristicie. Spinas nascentes et tribu-
Erat enim possessiones habens
-los que sementem dominicam suffocaverunt.
multas. Et circumspiciens ihc
ait discipulis suis. Quam diffi
cile qui pecuniam habent in
regnum dei introibunt. Disci
Quia non poterant intelligere.
puli autem obstupebant in ver
bis eius. At ihc respondens
Non ait impossi-
rursum ait illis. Filioli quam
-bile. quod enim impossibile est. omnino fieri non potest. quod difficile cum labore. potest enim
non dicit habentes
difficile est confidentes in pe
cuniis introire in regnum dei.
vere difficile. quia sine Christo. passiones
Facilius est camelum per fora
angustias. divicias
men acus transire quam di
amantem. sed est pauperem.
vitem intrare in regnum dei. Qui
Sententiam ante quia iam de repetendo confirmat.
dam magis ammirabantur

temptas divicias salvato
rem imitare. i. relictis mal
fac bonum. facilius saeculum con
temp[nere] quam in volunta[te] ...

Sed quam dicitur etc. Qui multipli
candis diviciis incumbunt.
praeter quam una alius querere gau
dia contempnunt. sed aliud est pecu
nias habere. aliud amare. Illi
non amant et non habent. Sunt alii
et habent et amant. Alii nec ha
bere. nec amare se gaudent.
Qui tunc dicere cum apostolo possunt. Mihi
mundus c. e. et e. m. Unde
et Salomon. Qui habet et qui amat divi
cias. fructum non capiet ex eis. Et ip
se dominus in his verbis obstupescenti
bus discipulis exponit dicens. Filioli etc.
fieri. sed cum magno labore iuvan
te dei gratia. ut pecunias habentes
vel et in eis confidentes ... ex
uant filargirie retinacula. intra
re possint ianuam regni.
Aliter. Facilius est Christum pati
pro dilectoribus saeculi. quam eos ad
Christum posse converti. Camelus
enim Christus est. qui sponte humili
tatis infirmitatis nostre one
ra sustulit. Inquantum enim melius in
telligit quanto maior es. humi[lia te] ...

Sed facilius est etc. Quam in evangelio. Mathei et Zachei.
et Ioseph. et
inveni. testam-
quam plurimi
divites introire
forte. quia divi
cias per nihilo
habuere. vel ex
toto contempne
re didicerunt. Unde
David. Unicus
et pauper sum.

2 lia te in o. Acuſ compunctio
neſ. i. doloreſ paſſioniſ. Foramen
acuſ anguſtia paſſioniſ. qua
uelut ſciſſa ueſtimenta nr̄e
nature. quodamodo reſarci
re. i. recuperare dignatuſ eſt.
ut p̄ lapſum meliuſ induti
gaudeamuſ. Ad hoc teſtimo
niū apl̄i. Quicumq; baptiza
ti eſtiſ. xp̄m induiſtiſ.

dicenteſ ad ſemetipſoſ.
Cuiuſ. p. cū pene omſ cupiāt fieri
diuiteſ. Cū pluteſ ſint paupeſ
q̄m diuiteſ. non hoc dixiſſent niſi
in diuitū numero intellexiſſent cunctoſ q̄ diuicias de
ſiderāt.
Quiſ poteſt ſaluuſ fieri. Et in
tuenſ illoſ ihc ait. Apud ho
mineſ impoſſibile ē. ſ; ñ apud
Quia a cupiditate t̄renoꝝ ad caritatē ēnoꝝ conu
dm̄. omnia enī poſſibilia
Quia audiuit
ſunt apud dm̄. Et cepit ei
diuiteſ int̄re ñ poſſe in regnū celoꝝ.
petruſ dicere. Ecce noſ di
Grandiſ fiducia. piſcatoꝝ erat. diueſ ñ fuerat. uictū
Quia ñ ſufficit
miſimuſ omnia et ſecuti ſu
dimittere. ni ſ qd pfectū ē. 7 ſecuti ſ.
muſ te. Reſpondenſ ihc
t. Quaſi. fecimuſ qd iuſſiſti. qd ē nob
dabiſ p̄mii.
ait. Amen dico uobiſ. Ne
mo ē qui reliquerit do
mum. aut fr̄eſ. aut ſoro
reſ. aut matrem. aut pa
trem aut filioſ. aut agroſ

ego. Et idem diui
cie ſi afluant. no
lite cor apponere.
piſci uellent.
tere poteſt et ſupboſ
facere humileſ.
manu et arte que
rebat. et tamen cō
dent dic dimiſim.
007 ri1a.

B. Centies tantum. Et hac occasione quidam iudaicam mille annorum fabulam post resurrectionem iustorum dogmatizant. quando omnia que propter dominum dimittimus multiplici nobis fenore sint reddenda insuper et vita eterna.

propter me et propter euangelium qui non accipiat centies tantum. (omnes sancti et quecumque habent communicantur ei.) nunc in tempore hoc domos (spirituales) et fratres et sorores et matres et filios (hoc enim tempus persecutionibus plenum est) et agros cum persecutionibus (quia multi incipiunt sed non perseverant) et in seculo futuro vitam eternam. (Fecerunt terribilis sententia subdit. M. a. v. et) Multi autem erunt primi (Iudas de apostolo apostata.) (Latro meruit confessor et eadem die quo pro peccatis suis cruci fixus est) novissimi et novissimi primi. (et gratia fidei cum Christo in paradyso gaudet. cotidie quoque) Erant autem in via ascendentes (quasi caput unum ad mortem imminentem) in Ierosolimam. et precedebat (mortem pro omnibus) illos Ihesus et sequebantur eum (ideo scilicet quod se predixerat passurum multa) (quia videbat eos timere) et timebant. Et assumens ite- (assumens sacerdotibus et scribis et occidendum) rum duodecim cepit illis di- (metuebant enim ne vel ipsi cum eo occiderent. vel ille cuius vita et magisterio gaudebant) cere que essent ei ventura. Quia ecce ascendimus Iero-

(videmus multos laicos magnis vite meritis excellere, et alios a prima etate spirituali studio ferventes ad extremum ocio torpescere.)

B. Previdens dominus discipulos animos ex sua passione perturbandos longe ante et passionis penam et resurrectionis.

nec videntur quam in sunt inepti sal- va in eternis uxoribus. secundum alios euangelistas. per certum cum dominus dicat. neque nubent neque nubentur. et ea reddenda in hoc tempore cum persecutionibus quam post resurrectionem omnino mille esse. Sensus quod est quia propter euangelium carnalia reliquerit spiritualia bona recipiet. que sui merito et comparatione ita erunt quasi parvo numero centenarius comparatus. quia fratribus atque sororibus quibus spirituali glutino colligatur multo gratiorem in hac vita recipiet caritatem. Unde multitudinis credentium erat cor unum et anima una. et erant illis omnia communia. Aliter. Centenarius a leva translatus in dextram licet eadem inflexione digitorum videatur tenere figuram. quem denarius in leva numerum tamen quantitatis magnitudine superavit. quia omnis qui propter regnum dei temporalia spreverit. et in hac vita persecutionibus plena regni gaudium fide certa pregustant et in expectatione patrie celestis quod per dexteram significatur. omnium pariter electorum veracissima dilectione fruuntur. V. R.

gloriam p(re)dicit ut cum mori
entem cernerent resurrectu
rum non dubitarent. Paganorum
quoque dementiam qui crucis
crucem irrident apte confu
tat cum et passionis temp(us)
quasi futurorum p(re)scius osten
dit et mortis intrepid(us) locum
ad i — t .

S(ecundum) Math(eum) dic(itur) matrem postu
lasse s(ed) marc(us) ipsos deside
rium eorum volens ap(er)ire q(uod)
tunc filiis mat(er) petebat. Et
in utroque evangelista d(omi)n(u)s non
matri s(ed) ipsis respond(it) ..

s(cilicet) ad quem p(er)tinet p(ro)p(ri)e —
solimam et filius hominis tra
— pot(est) divinitas ledi.
detur principibus sacerdotum et
scribis et senioribus et condem
nabunt eum morte. Et tradent
eum gentibus et illudent eum
et conspuent eum et flagella
bunt eum et interficient eum.
et tertia die resurget. Et accedunt
ad eum iacobus et iohannes filii ze
bedei dicentes. Magister volu
s(cilicet) astute sine nomine —
mus ut quodcumque petierimus
— munus.
facias nobis. At ille dixit eis. Quid
s(cilicet) interrogat ut stulticiam confessos corrigat.
vultis ut faciam vobis. Et dixe
runt. Da nobis ut unus ad dex
teram et alius ad sinistram

tuam sedeamus in gloria tua.
Regnare uultis quod non meruistis culmen honoris sine ex
Ihesus autem dixit eis. Nescitis quid
ercicio laboris. Bapt. Ide
est calix. Vnde alibi de passio
passione- ne sua dicit. baptismo habeo
petatis. Potestis bibere calicem
baptizari et quomodo coartor usque
Vnde appropinquante passione. Pater si vis-
dum perficiatur v r.
transfer calicem hic a me.
quem ego bibo. aut baptis-
-sionis.
mo quo ego baptizor baptiza-
ri. At illi dixerunt ei. Possumus.
B. Iacobus ab herode capite truncatur. Iohannes
Ihesus autem dixit eis. Calicem qui
in fervientis olei dolium
missus inde ad coronam mar-
tirii adleta Christi processit. Stanque
dem meum bibetis. et baptis-
in pathmos legatur. Itaque et
martirio animo non defuit.
mo quo ego baptizor. baptizabi-
et calicem confessionis bibit. quem
biberunt in camino tres pueri
Quasi vultis ut-
licet persecutor sanguinem
mini. Sedere autem ad dexteram
non fudit r i t.
hoc est bravium. uobis. scilicet regnum celorum non est dare meum. scilicet accipientis non est enim personarum acceptio apud deum. sed quicumque
meam. vel ad sinistram non est me-
dignus fuerit. accipiet. quod non personae. sed uite paratum est r i t.
Adhuc superbi. quasi. si uultis ac-
um dare vobis. sed quibus para-
cipere. nolite esse quod estis. aliis paratum est. et vos alii estote. et vobis paratum est.
tum est. Et audientes decem cepe-
quod est. prius humiliamini. qui iam
Peticionem eorum. Non de inante
uultis exaltari.
runt indignari de iacobo
scilicet de filiis quod ignorantes mensuram suam in
modica cupiditate ardebant.
Humilis magister et prius
et iohanne. Ihesus autem vocans
nec cupiditatis immodice

Int v c a

Legitimos sunt qui ...
ninta ...

duoſ arguit nec decem indig nationiſ increpat et livoriſ. ſed docet maiorē ēē q̄ minor fuerit et dñm qui ſer uuſ ſit. Fruſtra et illi ad maiora ſuſpirant aut hi ſup illoꝝ deſiderio dolent. cum ad ſū mitatē uirtutū n̄ potentia ſ; humilitaſ ducat. Sed deni q; ꝓponit exemplū. ut ſi dic ta parvipendant. ad opera erubeſcerent. Nam et filiuſ h o m i n i s.

eoſ ait illiſ. Scitiſ quia hii qui uident̄ principari gen tibꝰ dominant̄ eiſ et ꝑncipeſ eoꝝ poteſtatē habent ſup eoſ. Non ē ita in uobiſ; ſ; quicumq; uoluerit fieri maior in uo biſ erit ur̄ miniſter. Et qui cumq; uoluerit ēē ꝑmuſ in uobiſ erit omnium ſer uuſ. Nam et filiuſ hominiſ n̄ uenit ut miniſtraret̄ ei ſ; ut miniſtraret et daret animā ſuam redemptionē ꝓ multiſ. Et ueniunt iericho. Et ꝓficien te eo de iericho et diſcipulis

ſ in celo. — ſ inter. — ſed debetiſ amplecti. Nā — ſ Nota etiā q̄ miniſtrat filiū hominū appellari; — ſ in carne. — ſ interiū ut et animā daret. — lex ſ luna. ut anathema. qđ congruit appropinquāti paſſioni defectꝰ carniſ ꝯ ꝓpter.

B. Proficiente eo d i 7 d e et ꝗ. Aſcendente ad celoſ dño et fi delibꝰ ſequentibꝰ cunctiſ ſcił elec tiſ ab initio mundi cū illo regnum celeſte ingredientibꝰ mox gentium ꝑplſ qui diu pſto lat cecuſ adueniente xp̄o audito cepit ſalutiſ lumē ſperare. iux ta uiam ſedenſ mendicat quia nondum ueritatiſ iter agnoſcenſ ſedula deſiderii inquiſitione ad hoc uenire contendit. ut cornelius q̄ dm̄ quē colebat crebriſ ꝑcibꝰ ut

se illuminaret orabat. transeundo audit. stando illuminat. quia per humanitatem misere[re]tur in qua natus passus resurrexit ascendit. quae est actio transitoria et temporalis. Stans cecum illuminat quia ubi eternitas non transit, quia in se manens omnia innovat. Stare dei est incommu[tabili dispositione mutabilia cunc]ta disponere.

est ierusalem celestis. unde iericho deserentes ierosolimę id est visioni pacis appropinquant.

Ceci quos dominus illuminavit homines sunt vere lucis quae Christus est nescii, sed ipso donante ad contemnendam cecitatem et impetrandam veritatis lucem compuncti. Iericho luna quae defectus nostre mutabilitatis significat. Unde homo qui da[scendebat] de ierusalem in iericho.

Tipice autem appropinquans iericho illuminavit, quia ante passionem suam unum tantum iudeorum populo predicavit. Proficiscens de iericho duos, quia post resurrectionem et ascensionem per apostolos et iudeis et gentibus eternae claritatis et assumpte humanitatis archana patefecit. Marcus unum scribit, quia ad gentes quibus scribebat respicit. quo omnino altiore erant alienati, quorum cecitas quanto famosior, tanto illu[minatio clarior].

eius et plurima

multitudine filius

id est barthimeus cecus, id est cecitas iudeorum illustrabitur. in fi[ne]

thimei barthimeus

de indumento helie.

id est Qui semp[er]

ius cecus sedebat

tantum nec complet iuxta viam mendicans esurit

iuxta viam men

id est Qui eum a po[pulo]

dicans. Qui cum

pulsus gemitu agnitam fi[de]

mutabili dispositione mutabilia cuncta disponere. Quod ergo transiens audit stans illuminat quia quod pro nobis temporalia pertulit inde nobis lumen tribuit unde transitum mutabilitatis habere nescit.

Appropinquans ergo dominus iericho cecum illuminavit quia incarne veniens et passioni appropinquans non multos ad fidem adduxit. non enim primo, sed paucis annis ante quam pateret lumen ubi exhibuit. Sed de iericho proficiscens cecos illuminavit quia resurgens ex mortuis atque in celum ascendens spiritum sanctum apostolis misit eosque ad illuminationem omnium populorum mundi dispersit.

ma vel eius particeps querebat fieri, contradicebant multi prius iudei, post et gentes ne illuminandus sanandusque mundus Christum invocaret. nec tamen adiutam preordinatos eternam potest impugnantium furor prohibere ne eis

audisset quia ihesus

Mathęus in hoc loco duos cecos sedentes illuminatos, Lucas cum appropinquaret iericho unum illuminatum pari ordine sed lucas scribit quod marcus omisit. Quod autem hoc loco marcus duos non narrat unum dicit alterum negat sciendum est unum cecorum fuisse notissimum. unde et nomen eius et patris marcus memorat quod matheus non facit. non cum iairi nomine expressit quia et ille nobilis fuit. ita et iste ex aliqua felicitate decidit notissime et famose miserie fuit quod non solum cecus verum et mendicus sedebat.

nazarenus est cepit

id est Clamare fili david quia me rita patriarcharum illumina, in iudaico populo. cum ad eum miserantem et misericordem dominus illuminans cecos erigens

clamare et dicere

elisor

Fili david miserere

id est peccata demones

re mei. Et commi

compescunt clamorem pauperis quem exaudivit dominus

nabantur multi.

2. minatio gratior. Marcus duos. quia hebreis credentibus scribebat euangelium quod ad

... bar. huius quoque illuminationem marcus scribit. quia miraculo maiorem famam comparauit.

B. At ille preceptum illum uocari. Cecum clamantem dominus uocat. dum populo gentium scientiam ueritatis desiderantium per eos predicatores subiungi fidei committit. qui uocantes cecum animequiorem esse et surgere. et ad eum uenire precipiunt. cum predicando spem salutis habere. de uiciorum corpore surgere. atque ad uirtutum studia. quibus illuminari mereantur accingi iubent. quasi. accedite ad eum et illuminamini. et surge. quod dicitur. qui proiecto uestimento suo. id est abiectus mundi curis expedito gressu ad datorem lucis properat.

B. Quid tibi uis faciam. Scit quid uelit. sed petere uult. quod et se dare. et nos petere premoneat. quod importune admonet adorandum. et tamen dicit. Scit enim pater uester celestis quod uobis opus sit. Ad hoc quoque requirit ut petat. et cor ad orationem excitet. Unde cecus. Rabboni ut uideam. id est non aurum querit. sed lumen. Cecus enim diuicias habere potest. non uidere quod habet. Exemplo huius diuicias non querimus falsas. sed lucem quam cum solis angelis uidere possumus. Ad quam uia fides est. unde illuminato ceco dicitur. Vade. et cetera.

ut taceret. At ille multo magis clamabat. fili dauid miserere mei. Et stans ihesus precepit illum uocari. Et uocant cecum dicentes ei. Animequior esto. Surge. uocat te. Qui proiecto uestimento suo exiliens uenit ad eum. Et respondens ihesus dixit illi. Quid tibi uis faciam? Cecus autem dixit.

Ingrauescente bello. magis leuande. sunt ad lapidem adiutorii. cum clamore uocis. id est per apostolos. id est per baptismum. Vestibus ueteris hominis. Sic hinnulus super montem. Sic importuna uoluntate completione desiderii remuneratur. De quod cumque petit.

gentium quoque notitiam quae futura erat. ut ad eosdem unam fidei gratiam pertinere doceret. hinc est quod marcus asinam et pullum refert. Alii tres quia gentibus scribit conuersis. Asinam tantum addunt ad docendum.

Leuit. Conueniens ordo salutis. audimus primum. deinde clamamus per fidem. uocamur per apostolos. surgimus per penitentiam. exuimur per baptismum. uiuificamur sed prolumtate. Unde eum premis. id est sine exilire uidebatur ueri homines. ut hinnulus saliens super montem sequatur deponens patriarchas apostolos malis considerans. petitis orationes accipiet.

vt

Magister. Suma peti a domino.

Rabboni ut videam.
Hanc requirunt et videam no[...]
Ihesus autem dixit illi: Va[de] — Vide — luminis dominum.
de fides tua te salvum
fecit. Et confestim vid[it]
et sequebatur eum — Sequi dicit: ego sum via. Via, id est, hec est via ani[me]
in via. Et cum app[ro]- — Christi que ducit ad visionem pa-
pinquarent Ierosoli- — ardua Ierosolime et Betha[nie] — cis in qua immobilis felicitas.
me et Bethanie ad — Ad montem oliveti: qui est mons lu[minis] — qui est mater omnium virtutum.
montem Olivarum mit- — minis et consolationis. Scilicet bis pos[itos] — scilicet circa proximos.
tit duos ex discipul[is] — propter dilectionem Dei et proximi.
suis et ait illis: Ite — abluant et abluantur.
in castellum quod est
contra vos et statim
introeuntes illuc in- — Gentes.
venietis pullum

Vidit et sequitur. Qui quod bene intelligit, opere perficit: sequi est imitari. Unde: Si quis mihi ministrat, me sequatur. Considerent quomodo gradiatur et sequentur in humilitate, per laborem.

Scilicet. Mittit duos. Binos mittit, bini mittuntur quia caritas non minus quam inter duos. Unde et Dominus educit Iudeos de Egypto. Duo portant botrum de sancta terra, ut semper proposita cum gratia opus scientia. Duo mandata de duabus tabulis, per ferunt in duobus fontibus et duobus vectibus archam Domini portent, inter duo cherubim Dominum cognoscunt: spiritu et mente psal[lam] [illegible]

Pullus ligatur et in domum quae solvitur.

B. Cum appropinquarent Ierosolime et Bethanie. Bethania villa sive civitas in latere montis Oliveti, quasi stadiis XV ab Ierusalem, ubi Lazarus suscitatus est. Domus obedientie interpretatur: et bene, ut Ierusalem venturus et mundum sanguine redempturus, primo Bethaniam venit, et ibi a devota muliere unctus est, qua multos ante passionem docendo domum [...] obedientie fec[it], que pia actione, quasi odorifero unguento delectatur. Huius civitas hec in monte Oliveti posita dicitur ecclesia Christi, per gratiam salvanda esse dicitur, que unctione spiritalium carismatum et scientie et pietatis luce fovetur. Mons enim oliveti spiritalium dulcedinem gratiarum. Ne autem absconderetur civitas super hunc montem posita, mittit duos, id est, discipulos, in castellum quod contra eos est, doctores scilicet qui indocta et barbara orbis loca quasi oppositi castelli menia predicatione penetrarent. Duos propter veritatis scientiam et operis munditiam.

B. Alt. Et statim introeuntes mundum per doctores invenerunt populum nationum peccatorum funibus ligatum et etiam ut deorum. Omnis enim peccaverit. Unde apud Matheum asina cum pullo alligata reperitur, que subiugalis

XI

et colomna significat sinagogam.
que iugū legis traxerat. Pullus
lasciuus gentes. sup quē nemo ad
huc hominū sedit. quia nemo ra
tionabiliū doctor ei frenū corre
tionis imposuit. quo uł lingua
amalo cohiberet. uł marcā uite
uiam ire cogeret. Duo discipuli
ad animalia missi ... duo
pdicatores ... mes. unus
in gentes. alius in circumcisione
m.

IX

B· Et abeuntes. Bene pullus ante
ianuā inuenit foris in biuio. Ia
nua ē ille q ait. Ego sum hostiū
... p me siqs intr s. 7 ... 7 e. et
pascua in. ... quib pascuis ppls
gentiū carebat. cum adhuc ext
ianuā in biuio ligat erat. Bene
in biuio. qa adhuc uiam ...
uite fideiq; certus n tene... bat.
s; plures sectas. unde lucas dicit.
quia dixerunt dn̄i ei ad illos. quid sol
uitis pullum. non tam quippe su
p sticiosa deditus. p libitu unum
dor spiritum. uariis temptabant
erroribus. communis enī ē qui in
mundus ē. qui aut̄ sct et mund
ē solius dei est.

ł eccł(esi)as.
ligatum sup quē nul
ł doctor rationabiliū.
ł corrigendo.
lus hominū sedit. Sol
uite. et adducite illū.
Et si quis uobis dixe
rit quid facitis. dicite
quia dn̄o necessarius
ē. et cōtinuo illum di
mittet huc. Et abeun
tes inuenerunt pullum
ł fidei.
ligatū ante ianuā.
foris in biuio. et sol
uunt eū. Et quida
de illic stantibus dice
ł quasi. quis pot
bant illis. Quid faci
peccata dimittere.
tis soluentes pullū.

et domant po
pulus gentilis ē
ligat ante ia
nuā fidei. cum
uinculis peccator
suor in biuio stb
in libertate arbi
trii. dubitat int
mortē 7 uitā ..

B. alt. Et dimiserit eos. Qui in soluendo contradicebant au
dito nomine domini dimittunt. quia magistri errorum qui prius doctori
bus contradicebant, postquam miracula
uirtutum fidei duce apparuit, amplius resistere non ualebant. et sic
liberi credentium pectus ad dominum du
cebant. Et inponunt illi uestimenta sua. doctrinam scilicet uirtutum uel scripturarum discre
tionem uel ecclesiasticorum dogmatum ua
rietates. quibus hominum corda nuda ante
et frigida quatenus christo sessore fiant digna
operiunt.

Qui dixerit illis sic, quia domino necessarii sunt.

Et confestim dimiserit eos.

Hoc autem totum factum est ut adimpleretur quod dictum est per prophetam dicentem.

Dicite filie syon: ecce rex tuus uenit tibi mansuetus sedens super asinam et pullum filium subiugalis.

Euntes autem discipuli fecerunt sicut precepit illis ihesus. et adduxerunt asinam et pullum.

Et imposuerunt illis uestimenta sua et eum desuper sedere fecerunt.

Plurima autem turba strauerunt uestimenta sua in uia. alii autem cedebant ramos de arboribus et sternebant in uia. Turbe autem que precedebant et que sequebantur clamabant dicentes.

Qui dixer illis sic quia domino necessarii sunt.

ceperat eis dominus. et di
pullum.
miserit eis. et adduxe
runt pullum ad ihesum.
per baptismum.
primam
et imposuerunt illi ue
stola immortalitatis accepit. regnare. ut non regnet pecca
stimenta sua. et sedit
tum in mortali carne. scilicet iustitia et pax et gaudium in spiritu sancto.
super eum. Multi autem
hii sunt qui corpora sua per ab
stinentiam edomant. ut men
ti iter parent. uel bona ex
empla sequentibus prebent
uestimenta sua strauerunt
semen
in uia. alii autem fro
cias
libris.
des cedebant de arbo
ribus et sternebant
prophete.
in uia. Et qui prei
patriarche.
apostoli.
bant et sequebantur

Sequitur. Multa autem turba strauerunt ue
stes in uia. Si quis autem plus erogauerit ad ap
plicandum constituit apostolus.
qui uestes dorsum in quo
sedit dominus tamen cum mem
bris nobis instruunt.

B. alt. Alii autem frondes
frondes uel ramos de
arboribus cedunt. qui in doc
trina ueritatis uerba et
sententias patrum de
eorum libris excerpunt.
et hoc in uia dei ad ani
mum auditoris uenien
tis humili predicati
one submittunt. Et
qui preibant in uia et uet. Testa
menta iudaicis populi gentis
commisse. et quia omnes
qui sunt uel fuerint fideles
et inceptum crediderunt
et credunt. Et qui preibant et
qui sequebantur osanna
nam quod latine salua
nos. hec ab ipso enim po
stea salutem que
sierunt. Benedictus qui uenit in nomine domini. quem in uia si
debant una spes omnium. illi ex
spectabant et uenturum credebant. et nos uenisse credimus.

B. Multi autem u. s. quia multi
martires se proprie carnis amictu
exuentes simplicioribus uiam suo
sanguine parant. ut inoffensi
ad supernam ciuitatem quam duce ihesu in
cedant. Moraliter saluator in asino
sedens ierusalem tendit. quia animam cuiusque
fidelis regens quam iumentum suum ad
patris immune uisionem ducit. summo
et sedet cum ecclesie uniuersalium preside
eamque in superne pacis desiderium accendit.

B. alt. Ramos de arboribus. sicut ut pal
ma scilicet angusti in radicibus latam in
floribus et fructibus. quorum bonus odor est
sed et sternunt in uia mandata dei fa
ma bona.

Sequitur. Et qui preibant et cetera. Preeunt prophetie sequuntur apostoli. abissum
abissum inuocat. id est lex legem
altera.

Osanna filio dauid. benedictus qui uenit in nomine domini.

clamabant dicentes.

B. Oſanna uerbum hebreum compoſitum ex integro et corrupto. oſi enim salua uel ſaluifica. anna interiectio deprecantis. Deniq; in pſalmo in lxx transtulerunt

Salvifica. &c.

Sicut Oſanna i. ſaluifica. ut iuſti edi ficentur in ruinam angelorum. et terrena ſal uentur. ab eo benedicto in nocente. Qui ue niente in nomine domini i. patris ſui. quoniam fi lius de patre ſuscipit nomen. et pater de filio.

B. Benedictum quod v. Sedm ioſiep. eum turbe. eum rapere uellent. et facere regem fugit. et regnum adhuc in ter ris no luit. nec autem iam tamen paſſurus regem non refugit ſed dicit. non prinmos filio. dei. et regedignos. non eos reprimit. quia regnum dd mieo reſtau randum. et perfice benedictionis dona accepit. quia ſed non temporalem. et terrenam. ſed eternum reges ſet imperium. ad quod per contemptum mortis gloriam resurrectionis. et triumphum aſcenſionis peruenire. unde diſcipulis. per reſurrectionem autem. dat.

B. Et introiuit. Iam propin quante paſſione. in loco paſſioni per ſimo. ante ſcita. uult eſſe ut quod eum cape uellent. ibi inuenire poſſent. ut often deret. quia non inuitus. ſed ſponte morte ſubiret. Introiuit autem ante quinq; di es paſche. dicit enim iohannes. quod ante ſex dies paſche. uenit bethaniam. ubi cena ei facta. et maria ſoror lazari. eum unguento perfudit. et in craſtino aſi no ſedens obuiante turbis. cum pal mis ierlm uenit. In lege enim dictum est quod decima die menſis. tollet et unuſquiſq; agnum. et ſeruet uſq; ad quartam decimam diem menſis. et immolet eum multitudo filiorum isrt. ad ueſperum. unde dns.

Osanna benedictus qui uenit in nomine

A hoc gabrieli eloquium. quia aut hic erit magnus.

domini. Benedictum quod

et filius a. v. et dabit illi dns. ſe de. d. qui s.

A ut ſed gentem quoniam temporaliter dauid rexit. et cui exem pla iuſtitie prebuit. et ſpiritualibus ymnis ad fidem dei amorem ac cendit. ipſe factus domus ...

uenit regnum patris

regeret. et ad dei uiſionem introducet et.

nostri dauid. oſan

na in excelsis. Et

Exemplum — mane uenit ad in deos.

introiuit ierosolimam

dedit ut quicumq; uelimus per nos ... ad domum dirigamus.

in templum. Et

Si quis eum hoſpicio ſuſcipe ret. tante enim paupertatis fuit. et ita nulli adulatus. ut in tanta urbe hoſpicium nullum inueniret.

circumſpectis omni

ſedulus impendebat. manendo apud fideles gratiam

bus cum ueſpera eſſet

ueſpera mundi iuſtitiam no.

hora. exiit in be

ut quod in urbe non inueni ebat. magis parvulo—

thaniam cum duo

apud lazarum. et ſorores eius habet hoſpicium.

decim. Et alia die

o domine. ſaluum me fac. In hebreo habetur anna adonai. quod iu ieronimus ita tranſtu lit. obſecro domine ſalua ob ſecro. Ide enim eſt o domine per intentionem obſecrantis. quod ob ſecro domine. proprie uerbum ob ſecrantis eſt ...

et iuſtis. ad regnum celeſte.

B. Regnum patris nostri. Hoc quod inungit oſan na. i. e. quod eſt ſal uificat quod aduentum eius ſolum bonum ſaluis. et mini mum dei. et terrena iungit celeſtibus. ut ei omne ge nu flectatur. c. t. et infern.

Et circumſpectis. Non ſemel hoc fecit. ſed per omnes. v. dies per diem in templo docebat noctibus exiens in monte oliueti morabatur. ſicut lu cas ait. docendo enim credulis officium curationis

benignitatis exhiberet

Et circumſpectis. oib; inſpi cit oia corda. et in tanta dicentibus uerum non in uenit. ubi caput reclinet ſe cedit ad fideles. et mei qui obediunt manſio nem facit. bethania.

÷ namq; domus obedientie prrr·

L· decima die men
sis .i. ante qinq; dies
pasche. ciuitatem ing
pauper ingressus e. et
certu sue immolatio
nis diem esp[illegible] e
ta cum omi ecclio
[illegible] et semg ex
spectauit. Agnus im
molabat. xiiii. die
mensis p(ri)mi ad uesp(er)am
7 dns eadem hora cu
discipulis agnu man
ducans u legalis pa
sche decreta copleuit.
[illegible] e cum eis ad lo
cu orationis .i. coprehensus
iudeis 7 ligatus iam
sacramentu beate im
molationis inchoauit.

Cum exiret a bethania
Salutem hominu esuriens ad ieredu-
litate [illegible].
Veritatem — humane carnis ostendit.
esurit. Cumque uidisset
dans homi. — Sinagoga cum uestem man / suspicionibus scopara.
a longe ficum habentem
Vba. cui denegat fructu inueni—
bom opis.
folia. uenit si quid for
— Unde e templu ingrediens eicit
uendentes et ementes.
te inueniret in ea. Et cum
homo factus.
uenisset ad eam. nihil
Reliqe—
inuenit pt folia. Non
— insine fructificabunt.
enim tempus erat ficorum. Et
respondens dixit ei. Iam
non amplius in eternum
quisquam fructum ex
te manducet. Et audi
Inupsa—
ebant discipuli eius. Et
— re ostendit quid p figuram in ficu fecerit. Ficus enim non peccauit. si
ueniunt ierosolimam.
ante temp fructum non habuit.
s; sacerdot e —
Et cum introisset in tem

Esuriens dns uidit ficu
folia habentem et fructu nulla
quesiuit. nec inuenit. quia
salutem humani generis desi
derans. uidit iudea habentem
eloquia legis et pphetaru. que
siuit in ea fructu boni opis.
docendo. corripiendo. mira
cula faciendo. et non inuenit.
et ideo dampnauit.

Moralit. Tuquoq; si non uis
in iudicio audire ax. disce
dite a me mal. in .i. e. qa e 7
n. m. m. arbor sterilis ee caue
to. s; pocius paupi x. et esuri
enti. fructum pietatis q indi
get offer. Sic parabolice loquit
ita et facit. Ideo esuriens in fi
cu fructum querit. cui non
dum tempus ee nouit. et e̅a ta
men p ppetua sterilitate dampna
uit. ut ostenderet plebem qm
docebat. xpe folia .i. uba iusti
cie. que habebat sine fructu
.i. bono ope non posse saluari.
s; excidi et in igne mitti.

B. Columbas uendunt. q̄ de impositione manuum munus accipiunt. per quem spiritus datur. qui per columbam significatur. quia in specie columbe super xp̄m apparuit. horum cathedras evertit. quia sacerdotium talium dominus destruit. Hinc canones tales a sacerdotio pr̄cipiunt priuari. Dominus enim uel ante dei uel hominum oculos semper priuantur sacerdotio.

Vos autem f. i. s. l. Adhoc enim in templo erant. ut non dantes corporaliter persequerentur. uel dantes spiritualiter necarent. Templum et domus dei est mens et conscientia fidelium. que quando in lesione proximi prauas cogitationes profert. quasi in spelunca latrones resident. et simpliciter gradientes inficiunt. et sic mens non tantum domus dei sed spelunca latronum.

[Ea scilicet que delonge uenerant ad offerendum emebant.]

plum cepit eicere uendentes

[– si quis hec plebes. quam magis risum et audiunt uaniloquium et hominum. Quia soli orationi dedicatus.]

et ementes in templo. et me

[Qui honores uendunt. et gradus emunt.]

sas nummulariorum et cathedras

uendentium columbas euertit.

Et non sinebat ut quisquam trans

[scilicet comune inmundum mercandi]

ferret uas per templum. et doce

[quia non deo dedicatum. Similiter]

bat eos dicens. Nonne scriptum

est quia domus mea domus

[Non taurorum et hircorum. Non iudeorum]

orationis uocabitur cunctis gen

[– tantum. uel terlin. Jeremia.]

tibus? Vos autem fecistis illam spe

luncam latronum. Quo audito

principes sacerdotum et scribe.

querebant quomodo eum perderent.

Timebant enim eum. quoniam uniuer

sa turba ammirabatur super doctrina eius.

Et non sinebat. furti iudicium et emptionem punit. quando homines rebus abiectis expellit. et ne ultra ad ea turbanda ueniret. etiam libere compescit.

Moraliter. Ipse enim domus dei est cor. Ex hoc etiam dicitur purificatio. ut non tantum peccata que inerant tollat. sed compunctio diuinitus immissa. sed ne ultra repetatur aduertit. ut nunc gratia prouenerant.

Sol occidit iudeis. sol oritur apostolis.

Petrus dixit ei. Petrus agnoscit aridam et abscisam radicem. cui succedit oliva pulcra fructifera vocata a domino. Unde sequitur. Amen dico vobis.

Non hoc factum est quando dixerunt apostoli. digne transferimur ad gentes. quia vos indignos iudicastis. et cetera.

Ier. Quia in iudeis tenebras reliquit sol. egrediebatur

na eius. Et cum vespera fac

Ad aliam benivola.

ta esset. egrediebatur de civi

Et obedientem. Ipse cum apostolis.

tate. Et cum mane transiret

Sinagogam.

viderunt ficum aridam

Ier. Ficum et cetera. a quibus omnis

factam a radicibus. Et recorda

sanguis iustus requiritur. ab abel usque ad zachariam.

tus petrus dixit ei. Rabbi.

Ecce ficus cui maledixisti

aruit. Et respondens ihesus ait

illis. Habete fidem dei.

Amen dico vobis quia qui

est mons crescens de lapide. Christo. qui abscisso sine manibus.

cumque dixerit huic mon

In gentes.

ti tollere et mittere in mare

et non hesitaverit in corde

suo. sed crediderit quia quodcumque

dixerit fiat. fiet ei. Propterea

Aliter. A radicibus arefacta est sic. ut ostenderetur gens impia non ad tempus. vel ex parte corripienda exteriorum incursibus et per penitentiam liberanda. sicut sepe factum est. sed omnino et eterna dampnatione finienda. Aliter. Arefacta est a radicibus. ut ostendatur non solum humano exterminio sed divino intus favore funditus destruenda. Illa et vitam perdidit intus et patriam interius.

B. Quicumque dixerit huic monti. Solent quidam dicere quod nostri nondum plenam fidem habuerint. qui montes transferre non potuerint. quibus respondemus. quod nec etiam omnia facta sunt scripta sunt. sed hoc tamen legimus factum per eius quorum necessarie erat ponit epistola. sed mons diabolus propter superbiam. qui se comparavit domino dicens. Similis ero altissimo. hic ad preceptum predicatorum ab electis expulsus in mare. id est in infidelium mentes amaras et turbulentas. vesaniam suam exercere permittitur. quia tanto acrius in eos quos possidet sevit. quanto a priorum lesione se expulsum gemit.

dico uobis. omnia quecumq(ue)

orantes petitis credite quia

accipietis et eueniet uobis.

vos autem qui tante perfectionis non estis

recti corde.

Et cum stabitis ad orandum di

querimonie

mittite si quid habetis adu(er)

qui uos lesit. *non unius sed frequens* *magna fiducia.*

sus aliquē. ut et pater u(este)r

estis. *iniustis habitans.*

celestis dimittat uobis pecca

tremenda sententia.

ta u(est)ra. Quod si uos n(on) dimise

ritis. nec pat(er) u(este)r celestis di

mittet uobis peccata u(est)ra.

abethania.

Et ueniunt rursum ierosoli

mam. Et cum ambularet in

templo. accedunt ad eū su(m)

mi sacerdotes. et scribe et se

quasi in beelzebub eicis demonia.

niores et dicunt ei. In q(ua) po

Et cū stabitis ad o. Notan da distinctio dep(re)cantium. qui p(er)fectam fidem habent. orando. ut etiā iubendo. possunt transferre. uel corporales montes. uel sp(irit)uales. Ut paul(us) de elima mago. quē et ocu lis. 7 arte nefanda p(ri)uauit. et de phitonissa in philippis. Qui aūt ad fastigium tante p(er)fectionis ascendere nequeunt. petant s(ibi) peccata dimit ti. quo ad ianuam mereantur intrare p(er)ueniā. et sine du bio impetrabunt. si tamē in se peccantib(us) p(ri)mo dimittunt.

Secundum Marcum more suo. Septē u(er)sus dominice orationis una oratione comprehendit. Is namq(ue) cum di missa sunt om nia. q(ui)d amplius rogabit. n(isi) q(uo)d p(er)seueret in eo q(uo)d obtinuit.

In qua p. De dei dubi tant potestate. et uolunt(ate).

testate hec facis? Et quis tibi dedit hanc potestatem ut ista facias? Ihesus autem respondens ait illis: Interrogo vos et ego unum verbum et respondete mihi, et ego dicam vobis in qua potestate hec faciam. Baptismus iohannis de celo erat an ex hominibus? Respondete mihi. At illi cogitabant secum dicentes: Si dixerimus de celo, dicet: Quare ergo non credidistis ei? Si dixerimus ex hominibus, timebant populum. Omnes enim habebant iohannem quia vere propheta esset. Et respon

(Interlinear glosses:)
quasi: quem confitemur de celo habuisse prophetiam
mihi testimonium perhibuit et ab illo
audistis in qua potestate hec facio.

(Marginal glosses:)
subintelligi diaboli ex quo facit.

Aperte filium dei negant. putant non suis viribus sed alienis viribus signa facere.

Poterat aperta responsione calumpniam temptatorum confutare, sed prudenter interrogat ut vel suo silentio vel sententia condempnentur.

Cornuto silogismo coartati.

Ieronimus. Si dixerimus. Vel lucerna mundi obscurantur ut dicitur: Paravi lucernam christo meo. Inimicos eius induam confusione.

Quodlibet eorum responderent videntur in laqueum ruituros. timent lapidationem sed magis veritatis confessionem.

De lucerna iohanne male sentiunt, ideo obscurantur.

XII

dentes dicunt illi. Nescimus. Et

respondens ihesus ait illis. Neque ego

dico vobis in qua potestate hec

faciam. Et cepit illis in parabolis

loqui. Vineam pastinavit homo.

et circumdedit sepem. et fod

lacum. et edificavit turrem. et

locavit eam agricolis et peregre

profectus est. Et misit ad agricolas

in tempore fructuum servum. ut ab

agricolis fructum acciperet vinee.

Qui apprehensum eum ceciderunt. et

dimiserunt vacuum. Et iterum mi

sit ad illos alium servum. et illum in ca

pite vulneraverunt. et contumeliis

quia vos non vultis fateri. scio hec ... quod scitis.

cum perverso perverti debet.

domus israel. — Deus pater. homo. humano affectu.

custodiam angelorum. vel murum urbis.

legem. — templum.

operarius conductis hora tertia. sexta. nona. — sacerdotibus. — Dans

liberum arbitrium operandi. vel mutatione loci. quia ubique est et omnia complet.

Non in exeuntu fructuum. quia nullus fuit. — prophetas.

alium prophete cesi. alii vulnerati. alii occisi.

David.

Ab. duabus de causis veritas est celanda querentibus. cum aut is qui querit. nihil intelligit. aut odio vel contemptu veritatis indignus est cui debeat aperiri. propter alterum dicitur. Adhuc habeo multa vobis dicere sed non potestis portare modo. propter alterum. nolite sanctum dare canibus.

Lacum. sive torcular. aut altare. scilicet. unde illa torcularia. quorum titulo psalmi prenotant quid agunt.

In tempore fructuum servum. primo missus est moyses. qui fructum legis. quam dederat. inquirebat. sed cesum dimiserunt et vacuum. unde irritaverunt moysen in castris. et aaron sanctum domini. Et vexatus est moyses propter eos.

Alium servum. david et alios psalmistas. qui missi sunt post moysen. ut cultores vinee ad exercicium boni.

Ancillas vel servos apposuerunt ad ostendendum ... fuerunt.

Vel a pastinando ... quod est pastinum vinee. vel a palo quia palis circumdatur sepes.

opus excitarent. scilicet ipsum quod David quasi caput psalmodie et fons instinctu sancto clarus erat abiecerunt dicentes. Que nobis pars in David aut que hereditas in filio ysai.

Hic tibi servorum gradibus omnes doctores qui sub lege fuerunt intelliguntur. Unde necesse est impleri omnia que scripta sunt in lege moysi et prophetis et psalmis de me.

Coloni autem scilicet baruideorum principes non per ignorantiam dominum crucifixisse. quia sciebant eum esse deum quod dicit apostolus. amen. et dicit. etc. Unde consulentes dicebant. Ecce mundus totus post eum vadit. Et si dimittimus eum sic. etc. heredi tas quod filii dei ecclesia est decimentis.

affecerunt. Et rursum misit
scilicet prophetarum chorum cum sociis suis qui suis attestationibus ipsum co-
alium et illum occiderunt. Et
venerunt et mala huius vinee
plures alios cedentes quos-
futura predixerunt.
dam alios vero occidentes.
scilicet Christum unigenitum.
Adhuc ergo unum habens filium carissimum illum misit ad illos novissimum di-
scilicet Non hoc ignorando
scilicet yronia.
cens quia verebuntur filium
dicit qui omnia novit scilicet semper am-
meum. Coloni autem dixerunt
bigere dicitur deus. ut libera voluntas homini reservetur.
ad invicem hic
heres venite oc-
cidamus eum et nostra erit
hereditas. Et apprehenden-
scilicet Plebem dicentem quia samaritanus es tu etc.
tes eum occiderunt et eiece-
B. Eiecerunt. Notat penitentiam.
runt eum extra vineam

B. Interrogatum artium et cum nomine. Ecce pater dicit ignorare et sententiam temperat et quantum in nobis est dicit esse memento. quia quod pater respondet hoc intelligant per filio. quod se dicit ignorare consummationis diem.

B. Moraliter cuique fidelium mittitur baptismum quod operando exerceat committitur. quasi vinea quam excolat ei locatur. Mittitur servus unus et alter et tercius qui de fructu accipiant. cum lex psalmodia prophetia. quarum ammonitionem ad bene agendum sequitur lexit sed missus servus contumelis afficitur vel cesus eicitur. cum sermo auditur vel contempnitur vel blasphematur. Heredem quantum in se est occidit. quod et filium dei conculcat et spiritum gratie quo sanctificatus est contumeliam facit. Perdito malo cultore vinea datur alteri cum dono gratie quod superbus sprevit humilis ditatur. Manum mittere nisi querentes timore turbe retinentur. Cum quilibet solo nomine fratrem eam quam non diligit ecclesiastice fidei et pacis unitate per propter cohabitantium fratrum multitudinem. aut erubescit. aut timet impugnare. Cum autem tempus fuerit persequendo ecclesiam quasi dominum crucifigere et ostentum sibi gaudebit.

In sonos. ube

eorum qui nec crucifixo ac resuscitato d(omi)no. ad p(re)dicatione(m) ap(osto)lor(um) uo(luerunt) credere uoluer(un)t. s(ed)

gentib(us) ei data. q(ua)m in sanguine acquisiuit. resurgendo possedit. hanc mali coloni p(er)ripe moliebant(ur). cu(m) eum crucifigentes. fidem eius extinguere. et suam iusticiam que ex lege e(st) p(ro)ferre niteb ant ur.

Quid ergo faciet d(omi)n(u)s uinee.
– quasi uile cadauer p(ro)iecer(un)t. q(ui)a q(uan)tu(m) in se erat.

s(cilicet) uen(i)et (et)c(etera). Auferet(ur) a uobis regnu(m) dei et dabit(ur) genti facienti fruct(us) eius. hoc aut(em) d(omi)n(u)m dixisse p(ro)ci–

Ueniet et p(er)det colonos. et
– uatu(m) p(ro)phetico p(ro)bat exemplo di–

dabit uineam aliis. Nec
– cens. Nec scriptura(m) h(anc) l(egistis) q(uae) r(eferenda) e(st) (et)c(etera).

scripturam hanc intelligi
s(cilicet) xp(istu)m.

tis. lapide(m) que(m) rep(ro)bauer(unt)
s(cilicet) magistri q(ui) se (et) alios d(i)r(i)g(eba)nt

edificantes hic factus
– n(on) domu(m) edificare debebant deo.
s(cilicet) duos condens in semet ipso (et) ex utroq(ue) p(o)p(u)lo una(m) c(ari)tate(m) et unu(m) templu(m) s(ibi) edificans. un(de) alias oues h(abeo) (et)c(etera).

e(st) in caput anguli. A d(omi)no

factu(m) e(st) istud. et e(st) mira

bile in oculis n(ost)ris.
s(cilicet) quasi mentitu(m) contra se. in quo ma–

Et querebant –
gis p(ro)bant eum
uerum dixisse. ipse–

eu(m) tenere. timuer(unt) tur
– e(st) eni(m) heres. illi mali coloni.

ba(m). cognouer(unt) eni(m) q(uonia)m ad
s(cilicet) id e(st) p(o)p(u)l(u)m.

eos parabola(m) hanc dixit.

Et relicto eo abier(unt)

s(cilicet) leu(itae). Lapis iste reprob(atus) quem gessit angulus. coniungens in cena agnum cu(m) pane. finiens uetus. nouum indicans testamentu(m). hic p(re)stat mira in oculis n o s t r is.

s(cilicet) tunuer(unt). t(urbam) ad modicu(m) timore retardant(ur). q(ui)a nondum uenerat hora ei(us).

ca(m) alia crucifix(a) ad p(re)dicatione(m) ap(osto)lor(um) credere noluer(un)t. s(ed) q(ui)a q(uan)tu(m) in se erat. aliis finib(us) excluderes gentib(us) suscipiendum deberunt.

s(cilicet) leu(itae). Uinea datur aliis. i(d est) ab oriente et occidente uenientib(us). ab austro. et aquilone: uenientib(us). et recumbentib(us) cu(m) abraha(m). et ysaac. (et) iacob in regno celor(um).

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

.B. ¶ Et mittunt a. e. 7c. Turbam timebant. atque quod per se non poterant terre- ne potestatis manibus effi- cere temptabant. vel ut ip- si a morte eius viderentur immunes. Nuper enim iudea sub augusto cesare quando in toto orbe celebrata est de- scriptio stipendaria facta erat. Unde sedicio magna. alii dicebant romanis pro omnibus militantibus debere tributa persolui. pharisei non pro plin dei. qui deci- mas et que in lege precipiebantur soluerent. sub iacere legibus humanis minime. cuius sedicionis fomes adeo inualuit. ut post resurrectionem domini pa- triam 7 gentem et regnum et omnia perdere maluerunt. quam esse tributarii.

Et mittunt ad eum quosdam ex pha-
(Militibus herodis. qui ierosolimis)
riseis et herodianis ut eum cape-
(erant illis diebus)
rent in sermone. Qui venientes di-
(Mellitis sermonibus circumdant)
cunt ei. Magister scimus quia verax
(sic apes portantes mel more. aculeum in dorso.)
es et non curas quemquam. Nec enim
vides in faciem hominum. sed in ve-
ritate viam dei doces. Licet dari
tributum cesari an non? Qui sciens v-
(Sapientia sapientem agit)
ersutias eorum ait illis. Quid me
temptatis? Afferte mihi de-
(ut suis sermonibus capiant)
narium ut videam. At illi
obtulerunt ei denarium. Et
ait illis. Cuius est imago hec et
superscriptio? Dicunt ei. Cesaris.
Respondens ihc ait illi

(margin:) B. licet dari t. Blanda 7 frau- dulenta interro- gatio. ad hoc provocat respon- dentem. ut magis deum quam cesarem timeat. et dicat non debere tributa solui. ut audientes hero- diani sedicionis contra romanos auctorem tene- ant.

(margin:) Denarius genus nummi. quod pro decem nummis imputatur. et habet imaginem cesaris.

¶ Cuius est imago. Qui putant interrogationem salvatoris ignorationem habere. non dis- pensationem. ex hoc loco dis- cant quod potuit scire cuius imago esset. sed interrogat. ut ad sermonem eorum com- petentem responde a. t.

Reddite. hoc ipse fec. p se et
per soluendo tributa. que sunt
dei deo. hoc quoque fecit p̄ris im
plens uoluntatē. Aliter. Reddite
ergo q̄ sunt cesaris. impressionē sue imagi
nis. que sunt dei deo. animā lu
mine uultus eius illustratā. Vn
de. Signatū ē sup nos l. v. t. dn̄e.

B. Et uener. s. Due hereses erant
in iudeis. phariseor et saduce
or. Pharisei tradicionū 7 obser
uationū quas illi deutrosis i.
renouationes uocant. iusticiā
pferebant. unde et diuisi uo
cabant a p̄plo. Saducei aut
i. iusti. et corporis et anime re
surrectionē negabant.

nūmū tributū pecuniā.
sed necessitatis ē.

Reddite ergo que sunt cesaris

sed uoluntatis. s. decimā. primicias 7 huiusmodi

s. uos.

cesari et que sunt dei deo.

Quia insidiar calliditate p̄ualere n̄ poterant.

s. idē sup sapientiā eius.

Et mirabantur sup eo. Et

uenerunt saducei qui

dicunt resurrectionē

non esse. Et interroga

bant eum dicentes. Ma

gister moyses nobis scrip

sit ut si cuius frater

mortuus mortuus fu

erit et dimiserit uxo

rem et filios n̄ reli

querit accipiat frater

uxorem eius et resu

scitet semen fr̄is sui.

Qui resurrectio
nē corporū n̄
credebant. animas
iudicantes interire
cum corporib.
rectē huiusmodi fa
bulā fingunt. que
deliramenta ar
guat eos qui as
serunt resurrec
tionem corpo
rū. Potuit aut in
gente eor aliq̄n
do accid e re.

Septē ergo fr̄es fuerūt. Et primus accepit uxorē et mortuus ē n̄ habens semen. Et sc̄ds accepit eā et mortuus ē et nec iste reliq̄t sem̄. Et tc̄ius similit̄. Et acceperūt eā similit̄ vii et n̄ reliquerūt sem̄. Nouissime omniū mortua ē et mulier. In resurrectione.

Mundana cōuersatio.

Ab turpitudine fabule opponunt ut resurrectionē negent. Sed mistice septē fr̄es sine filiis defuncti omnibus reprobis cōgruunt. qui per totā uitā que septē dieb; uoluitur a bono opere steriles s̄. quibus inuicē morientibus adulterinū et ipsi mundana conuersatio mortē .i. transit. quasi uxor infecunda. quam illi sine fructu boni operis exegerunt.

Sem̄. Mulier sterilis nec relinquens semen ex septē frib; nouissime moriens. sinagogā significat. relicta quasi mortuā. a spū septiformi. qui septē patriarchas impleuit. qui non reliquerunt ei semē abrahe. qd̄ x̄ ē. Licet enī iudeis natus. tamē gentib; datus. hec mulier mortua x̄. nulli de vii in resurrectione iungetur. Septenario enī uniuersitas pfectorū significatur. sicut alia uice p ysaiam dicitur. Apprehendent septē mulieres .y. y .i. septē sc̄e eccl̄e quas dn̄s unus amat. arguit. castigat. adorant eum una fide. Hec s̄ septē sporte fragmentis panū plene. Panes uba. spe sci. Sporte u eccl̄e. In apocal
Panes ihc benedicens fregit. et discipli ei diuiser turbe. Cū die septima benedixit omnia opa sua requiescens in eis. Vii luce facta primo die. que ē sapie. et firmamento i celo. que ē intellectus. Arida tcio. qui ē c̄siliū. et luminib; iiii. q̄ fortitudinis. Fortitudinis
et uolatilib; piscib;q; quinto. q̄ ē scientie. animantis et anima uiuente sexto. i. homine ad

q̄ saluant pusilli ... cū maioribꝫ; uñ p̄cc ... similas vii ... sorela ... uenerisappon'

imaginē dei facto. qđ ē pietatis. Septimo die spū timoris dñi. q̄ ꝑmanet scs in sclm scli. et replet orbem t̄rarū. scā eccła replet̄ n̄ habens maculā neq; rugā. Ideo eccła septiformi .i. ꝑfecto timore replet̄. q̄a iustus uix saluabit̄. q̄ rogat. Non intres in iudiciū cū s. t. q. n̄. i. c. t. o. u. De his septē qualitatib' spc̄ cōmemorat dauid. qđ negligentia rixa pepit. qđ diligentia .ii. quesierit. qđ diuina ꝑudentia .iii. cōtulerit. qđ inimici instigatio .iiii. fraudauerit. quid obliuio .v. lubrica subtraxerit. qđ humana fragilitas .vi. intulerit. quid ignorantia .vii. inprouida fefellerit.

Hos omīs affectus inplauimus in uetiui'. Primus. cōcepit dolorē. 7 pepit iniq̄tatē. Sedŝ. pueri .i. inmaturitate. 7 cetius. incerta. 7 occulta. s. t. m. m. Quart'. Inimici mei. a. e. Quint'. obliuioni dat' s. t. m. 7 c. Sext'. Qm̄ lūbi mei. c. i. i. Septim'. delicta iuuentutis .m. 7 i. m. n. o.

Hos affect' spc̄ septiformis illuminat. 7 operȳat. Septē lucerne abausi ardentes. aq̄lonales tenebras in tabernaclo dñi. Spc̄ sapientie. insipientie negligentia repellit. Spc̄ intellect'. rationabilē diligentiā q̄rit. Spc̄ cōsilii. diuinā ꝑudentiā prudent' inueīi. Spc̄ uirtutis instigationes fortit̄ rep̄mens. Spc̄ sciē. obliuione lubricā diu ēē n̄ sinit. Spc̄ pietatis. humanā fragilitatē clementer indulget. Spc̄ timoris dñi inprouida ignorantiā ardent' et bene decoq̄t. 7 bene replet. Sapia domū edificat. intellect' gubernacla tuenti. cōsiliū bona discreta fac̄. uirt'. in patiētia animā possidet. Scia diuicię fidei. et salutis acq̄runt. Pietate ꝑspitas ꝑsentis uite. et future cōsistit. Timore humilitas cōseruat. et oē peccatū expellit. q̄a initiū sapię timor dñi.

Q. cum resurrexerint cui' de his erit uxor?

Septē enī habuert̄ eam

Et respondens ihc ait illis: Nonne ideo erratis

Retina ... Scri ... do.

nescientes scripturas. neq;

Xpm̄.

uirtutē dei. Cum enim a mortuis resurrexerint

Nemo ibi nascit̄. nemo mo-

neq; nubent. neq; nubentur

rit. nec infans. nec senex ibi.

sed sunt sicut angeli dei.

Soluta questione

in celis. De mortuis aut

ꝑbat resurrectionē esse.

q̄d resurgāt. n̄ legistis in libro moysi sup rubū

Neq; nub. n. n. Greco idiomate latina cōsuetudo n̄ respondet. Nubere enī ꝓprie mulieres dicit̄. et uiri ducere. s; nos simpliciter dictū intelligam'. Neq; nubere uiri. neq; nubere mulieres.

De mortuis a. q. Sup rubū m. q̄ similitudo uirtutis. m. q̄ ignis ardebat. s; n̄ eius spinas sumebat. Sic v̄d eloquiū meum.

flammat. nec spinas sub maledicto germinatas absumit. Inquiens dꝯ abraha̅ 7 dꝯ iacob. 7 d. y. ter dīn nominādo tinitatē signat. dīn unā substā subiaꝯ. V uniū

aut quē uendi cant suā porti onē quā elege runt. Mortui n̄ sunt. q uen derunt dīdert.

quod ipsi illi dixerit dꝯ inquiens.
(hic aiax eternitate probat.)
Ego sum — dꝯ — abraha
7 dꝯ ysaac et dꝯ — iacob. n̄ e dꝯ
(hic de resurrectione corporum.)
morientiū sed uiuentiū. Vos ergo
multū erratis. Et accessit un'

(B. ~~Et accessit~~) Ostendit scriba inhac respon sione. uir scribā pharisēos dni graue questione solū eē. q̄d eēt pⁱmū mandatū et maximū in lege. Alii 7 hosti as et sacrificia laudabant. Alii fidē 7 dilectio nis opa pferre bant. qa pluri mi patrū ante legē absq; omi sacrificiorū con suetudine. ex fide tantū. que p dilectione ope rat. deo placu erant. Nemo absq; fide 7 dilectione. inq̄ sententia iste scriba declarat se fuisse.

de scribis qui audierat illos conq
rentes et uidens q̄d bene illis re
spondit. int rogauit ihm. q̄d
(Seu in diuisis libris diverse ordinentur.)
pⁱmū eēt omniū mandatorū. Re
(hic aūt.) (ordine.) (maximū q̄d ante oīa)
spondit ei. q̄a pⁱmū omniū manda
(debem' in corde. q̄si unicū pietatis funda-)
tū ē. Audi isrl dns dꝯ tuus un'
(mentū locare. hoc scil. cognitio atq; confessio)
ē. Et diliges dnm dm tuū ex
(dume unitatis. cū exsecucione bone ope-)
toto corde tuo. et ex tota ani
(rationis. q̄ in dilectione dei. 7 proximi. p)
(ficitur. hec est fides que p dilectionē operat.)
ma tua. et ex tota mente tua. et
ex tota uirtute tua. Hoc ē p

B. Cum multa aptiora testimonia de resurrectio ne posset pferre. hoc tan tū ptulit. qm minꝯ ambi guum. qa saducei nec an gelos nec spm. nec resur rectionē corporum con fitent. et animarū inte ritū mentiunt. tantū quinq; libros recipiunt mo ysi. pphetas respuunt. Stultū ergo erat testimonia eorū pferre. quorū aucto ritatē nolebant accipe. Porro ad eternitatē animarū cōpbanda ponit exemplū. Ego sum dns a. 7 dꝯ. i. 7 d. i.

(Leu. stroxav. i.) Quid sibi uult hec questio. cū hoc sciant omīs peri in lege. s; diuise in exo do 7 leuitico. 7 deutronomio. ordinant mā data. dehis eni duob' uberib' sup pectora sp̄o se leuatis. aliī n̄ā infantia.

Et infert. n̄ ē dꝯ m. s; v. Vt ꝯ habuerit animā ma nere p' mortē. Nā eni poterat ē dꝯ eorū qui subsisterent. cōsequit̄ indu cere corporū resurrectio. q̄ cū animab' vl bona. vl mala gesser;

mū mandatū. secūdum autē simile
ē huic. Diliges proximū tu
ū sicut te ip sum. Maius hoꝝ
aliud mandatū nō ē. Et ait illi scrī
ba. bene magister in ueritate dix
isti. quia unus ē. et nō ē alius p̄t
ipsū. Et ut diligatur ex toto corde
et ex toto intellectu. et ex tota ani
ma. et ex tota fortitudine. et di
ligere proximū tamquā se ipsū.
maius ē omnibus holocaustomati
bus et sacrificiis. Ihc autē uidens
quod sapienter respondisset dix
it illi. Non longe es a regno dei. Et
nemo iam audebat quequā

Quia sententie nouit et euglice perfectionis con sentit.

Quia in sermonibus consistant. ultra nō

B. Matheus dicit quia
temptando querebat eum.
secundum marcū dicit. Non longe
es a regno dei. cum scriptura
dicat in simplicitate cordis
querite illum. quem inueni
tur ab his qui nō temptant
illū. Sed forte audito respō
so dn̄i mox ad pietatis grām
rediit. et quē prius temptan
do decipiendū putauit. mox
amplectando sequendū.

Tantus ad decep
tandū uene
rit. longior
namque est igno
rantia. quam scientia
ut sadduceis dic
tum est. nescientes scripturas
neque uirtutem dei.
interrogat. sed
apte compre
hensum. romane.

potestati tra dunt. Unde pa ter uenena in udic superari posse. s. difficile quiescere.

interrogare eum. Et respondens
lex s. i. palam loquitur de se ipso
ihesus dicebat docens in templo. Quomodo
inexcusabiles sunt scribae Non reprehendunt quia
in dicunt scribe christum filium esse
david filium dicunt. s. quia dei filium non credunt esse.
hominem simplicem
david. Ipse enim david dicit in spiritu
Non errore. non proprie uoluntate.
sancto. Dixit dominus domino meo sede a
Non in hoc infirmitatem filii. s. quia alterum maiestate operatur ostendit.
dextris meis donec ponam inimicos
tuos scabellum pedum tuorum. Ipse
ergo david dicit eum dominum, et unde
tamen non deus.
est filius eius? Et multa turba eum
libenter audiebat. Et dicebat eis in
uanitatem arguit non gradus. volunt
doctrina sua. Cauete a scribis qui uo
cultioribus induuntur ad publicum
lunt in stolis ambulare et sa
cedere.
lutari in foro. Et in primis cathe
dris sedere in sinagogis et primos
quasi patriarchae
accubitus in cenis. Qui deuorant

cognouit. aut certe temp tationem accipiamus. non malam quasi decipere uolentis inimici. s. cau tam quasi experientis am plius uolentis ignotum. secundum illud. qui facile cre dit. leuis corde. minora bitur.

i. reputabitur a sapientibus. stultus

Non in hoc infirmitatem filii. s. quia alterum maiestate operatur ostendit. Nam et filius subicit inimi cos patri. dum clarificat pa trem super terram.

Et salutari in foro. Nota quia non uetat eos. qui sunt huius officii. in foro salu tari. primos sedere. s. qui hoc amant. quasi improbos docet esse cauendos. ani mum scilicet. non gradum redar guens. quamuis et hoc non culpa careat. cum in fo ro uult esse. qui in cathedra moysi magister uult appellari. duabus

decantis uane glorie cupidos cauere iubemur ne eos simulatione seducamur ut emulatione adibe inflammemur.

B. P[er] hilare grece seruare latine. Gaza persice diuitie. Gazophilacium locus ubi diuitie seruantur. et archa scilicet in qua populi donaria congregabant ad usus templi. Unde in libro regum. tulit ioiada pontifex gazophilacium unum. aperuitque foramen desuper et cetera. Sunt etiam porticus in quibus seruabantur. Unde hec uerba locutus est ihesus in gazophilacio. docens in templo.

B. Alt. Diuites iudei de iustitia legis elati. Vidua pauper ecclesia que spiritum superbie et temporalium rerum concupiscentias quasi mundi diuitias abiecit. Vidua quia uir eius pro ea mortuus est. et ab cuius oculis occultus modo est. hec duo minuta offert quia uicem speti diuine maiestatis que oblationes deuote nostre operationis quasi certo numero conscripta et conseruata signauit. uel dilectionem dei et proximi uel fidei orationisque munera deo offert. que respectu prope fragilitatis minuta sunt. pie intentioni merito accepta cunctis superbis operibus iudeorum prestat.

minuta.

iudicio futuri ab infirmis. et est scientia peccante

domos uiduarum sub
cum commendat deo orationem magis
obtentu prolixe orationis.
scilicet etiam qui amant in angulis stantes orare.
Hii accipient prolixius
re. hii enim non solum laudes hominum. uerum et pecuniam querunt.
iudicium. Et sedens ihesus
scilicet sic appetitores pro magis. et uane glorie cauendos esse
scilicet diuitiarum custodia.
in gazophilacio aspi
ciebat quomodo turba
examine discernit ut retribuat
iactaret es in gazophi
scilicet sed qui
lacium. et multi di
proferunt de thesauro suo noua et uetera. incerta et occulta utriusque testamenti.
uites iactabant mul
ta. Cum uenisset autem
scilicet ecclesia. scilicet christum.
una uidua pauper
scilicet dilectionem dei et proximi.
misit duo minuta.
scilicet quadrantem uo-
quod esset quadrans.
cant calculatores quartam partem cuiusque
Et conuocans discipulos
cuiusque rei scilicet loci temporis pecunie. forsitan hic quartam partem sicli id est v obulos
suos ait. Amen dico
significat.

turbantis. pecuniam accipere non dubitant. porrecta addandum. collecta non adaccrescendum. quibus illud congruit. oratio eius fiat in peccatum.

dixit. et simulatione orationibus prolixi uidentur predixit. sic etiam offerentes iusto examine discernit ut retribuat singulis secundum corda et opera quod et hodie facit in ecclesia.

B. Moraliter. sancti mater quod sit acceptabile deo quod bono animo offertur. quia non offerentium substantiam sed pensat conscientiam. nec pro pondere quantum offeras in eius sacrificium sed ex quanto.

philacteria. i. seruantia legis.

Assis est pondus xii unciarum ...

Aliter. hec paupercula me et aliud significat. quod mitto quod possum. et de sidero quod non possum uobis explanare non quantum sed ex quanto considerat. deus. Vnusquisque quadrantem potest afferre. hec est torta panis in leuitico. quod est uoluntas prompta. Quadrans quia ex tribus constitit. cogitatu. uerbo. et facto.

uobis. quoniam uidua hec pauper plus omnibus misit qui miserunt in gazophilacium. Omnes enim ex eo miserunt quod habundabat illis. hec uero de penuria sua omnia que habuit misit totum uictum suum.

Beda. Omnes enim. Allegorice. Iudeus ex habundanti mittit in munera. quod de iusticia presumunt et dicunt. Deus gratias ago tibi quia non sum sicut ceteri hominum. id est. Omne autem uictum suum uidua mittit ecclesia. quia omne quod uiuit dicit non sui esse meriti sed diuini muneris dicens. Deus propicius esto mihi peccatori. et Fortitudinem meam ad te custodiam. id est. quia tu deus susceptor meus. Deus meus misericordia mea et pre...

Aliter. quia totum uoluptas corporis in uictu consistit. uictum. totum labor hominis in ore suo est.

facto ostendit quod uerbo dixerat.

Et cum egrederetur de templo ait illi unus ex discipulis suis. Magister aspice quales lapides et quales structure. Et respondens ihesus ait illi. Vides has omnes edifi

Aperte post laudatam in paupercula muliere ecclesie deuotionem de templo egreditur. quia fundata est in gentibus christi ecclesia. uidea sue perfidie penas erat luitura et edificia ruitura.

Beda. Recedente domino de templo. omnia legis edificia. et compositio mandatorum destructa est. ut nihil iudeis impleri possit. et capite sublato. uniuersa inter se membra compugna ntur.

Dummodo autem precauendum est ut parte facta per orbem fidei euangelice gratia ipsum templum cum cerimoniis tolleret. ne forte aliquis paruulus adhuc latens in fide si uideret manere apprehens prdicta actio instituta ammirando seruum seculare paulatim ad iudaismum relaberetur. aufert igitur umbram et palmam tenet ueritas per orbem declarata.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

cationes. Non relinque-

Secundum. Quod inuncatur clade nouissima templi, id est destructione

tur lapis super lapidem qui

Sed quia predixerat dia- (gloss)

non destruatur. Et cum

Ueruina templi et excidio gentis disputauit. Et ipse situs corporis

sederet in monte oliua-

congruit uerbis.

rum contra templum, inter-

rogabant eum separati-

m petrus et iacobus et iohannes

et andreas. Dic nobis quando

ista fient et quod signum

erit quando hec omnia incipi-

ent consummari. Et respon-

dens ihesus cepit dicere: Vide-

te ne quis uos seducat.

Multi enim uenient in no-

mine meo dicentes quia

Secundum. Que enumerat non potius spe- randa quam tractanda. et destruenda. discipuli secreto templi et signa destructionis. ...gressus. Et cum sederet.

13 XIII

Cum sederet. Mistice in sciis qui- etus manet. dum super bonorum de- lectatur amenitatem. Mons enim oli- ueti fructiferam ecclesie celsitu- dinem significat. mons ille non in fructuosas arbores sed oliueta gignit. quibus lumen alitur. umbra fugatur. requies lassis tribuitur. et infirmitas soluitur.

B. Imminente excidio multi uenerunt qui se esse christos. et iam tem- pus libertatis adesse mentie- rentur. Multi etiam in ecclesia tempo- ribus apostolorum inter cetera diem domini instare nuntiati sunt. Multi enim in nomine christi uenere an- tichristi. quorum primus simon magus cui auscultabant omnes qui erant in samaria. a mini- mo usque ad maximum dicentes. hic est uirtus dei que uocatur mag- na eo quod multo tempore magicis artibus dementas- set eos.

templi cum plebe et- littera sua deque lapis super lapide non relinqueretur id est testimonia prophetarum super eos in quos iudei reuersi quando fuit ea uice eadem in zorobabel in machabeis.

ego sum. et multos seducent.
Bella hosti-
Cum audieritis aūt bella et
um. sediciones. ciuiū.
opiniones belloꝝ. ne timueri
tis. Oportet enī hec fieri. s; n̄ du
finis. Exurget aūt gens sup
gentē. et regnum sup regnū.
lucas. terremotꝰ magni erīt ꝑ loca.
et erīt t̄remotꝰ ꝑ loca. et pestile
et pestilentie. et fames.
cie et fames. Inicium maloꝝ
omīa inferant dicit. Videte aūt ꝛc.
hec. Videte aūt uosmet ipsos.
Tradent enī uos in conciliis. et in
sinagogis uapulabitis. et an
te reges et p̄sides stabitis ꝑpt̄
constantes nos tā bona causa dab.
me in testimonium illis et in
Luca. ne ꝑdicione ur̄e gentis
c̄tristemini. q̄ socios de omīb; gen
tibꝰ habituri estis. lex. Vt clamet
eccl̄a. de finib; t̄re. ad te c̄fugi dn̄e.
omnes gentes p̄mū oportet.

B. A tempe dnīce passionis i
ipso uideor q̄ latinē sedicio
sū elegerīt. xp̄m abiecerīt. sal
uatore. nec bella hostiū. nec
sediciones ciuiū cessauerīt. S;
apl̄i his uenientib; ne t̄re
antur. et ne ierosolimā uide
amq; deserant admonent̄.
q̄a n̄ statī finis. In xl. enī an
no desolatio ꝑuincie et
ultimū urbis ac templi ex
cidiū ꝑ relatū ē.
B. Hec omīa. ante ultimos
et acerbissimos dolores qb;
omīs uastata ē ꝑuincia.
tempore iudaice sedicionis
constat adiutam c̄tigisse.
Pōt ū regnum sup regnū
et pestilentia eoꝝ. quoꝝ ser
mo serpit ut cancer. et
fames audiendi ūbum
dei. et cōmotio uniūse t̄re.
et a uera fide separatio. in he
reticis magis intelligi. qui
cont̄ se inuicē dimicantes
eccl̄e uictoriā faciunt.

Et in omīs. g. Quia nouerat
dn̄s corda discipuloꝝ. de ꝑ
dicione sue gentis esse t̄ri
tanda. hoc modo c̄solat̄
ut sciant. amissis iudeis
se socios regni celestis ex

B. Quare hec
etiā. ut sola.
ut maxima cay
sa ē excidii. q̄a
ꝑ occasionē dn̄i.
nominis q̄q; et
ac fidei ꝑ conē.
simul et confes
sores impia
crudelitate
uexabant.

toto mundo habituros. Sic ē enī ecclasticē historie tes tant. multo ante excidiū uideo. omīs apli ad pdicandum euglm p totum orbē sunt dispsi. exceptis iacobo zebedei. et iacobo frē dnī. qui p' iudea p ūbo euglii sanguinē fuderunt;

pdicari euglm. Et cum
ante pfides.
duxerint uos tradentes no
Voluntatē tantū offerte. ego loqr. qui sum in uobis.
lite cogitare quid loqmini. et gra spc sci respondendo aderit.
salpū.
Sz quod datū fuerit uobis in illa
hora loqmini. Non enī uos lo
Qui ētinet omia sciām ht uocis.
quentes estis. s; sps scs. Tradet
hoc iny secuti dnib' frequīt uisū ē. Filio
autē frat frēm in mortē et pat
ē horum fid' affect' quoy diusa fides.
filium. et ēsurgent filii in pa
rentes et morte eos afficient.
tam bona ē stant causa
Non - tenenda uitis.
Et eritis odio omnib' ppt no
enī martirē. fac pena. s; causa.
men meū. Qui autē sustinu
finis n pugna coronat.
erit in finē. hic saluus erit. Cū
antixpm. ul' imaginē
autē uideritis abhominati
cesaris. ul adriani. Matheus. In
onem desolationis stantē ū
loco scō. qd idē ē. qa in loco scō abhominatio stare nō debet. Syphas q hoc pdixerit.
n debet. qui legit intelligat.

B. Cum autē v. ab. So abhominatio. tamen intelligi. ul' imago cesaris. qm pilat in templo posuit. ul statua adriani equestris. q in ipso scō scōy loco multo tempe stetit. Abhominatio ū scdm uetem scripturā idolū nuncupat. et ideo addidit: desolationis. qa in desolato templo. atq; deserto templo positū ē idoly.

Iuxta spūale sensum. cū uideritis abhominatione desolationis stare ū n debet. i. here ses et flagicia regnare in eis. qui celestib' misteriis sunt consecrati ē.

operantes iniquitatem. loquentes mendacium. uiros sanguinum et dolosos pacem fidelium
turbare properantes. Te q in iudea. i. confessione uere fidei positum. admonetes fuga

am. i. ad culmina
uirtutum. Te q sup
t. q. sed excedit
omnia carnalia. et
tamquam in mauia li
bera spiritaliter uiuit.
non descendat. i. d. ad
infima. mos sed act9 pl
tine consulationis
ea q reliquerat.
mundi. carnis uel
desideria non repetat.
dom9 enim nra. ut hic
mundus. ut caro in
q degim ...

SB. Tunc q in iudea. 7c. hec facta sunt cum appropinquante roma
no bello. et iudee exterminio. q in ipsa ecclesia erant per illum admoni
ti oraculo. ut ecclesiastica narrat
historia. trans iordanem secedentes
sub agrippa rege manebant ad tem
pus in pella ciuitate. q cum
ea que sibi obtemperare uolu
it parte iudeorum. semper parebat
imperio romanorum ...

Tunc q in iudea sunt fu
giant ad montes. et q
sup tectum non descen
dat in domum nec intret
ut tollat quid de domo
sua. et qui in agro erit
non reuertatur tollere uesti
sed a t filiorum pondere.
mentum suum. Ve aut pregnantibus et nut-
-ut utero sarcina grauate fugere
non poterit. unde in libro histori
arum legitur. uxor ionathe. turba
ta fuga. filium suum suo lapsu re
cepisse propter regnum claudum. ... ma-
rientibus in illis diebus. Ora
the orate. ne fiat fuga uestra h. e. s.
te autem ut hieme non fiat.
ideo orandum. Erunt enim. hoc p-
Erit aut tribulationes
-prie ad antichristum. qui crebriora
et acerbiora tormenta inferent
fidelibus et quod grauius est. signa
quoque commutabunt ut
tales quales non fuerunt ab

Slem. Orate aut.
ut non fiat fuga
hieme. l sabbato. id
est ne finiant fruc
tus operis uestri cum
fine temporis. hi
eme enim fructus.
Sabbato tempus.

SB. Si de captiuitate a tito et
uespasiano facta hec accipimus.
orare debent ne fiat fuga eorum
h. ut sabbato. In hieme enim prohi
bet frigus fugere ad solitudi
nem. et in montibus desertis latere.
In sabbato aut transgressio legis si
fugiunt. mors si remanent. Si
de consummatione mundi in
telligitur. precipit. ut fides et
caritas nra in christo non refri-

gescat. neque ut ociosi in ope dei torpeamus virtutum sabbato. Hec enim dicit locutio partim ad captivitatem iudaicam, partim ad diem iudicii pertinet. Unde Marcus: Dic nobis quando hec erunt et quod signum adventus tui et consummationis seculi.

initio creature quam condidit deus usque nunc neque
Quasi: quod in tantis
fient. Et nisi breviasset deus
malis effugium? quia ipse electus. Hoc solum scilicet ut deus qui dat virtutem patiendi, breviet potentiam persequendi. Et hoc est: Nisi breviasset et cetera.
dominus dies non fuisset salva
Scilicet: Ne malicia mutet intellectum eorum.
caro. Sed propter electos quos
elegit breviavit dies.

Et nisi breviasset. Hec tribulatio quanto ceteris gravior, tanto brevitate moderatior. Tribus annis scilicet et dimidio, secundum Danielem et Apocalypsin Iohannis, contra quos ecclesia per orbem impugnatura est[?].

Et tunc si quis. Quidam hoc ad captivitatem iudaicam referunt, quando multi se christos esse dicentes populum post se deceptum trahebant. Sed ibi nullus erat fidelis quem deus exhortaretur ne pseudos magistros sequeretur. Omnes et obsidentes et obsessi alienum a christo obdurabant. Unde melius de hereticis accipiendum, qui contra ecclesiam venientes se christos esse mentiuntur. Quorum primus Simon magus, extremus antichristus.

Et tunc si quis vobis dixerit ecce hic christus ecce illic ne credideritis. Exurgent enim pseudo christi et pseudo prophete et dabunt signa
[tamen ad seducendos]
et portenta ad seducendos
[predicabunt]
etiam electos si fieri potest. Vos ergo videte ecce predixi

uobiſ omnia. Sed in illiſ
dieb*us* poſt tribulationem
ſcilicet ad gelida corda.
illam ſol contenebrabitur
et luna non dabit ſplendo
rem ſuum. et ſtelle celi erunt
ſcilicet a lumine qui pene deerit ſemen abrahe. cui aſſimilatur ſtel-
cadentes. et uirtutes
-le celi. ſcilicet ſtatura undique.
que ſunt in celiſ mouebun
quando uiderint a ſilio hominis uenien
tur. Et tunc uidebunt filium hominiſ
-tem in nubibus celi. cum poteſtate. q-
uidebit uenientem in
-uiſ ſicut pluuia in uelluſ deſcend-
nubibus cum uirtute
cum humilitate.
magna et gloria. et tunc mit
ſcilicet ut tunc
tet angloſ ſuoſ et con
uentilat area totius terre.
gregabit electoſ ſuoſ a
quatuor uentiſ a ſum
mo terre uſque ad ſummum

Sed quid mirum tre
mere homines. cum
aſpectu iudicii
tremant angelice
poteſtates. Unde iob.
columpne celi con
tremiſcunt. et pauent
ad nutum eius. Et quod
patet in regula de
ſerti ubi eo uenta
ſunt celi ad paradyſi.

Sed in illiſ diebus. Sidera in die
iudicii uidebuntur obſcura. non lu
ciſ ſue diminutione. ſed ſuperue
niente ueri luminis claritate. id eſt
ſummi iudicis. cum uenerit in
maieſtate ſua et patris. et ſanctorum
angelorum. quamuis nihil prohibeat
intelligi uere tunc ſolem et lu
nam cum aliiſ ſideribus ad tempus
ſuo lumine priuari. ſicut ſol in paſ
ſione domini. Luna enim tunc tempo
ris cum eſſet plena ſubtracta late
bat. Unde illud iohel adhuc in
perfectum eſt. qui cum dixiſſet ſol
conuertetur in tenebras. addidit.
et luna in ſanguinem. ante quam ueniat dies domini
magnus et horribilis. Et quod de die iudicii yſai
as dicit. Erubeſcet luna et confunde
tur ſol. Sed poſt eo die iudicii. et
clareſcente future gloria uite. Cum
fuerit celum nouum et terra no
ua. tunc fiet quod idem propheta alibi dicit.
Et erit lux lune ſicut ſol. et lux ſo
lis erit ſeptempliciter ſicut lux. vii.
dierum.

A quatuor uentis. ab oriente. occidente.
aquilone. auſtro. et non tantum ab hiſ
ſed a ſummo terre uſque ad ſummum celi. id eſt ab ex
tremis finibus terre per directum uſque
ad ultimos terminos eius. ubi longe aſ
picientibus circulus celi terre ui
detur in ſidere.

teneritates gemmarum

B Mystice ficus. sinagoga.
que quia adse uenienti
domino fructum iustitie non
habuit. eterna sterilitate dampnata
est. Sed quia ex parte ceca
ita. donec plenitudo gentium intraret. et sic omnis
israel saluus erit. dum sterilis
arbor fici. fructum reddet
quem negauit. Unde iob. lignum
si preceisum fuerit rursum
uirescet. et cetera. hoc ubi factum
uideritis scitote in proximo esse
diem iudicii. et estatem
uere pacis ac lucis.

cecata

Celum aerium. aque aues
celi nominantur. et nubila
celi. Unde petrus. celi et terra que
nunc sunt eodem uerbo repositi sunt
igni reseruati. aperte docens
quia non alii celi sunt igne
periturii. quam aque perditi. id est in
aria. et nebulosa. aque di
luuii. que tantum ex xv. cu
bitis cacumina montium
transcendit. ultra aeris ethe
risque confinia non peruenit.

hilarius. Neque filius scit a se.
neque spiritus sanctus a se. pater uero a se.
Unde dicitur. Neque filius et cetera.

eden fructificatio

Quasi. quoniam fuerint in ficu tene-
prophetia.

celi. A ficu autem discite pa-
– ramusculi et gemma in flore erum-
pit. intelligimus aduentum estatis et
ueris. et fauonii. sic cum hec que scrip-
ta sunt uideritis. non – putetis iam esse fi-
rabolam. Cum iam ramus eius tener
– nem mundi. sed quasi precursores uenire.
fuerit et nata fuerint folia
uerba
– qui ostendant christum esse.
cognoscitis quia in proximo
est estas. Sic et uos cum uideri-
tis hec fieri scitote quod in proxi-
mo sit in hostiis. Amen dico
ut omne genus
uobis non transibit generatio
– hominum ut specialiter iudeorum. ecclesie fideles –
hec donec omnia fiant. Celum
– Generatio preterit et generatio uenit. – terra uero in eternum stat.
et terra transibunt uerba autem
quasi signa
mea non transient. De die
– diei illius prenuntia dedi. De die autem et cetera.
autem illo uel hora nemo scit
filii –
neque angeli in celo. neque fi-
– corporis illius intra positum. quod est ecclesia.
nobis – lege uigilia –
lius nisi pater. Videte et uigi-

Ieronimus. fici parabola
id est prophetia. folia na-
ta. uerba sunt pre-
sentia. estas uero proxi-
ma dies est iudicii.
in quo una queque
arbor manifesta-
bitur. quod uiui ha-
buerit. aridum ad co-
burendum. an uiri-
de ad plantandum.
in eden. cum ligno
uite. Cuius folia
in salutem gentium.
id est uerba quibus dicetur.
Venite benedicti
patris mei.

Sic quoque celum et terra
transibunt secundum ima-
ginem. manent uero
secundum essentiam.

B. Neque filius. In
eo enim sunt omnes
thesauri sapientie
et scientie abs- condit... ideo
absconditi. quia
nobis scire non ex-

~ op[9] mentis ē ante mortē corp[9]is. ut de ezechia (?) ieroni[m]o (?).

late et orate. Nescitis enī (sl. iudicii.) (sl. corp[9] x morte el loc[9] eleuatū. relinquens domū. i. eccl̄a. carnis. pre tā est.)
qn̄ tempus sit. Sicut hō q̄ pe
gre pfect[9] reliq̄t domū (sl. octo-)
suā. et dedit seruis suis po (talenta scdm̄ mathm̄. dece minas scdm̄ lucam.)
testatē cuiusq; opis. et ia (sl. ianitori. i. ei qui p̄dicat ciu[es]. Si n̄ annunciaueris pplo—in iq̄t. e. sanguinē eī[9] de manu tua requiram.)
(duc̄ in domū celi. (sl. p̄ misso patrisfamilias-))
nitori p̄cep̄ ut uigilet. Vi (exemplo cū ē summationis dic̄ reticiat. vigilate ḡ.)
gilate ḡ. Nescitis ḡ. qn̄do (sl. qn̄)
dn̄s domus ueniat. Sero (do occisa sunt p̄mogenita.)
an media nocte. an galli
cantu. an mane. ne cum
uenerit repente inue (sl. qui dormit. n̄ corp[or]a. s; fantasias uidet. et q̄ euigilat. nihil habet de his q̄ uiderat. Sic sunt quos mundi amator rapit multa. deserit p[9] uitā. —)
niat uos dormientes.

÷ pedit. Unde ait. Non est uestrum nosse tempora. vl momenta. q̄ p. p. uisua. p. ing[enu]o ostendit quod sciat. s; nosse ap[osto]lis non expediat. ut semp[er] incerti de aduentu iudicis. sic cottidie uiuant. quasi alia die iudicandi. et ideo ḡ filius s[ci]t. s; n̄ nobis ut semp[er] sim[us] solliciti. Unde videte. vigilate et orate.

(sl. v. d. hoc fine concludit sermone. ut comune omniū p̄ceptū non uni nisi p[ri]mos audiant.)

Quod aūt uobis dico. (Omnib[us]. d. v. non solum rectores eccle. s; omnes uigilare p̄cipimur. ianuas cordiū custodientes. ne antiq[uu]s hostis mala suggestio subintret. ne nos dn̄s dormientes inueniat. Unde paulus. Evigilate iusti. et nolite peccare.)
(sl. Generale bonū.)
omnib[us] dico uigilate.

legunt

io XIIII

GB. Pascha quod hebraice phase. transitus non a passione eo quod exterminator uidens sanguinem in foribus israhelitarum transierit nec percusserit eos. vel dominus dans auxilium eis desuper ambulauerit. cuius misterium iohannes aperit. Ante diem festum scilicet i. q. a. v. q. a. v. e. o. v. t. e. h. a. p. 7 e. V ostendit sic mistice uocatur. quod agnus dei qui tollit p. m. de hoc mundo transitur. vel nos salubri transitu de egyptiaca seruitute educitur.

Glosa. Pascha transitus interpretatur. Phase v immolatio. in immolatione agni et transitu per mare. vel per egyptum figurantur. scilicet passio christi et redemptio populi de inferno. quam post biduum nos uisitat. i. plenissima luna etate christi perfecta. ut nulla parte tenebrosa. carnes agni immolari qui tollit peccata mundi. in una domo i. in una ecclesia catholica. calciati caritate et armati ueritate commedamus dicentes. Et enim pascha n. im. e. x.

GB. Erat autem pascha solus dies quo agnus occidebatur ad uesperum. quarta decima luna primi mensis. azima. xv. luna. quando filii israel egressi sunt de egipto. que vii. diebus celebrantur. i. usque ad uigesimam primam diem eiusdem mensis ad uesperam. sed in different alterum pro altero ponunt. quia et pasche dies maximus celebratur et nos quotidie pro petuum pascha facientes semper ex hoc mundo transire precipimus. Vno quippe die agno immolato aduesperum septem exordine dies sequuntur azimorum. quia christus pro nobis semel in fine temporum passus per totum huius seculi spacium. quod septem diebus agitur in azimis sine. 7 uno bis precipit esse uiuendum et omni nisu terrena desideria quasi egipti retinacula fugere et uelud amundana conuersatione secretam solitudinem. iter scilicet amonet subire uirtutum.

Glosa transitus.

Erat autem pas
quod hebraice phase.
cha et azima.
Glosa. a principibus egressa est iniquitas qui
post biduum. et quere
templum parare et uasa et se
bant summi sacer
purificare. sed legem ad esum
dotes et scribe quomodo
agni debuerant.
illum dolo tenerent
et occiderent. Dicebant
Iesus vitant diem festum
quod euenit illis non est festiuitas sed
autem Non in die festo.
que uitam et mores perdiderunt.
Non sedicionem timebant. sed
ne forte tumultus
ne auxilio populi de manibus eorum
tollere t. v.
fieret in populo. Et cum
Glosa. humilis ceruor ad lectum suum redit et filius obediens patri v. a. m. obedientiam a nobis petit.
esset bethanie in do
Simon enim obediens Nomen
pristinum manet. ut uirtus curantis appareat. leprosus enim fuerat. sed a domino curatus erat.
mo simonis leprosi.

Glosa. Simonis l. Simon leprosus mundum infidelem primo et post ea fidelem significat.

pasche

q̄ ueri sabbati locus [illegible] ecclesiam

alie

Hac q iudas [illegible]
[illegible] falebat maria [illegible]
[illegible] cum argento [illegible]
[illegible] ne [illegible]
[illegible] nemo [illegible] ambulans
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible marginal notes, cursive] … ut ad caput … admonitio … patmos

Glosa. Et recubuit. Recu[m]bente ipso i. humiliante se. ut eum tangeret fideles peccatores q[ui] de pedibus ascendit ad caput. 7 ad pedes a capite descendit p[er] fide[m] i. x[risti] ad menbra eius.

et re[cu]mberet.

s. i. eccla habens fide[m]. q[ue] dicit. nardus mea. d. o. s.

Venit mulier habens

s. Marmor candidu[m]. uariis coloribus distinctu[m]. unguenta incorrupta seruat.

alabastrum unguenti nardi spicati.

s. pistica. — nardus d[icitu]r i. mistica. q[uia] n[on] solu[m] de radice s[ed] de spicis et foliis confectu[m] erat. quod e[st] p[re]ciosius u[nguentum]. — s. carnali desi[derio].

pretiosi. et fracto alabastro effudit super caput eius. Erant

s. simo[n] de[chen]. — chen d[icitu]r unus. p[ro] multis. et multi p[ro] uno.

quidam indigne ferentes intra se

unguento p[ro]fundit p[re]cioso.

metipsos et dicentes.

Glosa. p[er]dit[io] de salute p[er]dicio n[on] inuenit. ut i[n] fructu fera ficu morti laqueu[m] nanciscat[ur].

Ut quid p[er]dicio ista unguenti facta est. Poterat enim unguentum istud

et deuotis ueneratur obsequiis.

Glosa. B. Mistice deuocio marie fidem et pietate[m] designat ecclesie q[ue] dicit. Dum esset rex in accubitu suo. n. m. d. o. s. Ad laua[n]dum manibus mane [com]pleuit. et cottidie in menbris suis spiritualiter implere n[on] desinit. que toto mundo gloriam bonitatis dic[it]. Do aut[em] gratias q[ui] semper nos triumphat in x[rist]o ih[es]u. et odore[m] noticie sue manifestat p[er] nos in o[mn]i loco. q[uia] x[rist]i bonus odor sumus. d[e]o. Cu[m] potentia diuinitatis eius q[ua] ille una e[st] cum patre, digna reuerentia [con]ciet[ur]. laudat[ur] 7 p[re]dicat[ur]. Cap[ut] illi[us] cum humanitate[m] digna reuerentia suscip[it]. In pedes unguenta[m] p[ro]fundit i. fidele et uer[um] p[ro]fund[it]. q[uod] illa ei natura q[ua] t[er]ra e[st] unxit i. mentes homines cum illari dignat[ur] e[st] p[er] pia[m] p[re]dicatione.

Glosa. Portat. Sub p[re]textu auaricie misterium loquit[ur]. Fidei. Erenim —

Glosa. B. Mulier. maria magdalene. soror lazari que[m] ih[esu]s suscitauit amortuis. hoc iohes dic[it] eo[dem] factu[m] a sexta die pasche. p[ri]die q[ua]m alio [tempore] sedens ierosolima[m] ueniret. Ipsa e[st] enim n[on] alia que q[ui]ndam ad huc peccatrix ut lucas scribit pedes d[omi]ni lac[ri]mis rigauit. et unguento unxit. n[on]c iustificata et familiaris facta. n[on] tantu[m] pedes ut iohes dic[it] s[ed] et capita. ut ma[thes] marcus[que] p[er]hibent. oleo sco p[er] fid[e] i [dilec]t[ion]is.

Glosa. Domus im[p]leta odore unguenti. celu[m] et t[er]ra e[st]. fractu[m] alabastru[m]. carnale desideriu[m]. q[uo]d frangit[ur] ad caput [x]p[ist]i q[uo] omne corp[us] [con]paginatu[m] e[st].

Glosa. B. Erant. Simo dechen. plurale p[ro] singulari posuit. Iohes hoc iuda dixisse dicit. q[ui]a fur erat et loculos habens. ea que m[ittebantur] portabat. forsitan et alii discipuli. aut senser[un]t hoc. aut dixer[un]t. aut iuda dicente p[er]suasi s[unt]. et omniu[m] uoluntate[m] ubis mathus et marc[us] expresser[un]t. S[ed] iudas q[ui]a fur. alii q[ui]a pauperu[m] cura[m] habuer[un]t. Iohes aut[em] illu[m] commemorare uoluit cuius hac de causa furandi [con]suetudine[m] innuit mare cura u[ideli]c[et] [illegible].

uenum[dari] ... dari plus quam trecentis denariis et dari pauperibus? Et fremebant in eam. Ihesus autem dixit: Sinite eam. Quid molesti illi estis? Bonum opus operata est in me. Semper enim pauperes habetis vobiscum et cum volueritis potestis illis benefacere. Me autem non semper habetis. Quod habuit hec fecit. Prevenit ungere corpus meum in sepulturam. Amen dico vob[is]

ira fides. trecentis emitur denariis. i. decem sensibus corporis multiplicatis et animam et spiritum triplicatis. ut et nos sicut gedeon trecentorum virorum numerum assumentes allophilorum castra pauperes spiritu fractis laguncul[is] (vel corporibus) nostris cum tubis et lucernis destruamus. et sic abraham cum trecentis viris spolia ad vestrum ducamus.

(in margin) Sacramento. mem. capito. intelleg.

SB. hoc de solo iuda. similiter ceteri

(gloss) Qui credit in eum reputatur ei ad opus iusticie. Aliud est enim credere meum. et aliud credere mecum. vel credere meum.

SB. Me autem non semper habetis. scilicet corporali presentia et familiaritate cum omnes (sic) est nunc. Unde apostolus. Et si noveramus Christum secundum carnem suam sed iam non novimus. ex spiritualiter autem semper est. Unde ecce ego vobiscum sum v. a. c. s.

SB. Quod habuit hic fecit. Quod pretiosi perfusione unguenti esse officium est sepulture. Nec mirum si in fide dedit odorem bonum. cum ego per ea futurus sum sanguinem meum.

Scilicet. Ita intelligendum est. Me autem non semper habetis corporali presentia ut prius in convictu et familiaritate. ut paulus. Et si noveramus Christum secundum carnem sed nunc iam non novimus.

Scilicet non aliunde quia magis quam in nobis habemus. scilicet ante quam veniret. quod excluderet.

Q[uod] excluderet diabol[us]

Nota in xp̄o no-
ticiam futuror(um)
passurus, q(uod) pau-
cos dies p(er) sect(us) ev(an)-
g(e)l(iu)m suu(m) toto or-
be p(re)dicandu(m).

B. Notandu(m) quia sic(ut) maria
ubicumq(ue) p(re)dicatum
toto orbe quo eccl(esi)a e(st) diffusa
fuerit euuang(e)l(iu)m istud
in uniu(er)so mundo et
q(uo)d fecit hec narrabit(ur)
Damp(nu)m
in memoriã eius. Et iu-
effusi unguenti. recompensat p(ro) [?]
magistri.
das scariothis unus de
Abiit. Non (est) inuitat(us). n(on) co-
act(us). s(ed) sc(e)l(er)atu(m) q(uo)q(ue) uoluntate cons-
iliu(m) posuit. quasi uilis mancipii
quid uelles m(ihi) dare. et c(etera).
duodeci(m). abiit ad su(m)mos
sacerdotes ut p(ro)deret
eum illis. Qui audien-
Et amiserat ue-
tes gauisi s(un)t et p(ro)miser(un)t
tam. q(uo)m pecuniam ipse recip-
daturos pecuniã. Et q(ue)-
cum uita amittit. oportu-
rebat q(uo)m(odo) illu(m) oportu-
nitas doli nu(m)q(ua)m deueniet. uin-
dicatur eni(m). hic t(ame)n illic.
ne traderet. Et p(ri)ma
Cu(m) amaritudine co-
die azimor(um) quando

Abiit ad su(mmos) s(acerdotes) q(uo)m exiuit int(ra-)
uit in eu(m) satanas.
hic nox nocti. indi-
cat scientiã. Vnu(m)q(uo)dq(ue)
animal ad sibi simi-
le iungit(ur). Maria
currit ad ap(osto)los. Sic(ut)
et dies diei. eructat
u(er)bu(m). Iudas ad iude-
os. ut nox nocti in-
dicat scientia(m) [?].

B. Et p(ri)ma die. q(uar)-
tadecima die. q(ua)n(do)
abiecto fermento
agnus occidebat(ur)
ad uesp(er)am. q(uo)d ex-
ponens ap(osto)l(u)s. ait.
Et eni(m) pascha [?]

gl(or)iam meruit de pio obseq(ui)o. q(uo)d
d(omi)no deuote exhibuit. Sic iudas q(ui)
eum tradidit p(er)fidie nota longe
lateq(ue) infamat(ur). S(ed) d(omi)n(u)s bonuo(rum)
p(ro) laude remunerat. futuras
impii contumelias ta c e t;

Vnus. numero. n(on) merito.
nomine. n(on) numine. corp(or)e. n(on) a(n)i(m)o.
Vnde sponsus ad sponsa(m). Vulne-
rasti cor meu(m) soror mea sp(ons)a. in
uno oculor(um) tuor(um). Et in uno crine
colli tui. Oculus enim sapie(n)s e(st) uir-
t(us). q(uo)m uide(ns) c(eteri)s d(icitu)r. Vobis aut(em)
datu(m) e(st) nosse myst(eri)u(m). r(egni) d(e)i. Et. Dedi
uobis potestate(m). et c(etera).

Vt p(ro)deret. Permittit se trade-
re. ut magist(er) eius ante dice-
bat. Tibi dabo hãc potestatem
u n i u e r s a m;

B. Multi hodie scelus iude ex-
horrent. nec cauent t(ame)n. Cu(m)
eni(m) p(ro) muneribus falsu(m) cont(ra) que(m)-
liber testimoniu(m) dicu(n)t. q(ui)a ue-
ritate(m) p(ro) pecunia negant. d(eu)m
pecunia uendunt. qui dic(it). Ego
su(m) uia. et. u(eritas). Cu(m) societate(m) fra-
ternitatis aliq(ua) discordia co(n)ma-
culant. d(eu)m p(ro)dunt. q(ui)a d(eu)s ca(ritas)

hic t(ame)n illic. i(d est) p(re)senti t(ame)n fut(ur)a. uita.

÷ meduint azima q̄ ē redemptio nr̄a. —

ncas ē. Et q̄d peius ē n̄ infirmitate n̄ ignorantia. s; sic iudas — quesiuit oportunitatē. ut amoris arbitris. mendatio ueritatē. ē inine maneat uirtute eorum.	pascha immolabant. ~ amaritudo passio dn̄i. s(c)l(icet). ut dicūt ei discipuli. Quo uis cū uoluntate dei dirigamus ḡsto nr̄os. eamus et paremus tibi ut comedere s(c)l(icet) tari pascha. Et mittit duos tis n̄ ē sola. ex discipulis suis et dicit s(c)l(icet) ecclam. eis. Ite in ciuitatē et occur s(c)l(icet) primitiuus ppls s(c)l(icet) lagenā — ret uobis homo lagenā lege litē. aque baiulans. sequimini s(c)l(icet) qui duc̄ maliū. ū ē refec eum. Et quocumq; tio x̄. unde raab exploratorib; man — introierit. dicite dno — dat. ut n̄ ueniat p(er)ima. s; p(er) excelsa. domus. quia magister s(c)l(icet) diuisorum mer. dicit. Ubi ē refectio mea. ubi pascha cū discipulis meis manducem. Et ipse uobis demonstrabit	~ nr̄orum. i. ē x̄. Qamuis enī sequenti die. i. xv. luna sit crucifixus. hac tamē nocte qua agnus immolabatur et discipulis suis corpus sanguinemq; suū dedit. et a iudeis tentus et ligatus. ipsius immolationis. i. sue passionis sacrauit exordium. s(c)l(icet) cuncta eccl(es)ia ē q̄ — nuiro fidei cingitur. so occurrens primitiuus po pulus. amphora aq lex. B. Consulite scitote et aq baiulū et dn̄i domus. tamq; s(unt) uocabula. ut omnibus uerū pascha celebrare uolentibus. i. x̄pi sacramentis imbui. eumq; sue mentis hospicio suscipere. querendus sic ubi danda signetur.

ß. Ite in ciuitatē. et occurret u. h. Iudicium ē p(re)scientie diuinitatis. q̄d cū discipulis loquitur q̄d alibi sit nouit. Iulere autem parari pascha. homo lagenā. ut amphoram. secundum aliū euangelistā. aque baiulans occurrit. ut ostendat huius pasche misterium p(er) ablutione mundi ēē celebrandū. aq enī lauacrum gr̄e. lagena fragilitatē designat eorum p(er) quos hec gr̄a mundo erat amministranda. unde apls. habentes thesaurum istum absconditum in uasis fictilibus. Parant pascha discipuli. ubi aque infert lagena. ut adesse temp(us) insinuent. quo cultoribus ueteris pasche. typice delinitur ac postibus cruor auferatur. et ad tollenda mundi — gaudia eius. iustifica fontis baptismus consecrare tur. ē.

Tendit sup(er) ardua uirt(us).

ſcilicet ecclesia magna est que

cenaculu grande stratu

– narrat nomen domini. strata uarietate
uirtutum et linguarum. Vel ecclesiam
ta uarietate singula uarietate para
t domino pascha. dominus domus petrus –

et illic parate nob. Et abier

– apostolis cui dominus domum suam credidit –

discipuli eius et uener

– ut sit una fides sub uno pastore.

in ciuitatem et inuenerunt

ſic dixerat illis et para

ſcilicet fine mundi.

uerunt pascha. Vespere autem

facto uenit cum duode

cim. et discumbentib–

illis et manducantib–

ſcilicet de passione predixe –

ait ihesus amen dico uob

– rat de proditore predicit. dans locum penitentie ut cum
intellexisset cogitationes suas plene. peniteret eum facti
sui. non tamen ex nomine designat ne aperte correptus impuden
tior fiat. mittit crimen in numero ut eius penitentiam agat.

quia unus ex uob tra

det me qui manducat

ſcilicet xi apostoli qua –

mecum. At illi ceperunt

ſcilicet Vespera diei
uesperam mundi
significat. Circa un
decimam namque horam
uenerunt nouissimi.
qui primi denarium
uite acceperunt et
nunc quia ante crucem
abraham erat in in
ferno et post crucem la
tro in paradyso.

ſB. Cenaculum lex spiritualis que de
angustiis littere exiens in subli
mi loco recipit saluatorem. Nam
qui adhuc occidentem litteram –
seruauerit qui magno non aliud
quam pecus intellexit in imo pa
scha facit quia maiestatem spe
cie nubis dei non comprehendit. Qui autem
aque baiulum id est gratie preconem in
domum ecclesie fuerit secutus per spiritum
illustrantem. superficiem littere tran
scendendo in alto mentis solio pa
rat refectionem christo. quia cuncta pa
sche sacramenta et cetera legis
decreta eius esse sacramenta
cogno scit.

ſcilicet Vnus ex uobis. Dum falsitas
arguitur ueritas comprobatur. et im
pletur. Qui edebat per in in s m
domus tanguitur ut fiat armonia
in cithara. omnis neruus bene sus
pensus consona uoce respondent.
Numquid ego sum domine. Vnus remans
sit et pecunie amore affectus
dixit. Numquid ego sum rabbi.

ſ falsitas … ueritas … [partly illegible vertical marginal note]

÷ conu̅ dn̅m nihil cogitant mali. s; plus credunt ma

SB. Qui intingit. Mira dn̅i
patientia. p̅us dix̅. unꝰ ex uo
bis me tradet. ꝑ seuerat ꝓ di
tor in malo. apertius arguit.
7 tn̄ n̄ ꝑ ꝑ̅e designat. Iudas
alus ẽ tristitatis et manu̅ retra-
hentibꝰ aclibus temeritate et in
pudentia qua dn̅m ꝓdit. etiã
manu̅ cu̅ magistro in catinu̅
mittit. ut audacia bonã ꝯscien
tiam mentire t u r ÷

SB. Ve aut̅. h. Nec p̅mo. nec scdo
correctus penitet. s; patientia dn̅i
nutrit inpudentiã suã. et the-
saurizat s̅ ira̅. pena p̅dicit̅. ut q̄
pudore n̄ uincit̅ timore corrigat̅.

SB. Et manducantibꝰ. Finito ue
teri pascha. qd̅ in cõmemoratione liberati
onis p̅pli dei ab egipto agebat̅. tn̄-
sit ad nouu̅. qd̅ in sue redemp
tionis memoriã ecclam freqn̄
tare uolebat. ut sez ꝓ carne et
sanguine sui corporis. ac sangui
nis sacramentu̅ substitueret. et
se e͡e monstraret. cui iurauit
dn̄s. 7 n̄. p. e. t. s. s. i. s. o. m. fran
git ipse panẽ. quẽ discipulis
porrigit. q͡a fractio sui corpo
ris sponte sua. et ꝓcuratione. ÷

c̅ecitari. et dicere singu

latim. Numq͡d ego.

Et at illis. Vnus ex uo
s sez. Sepat lupus oue̅

decim q̄ intingit me
seorsu̅ q̄m caput. ouis q̄ deoscul

cum in manu̅ in catino.
ꝯcludit̅. lupi patet morsibꝰ.

Et filius hois quidem ua

dit sic sc̅ptum ẽ de
s sez. Multi hoi̅m ut iudas

illo. Ve aut̅ homini
faciunt bonu̅. s; nihil ꝓfic̅ illi.

illi ꝑ quem filius ho
Simpliciter

minis tradet̅. Bonu̅
dictu̅ ẽ. s Latens in m̅atrio-

erat ei si nat̅ n̄ fuis
-utero. meli ẽ n̄ e͡e q̄m ad tormen-
-ta uenisse.

set homo ille. Et ma

ducantibꝰ illis accep
s sez. figurans corpꝰ suu̅ pa
ne q͡d ẽ eccla̅ ꝑ̅sens. q̄ accipit̅
in fide. benedicit̅ in numero.
frangit̅ in passionibꝰ. dat ex ÷

it panes et benedi

gistro qui s. et timen
tes fragilitate̅ tristes
efficiunt̅. 7 de peccato
interrogant cui n̄ ha
bent scientiã.

SB. Ve aut̅. h. i. In exempl
tum̅ ue hoi̅ illi. q̄ ad m̅
sam dn̅i indigne acce
dit. Et cu̅ ille in exem
plu̅ uide. filiu̅ hois tra
dit. n̄ uides q̄d de pec
catoribꝰ. s; tantu̅ peccato
ribꝰ in brui. sez suis. q̄bꝰ
dn̄ici corporis et san
guinis sacramt̅u̅ te-
merare ꝑ̅sumat. Ille do
minu̅ uendit. q̄ eu̅ timo
re. et amore neglecto.
t̅rena ꝓ illo. et caduca
minno et criminosa. et
caduca ꝓ illo. et cadua.
diligere et curare n̄-
m e t u i t ÷

SB. Mistice. panis q̄
cor hois confirmat
refert̅ ad corpꝰ. uinu̅
q͡d sanguine̅ op̅at̅.
ad sanguine̅. s; q͡a
nos in xp̅o. et xp̅m
in nobis manere ÷

corpus sumit doctrinis. formans sanguinem suum in calice. vino et aqua mixtum. ut alio purgemur a culpis. alio redimamur a penis. Sanguine namque agni domus servantur a percussione angeli. et aquis maris rubri extinguuntur inimici. que sunt misteria ecclesie xpi.

oportet. vinum et aqua misceri. quia teste Io[hanne]. hec aque populi sunt. neque aquam solam neque solum vinum. sicut nec solum granum sine aque confectione in panem eum quem licet offerre. ne videatur a membris caput secernere. ut xpm sine nostre redemptionis amore pati potuisse. vel nos sine illius passione salvari.

Iero[nimus]. Hic mutat sacrificium. sed non mutat tempus. ut nos numquam cenam domini ante quartadecimam lunam faciamus. qui facit in quartadecima resurrectionem. in undecima cenam facit. quod numquam invenitur est. nec in veteri. nec in novo t[estamento].

B[eda]. De genimine vitis. ut vinea domini sinagoga. unde. vinea domini sabaoth domus israel est. De hac dominus bibit multo tempore. quamvis pluribus

cens fregit et dedit eis et ait: Sumite hoc est corpus meum. Et accepto calice gratias agens dedit eis. Et biberunt ex eo omnes. Et ait illis. hic sanguis novi testamenti qui pro multis effundetur. Amen dico vobis quia iam non bibam de genimine vitis usque in diem illum cum illud bibam

Gratia non meritis salvati sumus. B[eda]. Gratias agit et benedicit. iam pro xumi passioni. qui penam aliene iniquitatis suscepit. quam dignum nihil passione egit. ut ostendat quam exprimi dicit eis. Et biberunt ex eo omnes in unum. quisque pro se culpe flagella sustinere debet a t...

Non ueteris. Deque hic sanguis testamenti. quod mandatum ad vos est.

Iero[nimus]. pro multis effunditur. non omnes enim ...

venit. Unde. potestatem habeo ponendi animam meam et iterum sumendi eam. Prius quam frangeret. benedixit. quia naturam humanam quam passurus assumpsit. una cum patre et spiritu sancto gratia divine virtutis implevit. Benedixit panem ac fregit. quia hominem assumptum ita morti subdidit ut ei divine immortalitatis venientem inesse potentiam demonstraret. ideoque velocius a morte resuscitandum.

Iero[nimus]. Et biberunt ex eo omnes. O ebrietas felix. salutaris satietas. que quanto copiosius sumitur. tanto sobrietatem mentibus donare dignatur. et Iudas bibit sed non saciatur. nec sitim extinguit ignis. quia indigne sumit misteria xpi. hic macula in luna ostenditur. que numquam deletur. luna ecclesie merito comparatur. que non habet splendorem. sed a sole certis modis suscipit lumen. id est a xpo. quod permanet menstruum. Sed enim in ecclesia. qui sacrificium nullum emundat. sed insipiens cogitatio producit ad culpas. que se crudelitatis ceno miscuerit. Sanguis enim novi testamenti. qui pro multis effunditur non omnes emundat.

Et hymno dicto. Potest intelligi hymnus quem secundum Iohannem patri gratias agens decantabat, in quo et pro se et pro suis discipulis et pro his qui per verbum eorum erant credituri elevatis sursum oculis precabatur. Et pulchre discipulos sacramentis sue passionis imbutos et hymno patri commendatos educit in montem olivarum, ut doceat nos per perceptionem sacramentorum et per opem intercessionis sue ad altiora virtutum dona et carismata spiritus sancti quibus in corde perungamur debere conscendere.

Omnes scandalum. Predicit quod passuri sunt, ut cum passi sunt non desperent, sed peniteant. In nocte ista. Qui ebrius est nocte ebrius est, et qui scandalizatur nocte scandalizatur, id est mente obscuratur.

— ramus in amaritudine conversus, pro suis tamen quodam

novum in regno

Sicut. Laudabunt dominum qui requirunt eum. Et adoraverunt

dei. Et hymno dicto

et manducaverunt omnes pingues terre.

exierunt in montem oli-

Sicut. In monte oliveti tenet istic et inde ascendit ad celos, ut sciamus quia inde ascendimus ad celos unde vigilamus, oramus et ungimur, nec repugnamus.

varum. Et ait illis

— mera. Sicut. Omnes cadent sed non omnes iacent. Nunquid

Iesus: Omnes scandaliza-

qui dormit non adiciet ut resurgat. Carnale

bimini in me in noc-

est cadere, diabolicum iacere.

te ista. Quia scriptum est:

Sicut. Percutite pastorem. Zacharias posuit ex passione domini, pater respondet: percutiam pastorem per eius sectam. Filius a patre mittitur et percutitur, id est incarna-

Percutiam pastorem

capti.

et dispergentur oves gregis.

Sicut. Premittit resur-

Sed postquam

rectio ne desperent.

surrexero precedam

Sicut. Avis

vos in Galileam. Re-

sine pennis in altum volare nititur: sic corpus aggra-

spondens autem Petrus ait ei: Et

cogitationibus summisque virtutibus delectabantur, sed post passionem figuralia in spiritualem sensum translata sunt. Item quasi ad passionem veniat: Iam non bibam de hoc genimine vitis donec bibam illud novum etc. Quod dicit: non ultra carnalibus cerimoniis synagoge delectabor, in quibus et paschalis agni sacramentum precipuum est. Aderit tempus cum in regno dei positus immortalitatis gloria sublimatus de salute eius populi in baptismo regenerati novo vobiscum gaudio perfundar.

tur, et patitur. Dispergitur omnis gregis pastore capto. Resurrectio premittitur ut spes non extinguatur.

vat animam, ut timo —

B ſ Non ē temeritas nec menda-
ſi oīs ſcandalizati fu
ciū. ſ; fides. 7 ardens affect⁹.
erint in te. ſ; ñ ego. Et
ſ Petr⁹ ex ardore
ait illi ihc. amen dico
fidei ꝓmittebat. ſ; ꝗ ut dñs fu
tibi qa tu hodie in noc
tura ꝓ nouerat.
te hac. priuſquam ḡ
ſ Leō. Gallus cantat. petr⁹ negat. gallus lucis nunci⁹. ſpē ſcī cui⁹ uoce in ꝓphis 7 aplis. de tua abnegatione. q̄ dñm negauimus noſſe. uoce ancille. ē territi. excitamur ad flet⁹ amariſſimos. ꝑ lapsū. q̄ male cogitauimus. ſ
gall⁹ uocē dederit. ter
dedo. male locuti sum⁹ ad ꝓximos. et malefecim⁹ ad nosmet-
me es negaturus. At ille
ꝓſos.
amplius loquebat᷑. Et
si oportuerit simul cō
mori tecū. nō te negabo.
Similit᷑ aūt et oīs discī
bāt. Et uenit ihc cū illis i p̄diū
cui nomē gethſemani.

ſ Priusq̄. g. Nota q̄a prius petr⁹ negat et tercio negat. ſ; p⁹ q̄m gallus cecinit et decreſcentib⁹ tenebris iā media lux nunciata ē. conuersus amare fleuit et tūc negationis sordes lacrimis lauit.

— re humane mortis. super ... timor ... do ...

ſ Leō. Gethsemani. uallis pinguium. ē tauri pingues obsederunt eū 7 uituli multi circū dederūt eū.

ſ B. Aliū simplicit᷑. priusq̄m gallus cantet. ter me negabis. Marcus. priusq̄m gallus bis uocem dederit. ter me neg. q̄d nō ē contrariū. Tota enī petri negatio. una negatio ē. et in eo ꝓposito animi ꝑmansit. usq; q̄ amare fleuit. hec tota sup⁹ primū gallicantū incipere. Falsitatis dixisse uiderent. q̄ dixerunt dixisse. priusq̄m. g. c. t. me. n. Item si tota ante ꝑegisset q̄m gallus cantare inciperet. superflue dixisset marc⁹ ex psona dñi. prius q̄m gallus bis. u. d. t. m. n. S; q̄a ante primū gallicantū cepta ē. attenderūt tres. nō q̄ndo eam cōpleturus esset. ſ; q̄ndo futura. q̄ cepta. q̄a trina ſcīl. cepit ante gallicantū. Post aūt uitel ligi. q̄a et ante primū gallicantū tota in animo eius fuerit. Q̄m uis enī uerbis ante primū sit cepta. ante scđm cōpleta. tamē in affectione et timore animi pe-t ante primū tota cepta ē. sic et illud. qui uiderit mulierē ad concupiscendā eā. iā mechat᷑ ē eā i corde ſ.

B. Cum dns in monte orat. ammonet nos. ut orando sub limia .i. celestia appetamus. S; cum in ualle. et hoc in pinguedinis. monet nos humilitate in orationib habere. et pinguedine dilectionis manere. et paulo ante appropians morti in ualle pinguium orat. qi per ualle humilitatis et pinguedine caritatis pro nobis subiit mortem. Unde humiliauit se ipsu f. o. u. a. m. Et. maiore hac dilectione .n. ht. ut. a. s. p. q. s. p amicis suis.

B. Sustinere. i. a dormicio ne perpetua abstinere. cui n e tempus imminente discrimine. s; a somno infidelitatis. et torpore mentis.

B. Et orabat. hec uox e sonus infirmitatis nre. Multi tristantur morte futura. s; habeant rectum cor. ut uitent morte. qn tu possunt. si n posse dicant qd ipse xpc. Pater si fieri pot t. a. me. c. iste. Ecce habes uoluntate humana expressam. uide iam rectum cor. S; non qd ego volo. s; qd tu. Unde. n ueni facere uoluntate mea. set qm tempora lit sumpsi exuit. gne. s; uo—

Et ait discipulis suis. Sede

lex. Separantur i oratione qui separantur in passione.

te hic donec orem. Et as-

quia ille orat. illi dormiunt. pinguedine cordis oppressi.

sumit petru et iacobu. et

lex. pauere et tristari docem. ante iudiciu mortis—

iohem secum. et cepit pa ...

q n possum p nos dice. nisi filius. uenit princeps mundi hui. et in

uere et tedere. Et ait illis.

me n ht quicqm.

Tristis e anima mea usq;

B. N p xpe morte tristis e. qa eu edicio corporal affect. n formido mortis offendit. nam q corp suscep oia debuit subire.

ad morte. Sustinete hic

que i corporis. ut esuriret. sitiret. angeret. contristaret. di

et uigilate mecu. Et eum

—unitas p hos affect nescit cō mutari.

lex. humili—

processisset paululu. procidit

—tate mentis ostend habitu corpis.

sup tram. Et orabat ut

si fieri posset transiret

lex. hebra

ab eo hora. Et dixit. Abba.

ice. grece. qa n distinctio uidet.

pater. omnia possibilia t

greci.

tibi. transfer calicem

Tristis e aia. Timet xpc. petrus n timet. immo dicit animam p te ponam. Et q dic. Aia mea tristis. Petr qsi solum mortis ignorat. xpc qsi ds incorpe constitut fragilitate carnis exponit. ut uer homo appareat. tristis e anima mea. Suscep tristiciam hominis. et uoluntate hominis. sic et dolore homini. q p se qd doleret n habuit. semota delectatione et ne diuinitatis afficit tedio humane infirmitatis.

Libratas ... eo capitio uestis ... in uestib tanta ... cū ... ptionē ... quā i ... alio i fine uitte.

ſleū. vſq; m–

·hunc a me; n̄ q̄d e– – luntatē eius q̄ misit me.
– finē n̄ cessat nos docere pa
rib⁹ obedire. et uoluntatē
go uolo· ſed quod tu·
– eoꝝ. nr̄e uoluntati p̄ponere.

O rat trāsire calicē: q̄a homo ē
s; ꝓpt̄ q̄d missus ē terminus
cens. ꝑficeꝛ dispensationē.
et dicē. Non q̄d ego uolo. s; q̄d
tu. quasi. si moriꝛ̄ mors me
n̄ moriente sc̄dm carnē trāns
eat calix. s; q̄a n̄ alit̄ fieꝛ.
n̄ q̄d uolo. sed q̄d tu.

Et uenit et inuenit eos
ſleū ſic dormiunt mente. ita et
corpore. ſeu–
dormientes. Et ait petro.
– dixit. si oportuerit me. m̄r.
Simon dormis? non
n̄ te. n. nec efficte magnitu
potuisti una hora uigi
– dine. somnū uincere n̄ poť.
lare? Vigilate et orate
ſ non ait. ut n̄ temptemini. s;
ut n̄ intretis. i. uos temptatio
ut n̄ intretis in temp
n̄ super. n̄ teneat. in suos
– carcres. ſ hoc contra
tationē. Sp̄c quidem
– euticianos. q̄ dicū unā tan
tū operationē. unā uoluntatē.
hic aūt humanā ostendit. q̄
ꝓpt̄ infirmitatē carnis recusat
passionē. et diuinā = que
promptꝰ ē. caro aūt in
– firmata ē ꝑficere dispensationē.
firma. Et iterum abi
ens eundem sermonē
orauit dicens. Et reuersꝰ
denuo inuenit eos dor

ſleū. Intemptationē. Intempta
tionē intrat q̄ orare negli
git. ter discipuli dormiunt.
ter dn̄s orans suscitat. t̄na
dormicio. tres mortuos q̄s
dn̄s suscitauit significat. p̄
mus in domo. sc̄ds ad sepul
crū. t̄cius de sepulc̄. t̄na
dn̄i uigilia. tres ꝑsonas ha
bere morando docet. et de
p̄teritis. et p̄sentib⁹. et futuris
ueniam rogare.

ſb. Sp̄c q̄ de ꝓ· tē.
temerarios repri
mit. q̄ q̄cq̄d cre
diderint. putant
se posse consequi.
Sed q̄nuis exar
dore mentis con
fidimus. tamen
ex carnis fragili
tate timeamus. ut
tam sc̄dm aplm̄
sp̄u facta carnis
mortificemus.

Languescunt oculi apostolorum ... negatione uicina.

mientes. Erant enim oculi eorum gra-
uati. et ignorabant quid respon-
derent ei. Et uenit tertio et ait illis.

Nota quia hoc dicto aliquantulum siluit et requieuit. Unde dicitur. Sufficit quod requieuistis. deinde intulit. Ecce uenit hora et appropinquabit.

Dormite iam et requiescite. Sufficit.
cautis.
Venit hora. Ecce filius hominis tra-
detur in manus peccatorum. Surgite
eamus. Ecce qui me tradet prope est.
Et adhuc eo loquente. uenit iudas
Ier. confidit
scariothis unus ex duodecim et cum
de uirtute sua. qui desperat de auxilio dei.
illo turba multa cum gladiis
et lignis a summis sacerdotibus
et a scribis et a senioribus. Dederat
autem traditor eis signum dicens.
Quemcumque osculatus fuero ipse
est tenete eum et ducite caute.

Postquam in tertio orauit et apostolorum timorem penitentia corrigendum docuit securus ad passionem pergit dicens. Surgite eamus. quasi ne nos inueniant timentes ultro eamus obuiam. ut passuri gaudium et confidentiam uideant.

Ier. Dat signum osculi cum ueneno diaboli. sicut cain obtulit sacrificium subdolum et reprobatum. unde uinum cum aceto in cruce porrexit.

Et cum venisset statim acce-
dens ad eum ait: Rabbi.
Et osculatus est eum. At illi
ſleñ. Adest ioseph. iterum venditur
manus iniecerunt in eum et te-
astantibus ferrum pertransiit animam eius
nuerunt eum. Videns autem quidam
de circumstantibus e-
ducens gladium percussit ser-
vum principis sacerdotum et
ſleñ. predicatio petri auditum regni
amputavit ei auriculam.
dei abscidit a iudeis.
Et respondens ihc ait illis:
Tamquam ad latronem existis
cum gladiis et lignis compre-
hendere me. Cottidie a-
pud vos eram in templo do-
cens et non me tenuistis.

B. Rabbi et osculatus. Impudens et sce-
lerata confidentia magistrum
vocat cui ingerit osculum quem
tradit. Aliquid tamen
habet de verecundia discipuli quia
non palam persecutoribus eum tradit
sed signo osculi. Suscepit dominus osculum
non ut doceat nos simulare sed ne
proditionem videatur fugere. Illud
etiam complet:
Cum his qui ode-
runt pacem eram pacificus.
B. Videns autem quidam de astantibus etc.
Petrus secundum
Iohannem eodem
mentis ardore
quo cetera. Sciebat enim quomodo
finees puniendo sacrilegos
mercedem iusticie et sacerdo-
tii perennis accepit. Lucas addit
quia dominus tangens auriculam sa-
navit eam. Ipse enim numquam pi-
etatis obliviscitur. Hostes etiam su-
os vulnerari non patitur. Mistice
docens etiam eos qui in sue mortis
consensione vulnus anime con-
traxerant si digne penituerint
salutem posse mereri.

B. Tamquam ad la-
tronem. Quasi stul-
tum est eum cum gla-
diis et fustibus quere-
re qui ultro se
vobis tradit et
in nocte quasi la-
titantem investigare
quasi proditorem qui
cottidie in tem-
plo docebat. Sed
ideo adversum me
in tenebris congre-
gamini quia po-
testas vestra in te-
nebris est.

B. Te discipli ze. Sic petrus qui negatione lacrimis abluit et confessione dilecti amoris fundit extirpavit recuperationem eorum ostendit qui in martirio labuntur. Sic alii discipuli qui articulum comprehensionis fugiendo preuenerunt cautelam fugiendi docent eos qui se ad supplicia minus sentiunt idoneos quibus tutius est latere quam se discrimini opponere. Ita etiam adolescens qui relicta sindone nudus profugit abiunxit illos et corporis designat et animum qui ut securiores sint omnia mundana abiciunt et nichil potest famulari quam in mundo adherendo materiam temptandi et adeo reuocandi aduersarius dare didicerit.

Adolescens autem.

Quis iste fuerit euangelista non declarat quia non plus ceteris dominus amauit res ipsa indicauit. Aliis fugientibus ipse donec ab hostibus comprehenderetur caritatis astrictus uinculo dominum sequi non omisit. Non dum tamen perfectam caritatem habuit qui uel tremens fugere potuit. Possumus autem hoc iohannem intelligere per certis dilectum a magistro. quem eo tempore fuisse adolescentem longa post uita eius acta indicio est. Potuit autem hoc fieri ut ad horam elapsus mox sumpto indumento redierit et sub dubia noctis luce sese turbis ducentium ihesum quasi unus ex ipsis inmiscuerit quoad perueniret ad atrium pontificis cui erat notus sicut ipse dicit.

S; ut adimpleantur scripture. Tunc discipuli relicto eo fugerunt omnes.

Adolescens autem quidam sequebatur eum amictus sindone super nudo. Et tenuerunt eum. At ille relicta sindone nudus profugit ab eis. Et adduxerunt ihesum ad summum sacerdotem et conuenerunt omnes sacerdotes et scribe et seniores.

(Interlinear glosses:) Scilicet impleum est. Ecce non gaudentem ante annos et proximum et notos meos a longe steterunt. — corpore id est — nichil indutum habebat — non solam sindonem. — quorum presentiam detestabat et facta. non a domino cuius — amore absens corpore fixus — in corde seruabat. — scilicet fit congregatio taurorum in uaccis populorum. — scilicet uit.

B. Te discipuli imple tur quod dixit quia omnes scandalizaremini in illo in ipsa nocte. Nam et si promittente turba ad petitionem domini fugerent secundum iohannem pauorem tamen minus ostendebant et ad fugam promptiores erant quam ad patiendi fiduciam.

Relicta sindone nudus profugit. Sic ioseph relicto pallio de manibus impudice domine effugit. Qui uult effugere manus iniquorum relinquit mente que mundi sunt fugiat post ihesum.

Summum scilicet cayphas. Scilicet qui secundum iohannem erat pontifex anni illius. De quo consentanea scribit iosephus quod pontificatum sibi absque merito dignitatis emerit a principe romano. Quid ergo mirum si iniquus pontifex inique iudicat.

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ſalt· quod ad paſſionē euntē dn̄m petrus alonge ſequitur· ſignifi
÷ duplex corde. inc̄ſtans eſt —
cat eccl̄am q̄dem ſecuturā et
aūt alonge ſecut̄ eē v.
imitaturā dn̄i paſſionē· ſ; lon
— momib; uiis ſuis· timor ret —
ge differentē· ecc̄la enī p ſe pati
tur· ille p eccl̄a.·
uſq; intro in atrium ſum
ſſen̄. atrium ſūmi ſacerdotis.
— hīt· caritas attrahit·
ſclaris ē circuit°. ministri de
mi ſacerdotis· & ingreſſus intro ſedebat
monia ſ̄· ignis deſideriū car
nale. cū q̄b;
cum miniſtris ut uideret finem.
ſCalefaciebat· q̄ manet fle
ē ignis carita re peccata n̄
tis. de quo dr̄. po t e ſt.·

ſB. Alonge. q̄a ne gationi p̄ximus. sic p̄ximus fu iſſet non negaſſet. in hoc tam̄ am mirandus. q̄d do minū n̄ relin quit etiā ſi timeat. q̄d timet natꝰ ē. q̄d ſequit̄ deuo tionis. q̄d negat obreptionis. q̄d permet fidei.

ſedebat ſeculo cum miniſtris· Prin
ſſen̄. Memnia ē iniquitas sibi.
Ignē ueni mittere in terram.
et q̄ v. n̄. ar. ſit etiā cu
piditatis. deq̄ ōmis adulteran
tes. uelud clibanus corda eo.
hic ſup credentes deſcendens
uariis linguis eos dn̄m lauda
re docuit. ille malo caiphe
inſtinctu malignꝰ ſpc̄. adue
gandu et blaſphemandū dn̄o
p fidos linguas armabat.
ſQuod enī int° in domo maligna
ſinodus gerebat. hoc ignis in
atrio inter frigora noctis accen
ſus figurabat. Qui huiꝰ ignis
flāmam extinguit. dicat. fac
ē ſum ſic uter in p. i. t. n̄. o.
In q̄b; aūt flāmā caritatis vi
cios flumina obruerint. adn̄o
audiunt. q̄m habundauit ini
quitas. refrigeſcet. c. m. hoc fri
gore torpens ad horam petrus
quaſi p̄rnus miniſtros cai
phe calefieri cupiebat. q̄a tē
poralis cōmodi ſolatium p ...

cipes autem ſacerdotes et omne
ut regina aduerſus ioſeph. et ſa.
conſilium querebant adū
— cerdotes ad uerſus ſulcum. ſ; igni —
ſus iſtum teſtimonium ut
ſine materia deficit.
eū morti traderent nec
inuenerunt. Multi enī
teſtimonium falſum ad
uerſus eum dicebant. Et
ſQuod uariat incertū ē.
conuenientia teſtimonia
n̄ erant. Et quidam ſur
ſſen̄. Mos ē hereticos umbra..
gentes falſa teſtimonia

ſB. Falſus ē q̄ non eodem ſenſu in telligit quo di cunt̄. Dns̄ enī ÷

deuertate t here. Ille ñ dix. qđ illi .s. si
mile ūbo. de templo corporis sui. quod —
ferebant adu̅sus eum dicen
— p̉ t̄ duum resuscitauit.
tes. Qm̄ nos audiuim⁹ eum
dicentē. Ego dissoluam tem
hoc addunt. ut x̄p̄e de templo —
plu hoc manufactū. et post
— iudaico dixisse. uidet̄.
t̄duum aliud ñ manufactū
Dn̄s dixit. suscitabo. uiuū animal sign —
edificabo. Et ñ erat conueni
— ficanſ. et sp̄uale templum.
ens testimoniū illoꝝ. Et ex
Irat̄. q̄a ñ inueniūt locū calūpnie. mo —
surgens summus sacerdos in
— tu corporis demonstrat insaniā inutil.
medium. int̄rogauit ih̄m
dicens. Non respondes quic
q̄m ad ea que tibi obiciunt̄
lex. Sic ouis ad occisionē ducēt. et —
ab his. Ille aūt tacebat. et ni
obmutuit. et siluit a bonis. Taciturni
hil respondit. Rursus summ9
— tas x̄p̄i apologiā ad e solūt.
sacerdos int̄rogauit eū. et
dixit ei. Tu es x̄p̄c filius dei

— fidoꝝ societate querebat.
s; respectus ab igne actino
tum ignē p̄fidoꝝ corpore
tum infidelitatē reliq̄t
mente. et p̉ resurrectio
nē dn̄i scōꝝ igne iterate
atus funditus trine ne
gationis excessum. trina
dilectionis confessione
purgauit. Tē et enī cō
pletā illa memorabili —
captura piscuū. cum ue
niret ad dn̄m. uidit cū
cō discipulis suis prunas po
sitas. et piscem sup̄ positū.
et panē. moxq; sui cordis
archana. primis inflamma
uit amori.

Et exurgens .s. s. ad respon
dendum p̉uocat. ut ex q̄li
bet occasione sermonis lo
cum accusandi inueniat.
Ihc aūt ñ respondit. q̄z
uidet quicq̄d responde
rit in calumpniā uerti.

Ier̄. Tu es x̄. f. di. quē ex
spectabant a longe ñ ui
dent x̄p̄c. Sic ysaac caligan
tib⁹ ocul̉ iacob sub mani
b⁹ ñ agnoscit. s; longe de
eo futura canit.

dixit dēte
plo corporis
sui .s. 7 ipsis
ūbis calump
niant̄ paucis
addītis t̄ mutantis.
Dn̄s dix. Solui
te uos scl̄. et ñ
ego. q̄a null⁹
debet s̄ inter
re morte os.

benedicti. Ihesus autem dixit illi. Ego sum. Et uidebitis filium hominis sedentem a dextris uirtutis et uenientem cum nubibus celi. Summus autem sacerdos scindens uestimenta sua ait. Quid adhuc desideramus testes? Audistis blasphemiam. Quid uobis uidetur? Qui omnes condempnauerunt eum esse reum mortis. Et ceperunt

Ut inexcusabiles sint.

Quia humiliauit semet ipsum factus obediens usque ad mortem. Deus exaltauit illum. et donauit illi nomen quod est super omne nomen.

Leo. Summa regnante potentia et uirtute diuina.

Ieronimus. i. ephot.

In quo habebant iudei honorem. ammisere. hic ad eum samuel scisso pallio de manibus saul idem regno. Milites gentiles non sciderunt tunicam. Ihesus. sacerdos scindit dignitatem sacerdotii.

Ergo.

Ideo.

B. Marcus. ego sum. matheus. tu dixisti. quod idem est.

Ieronimus. uenientem cum nubibus. Ascendit in nube. cum in nube ueniet. in corpore suo quod assumpsit a uirgine ascendit. et cum nubibus forma et. B. Summa ecclesia que est corpus eius et plenitudo. ad iudicium ueniturus sic dicit mathias. Cum autem uenerit filius hominis et omnes angeli cum eo.

a. l. summa de tabernaculo que eum per se descendere exclusit. et ferat ad laesionem uestimenta. uocat. ut ostendat iudeos sacerdotalem gloriam perdidisse. et sedem uacuam esse.

Ieronimus. Esse reum. in suo reatu suo.

Ieronimus. Et uidebitis filium hominis. Sacerdos interrogat filium dei. Ihesus respondit filium hominis. ut intelligamus filium dei eundem esse et filium hominis. et ne quaternitatem faciamus in trinitate. sed deus in homine. et homo in deo sit.

Scindens. i. s. Magno misterio factum est. ut in passione domini pontifex sua uestimenta scinderet. cum a crucifigentibus militibus nec tunica scindi potuerit. figurabatur enim quod sacerdotium iudeorum pro sceleribus pontificum esset scindendum. Soliditas uero ecclesie que uestis sui redemptoris est. numquam ualeat dirumpi. quamuis eam iudei. gentiles heretici mali catholici

Mos est iudeorum. cum aliquid blasphemie quasi contra deum audierint. scindere uestimenta sua. quod et paulus et barnabas cum in licaonia quasi dii honorabantur fecerunt.

humilitatem domini contempnant. in uiolata tamen permanet castitas eius usque ad consummationem seculi. nullis quoque sors electioni peruenerit.

i pectoribus bonis dei.

Ephoth. bath. i. lineum.

peccatum nostrum solveret et velamine faciei sue velamen cordium nostrorum; et sputis susceptis faciem anime nostre lavaret et colaphis quibus in capite percussus est caput humani generis quod est Adam sanaret et alapis quibus ex palmatus est maxima laus eius nostris labiis et manibus plauderet. Unde omnes gentes plaudite manibus. Vel ideo et moritur sua morte nostram solveret et morte sua mortem necaret, ut forma serpentis serpentem necaret, quia serpente de virga aliud absortus serpentem. Ero mors tua o mors et morsus tuus inferne. Opprobria eius nostrum abstulerunt opprobrium. Vincula eius et nos liberos fecerunt. Corona spinea capitis eius diadema regni adepta sunt. Vulneribus sanati sumus. Sepultura eius resurrectionis. Descensione eius ad inferos ascensus nobis ad celos. Hic inventus mel in ore leonis mortui. Hunc propheta: quid retribuam Domino pro omnibus que retribuit mihi.

Flevit Petrus sine spiritu sancto; et ancille cessit cum spiritu nec principibus nec regibus cedebat. Prima ancilla titubanti Sancta Ecclesia consensus tenetur accusari. In ea negatio que abluitur per fletum ubi Christi recordatio. Te autem nobis gallus cantat cum predicatores corda nostra ad compunctionem revocant. Tunc incipimus flere cum ignitum viriliter per scientiam sanctitatem et foris exeunt extra quod fuimus.

Ut nos lavaret a facie mea non avertit a conspuentibus in me.

conspuere eum et colaphis eum ceciderunt. Qui verbo cesus est colaphis nec cedunt blasphemiis falsorum Christianorum qui conspuit salivam in faciem eius opprobriis exhonorant.

Ut velamen cordium auferret.

velare faciem eius Velavere faciem eius non ut scelera eorum non videret, sed ut ipsi sic quidam Moysi fecerat a se gratiam cognicionis eius absconderent. Hoc velamen usque hodie manet super corda eorum qui Christum in Christum crederent, et absconditum vero ventum nostrum [illegible] per sanctos ipsis sanctis est et sancta sanctorum archana per facta.

Ut caput nostrum quod est Adam sanaret.

et colaphis eum cedere et dicere ei: Prophetiza.

Ut plauderemus manibus.

Prophetiza: Christe, quis est qui te percussit? Irridentes faciunt in contumelia eius qui se prophetam voluit haberi.

Et ministri alapis eum cedebant.

Si dedi maxillas meas alapis.

Et cum esset Petrus in atrio deorsum venit una ex ancillis summi sacerdotis.

Ancilla primo Petrum prodit titubantem, cum viri magis possent eum agnoscere, ut iste sexus in Domini morte videretur peccasse et passione Domini redimeretur, et ideo mulier prima resurrectionis accepit mysterium, et mandata custodit, ut veterem prevaricationis aboleret errorem.

Dispensatio hoc ut non adtolerantia prodicionis et irrisione preparasset que probis sunt nobis a te.

Et cum vidisset Petrum calefacientem se aspiciens eum ait: Et tu cum Ihesu

nazareno eras. At ille ne
gauit eũ dicens. Neq; scio
neq; noui q̃d dicas. Et ex
iuit foras ante atrium et
gallus cantauit. Rursus
aũt cum uidisset illum
ancilla cepit dicere circũ
eũ alia ancilla.
stantib; quia ex illis ẽ. At
ille iterũ negauit. Et p̃
pusillum rursus qui asta
bant dicebant petro. Vere ex
illis es. nam et galileus es.
Ille aũt cepit anathema
tizare et iurare quia ne
scio illum hominẽ quẽ

Neq; scio. Nota q̃ negat
xp̃m qui se negat eius di
scipulũ. Dñs enĩ ñ dixit ne
gabis te discipulũ meũ. s;
me negabis. Negauit ẽ ipsũ
cum se negauit eius discipulũ.

De hoc gallicantu alii tacent. ñ tamẽ negauit. sic et multa alia. alii dicunt. alii p̃tereunt.

Consensio. Non q̃ prius. Vñ. mathis. uidit.

Galileus. Eadem lingua galilei ẽ et ierosolimitis. s; tamẽ queq; puincia et regio habet xp̃ium loquendi sonum. quẽ mutare ñ possit. Unde cum ap̃li omnib; linguis lo querent̃ intẽ alios etiã. q̃ ha bitabant iudeã dixisse refe runt. Nonne ecce omñs isti q̃ loquunt̃ galilei s̃t. et q̃m nos audiuimus unusq;q; linguã nr̃am in q̃ nati sumus. Et pe trus loqũs trib; inuerlin aut. Notũ factũ ẽ omnib; habi tantib; inuerlin. ita ut ap-

÷ pellaret ager ille acheldemach lingua eorum. quod ideo dicitur quia nomen illud aliter ierosolimite. aliter galilei sonabat. ÷

§B. Et cepit flere. quam noxia pravorum colloquia inter infideles. vel hominem se negavit nosse. quem inter condiscipulos iam dei filium fuerat confessus. S; nec in atrio cayphe penitentiam agere potest. egreditur foras ut alii euglistae narrant. ut ab impiorum secretus negationis culpam liberius abluat fletibus.

14 **XV**

t uberi⁹

§Sequitur Vincientes i. d. 7 t. p. Ad est Samson vinctus ad ali la. Samson sol eorum quibus occubuit sol in meridie. Dali la: situla interpretatur i. sinagoga. que situle more limpidum liquorem non tenet. et quisquilias immunda colligit. Samson noster maxilla ubi sui innumeras catervas iudeorum et demonum hic sternit. et fontem perennis vite sicienti bus nobis i. corpori suo aperuit.

arna cola

fidel

dicitur. Et statim iterum

§ prędicator. qui dicit evigilate iusti

gallus cantavit. Et re

÷ et nolite peccare. § peccator.

cordatus est petrus verbi quod dixerat ei ihesus. Prius quam gallus cantet bis ter me negabis. Et cepit

§ compungi. § vide quomodo sollici

flere. Et confestim mane

÷ ti in malo. tota nocte vigilaverunt

facientes consilium summi

sunt ut facerent homicidium.

sacerdotes cum senioribus et scribis et universo conci

§ non solum

lio vincientes ihesum du

ad pilatum sed et ad herode ductus est ÷

xerunt et tradiderunt pila

÷ ut illuderet ei utrique.

to. Et interrogavit eum pilatus. Tu es rex iudeorum. At ille respondens

§B. Petrus nocte negavit. ad gallicantum penituit. In die quem in tertio negaverat. se tertio amare professus est. quod enim in tenebris oblivionis erravit spe rante iam lucis reme moratione correxit. et eius iam adepta presentia plene totum quod quod nutaverat erexit. ÷

§ Vincientes ihesum. Mos erat eorum ut quem morti adiudicassent. vinctum iudici traderent. et notandum quod non tunc primum ligaverunt. sed mox comprehensum nocte in orto ut iohannes dicit. et sic adduxerunt eum ad annam primum.

§ Tu es. Cum pilatus nihil criminis interroget. nisi an sit rex iudeorum. arguit impietas illorum. ÷

quia nec falso quidem quod obiciant inveniunt.

ait illi. Tu dicis. Et accusabant eum summi sacerdotes
Sed timens condempnare
in multis. Pilatus autem rursus
ipsum, sed causam refert in populum
interrogavit eum dicens.
iudeorum. vides in quantis te accusant.
Non respondes quicquam?
Vides in quantis te accusant. Ihesus
Ne crimen diluens dimitteretur
autem amplius nihil respondit
et crucis ualtas differretur
ita ut miraretur Pilatus. Per diem
autem festum dimittere solebat
unum ex illis ex vinctis quemcumque
petissent. Erat autem qui dicebatur Bar
rabas, qui cum sediciosis vinctus
erat, qui in sedicione fecerat
homicidium. Et cum ascendisset
turba cepit rogare sicut semper

SB. Tu dicis. Sic responsum temperat ut et verum dicat nec tamen calumpnie pateat. Et nota quod Pilato qui invitus fert sententiam aliquam in parte responderit. Sacerdotibus autem et principibus respondere noluit, indignosque suo sermone iudicavit.

faciebat. Pilatus autem respondit
eis et dixit. Vultis dimittam vobis
regem iudeorum? Sciebat enim
quia per invidiam tradidissent eum
summi sacerdotes. Pontifices autem con
Barraba. hic erat enim sarius.
citaverunt turbam ut magis Barra
ban dimitteret eis. Pilatus
autem respondens ait illis.
Quid ergo vultis faciam regi
iudeorum? At illi iterum cla
maverunt. Crucifige eum. Pi
latus autem dicebat eis. Quid
enim mali fecit? At illi magis
clamabant. Crucifige eum.
Pilatus autem volens sa

Sed ut magis barrabam peterent. Ad
heret iudeis usque hodie
peticio sua. quia tanto labo
re impetraverunt. dataque opti
one sibi pro Ihesu latronem. pro sal
vatore interfectorem elegerunt.
Merito vitam et salutem perdi
derunt. et latrociniis ac sedicionibus se tantum subdiderunt. ut patriam et
regnum perderent per quos Christum oc
ciderunt. et libertatem anime et
corporis numquam reciperent.

Multas occasiones dedit Pi
latus liberandi salvatorem. pri
mo iusto conferens latronem.
deinde inferens. quid ergo vultis
faciam regi iudeorum? Cumque respon
dissent crucifigatur. non statim
acquievit. sed secundum suggestionem
uxoris. que mandaverat ei ut
martyris dicens. Nihil tibi et iusto illi.
Respondens ait. Quid enim mali fecit.
quod dicendo illum absolvit.
At illi magis clamabant. David. Circum
dederunt me canes multi. concilium malignantium obsedit me.
Ysaias. Expectavi ut faceret
iudicium. fecit autem iniquitatem.

Sed ut magis.
Hi sunt duo
hirci. Unus apo
pompeus. id est emis
sarius. cum peccato
populi in desertum in
fernum absolutus di
mittitur. alter pro pec
catis absolutus ut
agnus occiditur. Pars
domini semper mactatur.
pars diaboli. que est
magister eorum effre
nata [?]
[?] ut r.

Crucifige. Insanie
sue satisfacientes.
non interrogationi pre
sidis respondentes.

et inuidiam et clamorem. Jeremias. Facta est mihi hereditas mea sicut leo in silua. dederunt super me uocem suam. a— omnes ·;

populo satisfacere dimi-

sit illis barrabban et tra-

(interlinear: sicut reum pro peccatis occidendum. / ut nos)

didit illis ihesum flagellis

(interlinear: ut nos cruciatu liberaret.)

cesum ut crucifigeret.

Milites autem duxerunt eum

intro in atrium pretorii

et conuocant totam cohortem.

(interlinear: gentilis ecclesia. / quia rex —)

et induunt eum purpu-

— dicebatur et hoc sacerdotes et scribe imponebant. quia imperium in populo usurparet. illudendo induunt purpura qua reges utuntur. pro diademate: spineam coronam. pro sceptro regali. calamum donant. sicut matheus dicit. et adorant quasi regem ·;

ra et imponunt ei plec-

(interlinear: ut reges efficiamur.)

tentes spineam coronam.

Et ceperunt salutare eum.

aue rex iudeorum. Et per-

cucientes —

B. Ihesum flagellis cesum. Cesus est ab ipso pilato. unde iohannes. Apprehendit pilatus ihesum et flagellauit. Et post subiungit. Et milites plectentes spineam coronam et cetera. quod ideo fecit. et militibus illudendum prebuit. ut eius penis et obprobriis saturati — mortem ultra non sitirent. ·

Lei. Vestimentis suis nudatur id est iudeis. Purpura induitur id est gentili ecclesia. de populis martis collecta. Item. Ea scandalizante exutus in fine iudaica — rursum induitur plebe. Cum enim intrauerit plenitudo gentium. tunc omnis israel saluus fiet —

flagellis liberaret. Unde flagellum non apponat tabernaculo tuo cum prius diceret. Multa flagella peccatorum ·;

B. Et induunt eum purpura. Matheus. Et exuentes eum clamidem coccineam circumdederunt ei. quod idem est. Regia enim purpura clamis illa. ab illudentibus est data. et est quedam rubra purpura cocco simillima. Potest etiam uideri quod marcus purpuram commemorauit quam clamis habebat. quamuis esset coccinea ·;

B. Sicut nesciens dixit cayphas oportet unum hominem mori pro populo. sic milites omnia mistice faciunt nescientes. Purpura. caro eius rubra passionibus. unde. Quare ergo rubrum est indumentum tuum. et uestimenta tua sicut et cetera.

Spineam coronam portat. qui pro nobis mortalis factus nostra suscepit delicta. Unde. Ecce agnus dei. qui tollit peccata mundi. Quod autem spine peccata significant. dominus sic ostendit. Terra tua spi —

— nas et tribulos germinabit tibi. i. conscientia tua punctiones et aculeos uitiorum
procreare non cessabit. q(uo)d u(ero) sec(un)d(u)m lucam aput herode alba ueste induit(ur). et sec(un)d(u)m alios

amictu(m) pilati coccineo. ut pur
pureo habitu induit(ur). in uno
innocentia. et castitas humani
tatis. in alio exprimit(ur) ueritas
passionis. p(er) qua(m) uenit ad gl(or)iam
regni inmortalis. Purpura
enim et passione(m). et regnum
significat. S(ed) q(ui)a ut ait ap(osto)l(u)s q(uo)t
q(uo)t baptizati estis xp(istu)m induis
tis. Et ysaias. his uelut orna
m(en)to indueris. p(er) h(an)c tunicam ha
bitu p(ro)brosa quide(m) iudicio
inimicor(um). s(ed) d(iui)na electione glo
riosissima multitudo electorum
signari. que in martires ceterosq(ue)
fideles distinguit(ur). Alba ueste
induit(ur). cu(m) munda uictor(um) co(n)
fessione circu(m)dat(ur). Purpura. ut
cocco uestit(ur). cu(m) in triumpho uic
toriosor(um) martiru(m) gl(orific)atur.

¶ Capud x(risti) d(eu)s. caput q(ui) x(ristu)m p(er)cutiunt. q(ui) eu(m) denegant esse
d(eu)m. et q(ui) errore(m) suum scripture auctoritate defend(un)t.
q(ui)a scriptura arundine solet fieri. q(uas)i arundine ca

caput eius arundine

- facie(m) eius spuunt. q(ui) p(re)sentia(m) gr(ati)e

conspuebant eu(m). Et po

nentes genua adora

bant eum. Et

¶ quasi falso se d(eu)m dixisset. s(ed) hodie. q(uo)d e(st) g(ra)

postq(ua)m illuserunt ei

exuerunt illum pur

pura et induerunt

¶ iudei.

eum uestimentis suis.

¶ tamq(ua)m frat(r)e(m) abel in agro cain.

Et educunt eum.

ut crucifigerent

put ei feriunt. et in
eius exsecrandis ubi
et exercitii t(er)r(en)i (uel ingenii) cece in us
insania (con)ceptis respu
unt. et eu(m) i(n) carne ue
nisse negant.

uoris insante quida(m)
eu(m) certa fide adorant
s(ed) p(er)uersis actib(us) mox uba
eius q(uas)i fabulosa despi
ciunt. et p(ro)missa regni
illius temporalib(us) illece
bris p(ost)ponunt.

¶ Sequ(itur). Et educ(un)t. hic educit(ur) abel
in agru(m) a fr(atr)e. ut puniat(ur). hic
ad(est) ysaac cu(m) lignis. et abraha(m)
cu(m) ariete int(er) uepres herente.
hic ad(est) ioseph. cu(m) talari tuni
ca lita sanguine. hic ad(est) moyses
cu(m) uirga. et serpente suspenso
in ligno. hic botrus portat(ur)
in ligno. hic ad(est) heliseus cu(m) lig
no. ad q(ue)renda securi. q(ue) in imo
demersa e(st). et natauit ad lignu(m).
. i. gen(us) humanu(m) q(uo)d a ligno uetito ... e(st) u(ictum) ...

¶ Sequ(itur). Vt crucifig(erent). Ipsa crucis sp(eci)es quid e(st) n(isi) forma
quadrata mundi. Oriens de uertice fulget. Arcton
dextra tenet. Auster leua consistit. Occidens sub plantis
firmat(ur). Unde ap(osto)l(u)s. ut sciam(us) que sit altitudo. latitudo.
longitudo. et p(ro)fundum. Aues in forma crucis ad ethe
ra uolant. homo. et natat et orat in forma crucis.
Nauis p(er) maria antenna cruci similata sufflat(ur).
Tau littera. signum salutis. et crucis demonstrat.

Antenna lignu(m) i(n) q(uo) extendit(ur) uelu(m).

in infernū cecidit. p lignū crucis x̄ et baptismū aque ad paradisū natauit. Hic adē ionas de ligno sortis innare uentreq; ceti toruo mi...

Ab angariauerit. i. c. Ipse dn̄s crucem suā prius portat sic iohes dicit. post iste simon. de q̄ dicit alii. et hoc satis congruo ordine misterii. Xp̄c enī passus ē p nobis. nobis relinquens exemplū. ut sequimur uestigia ei'. Et q̄a n̄ ē ie rosolimita. s; cirene' ē. a ciuitate libie. recte p eum gentes significant. q̄ q̄ndam pegrini et hospi tes testamentor;. nunc obediendo ciues s̄t et domestici dei. sic alibi. heredes q̄de di. c.a.x. vii aute simon obediens. cirene' heres interptāt. Et nota qđ de uilla ue niret. de. Villa enī grece pagos.

Et angariauer[unt] pretereuntē quempiam simonē cireneū uenientē de uilla patrē alexandri et rufi ut tolleret crucē [hole] eius. Et pduxit eum in golgata locum. qđ est interptatū caluarie locus. Et dabant ei bibere mirratū uinū.

Magni meriti simon iste fuisse uidetur. cū et filii ... ci tamq̄m noti omnib' ex nomine designant.

Extra [hole] portā truncabant capita dampnator;. et caluarie decollator; loca dicebant. ideo ibi crucifixus est dn̄s. ut ubi erat area dampnatę. ibi erigerent uexilla martyrii. et qui p nobis factus ē maledictū crucifixus et flagellat' et crucifix'. sic p salute omniū. q̄si noxi' int noxios crucifigi uoluit. Samari locus.

uinū amarū uinū sic ... xpi nat chu. vnde. dederunt mescam meā fel ...

Sciu. Simon qui portat in angaria. ipse ē q̄ laborat p laude humana. Cogunt eū homines huic labori. q̄m n̄ cogit timor & dilectio dei.

Sciu. Golgata. In hoc loco montis immolat' fuit aries p ysaac. ut ibi decaluet xp̄c. v. in carne sua. sct carnali iudea separet.

Sciu. Mirratū. vinū. hoc aceto. suc' leuat ponin. absterget. Et n̄ accepit ... pa ... uit. vn. deco. quē n̄ rapui te exsolueba.

cū felle mixtū. qđ idē ē. fel enī p amaritudine posuit. mirratū enī uinū amarissimū ē. q̄maxim fieri possit. ut et felle. et mirra. uinū amarissimū redderent.

Sciu. Patrē ē a. alii p merita patrū suor; com memorant. alii p merita filior;. hic aut simon q̄ crucē in angaria portat. filior; su or; meritis qui erant discipuli commemorat. Per hoc admonemur in psenti uita parentes adiuuari p merita nator; suor; ut ipsi iudaeos. p patarchar; et p phetar; et aplor; merita semp commemorat.

vn paganos ap pellam'. q̄ a ciuitate di alie no. et q̄si urbane ciuitationis iudeum extol s; de pago uinio ex diens crucē portat p illo. cū ipsi natio nū paganismi tib' relicti uestigia dn̄ice pas sionis obedient amplectunt.

De amaritudine enim radicis surgit dulcedo oliue. Vnde ieremias. oliuā uberē. pulcrā. speciosam uocauit dn̄s nomen tuum.

Et non accepit. Marcus. Et cum gustasset noluit bibere. Indicat marcus quod pro nobis amaritudinem mortis gustaverit. sed die tertia resurrexerit.

ET NON ACCEPIT.

Maledictus omnis qui pendet in ligno. factus est maledictum. ut tolleret male dictum.

Item. Hic figitur salus in ligno. ligno primo infixa est mors. lignum primum scientie boni et mali. secundum boni tantum. et vite nobis lignum. Extensio prime manus ad lignum mortem apprehendit. extensio secunde. vitam que perierat invenit. ligno hoc vehimur per mare undosum ad vitam inventi ivorum.

B. Quadripartita vestis Christi. secundum numerum militum significat ecclesiam .iiii. partibus orbis expansam. id est concorditer distributam.

ET CRUCIFIGENTES EUM

Item. mandata.
Item. alia pro tunica.
Item in quatuor cardines.
Item in quatuor partes secundum iohannem.

DIVISERUNT VESTIMENTA.

Item. Vestimenta domini mandata sunt quibus tegitur corpus eius quod est ecclesia. que dividuntur inter milites. ut sit in .iiii. ordines cum una sit fides. id est euangelia. Divisi per diversas positi. separati. sortita tunicam individuam. que est pax et unitas in ecclesia. immo de anali regalis.

MITTENTES SORTEM SUPER

Super tunicam scilicet que erat inconsutilis. hec sortita omnium partium significat unitatem. que vinculo caritatis continetur. que quia supereminet omni scientie. et super omnia precepta est. qui desuper contexta est. In sorte dei commendatur gratia. sic enim minimo ad

EIS QUIS QUID [illegible]

omnes pervenit. cum sors omnibus placet. quia et dei gratia in unitate ad omnes pervenit. et sors soluo dei iudicio cedit.

Item. Tertia hora. hic tertia hoc ipse marcus. Nam sexta hora tenebre suffuderunt terram. ut non quis caput posset movere. Trigesimo namque fructu maritus ascendit ad centesimum. id est. tertia hora crucis usque ad tertiam resurrectionis. quia per tres dies. Tricesimum fructum meruere. sexagesimum in inferno. centesimum in paradyso.

.B. Item quasi dicero quia milites crucifixerunt eum quod factum est hora qui sexta secundum iohannem. sed ipsius hora tertia iudei linguis crucifixerunt eum. qui magis eum dicendi crucifixisse. quam milites hoc nititur dissimulare. quam milites qui secundum officium suum paruere duci suo.

TOLLERET. ERAT AUTEM

HORA TERTIA ET CRUCIFIXERUNT EUM. ET ERAT TI-

Item. Et erat titulus. Quod in titulis prenotatur psalmorum. In finem ne corrumpas. et cetera. et tribus linguis. Malchus. iudeorum. Basileos exomolosson. Rex confessorum. Hee tres lingue meruerunt titulo conmunes sunt. ut omnis lingua commemoret perfidiam iudeorum.

Titulus ostendit. quod nec occidendo potuerunt efficere quod non esset eis rex. Unde Ego. constitutus sum rex ab eo super syon montem sanctum eius. Bene enim rex simul est et pontifex. cum eximiam patri sue carnis hostiam in altari crucis offerret. et regis dignitatem titulo prenderet. ut cunctis insinuaret.

TULUS CAUSE EIUS IN

Item hebraice. grece. et latine.

SCRIPTUS REX IUDEORUM

penam sustinens.

[illegible] divisi certis signa.

movere.

[illegible] amaritudine.

[illegible]

[illegible] glorificatione.

Vera — Scientia — Gratia.

Religio in hebreis. Sapientia in grecis. nobilitas in latinis.

pro hoc tria examinandi sunt pro movendi ordinibus;

Sb. Et cū eo. c. d. l. Latrones q̄ cum dn̄o crucifixi s̄ significant eos q̄ sub fide et confessione x̄p̄i. vt agone martirii. vt q̄nli bet arta c̄tinentiā subeunt. Sz; q̄ hoc p̄ eterna gl̄a gerunt dext' latronis merito. 7 fide signant̄. q̄ aut̄ p̄ humana laude vt q̄libet mim' digna intenti one simul' la tronis mente imitantur. 7 act'.

Sb. Sic dic aptls. vet' hō n̄r simul c̄v illo crucifixus ē. vt destruat̄ corp' peccati. vt v. n̄. s. p. quādiu ḡ bona agunt opa n̄ra ut euacuet̄ corp' pecca ti. q̄ndiu exterior hō corrum pitur. ut interior renouet̄ tem p' ē crucis. hec q̄de s̄ etiā bona opa. tam̄ adhuc laboriosa q̄ rum merces requies ē. Sz; ideo dr̄. spe gaudentes. ut requiē futurā cū hilaritate in labo rib' expectemus. hanc hilaritatē significat crucis latitudo. in trans uerso ligno. u̇ figunt̄ man' d̄ni. p man' enī opa. p latitudinē hi laritatē opantis intelligim'. q̄z tristicia facit angustias. p altitu dinē. cui caput adiungit̄. expec tationē retributionis de sublimi iusticia dei. p longitudinē q̄ totū corp' extendit̄. tollerantia. unde longanimes dicunt̄. p pro fundu q̄d t̄re ē infixū. ipsū sacramenti secretū. unde aptls. vt in caritate radicati et fun dati possitis c̄o p̄hendere c̄v omnib' s̄cis. q̄ sit longitudo. et. l. et. s. et p

Et cum eo crucifigunt [interl.: s. hic assumpti] duos latrones. unum [interl.: fores a dextris. s. hic rex beatus.] a dextris. et unum [interl.: s. hec dicat a sinistris.] a sinistris eius.

Et impleta ē scrip tura que dicit. Et [interl.: s. latronib'. s. Ieron'. Fuit et ē mors iniquor q̄n excitant̄ inuicula inferni. usq; ad eorū mortē. q̄ ē etiam crux humani generis.] cū iniquis reputatus ē.

Et p̄tereuntes blasphe mabant eū mouentes capita sua et dicentes vah q̄ destruis tem plum et in tribus die bus reedificas. Saluum fac

— quia per crucis pati bulum n̄ p'diderit. s; confirmauerit imperium.

Ieron'. Et cū iniq's re. ē. Cum iniquis ueritas de putata. unū relinquit. sinistrū. alterū assumit dextrū. sic faciet in die iudicii. ex similii c̄rimine dissimilia sortiunt̄. alt' p̄cedit petrū in paradi sum. alt' iudam in in fernū. Confessio brevi uitam acquirit lon gam. Et blasphemia fi nita pena plectit̄ eterna. hic pullus unde ligat̄ ad uitē. a nobologiū. a. pallium tingit̄ in sanguine uue. hic lacerant bedi unicā.

s. hic asinus [illegible]

alienē

[illegible]

Si tū verum angelis [illegible] [illegible] pendet [illegible] surrectionis audeat̄ gl̄am.

Sic assimiles sortiunt loco

ſB. Et q̄ cū eo erant crucifixi &c. Sedm̄ lucā unus latr̄ blaſphemat dicens. Si tu es x̄ ſaluū fac temet ipſū. et nos. Alt̄ illum redarguit et dicit. Memento mei dn̄e. c. v. i. r. t. Sic hodie. q̄ ficta ĩnt̄e paſſionis dn̄ice ſacramta ge tant admundi gaudia liberari adn̄o cupiunt. 7 ido adn̄o ē temp̄nunt. nec ulla reſponſione digni iudicant̄. Qui aū cū apl̄o meruce x̄ glant̄. ita po ct̄ ap̄ſentib̄ et impius optant erui. ut ſ̄ym ſuū uirtan̄ di cō meribent. unaq; cū ipſo regni celeſtis participes eē̄ deſiderent. Unde bn̄ ſ̄cō ſei q̄ ſalutē q̄rebat ſte audiuit. q̄a q̄ in tribulatione poſiti adn̄o tantū ſolatia tēporalia q̄ier. et atemporalib̄ ſeparant. et eternis ſ̄uant̄. q̄ celeſtia petunt. adea ſine dubio x̄ miſerante ſ̄ueniunt &c.;

ſB. Et facta hora. ſ. Notandū q̄a ſexta hora. i. ſole receſſuro —

ſ ſeā. Inſultant ne faciat q̄d̄ mox —

temet ipſū deſcenden

— aueriā ſalutē.

de cruce: ſimiliter et

ſūmi ſacerdotes illu

dentes ad alterutrū

cū ſcribis dicebant.

ſ etiā nolentes confitent̄ q̄d alios ſaluos fecit. et ſe ſ̄pā condempnant ſententia. q̄ alios ſaluauit. et ſe ſi uellet ſaluare potuit.

alios ſaluos fecit ſeipſū

n̄ pōt ſaluū facere.

ſ Plus ē de

X̄p̄c rex iudeor̄ deſcē

— ſepulc̄ reſurgere et tam̄ n̄ crediderūt. Hi om̄s declinau͛r͞t. ſ. i. u. f. ſ.

dat n̄c de cruce ut

ſ fraudulenta ſ̄miſſio.

uideamus et creda

ſ Pluralis ſ̄ ſinglari.

mus. Et q̄ cum eo —

erant crucifixi cō

uiciebant̄ ei. Et

ſ tenebre. f. ſ. ſol refugit q̄a n̄ pōt uidere morte x̄. et collabor͛at laborant̄ ut ne impū blaſphemantes ſua luce fruerent ur.;

facta hora ſexta te

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

nebre facte s̄t p totā t̄rā usq; in horā nonā. Et hora nona exclamauit ihc uoce magna dicens. heloy. heloy. lama zabatani. qđ ē int̄ptatū. Ds ds m̄s ut quid dereliquisti me. Et quidā decircumstantib; audientes dicebant. Ecce heliam uocat. Currens aūt unus et

Iter̄. Tenebre. hic adē noe. inebriat' ac nudatus celo. et t̄ra tenebroso pallio tect'. et ab homine derisus. hic stillauit de ligno sanguis.

sic ut homo loquitur. ut hō flet. ut hō turbatur. ut homo crucifigitur.

Iter̄. Ds ds m̄s. Inde incipit psalmus iste p assumptione matutina. ut p eterna q̄ xp̄c ad crucē ducitur. uba filii hominis in ypsa. Unde seq̄r iuxta lucā. In manus tuas. e. s. m. Nona hora inuenitur cūsa domo decima dragma. q̄ perierat.

[illegible]

Sol. Ds. 7c. principiū ē vigesimi p̄mi psalmi. qđ enī in medio ponitur respice in me. in hebreo non habetur.

S non oms. forsitan milites romani. n̄ intelligentes proprietatē hebrei sermonis. ex eo qđ seq̄r. heli. heli. putauerūt heliā ab eo uocari. vł iudei solito more uba dn̄i depravantes inbecillitate infamabant eū. q̄a helie uocaret auxilium eos.

Iter̄. Currens aūt un'. inuenit similitudinē ex.

Iter̄. Currens aūt un'. 7c. Inuenit similitudinem.

÷ dicentur mundi crucifixus fuit. et diluculo oriente sole resurrexerit. q̄a mortuus ē p̄p̄ peccata n̄ra. et resurrexit p̄p̄ iustificationē n̄rā. Vel adam enī peccante scriptū ē. q̄a audierunt uocē dn̄i in paradyso deambulantis ad aurā p' meridiē. inclinata iā luce fidei. ad aurā refrigescente feruore caritatis. deambulans aūt audiebat' q̄a ab homine peccante recesserat. Rationis q̄ animo diuine pietatis ordo poscebat. ut eode temporis articulo q̄ ade p̄uaricanti obcluserat latroni penitenti ianuā reseraret paradisi. et q̄ hora p̄m' adam peccando mortem mundo intulit. eadē hora secund' adam mortē moriendo destrueret.

B. Currens aūt un' 7c. Johannes plenius dicit. Postea sciens ihc. q̄a iā omnia ē sūmata s̄. ut ē sūmaret' scriptura. dic̄ sitio. vas q̄ aceto plenū ... positū erat ibi 7c. quasi. hoc mihi fecistis dare.

qd est. Erant enim acetum degenerantes a uino patriarcharum et prophetarum tamquam de pleno uase de iniquitate huius mundi impleti cor habentes. uelut spongiam cauernosis et tortuosis latibulis fraudulentum. ysopo circumposuerunt spongiam aceto plenam. ysopus herba humilis pectus purgans. Christi significat humilitatem. quem circumdedisse et circumuenisse putauerunt. Vnde dicitur asperges me ysopo et mundabor. ysopus enim humilitate mundamur. quia nisi humiliasset semetipsum factus obediens usque ad mortem crucis. sanguis eius in emundationem nostram fusus non esset. harundine cui imposita est spongia scriptura significatur. quae hoc facto implebatur. quia harundine scribitur sicut locutio quae per linguam formatur lingua dicitur. Vnde graecam linguam vel latinam dicimus.

ipsos eiusque ignibus aptos.

implens spongiam

dolo et malicia.

aceto et circumponens

amaritudinem.

dulcedinem.

calamo potum dabat ei

dicens. Sinite uideamus si ueniat helias ad deponendum eum.

÷ Spongiam cauam id est iniquam aridam ignibus aptam. impletur aceto hoc est malicia et dolo de quo dicitur plantaui uineam sorek et quomodo conuersa est in amaritudinem uitis aliena. et exspectaui ut faceret uuas et fecit labruscas.

qui de celo. Iesus in manus tuas commendo spiritum meum. nos cum

Ihesus autem emissa uoce

nulla ut cum ima qui deterra.

magna expirauit.

Celum aperitur.

Et uelum templi scissum

est in duo. a summo usque deorsum. Videns autem centurio qui

B. Scissum ut archana testamenti et omnia legis sacramenta quae tegebantur appareant. et ad gentes transeant. Ante dicebatur notus in iudea deus. in israel magnum nomen eius. nunc autem. Exaltare super celos deus et super omnem terram gloria tua. Et in euangelio prius inuiam gentium ne abieritis. Et post passionem. Ite docete omnes gentes.

Ieronimus. Nouissimi primi. gentilis confitetur. plebs iudaica cecata negat. ut fiat error peior priore.

Ieronimus. Ihesus autem et cetera. infirmata et enim carne. mox uirtus diuina inualuit. qui dicit. Aperite mihi portas iusticiae et cetera. in emissione uocis domino. Nos cum ima uel nulla uoce morimur. quia de terra sumus. Ille cum exaltata uoce expirauit. qui de celo descendit.

B. Ihesus autem et cetera. quid dixerit lucas aperit. Pater in manus tuas commendo spiritum meum. Et hoc dicens expirauit. quod autem dicit iohannes cum accepisset acetum dixit consummatum est. et inclinato capite tradidit spiritum. Inter hoc quod ait consummatum est. et illud inclinato capite tradidit spiritum emissa est illa uox magna. quam iohannes tacuit. alii commemorant.

ex aduerso stabat qui

sic clamans exspirasset ait vere hic homo filius dei erat. Erant autem et mulieres de longe aspicientes, inter quas erat maria magdalene et maria iacobi minoris et ioseph mater et salome. Et cum essent in galilea sequebantur eum et ministrabant ei. Et aliae multae quae simul cum eo ascenderant ierosolimam. TCV

iam sero esset factum.

Ostendit quare centurio miratur: quia videt eum sic exspirasse, i. spiritum emisisse. nullus enim habet potestatem emittendi spiritum nisi conditor animarum.

hominem et deum confitetur.

B. Vere filius dei erat. Notandum centurio ante crucem in ipso scandalo passionis vere dei filium profitetur, et arrius in ecclesia predicat creaturam. Unde merito per centurionem fides ecclesie significatur, que velo misteriorum celestium per mortem domini reserato continuo ihesum et vere iustum hominem et vere dei filium sinagoga tacente confirmat.

Beda. Sicut non excluditur muliebris sexus a salute per virginem mariam, ita non repellitur a misterio crucis scientie et resurrectionis per viduam magdalenam mariam et ceteras matres.

B. Iacobum minorem dicit iacobum alphei, qui et frater domini, eo quod esset filius marie matertere domini, de qua iohannes: Stabant autem iuxta crucem domini mater eius et soror matris eius maria cleophe. Illam autem cleophe videtur dicere a patre vel a cognatione.

ad differentiam iacobi zebedei, qui inter primos apostolos vocatur et est electus a domino.

Mos erat ut mulieres preceptoribus de sua substantia ministrarent.

in fine.

B. Et cum iam sero e. f. q̄r. e. p. r. c.
Parasceue. grece. p̄paratio latine.
hoc nomine iudei uir̄ grecos morantes
sextā sabbati appellabant. qa
in ea que sabbato erant necessaria
p̄pararent. sc̄dm q̄d de manna dictū
ē. Sexta die colligetis duplum. etc.
Qa ergo die sexta hō fact̄ ē. et tota mun
di creatura pfecta ē. Septima autē
conditor ab ope suo requieuit. Vn
de et hanc sabbatū .i. req̄em dici
uoluit. recte saluator eadem sexta
die crucifix⁹ hominē restaurauit.
Ideoq; cū accepisset acetū dixit con
summatū ē .i. diei sexte opus cōpletū
ē. q̄d p mundi reparatione suscepi.
Sabbato autē in sepulc̄ q̄escens. resurrec
tionis q̄ octaua die futura erat ex
spectabat euentū. ubi nr̄e deuotio
nis et retributionis p̄lucet exemplū.
q̄ si in hac sexta etate p dn̄o pati et
mundo necesse ē crucifigi. In septi
ma u etate .i. cū leti q̄sq; debitū
soluerit. corpora quidē in tumulis
animas autē in secreta pace cū dn̄o
manere. et p⁹ bona opa. oportet q̄
escere donec octaua ueniente. etiā
ipsa corpa resurrectione glorificata
cum animab⁹ simul in corruptio
nē eterne hereditatis accipi a. t. i. t.

quia erat parasce
ue q̄d ē ante sab
batum uenit io

Iudaic⁹ p̄pl̄s deponens desperati
onem.

Arimathia. que et ra
mathaim. ciuita elcha
ne. et samuelis.

deponens.

seph ab arimathia

Decurio. B. Officiū curie amministrans. magne digni
tatis apud sclm. maioris apud dm̄ fuisse laudat. tale
ē decebat. qui corp⁹ sepeliret dn̄i. q̄ et p iustitiā dign⁹
esset. et p nobilitatē potentie facultate obtineret. nō
enī ignot⁹ aut mediocris ad p̄side accede. et cruci
fixi corp⁹ posset impetre.

nobil decurio. qui

et ipse erat expec

tans regnū dei. Et

audacter introiuit
ad xp̄ianos.
in allectus.
ad pilatū et petiit
ut iam eū.
corp⁹ ihu. Pilatus

aūt ammirabat̄

si iam obisset. Et

accersito centurio

Iesu joseph uenit sero
parasceue. ab arimathia.
que int̄ ptat̄ deponens
ad deponendū corp⁹ xp̄i
in monumento. Nobilis
decurio. e. r. d. i. Intrat
ad pilatū. et p. c. i. Joseph
mercat⁹ sind. Inuolutū
corp⁹ in sindone ponit
in monumento. q. e. e. d. p. et.
et. a. l. a. h. monumenti.
Marie aspiciunt ubi po
neret. Hec omnia con
uenunt ad ppl'm iudai
cū in fine credentē. q
nobilitate fide trahit
he sit fili⁹ deponit.

...e q̄c is ipl'ē ne. fer. pp sabbm q̄ desscebat
...carniū & manna colligerēt. ut scatiebat
...nub; sic reliquis diebus colligebant. Sic q̄c q̄c faci
...bona respectu eternu sabbati ne in h' dficiam
...ipliū pp duplicē sabbatismū colligente
...putrescat.

desperatione. expectat regnum dei. intrat ad christianos ut baptizetur. quod significat –

ne iam rogavit eum si iam mortuus esset. Et cum cognovisset a centurione donavit corpus ihesu ioseph. Ioseph autem mercatus sindonem et deponens involvit eum in sindone et posuit in monumento quod erat excisum de petra. Et advolvit lapidem ad hostium monumenti. Maria autem magdalena et maria ioseph aspiciebant

Cor mundum peccatis mortuum. Munimine fidei. quae est christus. Opera caritatis. operculum spei. Electi qui sunt stella maris. quia scandalizabantur si fieri potest et electi.

– nomen pilati id est malleatoris id est qui domat gentes feras ut regat eas in virga ferrea. Et petit sacrificium quod donatur penitentibus in fine id est matheus. de corde mundo et peccatis mortuo involvitur in munimine fidei stabilitum operculo spei et opera caritatis concluditur. Finis enim precepti est caritas. Aspicientibus a longe electis qui sunt stelle maris quando si fieri potest scandalizabuntur etiam electi.

B. Maria autem magdalena. Lucas dicit quia stabant omnes noti eius a longe et mulieres quae secute erant eum. Sed deposito corpore et ad sua remeantibus sole mulieres quae arctius amabant funus subsecute quomodo poneretur inspicere curabant ut ei congruo tempore munus devotionis offerrent.

B. Ioseph autem mercatus sindonem. Ex simplici sepultura domini ambitio divitum condempnatur quae nec in tumulis possunt carere divitiis. Allegorice autem corpus domini non auro non gemmis aut serico sed linteo puro obvoluendum est. Moraliter autem sindone munda illum involvit qui eum pura mente suscipit. Unde ecclesia sacrificium altaris non serico neque panno tincto sed lineo terreno celebrat sicut corpus domini in sindone munda sepultum est. Sic a papa silvestro statutum est.

B. Quod erat excisum de petra. Dicitur quod monumentum domini domus rotunda fuerit de subiacente rupe excisa tante altitudinis ut homo intus existens vix extenta manu culmen possit attingere. etiam habet introitum ab oriente. cui lapis ille magnus advolutus atque impositus est. In cuius parte aquilonali ipsum sepulcrum id est locus ubi dominicum corpus conditum est factum est septem habens pedes longitudinis trium palmarum mensura a pavimento altius eminens. qui scilicet locus non desuper sed a latere meridiano per totum patet unde corpus inferebatur. Color autem monumenti et loculi albo et rubeo dicitur esse permixtus.

B. Moraliter. Maria autem. Sancte mulieres die parasceve id est preparationis idem faciunt cum anime humiles et quae maioris sibi

Require — fragilitatis eo maiori salvatoris amore fervientes passionis eius vestigiis in hoc sepulchro que preparanda est requies futura dili gent obsequuntur et forte valeant imitari pia curiositate quo ordine fit eius passio completa perpendunt.

Secundum. Et cum transisset id est Ille aromatibus refer dolentibus cum sponsa et adolescentibus que currunt post eam cum spergimus librum et cubile mentis nostre. Ille introducit nos rex in cellaria sua. Ne surgat amica maria. hiemps abiit. pluvia recessit. flores apparuerunt vox turturis audita est in terra nostra. vinee florentes odorem dederunt. Redit sponsus de umbra sub qua dormivit in meridie. post sabbata tristia feliciter radiabat dies. que primatum in diebus tenet. luce prima in ea lucescente et domino meo cum triumpho resurgente et dicente. hec est dies quam fecit dominus. exultemus et letemur in ea.

Sabbatorum id est requietionum que in sabbatis custodiebant vir.

Moraliter. sancte mulieres que dominum fuerant secute. cum aromatibus ad monumentum venerunt. et ei quem viventem dilexerunt. etiam mortuo studio humanitatis obsequuntur. Et nos quod meum quod mortuus est credentes. si odore virtutum referti cum opinione bonorum operum dominum querimus. ad monumentum eius cum aroma—

ubi poneretur.

Et cum transisset post ista sabbata felix **sabbatum maria** irradiabat dies. **magdalene. et maria iacobi et salo**me occidente sole ubi operandi licentia redit. **emerunt aroma**ta **ut venientes** neque vespere sabbati **ungerent ihm.**

Et valde mane id est prima a sabbato **una sabbatorum** eadem et prima sabbati dicitur que nunc dominica appellatur. **veniunt ad monumentum** post occasum corporis **orto iam sole** christo id est aquile **Et dicebant** ad corpus congregantur **ad invicem. Quis**

Secundum. Et cum transisset. Lucas dicit. quia revertentes a monumento paraverunt aromata et unguenta. et sabbato siluerunt. quia mandatum erat ut sabbati silentium a vespera usque ad vesperam servaretur. ideoque religiose mulieres sepulto domino diu licuit operari id est usque ad solis occasum unguenta paraverunt ut lucas dicit. et quod pre angustia temporis explere non potuerunt. mox transacto sabbato. id est occidente sole ubi operandi licentia redit. festinaverunt emere aromata sicut marcus refert. ut venientes ungerent corpus ihu. preoccupante tamen noctis articulo monumentum adire valuerunt.

Secundum. Quod alius dicit diluculo. diluculum est initium tenebrarum et noctis. et diei claritate. in qua salus venit in ecclesia declaranda. more solis qui consurgens roseam premittit auroram. ut tantus splendor preparatis oculis possit videri. cum tempus dominice resurrectionis.

16.

plenitudine sententiarum et virtutum.

et per doctrinam virtutis legis.

GG.

-ris venirent. quod autem valde mane venerunt ad monumentum orto iam sole. id est cum iam celum ab orientis parte albesceret. quod fit solis orientis vicinitate. ad litteram magnum querendi et inveniendi dominum fervorem caritatis ostendunt. mistice autem nobis exemplum dant illuminata facie decussis viciorum tenebris odorem bonorum operum domino et orationum suavitatem offerre.

Quoniam lapis sit per angelum revolutus mathius dicit. allegorice autem lapidis revolutio reserationem sacramentorum Christi que velamine littere legalis tecta erant insinuat. lex enim in lapide scripta est. cuius ablato tegmine gloria resurrectionis ostensa est et abolicio mortis antique et vita nobis speranda perpetua toto orbe cepit predicari.

Moraliter mulieres angelos vident que cum aromatibus venerunt. quia ille mentes supernos cives aspiciunt. que cum virtutibus ad dominum per sancta desideria venerunt.

Per sinistram vita presens per dexteram perpetua designatur. secundum illud. leva eius sub capite meo et d. i. a. m. Christus iam presentis vite corruptionem transierat. recte qui eius vitam perennem nunciabat in dextera sedebat. qui in stola candida apparuit quia et sue et nostre festivitatis gaudia nunciabat. illa enim domini resurrectio et nos ad immortalitatem reduxit. et angelorum numerum restituens celestis patrie dampna reparavit.

Illuxit. ut te laudes Christi tota cantaret ecclesia. exemplo sanctarum feminarum. que vitam prestitit et lumen credulitatis infudit.

revolutum. nobis la-
matres ecclesie. videntes
lapidem revolutum. qui est lex
pidem ab hostio
mortis. ac si dicerent. ubi
monumenti. Et
est mors aculeus tuus.
respicientes viderunt
secundum legem mortis.
revolutum lapidem.
secundum litteram infantes tanguntur utero genitricis omnium
Erat quippe magnus
et omnibus gravis
valde. Et introeuntes
lectus qui in domum secundum rotunda
que erat excisa in petra
vel in monumentum.
secundum litteram non senem non
infantem sed iuvenem etate
viderunt iuvenem
ut dixit. letare iuvenis in
te. quia non est hic vera dum
senio mixta
secundum litteram id est regnante inpius. hic iuvenis forma re-
sedentem in dextris
surrectionis timentibus mor-
te ostendit. secundum litteram que vera
coopertum stola can-
leticia est hoste depulso regno
adepto. secundum litteram id est
dida et obstupu-
quod nec oculus vidit nec auris
audivit que preparavit deus diligentibus se.
erunt. Qui dicit
illis. Nolite

Sedentem in dextris. id est ad meridianam partem loci illius ubi positum fuerat corpus Ihesu. Corpus enim quod supinum iacens caput habebat ad occasum. dextram necesse est haberet ad austrum. Scribit autem mathius quod angelum qui revolvit lapidem ab hostio monumenti primo viderunt supra ipsum lapidem sedentem. qui eas intrare in locum ubi positus erat dominus iusserit et videre quod iam surrexisset a mortuis. lucas autem quod mulieres in monumentum duos angelos ibi stantes invenerunt.

i. adolescentia

Expavescere. quasi paveant qui non amant adventum supernorum civium. qui vicinis pulli de eorum societate desperant. Vos autem quod timetis? qui vestros concives videtis. Unde Matheus angelum apparuisse describens ait. Erat autem aspectus eius sicut fulgur.

Geni[tivus]. Ubi caritas est timor non est in caritate. — Salutaris s; quia multi non sub stantialiter s; nuncupative dicebantur hoc nomine. determinat per locum nazarenum. et causam subdit crucifixum. atque addidit surrexit. non est hic per presentiam scilicet carnis. qui tamen nusquam deest per presentiam maiestatis. eripite i. quem iacuit in morte. surrexit in gloria.

Et petro. Petrus vocatur ex nomine. ne desperaret ex negatione. Si enim eum angelus nominatim exprimeret. quia magistrum ter negaverat. inter discipulos venire non auderet. Et notandum cur eum quem ecclesie sue omnipotens deus preferre disposuit ad ancille vocem negare permisit. Hoc enim actum est magna pietatis dispensatione. ut qui futurus erat pastor ecclesie in sua culpa disceret quomodo aliis misereri debuisset.

expavescere. Iesum queritis nazarenum crucifixum.

Radix amari crucis evanuit. flos vite cum fructibus — **surrexit non est hic.**

Ostendit mortalitatis immortalibus adactione gratiarum debita. ut intelligamus quod fuerunt et sciamus quod erunt. — **Ecce locus ubi posuerunt eum. Sed ite dicite**

Mulieribus dicitur ut nuncient apostolis. quia per mulierem mors nunciata est. per mulieres vita resurgentis.

Leti. Et petro. Qui se indignum discipulatu iudicat. dum ter magistrum negat. peccata preterita non nocent. quando non placent. — **discipulis eius et petro.**

Precedet in galileam. Brevis sententia in sillabis. s; ingens in magnitudine promissio. Ibi est gaudium nostri fons et salutis nostre origo preparata. ibi est gigantum dispersiones et sanantur contriti corde. Ibi eum videbitis non sic vidistis.

Nota quia Marcus dicit precedet vos in galileam. ibi eum videbitis. nec tamen ibi visum retulit. Matheus autem dicit discipulos in galileam abisse in montem. ibique dominum vidisse et adorasse. et preceptum ab eo accepisse eundi docendi baptizandi omnes gentes in nomine patris et filii et spiritus sancti. Alii autem evangeliste docent eum ante sepius discipulis visum fuisse. maxime ipsa die resurrectionis eius intus et in castello emaus.

Precedet vos in galileam. Bene redemptore nostro dicitur. Galilea enim transmigratio facta interpretatur. Iam enim a passione ad resurrectionem. a morte ad vitam. a pena ad gloriam transmigraverat. et prius post resurrectionem in galilea a discipulis videtur. quia resurrectionis eius gloriam postea leti videbimus. si modo a viciis ad virtutum —

quia precedet vos.

celſitudinē tranſmig-
mus. Qui ꝗ inſepulcro
nunciat̄ in tranſmig-
tione oſtendit̄. qa
qui inmortificatione
carnis agnoſcit in
tranſmigratione in
ui[s] vid e tur;

T Quare ꝗ ſpecialit̄ in galileam ſe p̄ceſſurū et ibi vi-
dendū p̄dixit cū neq; uel ſolum. neq; ibi p̄mū uiſ-
ſit. Quia ꝗ uox ē n̄ euglīſte narrantis. ſ; angli ex
mandato dn̄i et ipſius dn̄i p̄phetice dictū intelligendū
ē. Galilea namq; tranſmigratio. ł reuelatio dr̄. p̄ ſinguſq;
ſcdm tranſmigrationis ſignificationē. qd dr̄. p̄cedet
uos in galileā. i. e. vr̄. d. v. ſignificat. qa grā x̄ de p̄plo iſrl̄
tranſmigratura erat ad gentes. a qb; nullo ōm aplī p̄dicantes
ſuſcipent. n̄ eis dn̄s p̄paraſſet uiam in eor cordib;. Et hoc
ē. p̄cedet uos i gal. Quod aūt gaudentes mirant̄ inclu-
ſionib; difficultatib;. apiri ſ hoſtiū in d̄no p̄ illumina-
tionē fidelium. hoc ē. Ibi eū videbitis. i. menbra eī in
ueniētis. ibi corp̄ eius inuiū in eis ꝗ uos ſuſceperunt
agnoſcetis; ſcdm hoc aūt qd galilea dr̄ reuelatio. non
intelligendū ē in forma ſerui. ſ; in qua ē equalis patri.
Qui dic̄ ego diligā eū et oſtendā ei me ipſum. n̄ ſcdm
qd uidebant. n̄ etiā ſcdm qd cū cicatricib; uidendū et
tangendū p̄ reſurr̄ oſtendit. ſ; ſcdm ineffabile lucem.
q̄ illuminat omē hominē uenientē i hc̄ mundū. ſcdm
quā lux lucet in tenebris. et tenebre n̄ cōp̄henderūt. Illuc nō
p̄ceſſit. unde ad nos ueniens n̄ receſſit. et q̄ p̄cedens; nos
n̄ deſeruit. Illa erit reuelatio tamqm̄ uera galilea. cū
ſimiles ei erimus. ibi eū uidebitis ſicuti ē. Ipſa etiā erit
beatior tranſmigratio. ex iſto ſclo in illā eternitatē. ſi eī p̄cepta
ſic amplectam̄. ut ad eī dextrā aggregari mereamur. tc̄ eni
ibi ſiniſtri in ignē ettnū. iuſti aūt in uitā etnā. hinc illuc

in galileam. ibi — tranſmigrabunt. Et ibi eum uide-
bit. q̄ñ n̄ uident impii. tollet̄ eni

eum uidebitis ſic — impius ut n̄ uideat claritatē dn̄i. et
impii lum̄ n̄ uidebūt. hec ē aūt

dixit uobis. At ille — inquit uita etna. ut cognoſcant
te uerū dm̄. et quē m. v. ſic in
illa eternitate cognoſcet. q̄ filios p̄-
ducet p̄ formā ſerui. ut liberi con-
templemur formā dn̄i.; ; ; ; ; seruos

exeuntes fugerunt

de monumento.

Sed fugerūt. De fu-
tura uita dr̄. fugiet
et dolor et gemitus. I
ſimitant̄ mulieres an-
te reſurrectionē om-
nium. qd faciunt
p̄ fugiunt mortē
et pauore o[mn]i;

Invaserat. e. e. p. quia illi soli misterium resurrectionis vident. que meruerunt. Unde secundum Iohem. Petrus autem surgens cucurrit ad monumentum. ut videret que audivit.

B. Surgens a. Mane surrexit. seu sepultus est. ut hoc impleret. aduesperum demorabitur fletus. et a. m. l. Sepultus est sexta sabbati que vocatur parasceue. circa vesperam. secuta nocte et die sabbati. cum nocte sequenti in monumento. die tercia. i. mane prima sabbati surrexit. Et bene uno die et duabus noctibus in sepulcro iacuit. quia lucem simple sue mortis nostre duple tenebris adiunxit. In morte enim anime et spiritus tenebamur. unam ad nos suam. i. carnis attulit. et duas nostras dissolvit. Simplam suam duple nostre contulit. et duplam nostram moriens abstulit.

B. In principio mulier auctor culpe viro fuit. vir executor erroris. Nunc que prima mortem gustavit. resurrectionem prima vidit. et ne perpetui reatus apud viros opprobrium sustineret. que viro culpam transfude

Invaserat enim eas pavor.

S. B. Marcus. Et nemini q. d. Lucas. et regresse a monumento nunciaverunt hec omnia illis xi. et ceteris omnibus. Matheus. et exierunt cito de monumento cum timore. et gaudio currentes nunciare discipulis eius. Sed possumus

Et nemini quicquam

S. Nemini angelorum. t. custodum.

dixerunt. Timebant

enim. Surgens autem

mane prima sabbati.

S. Quomodo et ubi hec apparicio facta sit. Iohannes plenissime scribit.

apparuit primo Marie Magdalene de

qua eiecerat septem

demonia. Illa vadens

nunciavit his qui

cum eo fuerant lu

gentibus et flentibus.

Et illi audientes.

intelligere. quia nemini angelorum quecumque dixerunt. i. adeo quod ab illis audierant. nihil responderunt. aut custodibus quos tacentes viderunt. Illud autem gaudium quod Matheus dicit non repugnat timori. deinde Marcus scribit. utrumque in eis animo fuit. et si Matheus timorem tacet. r. i. t.

S. Leo. Marie Magdalene primo ostenditur. de qua e. s. d. quia meretrices et publicani precedent sinagogam in regnum dei. velant precessit apostolos. Flent et lugent. quia nec dum viderunt. sed cito consolabuntur. Et illi audientes.

S. Leo. Et audi. n. c. Fides hic laborat agens activam vitam. illic contemplativa secura visione.

[illegible] ... evangeliste non dicunt quomodo ... auctoritas videtur velle ... sive ... apparuerunt nec ... Sed dicit primo Marie Magdalene ... quia ... aliis discipulis ... apparuit ... proximam ... precedunt ... paucos ... legem ...

Non crediderunt. Q̄d diſcipuli reſurrectionē tarde credunt. ñ tam ē illoꝝ infirmitaſ. q̄m nr̄a firmitaſ. dubitantib' eni̅ reſurr̄ ꝑ multa argumenta monſtrata ē. qb' et noſ firmi̅ ſolidam. v. r.

regnat. hic ꝑ ſpeculū cernimꝰ imagine̅ illic facie ad faciem uidebimuſ ueritatē. Vnde ꝑ' hec. a. d. e. ambulantib'. l. laborantib'. oſtenſuſ ē in alia effigie. et illiſ nunciantib' ñ ē creditū. dum ſic̄ moyſeſ uiderit. q̄d ñ ſufficiebat eiſ. Vnde moyſeſ dic̄. oſtende m̄ te ipſū. ob lrā carniſ ſue poſtulat iniſta. q̄d ꝑ illam ſperam' infinita.

quia uiueret et

uiſuſ eſſet ab ea

non crediderunt.

ſ quom̄ hoc factū ſit lucaſ plenius expon̄ ē.

Post hec duob' ex

ſ laborantib'.

eiſ ambulantib'

ſ hoc lucaſ apertuſ. deli- coꝝ tenebant̄ ne eū- ágnoſcerent. ꝛc̄. Post cognouerunt eū in fractione panis ſic lucaſ dic̄. Surgenteſ eadē hora regreſſi ſunt in ierlm̄. ꝛ cetā.

oſtenſuſ ē in alia

ſ in ulla quia alia ſua

effigie ambulan

tibuſ in uillam.

Et illi euntes nun

ciauerunt ceteriſ

ſ Aliqui eoꝝ.

nec illiſ crediderunt.

ſ die aſcenſionis.

Nouiſſime recum

bentib' illiſ xi.

iat tranſfudit et gr̄a. Vnde hec que lugentib' leticiā reſurrectionis nunciauit. a ſeptē demonib' curata cōmemorat. ut ū habundauit peccatū. ſup habūdaſſe gr̄a monſtraret. Septenariū ꝑ uniūſitate ponit. q̄ ꝑ a ſeptē demonib'. hoc ē uniuerſiſ ſcelerib' liberata erat. ꝑma reſurgentē dn̄m uidit. Neq̄ſ digne penitenſ ueniā deſperet. uidenſ eā quondā tot uiciiſ ſubditā. nc̄ adeo dilectā. ut ipſiſ euglīſtiſ et apl̄iſ reſurrectionē euangelizaret.

Nec illiſ crediderunt. lucaſ aūt dic̄. Inuenerunt congregatoſ xi. et eoſ qui cum ipſiſ erant dicenteſ q̄a ſurrexit dn̄ſ. ꝛ a. ſ. S. notandū q̄a aliq̄ q̄ fuerant ibi ñ crediderunt. Vnde marcꝰ nec illiſ crediderunt.

ſ Nouiſſime re. i. xi. ſ[illegible] xl. die q̄n̄do iā erat ab eiſ aſcenſurꝰ in celum. hoc illiſ maxime illo die.

sei. ut omnes testes sint. et omnibus enarrent. quod communiter uider. et audier.

apparuit et exprobrauit

sen. ut succedat credulitas

incredulitatem illorum.

sen. ut succedat cor carneum caritate plenum.

et duriciam cordis.

quia his qui uiderant

eum resurrexisse non

crediderunt. Et dixit

sen. Nunc post acceptum spiritum. tamquam uasa limo sa per ignem confirmati.

eis. Euntes in mundum

uniuersum predicate

euangelium omni

sen. omni humano generi. quod habet aliquid commune omni creature. angelis. pecoribus. lignis. lapidibus. igni. et aqua. calido. et frigido. humido et arido. quia minor mundus homo dicitur. fide que per dilectionem operatur.

creature. Qui credide

rit et baptizatus fue

rit saluus erit. qui ue

per alios paruuli credunt. sic ex aliis ea que in baptismo eis remittuntur.

ro non crediderit con

exprobrare uoluit. quia qui uiderant e. r. n. ante quam eum ipsum uiderent. cum post ascensionem eius predicantibus illis euangelium, gentes que non uiderunt crediture essent. unde statim adiungit marcus et dixit eis. euntes in m. u. p. e. o. c.

sb. Omni creature. omni nationi gentium. ante enim dictum erat. In uiam gentium ne abieritis. ut scilicet predicatio apostolorum post iudea repulsa. tunc gentibus in adiutorium fieret. cum prius ad suę damnationis testimonium hanc illa superba repuli s s et.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

condempnabitur. Signa autem que crediderint hec sequentur. In nomine meo demonia eicient. linguis loquentur novis. serpentes tollent. Et si mortiferum quid biberint non eos nocebit. Super egros manus imponent et bene habebunt. Et dominus quidem Ihesus postquam locutus est

GG. Numquid quia si signa non faciunt non credimus? sed hec in exordio necessaria fuerunt. ut fides miraculis nutriretur. fide autem ecclesie iam confirmata non sunt necessaria.

peccata contrahere. r v n t.

Hoc hodie spiritualiter ecclesia facit. dum per exorcismi gratiam manum credentibus imponit. et malignos spiritus expellit.

Hoc fit. dum fideles vocibus vitae secularia verba relinquunt. et sancta misteria insonant. et dei laudes et potentiam quantum valent extollunt.

Serpentes tollunt boni exhortationibus maliciam auferendo ab aliorum cordibus.

Illum posteriores persuasiones audiunt. nec ad operationem usque perducuntur. quod tamen eis non nocet. mortiferum bibunt.

Dum proximos in bono opere confirmatos exemplo bone operationis roborant. super egros manus imponunt. ut bene habeant. hec miracula tanto maiora quanto spiritualia. per hec enim anime suscitantur non corpora.

Qui de celo descendit.

Jer. Nota quod aliquando celos pluraliter aliquando celum singulariter invenies. Quidam modo locutionis abusive singularia pluraliter dicunt et pluralia singulariter. In ad orientem vel quod psalmista dicit evangeliste tacent. Significat ierusalem que est in orientis partibus collocata. Unde apostolis videntibus ascendit. Vita multis plena miraculis vel fidelium credulitas plus. B.

Predicaverunt. Nota quod marcus evangelium suum quanto tardius inchoavit tanto in longiora tempora scribendo porrexit. Neque enim de nativitate ipsius domini aut precursoris eius neque de infantia vel pueritia cuius liber eorum aliqua commemorans neque de divinitate salvatoris aliquid scribens excepto quod eum in capite evangelii sui filium dei nominat. Ab initio evangelice predicationis quod per iohannem factum est cepit et ad illud usque tempus narrando pervenit. quo apostoli idem evangelium ubique per totum orbem seminaverunt.

eis assumptus est in celum et sedet a dextris dei. Illi autem profecti predicaverunt ubique domino cooperante et sermonem confirmante sequentibus signis.

Unde venerat.

Et nunc omnia iudicans. et in fine omnium iudex venturus. Stephanus autem vidit stantem quia incertamine eum habuit adiutorem.

Per preceptum obedientia.

obedientiam signa comitantur

Iste liber est magistro Johannis [illegible]